

วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ; การศึกษาวิเคราะห์

20 S.ศ. 2539

ปริญพานิพนธ์
ของ
ธารทิพย์ สิทธิเชนทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

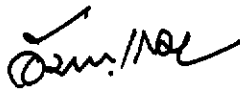
พฤษภาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ธ. 51596

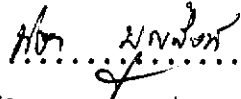
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สบเกษม)

.....กรรมการ

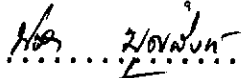
(อาจารย์นิตยา บุญสิงห์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สบเกษม)

.....กรรมการ

(อาจารย์นิตยา บุญสิงห์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์บรรพต ศิริชัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และอาจารย์นิศยา บุญสิงห์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำ แนวคิด และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรุณาให้เวลา ให้โอกาส และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ซึ่งผู้วิจัยตระหนักถึงพระคุณของอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์บรรพต ศิริชัย กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่กรุณาให้แนวคิด ให้คำแนะนำ และกรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

ขอกราบขอบพระคุณท่าน รองศาสตราจารย์เสาวณี อินทรภักดี อาจารย์พิเศษสังกัดภาควิชาภาษาตะวันตก และอาจารย์เตือนตา เลาสุขศรี อาจารย์ภาควิชาภาษาตะวันตก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทั้ง 2 ท่าน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาที่ท่านได้ช่วยเหลือในการเขียน ABSTRACT

กราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ครั้งเยาว์วัยจนถึงปัจจุบัน

ขอบพระคุณ คุณสุเทพ วงศ์กำแหง คุณสมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์ และคุณจิรวุฒิ กาญจนผลิน ที่ให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และคุณมิตรศักดิ์ เต็มธนะศักดิ์ ศึกษาธิการเขต คุณแหลมทอง ร่มสนธิ์ ศึกษาานิเทศก์ และขอขอบคุณ คุณสมยศ เปื้องประยูร ที่ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือในการทำวิจัยในครั้งนี้

บุคคลที่ลืมเสียมิได้ คือ คุณทิพวรรณ ณ นคร พี่สาวที่รักของผู้วิจัย ที่คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน เป็นอย่างยิ่ง ตลอดมา

ขอกราบระลึกถึงพระคุณของคุณแม่ที่เคารพอย่างสูง ผู้คอยห่วงใยและเป็นขวัญกำลังใจที่สำคัญแก่ผู้วิจัย เสมอมา

ธารทิพย์ สิทธิเชนทร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	4
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2 ศิลปะการประพันธ์วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร	13
ลักษณะคำประพันธ์	13
วรรณกรรมเพลงที่เป็นกลอนสุภาพ	13
วรรณกรรมเพลงที่มีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกลอนสุภาพ	15
วรรณกรรมเพลงที่มีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกลอนหก	17
วรรณกรรมเพลงที่เป็นกาพย์ยานี	20
วรรณกรรมเพลงที่มีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกาพย์ยานี	21
การใช้ถ้อยคำ	22
การเลือกสรรถ้อยคำ	23
การใช้คำง่าย	23
การใช้คำแสดงฐานะของบุคคล	24
สถาบันกษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์	24
สามัญชน	27
การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ	29
การใช้กวียานุโลม	31
การใช้คำว่า ไซ ในความหมายเชิงปฏิเสธ	32
การใช้คำที่ความหมายคงเดิมแต่เปลี่ยนรูปศัพท์	33

การใช้ภาษาดังประเทศ	34
การเรียบเรียงถ้อยคำ	36
การซ้ำคำ	37
การซ้ำคำโดยใช้คำซ้ำคำเดียว	37
การซ้ำคำโดยซ้ำทั้งวลี	39
การซ้ำคำโดยซ้ำคำทั้งประโยค	42
การเล่นคำ	44
จังหวะและการถ่วงเสียง	46
การใช้สัมผัสอักษรในช่วงจังหวะของบทร้อยกรอง	47
การถ่วงเสียงโดยการใช้คำซ้อน 2 คำ	49
การใช้คำเพื่อเน้นความรู้สึก	53
การหลีกคำ	54
การหลีกคำคำนาม	54
การหลีกคำคำกริยา	56
การใช้คำอุทาน	57
คำอุทานบอกอาการ	57
คำอุทานเสริมบท	60
การประชันศัพท์	62
การใช้โวหาร	65
โวหารอุปมา	65
โวหารอุปลักษณ์	67
บุคลาธิษฐาน	68
อดีตพจน์	70
สันตลักษณ์	71
ปฏิบัติ	74

3	ลักษณะเนื้อหาและโลกทัศน์	77
	ลักษณะเนื้อหา	77
	เพลงสดุดี	77
	เพลงปลุกใจ	83
	เพลงที่ให้แง่คิดและปรัชญาชีวิต	88
	เพลงที่สะท้อนสภาพสังคมไทย	91
	เพลงที่เกี่ยวข้องความรัก	94
	เพลงที่เกี่ยวข้องกับการชมความงาม	101
	โลกทัศน์ของ ชาลี อินทรวิจิตร ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลง	108
	โลกทัศน์เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องกรรม	108
	โลกทัศน์เกี่ยวกับความรัก	110
	โลกทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิง	113
4	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	117
	บรรณานุกรม	123
	ภาคผนวก	127
	ก ประวัติและผลงาน ชาลี อินทรวิจิตร	128
	ข วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร	134
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	230

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

วรรณกรรม หมายถึง งานที่สร้างขึ้นโดยใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน เพื่อสร้างความเข้าใจ ถ่ายทอด ความหมาย อารมณ์ ความรู้สึก ความต้องการ ฯลฯ เป็นงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากแรงบันดาลใจ หรืออิทธิพลของสิ่งแวดล้อม สภาพสังคมที่ผู้เขียนเป็นหน่วยของสังคมนั้นอยู่ โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ อารมณ์สะเทือนใจ ส่งเสริมให้เกิดสติปัญญา และความบันเทิง วรรณกรรมไทยแบ่งตามลักษณะคำประพันธ์เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทร้อยแก้ว และประเภทร้อยกรอง บทเพลงนับได้ว่าเป็นวรรณกรรมร้อยกรองที่ประกอบด้วยเนื้อหาสาระมีความไพเราะทางภาษา และมีลักษณะเป็นวรรณกรรมประเภทร้อยกรอง ดังที่ อัมพร สุขเกษม (2524 : 132) ได้กล่าวถึงเนื้อร้องของเพลงไว้ว่า

เนื้อร้องของเพลงในปัจจุบันอาจนับว่าเป็นร้อยกรองได้ด้วยเหตุผลที่ว่า แม้จะมีได้มีบังคับฉันทลักษณ์ตายตัว แต่ละเพลงมีลีลาท่วงทำนองสัมผัสต่างกันออกไป แต่ทุกเพลงมีลักษณะเหมือนร้อยกรอง คือ การมีจังหวะวรรค มีสัมผัสในวรรคและระหว่างวรรค ทั้งเนื้อร้องแต่ละท่อน (ยกเว้นท่อนแยก) จะมีจำนวนคำและสัมผัสเหมือนกันในแต่ละเพลงด้วย... บางเพลงนอกจากแต่งขึ้นใหม่ตามบังคับของทำนองเพลงดังกล่าวแล้ว อาจใช้ลักษณะคำประพันธ์มาใช้ เช่น โคลง กาพย์ กลอน เป็นต้น

เพลงมีคุณค่าต่อสังคมซึ่งมีทั้งความเหมือนและความต่างจากวรรณกรรมชนิดอื่น กล่าวคือ เพลงเป็นผลงานทางศิลปะ เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงออกซึ่งเนื้อหาเหมือนกับวรรณกรรมชนิดอื่น แต่วรรณกรรมเพลงต่างจากวรรณกรรมอื่น ๆ ตรงที่มีเสียงดนตรีเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดความไพเราะให้อารมณ์สะเทือนใจ ผู้ฟังจึงสามารถเข้าใจและเกิดความประทับใจได้ง่ายกว่าวรรณกรรมอื่น ๆ ดังที่ บุญยงค์ เกศเทศ (2525 : 47) ได้กล่าวสนับสนุนความคิดเห็นไว้ว่า

วรรณกรรมเพลงเป็นรูปแบบที่มีสาระประเภทหนึ่งของวรรณกรรมไทย เพราะเพลงจะเข้าถึงประชาชนได้ดีกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น โดยไม่ต้องไปพะวงอ่านหรือดู เพียงผ่านไสตบรเส้าก็เกิดสุนทรีย์ มีความสะเทือนอารมณ์ได้ ยิ่งนับวันวรรณกรรมเพลง ก็ยิ่งจะมีบทบาทยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้แต่งได้พยายามหยิบยกปัญหาชีวิต ความเป็นอยู่ของคนทุกระดับ สังคมมาตีแผ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อวรรณกรรมเพลงได้เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อคนในสังคมมากขึ้น จึงเกิดค่านิยมในวรรณกรรมเพลงอย่างแพร่หลาย ทำให้เกิดเพลงประเภทต่าง ๆ ขึ้น เช่น เพลงไทยสากล เพลงไทยลูกทุ่ง เพลงเพื่อชีวิต ฯลฯ ซึ่งวรรณกรรมเพลงเหล่านี้มีส่วนสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของมนุษย์อย่างใกล้ชิด เพราะวรรณกรรมเพลงเกิดจากการสร้างสรรค์ของผู้ประพันธ์เพลงที่ต่างก็เป็นสมาชิกของสังคม ดังนั้นผลงานเพลงของผู้ประพันธ์ แต่ละคนย่อมจะสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมและโลกทัศน์ของผู้ประพันธ์ออกมาไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ดังที่ บุชร ครุทวงศ์ (2537 : 157) ได้กล่าวไว้ว่า

การวิเคราะห์เนื้อหาของเพลง แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของชีวิต ความคิดของกวีกับผลงานที่เขาสร้าง ว่าส่วนหนึ่งเกิดจากการนำชีวิตจริงของกวีเองถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานของเขา ซึ่งไม่ใช่เรื่องน่าแปลกแต่อย่างใด เพราะผู้แต่งวรรณกรรมใด ๆ ก็ตามย่อมต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความรู้ลึกลับนึกคิด อารมณ์และโลกทัศน์ของตนเองในการสร้างผลงานทางวรรณกรรมทั้งสิ้น

ขาสี อินทรวิจิตร เป็นผู้ประพันธ์เพลงที่มีความสามารถและมีชื่อเสียงมากท่านหนึ่ง ผลงานเพลงของท่านได้รับความนิยม และรู้จักกันอย่างแพร่หลาย ได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย จนกระทั่ง เมื่อปี พ.ศ. 2536 ได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติให้เป็น "ศิลปินแห่งชาติ" ประจำปีพุทธศักราช 2536 สาขาศิลปะการแสดง (ผู้ประพันธ์คำร้อง - ผู้กำกับภาพยนตร์) เริ่มเข้าสู่วงการประพันธ์เพลง เมื่อปี พ.ศ. 2495 จนถึงปัจจุบัน นับจำนวนเพลงได้ประมาณ 1,000 เพลง และผลงานเพลงของท่านก็ยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง

สม่ำเสมอเป็นเวลายาวนาน เพลงที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไป เช่น สดุดีมหาราชา ทำฉลอม
เย้ยฟ้าท้าดิน ไกลบ้าน ครวญ จ่าเลยรัก ทะเลไม่เคยหลับ ทุ่งรวงทอง ป่าลั่น ลาก่อนสำหรับ
วันนี้ ฯลฯ

วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร นอกจากสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมและ
วัฒนธรรมไทยหลายด้านแล้ว ยังประกอบด้วยคุณค่าทางวรรณศิลป์ เป็นงานประพันธ์ที่ไพเราะ
สละสลวยและประณีต ทั้งทางด้านฉันทลักษณ์ และการเลือกสรรถ้อยคำที่ใช้ จนเป็นที่ยอมรับจาก
บุคคลทั่วไป ดังที่ วราห์ วรเวช (2538 : 29) กล่าวว่า

บทเพลงอมตะของพี่ชาลี เป็นบทเพลงที่เพียบพร้อมงดงามวิจิตรเชิดชูภาษาไทยของชาติ
เรา บทร้อยเรียงที่มีค่าประดุจมณีที่ผ่านการเจียรไนอย่างละเอียดละไมมาประดับเรือน
แหวน ฉะนั้น บทเพลงของพี่ชาลีจึงเป็นบทเพลงที่มีคุณค่าประดุจบทกวีที่ประดับวงการ
ศิลปวัฒนธรรมของไทยไปอีกนานแสนนาน

คำกล่าวนี้อาจคล้องกับคำกล่าวของ ชรินทร์ นันทนาคร (2538 : 38) ที่ว่า

ชาลีไม่เคยเรียนอักษรศาสตร์ ไม่เคยเป็นบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยใด ๆ แต่บทกวีที่มี
ทำนองของเขามีคุณค่ามหาศาลและเป็นอมตะ "เรือนแพ" "ทำฉลอม" "แสนเสบ"
และอีกหลายสิบเพลงที่ยังก้องหุ้มนับเข้าสู่หัวใจของผู้ฟังเกิดจากมันสมองที่สว่างาม
สมชื่อ...มองฟ้า...มองดิน...มองโคลน... เขาเรียงร้อยออกได้อย่างไพเราะผสม
กลมกลืน ประหนึ่ง "สุนทรภู่" ผู้ลอยเรื่อร่อนเร่เขียนกาพย์กลอนจนกลายเป็นภาษิต
สอนผู้คน

ส่วน สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์ (2534 : 246 - 347) ก็กล่าวถึงความสามารถในการ
ประพันธ์เพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ว่า

ชาลี อินทรวิจิตร ได้รับการยกย่องว่าสามารถร้อยกรองเนื้อเพลงได้ละเอียดละไม
ไพเราะยิ่ง มีลักษณะเป็นบทกวีที่สมบูรณ์ เนื้อหาดียิ่ง สามารถสรรหาถ้อยคำที่รัดกุมและ
เรียบเรียงได้ใจความที่กว้างขวางยิ่ง...และได้รับโล่เกียรตินิยมจากสมาคมดนตรี

แห่งประเทศไทย และรางวัลสังข์เงิน ปี พ.ศ.2528 ในสาขาใช้ศิลปะสร้างสรรค์ให้
เกิดความรักชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์ จากเพลง สดุดีมหาราชา (แต่งเมื่อปี
พ.ศ. 2507)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร เป็นผลงาน
ที่เป็นอมตะ เป็นผลงานดีเด่น จนเป็นที่ยอมรับของบุคคลและสถาบันต่าง ๆ ว่ามีคุณค่าทางจิตศิลป์
และวรรณศิลป์ตราบเท่าทุกวันนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ทำให้ทราบถึงความงดงาม ความไพเราะ ทางด้านการใช้ภาษา และลักษณะเนื้อหา
โลกทัศน์ ในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ในด้านต่าง ๆ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล

สำรวจและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้

 - 1.1 ชีวประวัติและวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร
 - 1.2 หลักการ ทฤษฎี ในการวิเคราะห์วรรณกรรมร้อยกรอง ทั้งด้านรูปแบบ
เนื้อหา ศิลปะการประพันธ์ และโลกทัศน์
2. ขั้นศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมของ ชาลี อินทรวิจิตร จำนวน 229 เพลง ในด้าน
ต่อไปนี้

 - 2.1 ด้านศิลปะการประพันธ์
 - 2.1.1 ลักษณะคำประพันธ์
 - 2.1.2 การใช้ถ้อยคำ
 - 2.1.3 การใช้โวหาร

2.2 ด้านเนื้อหาและโลกทัศน์

2.2.1 เนื้อหาสาระของวรรณกรรมเพลง

2.2.2 โลกทัศน์ของ ชาลี อินทรวิจิตร ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลง

3. ขึ้นเสนอและสรุปผล

เสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ที่

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร นั้น ผู้วิจัยจะศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลง ซึ่งมีผู้ศึกษาไว้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เอกสารงานที่เกี่ยวกับงานวรรณกรรมร้อยกรอง
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะเนื้อหาของเพลงและโลกทัศน์

1. เอกสารงานที่เกี่ยวกับงานวรรณกรรมร้อยกรอง

วรรณกรรมจะมีคุณค่าหรือไม่นั้น หากได้พิจารณาจากเนื้อหาสาระเพียงอย่างเดียวไม่ แต่ต้องมีความสมบูรณ์มีความงามในด้านของการใช้ภาษาซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง เพราะทำหน้าที่เชื่อมโยง ถ่ายทอด ปลุกเร้าอารมณ์ ให้เกิดขึ้นตามความต้องการของผู้ประพันธ์ โดยเฉพาะวรรณกรรมเพลงซึ่งมีอิทธิพลต่อสังคมมาก เนื่องจากเป็นสื่อบันเทิงหรือสื่อมวลชนที่หาฟังได้ง่าย รวดเร็ว กว้างขวาง และเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า สื่อบันเทิงประเภทอื่น ๆ นักวิชาการหลายคนได้ศึกษาและกล่าวสรุปถึงแนวทางในการแต่งวรรณกรรมว่าควรมีศิลปะหรือเทคนิคอย่างไรบ้าง จึงจะทำให้วรรณกรรมนั้นๆ มีคุณค่า เช่น

กุหลาบ มลลิกะมาส (2529 : 122 - 132) กล่าวถึง การประพันธ์วรรณกรรมให้เกิดความไพเราะ ความงาม ไว้ว่า จะต้องประกอบด้วยกลวิธีต่อไปนี้

1. การสรรคำใช้

- 1.1 คำที่มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและสภาพของบุคคล
- 1.2 การเลือกเสียงของคำ ตลอดจนการเล่นคำ
- 1.3 คำที่มีความหมายเจาะจงเฉพาะที่
- 1.4 คำภาษาถิ่น

2. ไวยากรณ์เป็นเครื่องบอกถึงกลวิธีในการแต่งอันเป็นลักษณะเฉพาะตัวของกวีได้เป็นอย่างดี แยกย่อยได้ดังนี้

2.1 การสร้างภาพในจิต เป็นกลวิธีที่จะทำให้บทร้อยกรองมีชีวิต สร้างความรู้สึกเห็นจริง ทำให้ประหนึ่งได้สัมผัส ได้แลเห็น ได้กลิ่น ตลอดจนย้าความรู้สึกถึง ลักษณะบรรยายชนิดนี้ จะไม่เน้นความสมจริง แต่จะเน้นภาพที่จะปรากฏแก่ใจผู้อ่าน ซึ่งภาพนั้นจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านมีจินตนาการ

2.2 ภาพพจน์ ลักษณะสำคัญของภาพพจน์อยู่ที่การเปรียบเทียบ หรืออุปมาอุปไมย เพื่อให้สิ่งที่รู้จักน้อยหรือเลือนลาง ให้เป็นที่รู้จักชัดขึ้น โดยวิธีเปรียบเทียบมีหลายวิธี เช่น

2.2.1 การเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย

2.2.1.1 เปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนกับสิ่งหนึ่ง โดยมีคำว่าเหมือน ประดุจ ดัง เป็นเครื่องแสดงการเปรียบเทียบ

2.2.1.2 เปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง คำแสดงว่าเหมือนจะไม่ปรากฏอยู่เป็นการเปรียบเทียบโดยตรงจากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่ง

2.2.1.3 การเปรียบเทียบเป็นสัญลักษณ์

2.2.1.4 การเปรียบเทียบโดยสมมติ สิ่งที่ไม่ใช่คนให้สามารถทำกิจริยาอาการเหมือนคน

2.2.2 การใช้ภาษาของอารมณ์ เช่น

2.2.2.1 การกล่าวเป็นทวนองขัดกันของอารมณ์คู่ขนานกันไป

2.2.2.2 การกล่าวเกินความจริง

2.2.2.3 การกล่าวน้อยคำแต่กินใจความกว้างขวาง

2.2.2.4 การใช้รูปคำถามที่รู้คำตอบอยู่แล้วและไม่ต้องการคำตอบ

คำตอบ

2.2.2.5 การเรียงเรียงความที่มีเสียงสัมผัสมีคุณค่าแห่งความหมายและน้ำหนักของเสียงเท่าเทียมกัน

พรสุภ บุษสุภา และธรรณี เพชรคุปต์ (2518 : 25 - 27) กล่าวว่า กลวิธีการแต่งของกวีจะต้องพิจารณาประเด็นต่อไปนี้เป็นพื้นฐาน

1. DICTION หมายถึง การเลือกใช้คำ และวิธีการใช้ความหมายต่อคำศัพท์เหล่านั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 DENOTATION หมายถึง การใช้คำศัพท์ตามความหมายโดยตรงใน พจนานุกรม

1.2 CONNOTATION หมายถึง การใช้ความหมายพิเศษในคำศัพท์นั้น นอกเหนือ จากความหมายในพจนานุกรม

2. IMAGERY หมายถึง ภาพพจน์ที่ทำให้ผู้อ่านสร้างขึ้นและอ่านคำบรรยายของ นักเขียน นักเขียนแต่ละคนมีวิธีสร้างภาพพจน์ต่างกันไป แบ่งได้เป็น

2.1 LITERAL IMAGES คือ วิธีการที่นักเขียนบรรยายเพื่อให้ผู้อ่านสามารถ สร้างภาพลักษณ์ได้ตามความหมายในคำบรรยายโดยตรง ด้วยวิธีการเลือกคำศัพท์ที่จะก่อให้เกิด ความรู้สึกด้านประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส

2.2 FIGURATIVE IMAGES คือ การใช้คำบรรยายเปรียบเทียบในเชิงอุปมา อุปไมย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพลักษณ์ ผู้อ่านจะไม่เข้าใจภาพลักษณ์ได้ในทันที ต้องแปลความหมายตามศัพท์โดยตรงไปเชื่อมโยงกับสิ่งอื่น ๆ ผู้อ่านจึงเกิดความเข้าใจ วิธีสร้างภาพลักษณ์มีหลายแบบ เช่น SIMILE, METAPHOR หรือ SYMBOL

การวิเคราะห์ถึงความงามของร้อยกรองขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น รสคำ รสความ มีผู้ให้แนวคิดไว้หลายแนวว่าการจะจัดว่าร้อยกรองมีความงามหรือไม่นั้นให้พิจารณาถึง หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ประกอบกันดังนี้ พินิจภูวนล และประทีป วาทิกทินกร (2522 : 82 - 91) กล่าวว่า

บทร้อยกรองที่ได้รับการยกย่องกันว่าดีงาม คือ มีทั้งความไพเราะและความซาบซึ้ง ประทับใจนั้น ย่อมประกอบด้วยคุณสมบัติหลายประการ ซึ่งสอดคล้องกับลีลาของร้อยกรอง คุณสมบัติเหล่านี้ถือว่าเป็นองค์ประกอบแห่งความงามของร้อยกรอง ซึ่งได้แก่

1. คำที่เลือกสรรใช้

ภาษาทั่วไปเป็นถ้อยคำที่มีความหมายเข้มข้น ดังนั้นคำที่ใช้ในบทร้อยกรองทั่ว ๆ ไป จึงมิใช่คำพื้น ๆ ธรรมดาสามัญ แต่เป็นคำที่มีความหมายลึกซึ้งสะเทือนอารมณ์หรือสูงส่ง มีสง่าด้วยรูปและเสียงเป็นพิเศษ

2. เสียงเสนาะ

เสียงเสนาะเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่จะทำให้ร้อยกรองนั้น ๆ งดงามในความรู้สึกของผู้อ่าน ถ้าจะเปรียบเสียงเสนาะของร้อยกรองกับเสียงไพเราะของคนตรีแล้วคงไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก หากแต่ว่าเสียงเสนาะของร้อยกรองมีขึ้นได้ด้วย

- 2.1 สัมผัส
- 2.2 ลีลาจังหวะ
- 2.3 การเลียนเสียงธรรมชาติ
- 2.4 การเล่นคำ

3. ความหมายอันลึกซึ้งกินใจ

- 3.1 การใช้กวีโวหาร
- 3.2 การสร้างภาพพจน์
- 3.3 การเสนอความคิด
- 3.4 การสะท้อนความรู้สึกและการสร้างบรรยากาศ

ล้อม เพ็งแก้ว (2521 : 23 - 64) กล่าวถึงศิลปะการประพันธ์บทร้อยกรองไว้ว่า

บทร้อยกรองใด ๆ ที่สมบูรณ์ด้วยรสคำและรสความก็แสดงว่าบทร้อยกรองนั้น ๆ เต็มไปด้วยศิลปะการประพันธ์ที่สูง และแบ่งศิลปะการประพันธ์นั้นออกเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. ศิลปะการเลือกพันถ้อยคำ
 - 1.1 การใช้คำแสดงอารมณ์
 - 1.2 การใช้คำแสดงฐานะของบุคคล
 - 1.3 การใช้คำเลียนเสียง
 - 1.4 การใช้กวียานุโลม
2. ศิลปะการเรียบเรียงถ้อยคำ
 - 2.1 การลำดับความ
 - 2.2 การสรุปความ

- 2.3 ความสมดุล
- 2.4 การซ้ำคำ
- 2.5 การเล่นอักษรและคำ
- 2.6 การใช้สร้อยสลับวรรค
- 2.7 จังหวะและการถ่วงเสียง
- 3. ศิลปะการปลูกอารมณ์
 - 3.1 สิ่งแปลกใหม่
 - 3.2 ความสมจริง
 - 3.3 การใช้โวหาร
 - 3.4 การใช้สัญลักษณ์

2. เอกสารงานวิจัยที่กล่าวถึงลักษณะเนื้อหาและโลกทัศน์

2.1 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะเนื้อหาของวรรณกรรมเพลง

พงษ์ชัย ไทยวรรณศรี (2529) กล่าวถึงบทบาทเพลงของสุนทราภรณ์ในภาพรวมทั้งด้านเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำและโวหาร สรุปได้ว่า

บทเพลงของสุนทราภรณ์ประกอบด้วยเนื้อหาสาระกว้างขวาง อีกทั้งเป็นเพลงที่มีคุณภาพในการร้อยกรองขึ้นด้วยความพิถีพิถันในการใช้ถ้อยคำและโวหาร ตลอดจนมีสัมผัสแพรวพราว ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่พอใจของผู้ฟังเป็นอย่างดี ในด้านประเภทของเพลงพบว่าเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความผิดหวังมีมากที่สุด โดยมากเป็นความรักของหนุ่มสาว คือ กล่าวถึงเรื่องราวของความรักความโศกเศร้าและความผิดหวังอันเนื่องมาจากความรัก และธรรมชาติกับความรัก นอกจากนี้ บทเพลงของสุนทราภรณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความรักไว้อีกหลายประการ

ส่วน พีระ ตรีบุปผา (2529 : 161 - 162) ได้แบ่งประเภทของเพลงตามลักษณะเนื้อหาออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

- 1. เพลงปลุกใจ สดุดี
- 2. เพลงชมธรรมชาติ

3. เพลงความรัก - ความผิดหวัง
4. เพลงธรรมชาติกับความรัก
5. เพลงพื้นเมืองแต่ละท้องถิ่นแต่ละจังหวัด
6. เพลงประเพณี - ศิลธรรม
7. เพลงคติธรรม - ภาษิตสอนใจ
8. เพลงสร้างสรรค์ - สะท้อนสังคม

นอกจากนี้ สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์ (2534 : 334) ได้ศึกษาวิเคราะห์เพลงลูกกรุง ได้แบ่งประเภทของเพลงลูกกรุงตามลักษณะเนื้อหาของเพลงออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. เพลงปลุกใจ และสดุดี
2. เพลงเกี่ยวกับประเพณีและเทศกาล
3. เพลงเกี่ยวกับการชมความงามต่าง ๆ
4. เพลงเกี่ยวกับความรัก
5. เพลงเกี่ยวกับความผิดหวังในชีวิต
6. เพลงเกี่ยวกับคติธรรมสอนใจ
7. เพลงเกี่ยวกับการสะท้อนสังคม

บุษกร ครุทวงศ์ (2537 : 15) ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของ พยงค์ มุกดา ได้แบ่งเพลงตามลักษณะของบทเพลงเป็น 13 ประเภท ดังนี้

1. เพลงปลุกใจ และสดุดี
2. เพลงเกี่ยวกับประเพณี เทศกาลและการละเล่นประจำท้องถิ่น
3. เพลงเกี่ยวกับการชมความงาม ชมธรรมชาติ
4. เพลงเกี่ยวกับความรัก
5. เพลงเกี่ยวกับคติธรรมสอนใจ
6. เพลงเกี่ยวกับสะท้อนสังคม และเสียดสีสังคม
7. เพลงเกี่ยวกับความผิดหวังในชีวิต
8. เพลงเกี่ยวกับวรรณกรรม

9. เพลงเกี่ยวกับสถาบันการศึกษา จังหวัด และหน่วยงาน
10. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเยาวชนและเพลงสร้างสรรค์สังคม
11. เพลงที่มีเนื้อหาเป็นละครหรือเรื่องราวสั้น ๆ
12. เพลงที่มีเนื้อหาโฆษณา เชิดชูชน
13. เพลงที่มีเนื้อหาสนกสนาน คลกขบขัน

2.2 เอกสารงานที่เกี่ยวข้องกับโลกทัศน์

คำว่า "โลกทัศน์" มีการศึกษาและให้ความหมายไว้ดังนี้

จური จุลละเกศ (2514 : 36) ให้ความหมายของคำว่า "โลกทัศน์" ว่า หมายถึง ลักษณะและทัศนคติของความต้องการ หรือข้อตกลงที่มีต่อบุคคลอื่น โดยเฉพาะสิ่งที่ไม่มีความเห็นจะได้รับการยอมรับอย่างยิ่ง

และ วิศย์ วิศทเวทย์ (2520 : 169) ได้กล่าวว่าโลกทัศน์ คือความเชื่ออันเป็นระบบของคนหนึ่ง ๆ เราอาจพูด คิด ทำอะไรต่ออะไรหลายอย่าง อันเป็นทัศนะพื้นฐานนี้แหละ คือโลกทัศน์ของคน ๆ นั้น ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของชีวิตแต่ละคน และเป็นตัวกำหนดทิศทางของสังคมมนุษย์ด้วย

ส่วน สมบัติ จันทรวงศ์ (2537 : 1) กล่าวว่า

คำว่าโลกทัศน์นี้ปรกติแล้ว หมายถึง สิ่งซึ่งในภาษาอังกฤษ เรียกว่า WORLD VIEWS หรือที่ในภาษาเยอรมัน เรียกว่า WELTANSCHAUUNG กล่าวโดยย่อ โลกทัศน์ของบุคคลใดก็หมายถึงความคิดของบุคคลหรือกลุ่มคนนั้น ๆ ที่เป็นระบบอันว่าด้วยจักรวาล หรือสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มนุษย์มีความสัมพันธ์ด้วย เพราะฉะนั้น โลกทัศน์ คือระบบรวมทั้งหมดของความคิด ความอ่าน ความเชื่อ ทัศนคติที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหนึ่ง ๆ มีร่วมกันอันเกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งหมดของชีวิตมนุษย์ ซึ่งอาจปรากฏอยู่ในภาษา นิยายปรัมปรา ความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนา ศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนวรรณกรรมของสังคม

นั้น ๆ ... กวีแตกต่างจากสมาชิกของสังคมอื่น ๆ เป็นอย่างมากตรงที่ในการเขียนงานของตนนั้นจะโดยรู้สึกตัวหรือไม่หรือตั้งใจหรือไม่ก็ตามที่กวีย่อมเขียนไปตามความคิดเห็นและมโนคติของตนด้วยทุกครั้งหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า วรรณกรรมทุกบทต้องมีทัศนะของกวีแฝงอยู่เสมอไป

การศึกษาด้านโลกทัศน์นั้น สามารถศึกษาได้จากวรรณกรรมเพราะวรรณกรรมทุกเรื่องจะพาหน้าที่บันทึกโลกทัศน์และสะท้อนโลกทัศน์ อาจจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม จนกล่าวได้ว่า วรรณกรรมทุกเรื่องต้องมีโลกทัศน์ของกวีอยู่ด้วยเสมอ เมื่อผู้อ่าน ๆ วรรณกรรมเรื่องใดก็ย่อมได้ทราบโลกทัศน์ของกวีตามไปด้วย และหากต้องการที่จะทราบโลกทัศน์ของกวีท่านใด ก็ต้องศึกษาวรรณกรรมของกวีท่านนั้น ๆ ดังนั้น การศึกษาโลกทัศน์ของกวีจึงมีคุณค่าอย่างยิ่ง เพราะทำให้ทราบถึงโลกทัศน์เฉพาะตัวของกวีที่มีต่อสังคม รู้จักชีวิตในสมัยของกวี ผลสืบเนื่องที่สำคัญก็คือ ทำให้เห็นภาพของชีวิต และสังคมเราเด่นชัดขึ้น อันเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของการศึกษาวรรณกรรม และทำให้เข้าใจวรรณกรรมนั้น ๆ อย่างลึกซึ้ง

เอกสารและงานวิจัยที่ได้นำเสนอมานี้ ผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร ต่อไป

บทที่ 2

ศิลปะการประพันธ์

วรรณกรรมเพลงเป็นศิลปะทางภาษาชนิดหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสื่อความคิดที่มีความไพเราะ ความงาม เป็นที่จับใจ ทุกยุค ทุกสมัย คือเป็นอมตะ และการสร้างวรรณกรรมจะได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับการใช้ภาษาและประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้ประพันธ์ ซึ่งมีความสามารถเฉพาะตัวแตกต่างกันไป ที่เรียกว่า ศิลปะการประพันธ์ นั้นเอง

ล้อม เพ็งแก้ว (2521 : 3 - 23) ให้ความหมายของคำว่า ศิลปะการประพันธ์ ไว้ว่า คือส่วนที่ทำให้รูปแบบและเนื้อหาปรากฏเด่นชัดออกมา และเป็นตัวหลักที่ทำให้วรรณคดีเด่นเป็นอมตะ และทำให้รูปแบบมีชีวิต กวีแต่ละท่านมีอิสระที่จะใช้กลวิธีของท่านเสนอศิลปะดังกล่าว

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการวิเคราะห์ ความงาม ความไพเราะ ของวรรณกรรม ร้อยกรองตามแนวทางต่าง ๆ โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว และสรุปเป็นแนวทางเพื่อนำมาศึกษาศิลปะการประพันธ์เพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ลักษณะคำประพันธ์
2. การใช้ถ้อยคำ
3. การใช้โวหาร

1. การใช้คำประพันธ์

วรรณกรรมเพลงมีรูปแบบเป็นร้อยกรอง ซึ่งอาจเป็น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ฯลฯ ซึ่งร้อยกรองแต่ละชนิดนี้มีลักษณะเฉพาะ และมีส่วนประกอบที่บังคับคือ จำนวนคำ จำนวนวรรค และสัมผัส จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร พบว่า มีลักษณะคำประพันธ์เป็นร้อยกรองแบบต่าง ๆ ดังนี้

วรรณกรรมเพลงที่เป็นกลอนสุภาพ

กลอนสุภาพมีลักษณะฉันทลักษณ์ ดังนี้ คือ 1 บท มี 4 วรรค 1 วรรค มี 8 คำ ส่วนการสัมผัสนอกซึ่งเป็นสัมผัสบังคับนั้น เป็นดังนี้ คำสุดท้ายในวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 1, 2, 3 หรือ 4, 5 ของวรรคที่ 2 คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับ คำสุดท้ายของวรรคที่ 3

และคำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสกับคำที่ 1, 2, 3 หรือ 4, 5 ของวรรคที่ 4 ถ้าแต่ง
บทต่อไปก็จะมีคำสัมผัสร้อยโดยคำสุดท้ายของบทที่ 1 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ในบทที่ 2
ส่วนสัมผัสในจะมีหรือไม่มีก็ได้ ไม่ถือว่าผิดฉันทลักษณ์ แต่ถ้ามีก็จะเพิ่มความไพเราะมากยิ่งขึ้น
จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร พบว่ามีเพลงที่เป็นกลอนสุภาพ ตัวอย่าง

เพลงเย้ยฟ้าทำดิน

ฟ้าหัวเราะเยาะข้าชะตาหรือ	ดินนั้นถืออภิสิทธิ์ชีวิตข้า
พรหมลิขิตขีดเส้นเกณฑ์ชะตา	ฟ้าอินทร์พรหมยมพญาข้าหรือเกรง
ขอหัวเราะเยาะเย้ยเหวี่ยงเหวี่ยงฟ้า	พสุธาอย่าครวญว่าข้าข่มเหง
เย้ยทั้งฟ้าทำทั้งดินสิ้นยาเกรง	หรือใครเก่งเกินข้าฟ้าดินกลัว

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 117)

จากเพลงเย้ยฟ้าทำดิน จะเห็นได้ว่าถูกต้องตามฉันทลักษณ์ กล่าวคือ ใน 1 บท
มี 4 วรรค ในแต่ละวรรคมีจำนวนคำ 8, 9 คำ ยกตัวอย่าง บทที่ 1 วรรคที่ 1 มี 8 คำ
วรรคที่ 2 มี 9 คำ วรรคที่ 3 มี 8 คำ วรรคที่ 4 มี 8 คำ การสัมผัสนอกซึ่งเป็นสัมผัสบังคับ
ก็ถูกต้อง คือ "หรือ" ในวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำว่า "ถือ" ในวรรคที่ 2 "ข้า" คำสุดท้ายของ
วรรคที่ 2 สัมผัสกับคำว่า "ตา" ของวรรคที่ 3 และคำว่า "ตา" คำสุดท้ายของวรรคที่ 3
"เกรง" สัมผัสกับคำว่า "เหง" ซึ่งเป็นคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ในบทต่อไป นอกจากนี้ยังมี
ตัวอย่างจากเพลงอื่น ๆ ที่เป็นกลอนสุภาพ เช่น

เพลงเธออยู่ไหน

ใครคนนั้นที่ฉันฝันถึงเขา	ใครคนนั้นยิ้มเศร้าเศร้าเขาอยู่ไหน
ใครคนนั้นที่ฉันรักเหมือนดวงใจ	อยู่ที่ไหนนะจันทร์ฉันหลงคอย
อยู่ที่ไหนไม่สำคัญหรือขวัญจิต	โปรดจงคิดถึงกันสักวันละหนอย
อาจแทรกอยู่กับน้ำค้างกลางดาวลอย	อาจจะยิ้มอย่างละห้อยคอยสัมพันธ์

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 94)

เพลง ไม่อยากให้โลกนี้มีความรัก

อันแสงสุริยส่องสว่างแต่กลางวัน อันแสงจันทร์ส่องประกายามราตรี
 อันความรักร้อนร่ำเผาถุ่ดี ส่องชีวิทุกโมงยามประจําใจ
 มีรักแล้ว ไม่ฉลาดแล้วต้องตรมทุกข์ เหมือนแบกโลกทั้งโลกไว้ให้โศกหนัก
 ไม่อยากให้โลกนี้มีความรัก แต่ฉันสมัครแบกรักไว้ไม่หนักเลย
 (ชาติรี ศิลปสนอง. 2535 : 28)

เพลง ขอสาวท

แจ้วจาเรียงเสียงขอสาวทหวาน ไพเราะปานคนธรรม์บรรเลงสรว
 ระรี่เรื่อยเฉื่อยฉ่ำในทรวง ถวิลห้วง หวงนุข สุดเสียงขอ
 แต่ละครั้งฟังข้าว่ารัก อยากรู้จักผู้ลือนั้นใครกันหนอ
 มิใช่หวังเป็นสตรีที่เขารอ เพียงแต่ขอให้ขอสาวทอย่าขาดเสียงครวญ
 (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 26)

วรรณกรรมเพลงที่มีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกลอนสุภาพ

เพลงที่มีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกลอนสุภาพ หมายถึง เพลงที่มีฉันทลักษณ์เหมือนกลอนสุภาพในด้านจำนวนวรรค คือ 1 บท มี 4 วรรค และมีสัมผัสบังคับ คือสัมผัสนอก และสัมผัสร้อยหรือเชื่อมบท จะผิดรูปแบบฉันทลักษณ์ ในเรื่องของจำนวนคำในแต่ละวรรค คือ ใน 1 วรรคจะมีคำเกิน 8 คำ อาจจะเป็น 9 - 12 คำ และในบางเพลงก็จะผิดฉันทลักษณ์ในเรื่องของสัมผัสนอก แต่จะพบว่ามันน้อยกว่าการผิดฉันทลักษณ์ในเรื่องจำนวนคำ ตัวอย่างเช่น

เพลงดอกแก้ว

แก้วดอกนี้หอมยวนฤดีพ้อยู่ทุกวัน กลิ่นเจ้านั้นสัมพันธ์ใจพิบองภักดีเสมอ
 นื่องามพ้องพรอดทุกคืนที่ฝันทุกวันที่เพ้อ หวังเธอด้วยวิญญานสะท้านใจ
 แก้วใจจำรู้ตัวใหม่ว่างามน่าภิรมย์ โอ้พระพรหมคงปั้นเสกสรรให้สดใส
 สวยปนไฉกหวานปนเศร้ายั่วเย้าใจ แก้วพ้องใสเมื่ออยู่ในความมืดเอย
 (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 88)

เพลงจาเลยรัก

...
 เชิญคุณลงทัณฑ์บัญชา จนสมอราจนสาแก่ใจ
 ไม่มีวันที่ฉันจะร้องไห้รำไร เพราะฉันมิใช่หญิงเจ้าน้ำตา
 กักขังฉัน เกิดกักขังไป ยังตัวอย่ายังหัวใจดีกว่า
 อย่างหัวใจให้หามา ให้ฉันเศร้าไศกาเหมือนว่าฉันเป็น เช่นดังจาเลย
 (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 81)

ในเพลงจาเลยรัก นอกจากจะผัดผันหลักขณในเรื่องของจำนวนคำแล้วยังผัดใน
 เรื่องของสัมผัสนอก ซึ่งเป็นสัมผัสบังคับด้วย คือ คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 ในบทที่ 2 คำว่า
 "ไป" ต้องสัมผัสกับคำที่ 1, 2, 3 หรือ 4, 5 ของวรรคที่ 2 แต่ในที่นี้กลับสัมผัสกับคำที่ 6
 คือคำว่า "ใจ"

วรรณกรรมเพลงที่มีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกลอนหก

กลอนหก มีลักษณะฉันทลักษณ์ ดังนี้ คือ 1 บท มี 4 วรรค 1 วรรค มี 6 คำ
 ส่วนการสัมผัสนอก ซึ่งเป็นสัมผัสบังคับนั้น คำสุดท้าย ของวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 2 ของวรรค
 ที่ 2 คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสกับ คำที่ 2 ของวรรคที่ 4 ถ้าแต่งบทต่อไปก็จะมีคำสัมผัส
 ร้อยบท โดยคำสุดท้ายของบทที่ 1 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ในบทที่ 2 ส่วนสัมผัสใน

จะมีหรือไม่ก็ได้ ไม่ถือว่าผิดฉันทลักษณ์ จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร นั้น ปรากฏว่า วรรณกรรมเพลงที่เป็นกลอนหกนั้นไม่มี มีแต่วรรณกรรมเพลงที่มีลักษณะ คำประพันธ์ใกล้เคียงกลอนหกเท่านั้น เช่น บางเพลง จำนวนคำถูกต้อง ผิดเรื่องการสัมผัสนอก บางเพลงผิดเรื่องจำนวนคำในวรรคแต่ถูกต้องในเรื่องของการสัมผัสนอก แต่สัมผัสร้อยระหว่าง บทมักจะถูกต้องตามฉันทลักษณ์ เช่นตัวอย่าง

เพลงหยาดเพชร

เปรียบเธอเพชรงามน้ำหนึ่ง	หวานปานน้ำผึ้งเดือนห้า
หยาดเพชรเกล็ดแก้วแววฟ้า	ร่วงมาจากฟ้าหรือไร
หยาดมาแล้วอย่าช้าไฉก	พลอยคนทั้งโลกร้องไห้
หยาดเพชรเกล็ดแก้วผ่องใส	แม่นอยู่ไกลเกินผูกพัน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 185)

ในเพลงหยาดเพชรในแต่ละวรรคจะมีคำจำนวน 6 คำ ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ และมีสัมผัสร้อยระหว่างบท แต่การสัมผัสนอกจะไม่ถูกต้อง เช่น บทที่ 1 คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 "หนึ่ง" สัมผัสกับคำที่ 4 "ผึ้ง" ของวรรคที่ 2 ซึ่งถูกต้องแล้วต้องสัมผัสกับคำที่ 2 ของวรรคที่ 2 และในบทที่ 2 คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 "ไฉก" สัมผัสกับคำที่ 4 "โลก" ของวรรคที่ 2 ซึ่งถูกต้องสัมผัสกับคำที่ 2 ของวรรคที่ 2 แต่สัมผัสนอกในบทที่ 1 ก็มีบางส่วนที่ถูกคือ คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 "ห้า" สัมผัสกับคำสุดท้าย "ฟ้า" ของวรรคที่ 3 และคำสุดท้ายของวรรคที่ 3 "ฟ้า" ก็สัมผัสกับคำที่ 2 "มา" ของวรรคที่ 4 ซึ่งวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ที่มีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกลอนหก มีหลายเพลงอาจจะผิดฉันทลักษณ์ในเรื่องของการสัมผัสนอกบ้าง จำนวนคำในแต่ละวรรคบ้าง สัมผัสร้อยบ้าง เช่นตัวอย่าง

เพลงเจ้าพระยา

ไอ้ชีวิตเป็นสุขล้ำ	เมื่อเห็นแม่น้ำเจ้าพระยา
นับเป็นบุญและวาสนา	ที่เกิดมาใกล้แม่น้ำนี้
เจ้าพระยาให้ความร่มเย็น	เหมือนดั่งเป็นเส้นเลือดน้องพี่
ให้ความสุขทั้งไพร่ผู้ดี	เป็นมหานครที่เป็นมหาน้ำใจ
เจ้าพระยาให้ความรัก	ซึ่งสลักไปทั่วเมืองไทย
รักเจ้าพระยาสักใด	หนุ่มสาวไทยรักเจ้าพระยา

(สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์. 2534 : 256)

เพลงครวญ

เมื่ออยู่ริมฝั่งชล	จันยลทุกยามเย็น
พักในร่มเงาไม้เอน	จันมอง เห็นนกบินกลับรัง
ตะวันใกล้จะลับแล้ว	เห็นเรือแจวอยู่ริมฝั่ง
เฝ้าแต่ครวญแต่ครวญหา	น้ำตาหลังจึ่งร้องสั่งอาลัย
เฝ้าแต่ครวญสั่งคำ	แม้เรือลอยลาไป
พบคนที่เคยซึ้งใจ	ขอเรือน้าเธอมาให้ที
ตะวันเมื่อจมน้ำ	สายชลงามดั่งกษัตริย์
ไอ้ว่าดาวว่าดาวดวงนี้	แสงพลันริบหรี่คงริบหรี่เช่นเรา

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 76)

เพลงสมเด็จ

โสมส่องมาจากแดนฟ้าไกล	แก้วตาขวัญใจประชา
คู่บุญกษัตริย์ขัตติยา	พระคือแม่ฟ้าของเรา
ยิ่งกว่าสายฝนเย็นฉ่ำฟ้า	พระกรุณาเหมือนดั่งลมหนาว
เปลี่ยนชะตาชีวิตที่อับเฉา	ให้เราเป็นทวยหาพาคู่ผัน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 128)

วรรณกรรมเพลงที่เป็นกาพย์ยานี

กาพย์ยานี มีลักษณะฉันทลักษณ์ ดังนี้ 1 บท มี 4 วรรค วรรคหน้ามี 5 คำ วรรคหลังมี 6 คำ การสัมผัสนอก ซึ่งเป็นการสัมผัสบังคับนั้น คำสุดท้าย ของวรรคที่ 1 สัมผัสกับ คำที่ 3 ของวรรคที่ 2 คำสุดท้าย ของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำสุดท้าย ของวรรคที่ 3 ถ้าแต่งบท ต่อไปก็จะมีสัมผัสร้อยบท โดยคำสุดท้ายของบทที่ 2 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ของบทที่ 2 ผลจากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร พบว่า มีเพลงที่เป็นกาพย์ยานี เช่น ตัวอย่าง

เพลงเหมือนไม่เคย

เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง	นกบินเจียง ไปทิ้งหมู่
ตัวเดียวมาไร้คู่	เหมือนพ่อยู่เพียงเฝ้า
ร่ำร่ำใจรอนรอน	อกสะท้อนอ่อนใจช้า
ดวงใจโยนหน้า	ไทแก้วตามาหมายเมิน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 137)

เพลงเหมือนไม่เคย ใน 1 บาท มี 4 วรรค วรรคหน้ามี 5 คำ วรรคหลัง มี 6 คำ การสัมผัสนอก ในบทที่ 1 คำสุดท้าย ของวรรคที่ 1 "เรียง" สัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรคที่ 2 "เจียง" คำสุดท้าย ของวรรคที่ 2 "หมู่" สัมผัสกับคำที่ 5 ของวรรคที่ 3 "คู่" และสัมผัสร้อยบท คำสุดท้ายของบทที่ 1 "กา" ก็สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 "ข้า" ของบทที่ 2 และจากตัวอย่างเพลงอื่น เช่น

เพลงพระรัตนตรัย

องค์ใดพระสัมพุทธ	ธวิสุทธิผดุงไส
คัมภีร์เลอกล	หลักหินในสิ่งร่ม
คาใดท่านตรวแล้ว	เหมือนดวงแก้วนำขึ้นชม
จุดโลกที่โสภณ	ตระทมด้วยพระธรรม

...

(สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์. 2534 : 228)

วรรณกรรมเพลงที่มีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกาพย์ยานี

วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทวิจิตร ในบางเพลงมีลักษณะคำประพันธ์ ใกล้เคียง กาพย์ยานี กล่าวคือ บางเพลงมีสัมผัสนอก ซึ่งเป็นสัมผัสบังคับถูกต้อง แต่ไม่ถูกต้องในเรื่องของจำนวนคำ เช่น มีคำในวรรคหลังของแต่ละบทเกิน 6 คำ หรือน้อยกว่า 6 คำ เช่น ตัวอย่าง

เพลง เจอะคุณเข้าอีกแล้ว

เจอะคุณเข้าอีกแล้ว	ไม่แล้วคลาคุณไปได้
ยิ่งทนมเข้าใจ	ยิ่งอยากไกลไม่ขอตอบ
เจอะคุณเข้าอีกแล้ว	ไม่แล้วถึงที่ตายแน่
ตั้งใจไม่เหลียวแล	โยผันแปรใจอ่อนไปทุกที

ก็ไหนคุณว่าจะรักผม
รอคุณมานานนับปี
จะขอคุณเข้าอีกแล้ว
ที่เคืองจงหายไป

ก็ไหนคุณชมว่าผมคนดี
โกรธคุณเต็มที่แล้วก็ต้องอ่อนใจ
ไม่แล้วคลาคลาคุณจนได้
มาเข้าใจกันใหม่ดีไหมคุณ

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 83)

เพลงฉันต้องการเธอ

เห็นรวงข้าวอ่อนพลิ้ว
ประกายดังเปลวทอง
รวงทองดูงามพ่องศรี
กลัวจะหมองเหมือนราศี

ขยอครีวพลีล้วยอง
เมื่อดวงอาทิตย์ส่อง
รักที่ฝากให้น้อง
จากกรุงมุ่งมาถึงนี้

...

(ชาตรี ศิลปสนอง. 2535 : 18)

จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร จำนวน 229 เพลง ในด้านลักษณะคำประพันธ์ พบว่า มีลักษณะเป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพและมีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกลอนสุภาพ จำนวน 140 เพลง เป็นคำประพันธ์ที่มีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกลอนหก จำนวน 58 เพลง เป็นคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานีและมีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกาพย์ยานี จำนวน 31 เพลง นับได้ว่า ชาลี อินทรวิจิตร มีความสามารถในการนำลักษณะฉันทลักษณ์ของร้อยกรองในประเภทต่าง ๆ มาใช้ในการประพันธ์เพลง ทำให้เกิดความไพเราะและงดงาม

2. การใช้ถ้อยคำ

การใช้ถ้อยคำ หมายถึง การเลือกถ้อยคำมาใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องราวและลักษณะเนื้อหา มีความงดงาม ความไพเราะ ก่อให้เกิดความรู้สึก อารมณ์แก่ผู้ฟัง ผู้อ่าน ได้ตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้ประพันธ์แต่ละคน

ชาลี อินทรวิจิตร เป็นผู้ประพันธ์เพลงคนหนึ่งที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลและสถาบันต่าง ๆ ว่ามีความสามารถในการเลือกสรรถ้อยคำที่ใช้จนทำให้วรรณกรรมเพลงเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ในด้านการใช้ถ้อยคำ ปรากฏผล ดังนี้

2.1 การเลือกสรรถ้อยคำ หมายถึง การเลือกคำใช้ในการประพันธ์เพลง โดยคำนึงถึงความงดงามของภาษาทั้งทางด้านเสียงและความหมาย ประกอบด้วย

2.1.1 การใช้คำง่าย วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร มักจะใช้คำง่าย สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา กล่าวคือ เนื้อเพลงส่วนมากใช้คำพหูพจน์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน แม้จะมีคำศัพท์บ้างแต่ก็เป็นคำศัพท์ที่ไม่ยากสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้โดยง่ายและชัดเจน ไม่ต้องมีการตีความหรือแปลความอีก เช่น

เพลงป่าลั่น

...

ตื่น เกิดหนาอายนกกามันบ้าง	แผ่นดินกว้างขวางถางคนละมือละไม้
รอยยิ้มของเมียชะ โลมฤทัย	ขับเหงื่อผ้า ได้ให้เราจงทำดี

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 100)

เพลงป่าลั่น ใช้คำว่า ตื่น อาย นก กา ถาง รอยยิ้ม ของเมีย ฯลฯ และถึงแม้จะมีคำศัพท์ว่า ฤทัย แต่ก็สามารถเข้าใจได้ ซึ่งใจความของบทเพลงนี้ก็เพื่อกระตุ้นเตือนให้คนตั้งใจทำมาหากิน

เพลงจำเลยรัก

เจ็บแค้นเคืองโกรธโทษฉันโย	ฉันทำอะไรให้เธอเคืองขุ่น
ปรักปรำฉันเป็นจำเลยของคุณ	นี้หรือพ่อนักบุญ แท้จริงคุณคือคนป่า

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 18)

เพลงจาเลยรัก ใช้คำว่า เจ็บ แค้น เคืองโกรธ เคือง ขุ่น
ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน มาเรียบเรียงเป็นประโยค ก่อให้เกิดความรู้สึกว่า
การไม่พอใจของอีกฝ่ายนั้นคงมีมากแต่คงไม่มีเหตุผลเท่าที่ควร เพราะการใช้คำว่ารักปรา
เพียงคำเดียวทำให้ผู้ฟัง ผู้อ่าน เกิดความรู้สึกว่า "จัน" ในเนื้อเพลงคงจะไม่ได้ทำอะไรให้เป็น
ที่น่าโกรธ หรือกระหาพิศ

เพลงคำปัญญา

...

แผ่นดินของย่า ของปู่ อยู่มานานหลายปี ยินดีปรีดา

กว่าจะได้มาคือความเป็นไทย

ช่วยกันรักษาไว้ คนไทยทั้งชาติเอ๋ย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 78)

เพลงคำปัญญา ใช้คำว่า แผ่นดิน แทนคำว่า ชาติ ประเทศ
บ้านเกิดเมืองนอน และใช้คำว่า ปู่ ย่า แทนที่จะใช้คำว่า บรรพบุรุษ เมื่อฟัง อ่าน แล้วมีความ
เข้าใจและเกิดความรักชาติ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

2.1.2 การใช้คำแสดงฐานะของบุคคล วรรณกรรมของ ชาลี

อินทรวิจิตร มีเนื้อหาสาระหลากหลายและกล่าวถึงบุคคลหลายระดับ และในสังคมไทยก็มี
วัฒนธรรมในการสื่อสาร คือภาษาไทยนั้นมีระดับของภาษา ซึ่งต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับ
กาลเทศะ บุคคล และโอกาส เช่น ตัวอย่าง คำว่า กิน อาจใช้คำว่า รับประทาน จัน เสวย
แดก ฯลฯ หรืออีกตัวอย่างหนึ่ง เช่น คำสรรพนาม แทน บุรุษที่ 1 ก็อาจใช้คำว่า จัน ดิฉัน ผม
กระผม ข้าพเจ้า ข้าพระพุทธเจ้า หรือ กู ข้า ฯลฯ ซึ่งทั้งนี้ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม แต่ ชาลี
อินทรวิจิตร ก็สามารถเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับฐานะของบุคคล ดังนี้

2.1.2.1 สถาบันกษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

เมื่อกล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดชฯ ก็ใช้คำกริยาว่า ขอเทิดเกล้า
ขอทูลเกล้า พระกรุณา ทรงพระเจริญ ครองราชย์ ฯลฯ กับพระองค์หรือใช้คำเรียกแทนพระองค์
ว่า महाराज ภูวไนย พระจอมสยาม จากตัวอย่าง

เพลงมหาราชประชาธิปไตย

ขอเทิดเกล้า มหาราช แทนบาทบงส์ ที่ครองราชย์โดยยืนยง
 ครบ 5 ปีกว่า จักรวงศ์ ภูมิพล เหนือมลปวงประชา ชาบซึ่งใน พระกรุณา
ภาวนา

เศียร - วาท พระรา - ชะ สดุดี กอรับบุญญา บารมี ครบ 50 ปี ได้
 แผ่นดินไทยเป็นแดนทอง ฟ้าเรืองรอง ตะวันอาไพ พระหฤทัย เหมือนฝนพรำ
 เย็นล้ำอัมพร ไหว้และวอน พุทธาไทรยารัต - นากร ประเอยงอร อวยพรชัย
ทรงพระเจริญ ให้แซ่ซ้อง ทั้งแด่สังข์ ทั้งกลองปี่เป่าสรรเสริญ อัญเชิญถ้อย
 ร้อยกรองไวบูชา

ขอทูลเกล้า ถวายพร พระจอมสยาม แปลงบุญธรรม ครองบวงชน
 50 ล้าน คนกว่า ร่มเย็นกัน นมนานมา แบบประชาธิปไตย ผ่องประชา
 หน้าตาขึ้นใส ด้วยทรงทศพิธ - ราชธรรม

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 113)

เพลงสมเด็จ เป็นการกล่าวถึงสมเด็จพระนางเจ้าพระบรม
 ราชินีนาถ ชาลี อินทวิจิตร ก็ใช้คำราชาศัพท์ เช่น พระกรุณา พระองค์ พระหฤทัย พระชนม์
 ทรงพระเจริญ ฯลฯ และใช้คำศัพท์สูง เช่น บวงสรวง ศิริเสาวลักษณ์ บาทบงส์ เพื่อให้
 เหมาะสมกับสถานะภาพของพระองค์ท่าน จากเนื้อเพลงดังนี้

เพลงสมเด็จ

โสมส่องมาจากแดนฟ้าไกล	แก้วตาขวัญใจประชา
คู่บุญกษัตริย์ขัตติยา	พระคือแม่ฟ้าของเรา
ยิ่งกว่าสายฝนเย็นล้ำฟ้า	<u>พระกรุณา</u> เหมือนดังลมหนาว
...	
ขอจุดเทียนบวงสรวงพระองค์	ด้วยทรงสอนให้ ชัมแข็ง
ให้เราสู้สุดแรง	แม้ใครหาญมาแบ่ง ไทย

ศิริเสาวลักษณ์ราชพาตเพชร

สมเด็จพระจอมเกล้าโลกเพียงไท

แผ่เมตตาในพระหฤทัย

ใต้เบื้องบาทงสุไทยเป็นสุขสันต์

ให้พระชนม์ยืนนานนิรันดร์

อธิฐานขอสมเด็จพระทรงพระเจริญ

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 128)

เมื่อกล่าวถึงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเป็นที่เคารพยกย่องพระองค์หนึ่งของชาวไทย ชาลี อินทรวิจิตร ก็เลือกใช้ถ้อยคำที่เป็น คำราชาศัพท์ เช่น พระเมตตา เบื้องบนยุคลบาท บารมีล้นเกล้า หรือใช้คำศัพท์สูง เช่น มโนและศิริकरण ปิยชาติ กุมารรัชติยา และใช้คำศัพท์ยาก เช่น ศรีวิลาส อะคร้าว ปฎิมา พสุธา ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสถานภาพของพระองค์ ดังเนื้อเพลง

เพลงสดุดีสมเด็จฯ เจ้าฟ้ามหาจักรี

- ขับร้องหมู่ - อบอุ้มใจไพร่ฟ้า พระเมตตา เบื้องบนยุคลบาท
- ชาย - เอกราชศาสนาสาธุสะ ไฉสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
- ขับร้องหมู่ - บารมีล้นเกล้าเอาชีพรเรา มโนและศิริकरणทุกสถาน
พสุธา
- หญิง - สิรินธรบวรศรีวิลาส ปิยชาติราชจักรี กุมารรัชติยา
สุดมิ่งพรหม คุจันทรา ส่องลอยฟ้า งามสวยด้วย
ดาวล้อมเดือน
- ขับร้องหมู่ - ไฉ่หยาดฝนบนฟ้า ไหลล้นมาสู่ไทยสายใจเพื่อน
- หญิง - ให้ทหารที่อยู่ทุกแดนเถื่อน เคลื่อนรอยยิ้มที่เหงาที่หมิม
ดีเกราะ เคาะสนิม เพื่อจะยิ้มสักหน
- ชาย - ไฉ่เมตตาดั่งฟ้าดั่งฝน โลกโลกให้ไศกพัน อยู่ท่ามกลาง
กมลของคน สีสืบสีล้าน น้อมบูชา
- ขับร้องหมู่ - อะคร้าวค่ากว่าดาวสิบ คุจดังทิพย์ปฎิมา เปี่ยมบุญญา
เปล่งราศี ประชาไทย ภักดีสิรินธร

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 82)

2.2.2.2 สามัญชน วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร

ที่กล่าวถึง สามัญชนทั่วไป ทั้งสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เด็ก ฯลฯ ก็สามารถเลือกใช้ถ้อยคำได้อย่างเหมาะสมและมีความงดงามทางภาษา เช่น การใช้คำว่า ฉัน แทนสรรพนามบุรุษที่ 1 เธอ แทนสรรพนามบุรุษที่ 2 ซึ่งเป็นผู้หญิง เป็นคำสุภาพที่ใช้กับสุภาพชนโดยทั่วไป และใช้ได้ง่ายตลอดทั้งเพลง ทำให้เข้าใจได้อย่างชัดเจนรวดเร็ว จากตัวอย่าง

เพลงอาลัยรัก

ฉันรักเธอ รักเธอ ด้วยความไวหวั่น
ว่าสักวันฉันคงถูกทอดทิ้ง
มีนานเท่าไรแล้วเธอก็ไปจากฉันจริงจริง
เธอทอดทิ้งให้อาลัยอยู่กับความรัก
...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 187)

เพลงอย่ายุ่งแพนเค้านะ

โลกแห่งหนุ่มสาวสวยพราวดาวผ่อง จะเด่นจะร้องคล้อยแบนแพนใคร
เป็นนาที่ทองยุคของคนใหม่ นาส้มยี่ล้าเส้นเสมอ
อย่ายุ่งแพนฉันฉันละเมอ อย่าแกล้งทำเพลอ ปั่นจัมปั่นแจ๊สเธอทำ
หรีดากับแพนเรา ถนนแห่งดาวเธอก้าวเดินไป นำอายนักเขี้ยว
โลกใบนี้ดีแต่ยั่วต้องเจลิยวใจเอาไว้นะ... ยุ่งแพนเขาเหมือนเรา
ทั้งขบะโนที่สาธารณะตาวิเศษเห็น ตาวิเศษเห็น

(เดอะกิตตาร์. ม.ป.ป. : 41)

เพลงอย่ายุ่งแพนเค้านะ สาระของเพลงเป็นการพูดคุยกันของ
คนวัยหนุ่มสาว การใช้ถ้อยคำจะใช้คำในรูปของภาษาพูดและใช้สำนวนที่กำลั้งเป็นที่นิยมของ

สังคม เช่น ภาษาพูด อย่างแน่นอน โลกใบนี้ก็ต้องเจลิยวใจเอาไว้ละ หรือใช้สำนวน
ที่คนหนุ่มสาวชอบพูดโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องตามหลักภาษา เช่น นาทีกอง ล้าเส้น
ปั่นจุ่มปั่นเจ้อ ดาวพิเศษเห็น

เพลงข้าวขอบลาน ซึ่งเนื้อหาสาระของเพลงเป็นการกล่าวถึง
สภาพชีวิตของสามี ภรรยา ที่มีอาชีพเป็นชาวนา ชาลี อินทรวิจิตร ก็เลือกใช้คำที่เหมาะสม
กับคนที่เป็นชาวนา เช่น ใช้คำว่า ผัว เมีย เรา เขา คำกริยาก็อธิว่า กิน ซึ่งเป็นคำง่ายและ
เหมาะสมกับสถานการณ์ ทำให้มีความงามทั้งรสคำและรสความ ดังตัวอย่างจากเนื้อเพลง

เพลงข้าวขอบลาน

น้องจำโยมขึ้น ผืนกลืนเข้าไป น้องจำย่ำร้องไห้แม่หัวโล่กลวง ตะเกียง
ชีวิตแม่ริบหรี่ไฟยังมีดาวดินดวง

น้องรักนาของเราเขาดักดวง นาคีมียั่วหน่วง ผลพวงติดลบ นาเราแท้แท้
แม่โพสพ ข้าใจตอนจบเขานา

เก็บเกี่ยวเสร็จพลันเอามันกองไว้ เขามาแบกไปไม่ไว้หน้า ข้าวที่ขอบลาน
ตกเรีย เมียจำ กินกันตายหนอยาไปดูตาย แร้นเค้นกินข้าวขึ้น เหมือนกลืน
กรวดทราย ท้อแท้ ยามแพ้พ่ายเหลือควายกับเรา เจอคนเลวร้ายหัวใจเนา
ผัวเมียกินข้าวขอบลาน

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 73)

เนื้อเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร มีการกล่าวถึงบุคคลหลาย
ระดับ ภาษาไทยก็มีระดับภาษา ในสังคมไทยนั้นยึดถือความถูกต้องความเหมาะสมในการพูดจา
ซึ่ง ชาลี อินทรวิจิตร สามารถเลือกใช้ถ้อยคำได้เหมาะสมกับฐานะของบุคคล ทำให้เพลง
นั้น ๆ ไม่ขัดกับค่านิยมของสังคม

2.1.3 การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ หมายถึง การถ่ายทอดเสียงของสิ่งต่าง ๆ ออกมาเป็นภาษามนุษย์ อาจจะใกล้เคียงมากหรือน้อยจากความเป็นจริงก็ได้ เช่น ต้อยตะริดติ๊ดตี (เสียงบี) จี๊บจี๊บ (เสียงนก) เปรี๊ยะ (เสียงปืน) ฯลฯ การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติได้เหมาะสมจะเป็นส่วนหนึ่งที่เพิ่มความไพเราะ ทำให้ผู้ฟัง ผู้อ่าน เกิดจินตนาการหรือเห็นภาพได้ดีกว่าการบรรยายธรรมดา แต่จะต้องไม่ใช้มากเกินไปจนผิดและในวรรณกรรมเพลงของ ขาสี อินทรวชิตร นั้น ก็มีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติเพื่อเพิ่มความไพเราะแก่บทเพลง เพิ่มจินตนาการและภาพพจน์ให้แก่ผู้ฟัง ผู้อ่าน ตัวอย่างเช่น

มีการใช้คำว่า กริ้ง กริ้ง แทนเสียงดังของโทรศัพท์ จากเพลง

เพลง เสียงจากสาย

โทรศัพท์ กริ้ง กริ้ง รับวิ่งไป

ใครจะอด งงใจหรือไม่เพื่อเจอ

เสียงเขาครวญทุกวันว่าฉันรักเธอ

...

โทรศัพท์ กริ้ง กริ้ง รับวิ่งไป

ใครจะอด งงใจหรือไม่เพื่อเจอ

เสียงเขาครวญทุกวันว่าฉันรักเธอ

(เดอะก็ตาร์. ม.ป.ป. : 32)

มีการใช้คำว่า คริน คริน แทนเสียงดังของน้ำทะเลที่พัดเข้ามา

กระแทกหิน จากเพลง

เพลงทะเลไม่เคยหลับ

มองซีมองทะเล เห็นลมคลื่นแท้จับกิน
บางครั้งมันบ้าบิ่น กระแทกหินดังครืนครืน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 93)

นอกจากนั้นยังมีการใช้ คำว่า หวีดหวิว แทนเสียงของกระสุน
ที่พุ่งออกจากรีบบังปืน จากเพลง

เพลงมารชทหารปืนใหญ่

...

เสียงหวีดหวิว ของกระสุนคาราม โดนแม่นยำ
และมีต้องใช้สายตาเพชฌฆาตแห่งสงคราม
คือข้าเป็นราชาแห่งสนามรบ

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 113)

มีการใช้ คำว่า จู จู แทนเสียงของมนุษย์ที่ส่งภาษาและ
อาักับกิริยา เพื่อให้ผู้อื่นลดเสียงให้เบาลง และในเพลงเดียวกันก็ใช้คำว่า กรีดกรีด แทน
เสียง ร้องดัง ๆ ของกลุ่มคน ดังเนื้อเพลง

เพลง จู จู อย่าบอกใคร

นี่เพื่อนใหม่ นะ จู จู อย่าบอกใคร พอใจจรับไว้ฉันอายหากอ้อจาว
ชอบเพื่อนใหม่ ไหมที่รู้ซึ้งใจเรา กระซิบเบา ๆ เหมือนละเมอ

...

กรี้ดกร้าคิให้วุ่นนำล้นคนมีเพื่อนมาก ใจฉันจึงอยากเสนอ
 ฉันคงจะก่อถ้าแม่เธอ ยังคิดว่าฉันเป็นเด็กอยู่ซิเออ
 (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 81)

เพลงผันเพลันเห็นลม มีการใช้คำว่า จีบจิบ แทนเสียง พุดคุยกัน
 ของผีเสื้อ ดังเนื้อเพลง

เพลงผันเพลันเห็นลม

...

ปีกแพรของฉันจะกรัดไกว	เที่ยวไปในท้องฟ้ากว้าง
รำเรงเสรีไม่มีอ้างว้าง	เหมือนอย่างผีเสื้อแสนเพลัน
จิบจิบกระซิบคู่จู่จี้	รำเรงก็ลอยล่องไป เช่นหงส์เหิน
สุขใจอยู่ตายสายเหลือเกิน	ผันเพลันเห็นลมอยู่เสียงกู่ไปไกลนา

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 107)

สรุปได้ว่า คำเลียนเสียงธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นเสียงอาวุธปืน เสียงสัตว์ เสียงมนุษย์หรือเสียงใด ๆ นั้น ล้วนมีส่วนเพิ่มความไพเราะให้แก่วรรณกรรมเพลง และทำให้ผู้ฟัง ผู้อ่าน เกิดความรู้สึกใกล้ชิดกับเพลงนั้น ๆ ชาลี อินทรวิจิตร ใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติในวรรณกรรมเพลงไม่มาก มีเพียง 7 เพลง เท่านั้น จากวรรณกรรมเพลงที่นำมาศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 229 เพลง

2.1.4 การใช้กวียานุโลม

กวียานุโลม (Poetic License) หมายถึง สิทธิอิสระที่จะคิดเรียบเรียงถ้อยคำ ที่จะใช้ถ้อยคำในรูปและในความหมายที่ไม่เป็นไปในลักษณะธรรมดาที่ได้ ซึ่งตรงกับที่ ล้อม เพ็งแก้ว (2521 : 35) กล่าวว่า การใช้ถ้อยคำในความหมายที่ไม่ตรงกับที่ใช้ทั่ว ๆ ไป นั้นไม่ถือเป็นข้อเสียหายหรือบกพร่องในทางกาพย์กลอน

ชาลี อินทรวิจิตร เป็นผู้ประพันธ์เพลงที่มีความสามารถในการสร้างคำขึ้นใช้ หรือใช้คำในความหมายที่ต่างจากความหมายที่ใช้ในร้อยแก้วหรือโดยทั่วไป เช่น

2.1.4.1 การใช้คำว่า ใช้ ในความหมายเชิงปฏิเสธ
ว่าไม่ใช่ ดังตัวอย่าง

เพลงเทวดาเดินดิน

ใช้อยากเด่นอยากเป็นเทวดา เสื้อและผ้าเราก็ด่างเหมือนใคร ๆ

...

ใช้อยากเด่นเป็นผู้นำหรือตาม ยอมรับในความเท่ากันบรรดามี

...

เป็นตัวตนเพราะเราเป็นคนง่าย ๆ จันเองใช้เทวดาล็กน้อย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 92)

บทเพลงเทวดาเดินดิน ชาลี อินทรวิจิตร ใช้คำว่า "ใช้"
ในความหมายที่แปลว่า ไม่ใช่ ตลอดทั้งเพลง

ชาลี อินทรวิจิตร ยังใช้คำว่าใช้ในความหมายว่า ไม่ใช่
อีกหลายเพลง เช่น

เพลงแผ่นดินไม่ไร้เท่าใบพุดรา

โลกนี้หรือ <u>ใช้</u> มีเพียงทรมวย	ถึงไม่รัก <u>ใช้</u> แค่อันใดไม่ใส่ใจเศร้าใกา
ทั่วแคว้นแดนแผ่นดินสิ้นสุธา	<u>ใช้</u> จะไร้เท่าใบพุดราหญิงหนึ่งพอลมาเคียงใจ
อย่าหมายคิดว่าชายจนปัญญา	หญิงหนึ่งแสนทั่วแดนโลกาเฝ้าสบตายังเฝ้ามอง
อดรัก <u>ใช้</u> ดับคืนไม่ถึงสิ้นใจ	อดค้นหา <u>ใช้</u> พาถึงตายหญิงที่บอหมายเฝ้ามองไปดี

...

(สุเทพ วงศ์กำแหง. 2537 : 98)

เพลงสาวมหาชัย

ฟังน้ำคำคนทำฉลอม ว่าพ้อกรรมเพราะถูกความรักหลอมใจ
 พื้มปลาเหลือผากจากใคร แล้วนำมาให้
 คนมหาชัยใช้เขลา

...

(ชาตรี ศิลปสนอง. 2535 : 33)

เพลงสาวนครชัยศรี

...

นครชัยศรี ใช้จะมีสวยแต่ลูกสาว
 ข้าวสารก็ขาว ส้มโอนั้นเล่าก็หวาน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 127)

2.1.4.2 การใช้คำที่เปลี่ยนรูปคำไป เช่น ตัดให้สั้นลง

เพิ่มคำให้มากขึ้นเพื่อความแปลกใหม่ และเพื่อความสละสลวยของเสียง แต่ความหมายยังคงเหมือนเดิม เช่น

เพลงมหาราชประชาธิปไตย

...

เศียร - วาท พระรา - ชะสดุดี
 กอปรบุญญา บารมี ครบ 50 ปี
 แผ่นดินไทยเป็นแดนทอง
 พ้าเรื่องรองตะวันอาไพ

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 113)

เพลงมหาราชประชาธิปไตย ใช้คำว่า เคียรวาท แทนที่จะใช้คำว่า

อาเคียรวาท

ในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร มีการใช้กวียานุโลม
มาก แต่ที่น่าสังเกตคือจะนิยมใช้การใช้คำที่มีความหมาย ไม่ตรงกับความหมายที่ใช้โดยทั่ว ๆ ไป
เช่น การใช้คำว่า ใช้ ในเชิงปฏิเสธ

2.1.5 การใช้คํานาษาต่างประเทศ

การใช้คํานาษาต่างประเทศในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี
อินทรวิจิตร เป็นการใช้นาษาต่างประเทศแบบทับศัพท์ และเป็นคํานาษาต่างประเทศง่าย ๆ
ที่ทราบความหมายกันโดยทั่วไป และเป็นคํานาษาอังกฤษ ประเภทคํานาม และคํากริยา เช่น
คอนกรีต รถทัวร์ ทัวร์ ไอคิว จอย แชมป์ น็อค ล็อค รีไทร์ ตัวอย่าง

เพลงมะลิวัลย์อ่อน

...

พริ้วลอยละล่อง

เหมือนดังหงส์ทอง

ท่องอยู่ในป่าคอนกรีต

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 110)

เพลงไม่อยากเป็นนางรอง

...

ฉันชมชานเศร้า

สุดเงยหน้ามองใครเขา

ขึ้นทัวร์หนีมาบ้านเก่า

ถิ่นเดิมของเราดีกว่า

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 115)

เพลงเอื้องคำ

...

เพลินตาเกินกว่าจะบรรยาย
นั่งรถทัวร์สบาย นั่งรถไฟถึงไวกวายนาน
บินบินสู่ดินแดนงาม
เมืองที่เอื้องคำจะบาน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 141)

เพลงวันที่ไม่มีเธอ

เป็นวันที่ที่ใบรังไร ไม่มีใครขึ้น
อารมณ์เจอย ไม่กร่อยไม่ฉิว ก็ต้องยกนิ้วให้

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 124)

เพลงชีวิตในดอย

...

เรื่องเรียนเก่งนัก	เรื่องรักเก่งไหม
อย่าเพล่อย่าไพล	เดี๋ยวโดนรีไทร์
ระทมเหลือทน	

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 84)

เพลงใครจะทำไม

...

คนบางคนทะเล้น ทำเป็นโอคิวต่ำ

จะรักกับฉันแบบไหน

...

(เดอะกิตตาร์. ม.ป.ป. : 28)

เพลงแสน ส.เพลินจิต

จับตามดู เดี่ยวรู้ว่าใครเก่ง

เพ่งลีลาแสน ส.เพลินจิต

เปล่งประกายไปทั่วสารทิศ

ตามพิชิตทั้งแชมป์กับผู้ท้าชิง

...

ถึง เวลาวันที่ทองจะต้องน็อคเลย

ลือคให้มแค่บอีกนัดซี

ทุกนาทีมีเวลาจะต้องน็อคเลย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 126)

จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร จำนวน 229 เพลง พบว่า มีการใช้ภาษาอังกฤษ เพียง 8 เพลง เท่านั้น และเป็นการใช้ภาษาอังกฤษแบบทับศัพท์ เนื่องจากเป็นคำที่เข้าใจความหมายกันโดยทั่วไป และถ้าจะถอดความเป็นภาษาไทย ก็อาจจะทำให้ภาษาหรือจำนวนคำไม่กระชับ ขาดความสละสลวย ความไพเราะทั้งทางด้านรสคำ และรสความ

2. การเรียบเรียงถ้อยคำ

การเรียบเรียงถ้อยคำให้จับใจผู้ฟังผู้อ่านนั้น เป็นศิลปะที่ต้องฝึกฝน วรรณกรรมเป็นเครื่องมือสื่อความคิด เพลงซึ่งเป็นวรรณกรรมชนิดหนึ่ง จึงต้องมีความประณีตในการเรียบเรียงถ้อยคำ เพื่อให้เกิดความงาม ความไพเราะ เพราะฉะนั้นวรรณกรรมเพลงจึงต้องมี

ลักษณะง่ายและงาม หมายความว่า เมื่อได้ยินได้อ่านแล้วสามารถเข้าใจ จับใจความได้ทันที
ไม่ต้องแปลความหรือตีความ

การเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อให้เกิดความงาม และจับใจผู้ฟังผู้อ่านนั้นในวรรณกรรม
เพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร เท่าที่ศึกษาพบว่า มีการเรียบเรียงถ้อยคำ ดังนี้

- 2.1 การซ้ำคำ
- 2.2 การเล่นคำ
- 2.3 จังหวะและการถ่วงเสียง

2.1 การซ้ำคำ

การซ้ำคำ คือการนำคำที่มีตัวสะกดและความหมายเหมือนกันมาเรียงไว้
ติดกัน เพื่อต้องการย้ำความหรือชี้ให้เห็นว่าสำคัญ หรือต้องการให้เห็นว่าการกระทำนั้นติดต่อกัน
บางที่ต้องการแสดงให้เห็นว่าสิ่งนี้มีจำนวนมาก หรือต้องการให้เห็นการเคลื่อนไหวที่เป็นไป
เรื่อย ๆ นอกจากนั้นแล้วการซ้ำคำยังช่วยให้เกิดเสียงไพเราะมากขึ้น ตำแหน่งการซ้ำคำ
อาจซ้ำที่ต้นวรรค กลางวรรค ท้ายวรรค หรืออยู่คนละวรรคก็ได้ ในที่นี้จะศึกษาการซ้ำคำของ
ชาลี อินทรวิจิตร ในลักษณะดังนี้

2.1.1 การซ้ำคำโดยใช้คำซ้ำคำเดียว การใช้คำซ้ำคำเดียว ปรากฏ
ในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร มาก ดังตัวอย่างเพลง

เพลงน้องนางบ้านนา (1)

...

เหมือนเดือนคล้อยดวง มีเคยคิดห้วงท้องนา

ทิ้งพี่ให้คอย คอยหาย คอยเดือนฉาย ฉายท้องฟ้า

แต่เดือนน้องนางของข้า ไซ้ทั้งคนบ้านนาให้ตรม

ลืมถ้อยคำลืมคิ่งน้ำเคยว่ายคลอ

ไอ้ เจ้าลืมขลุ่ยพ้อพ่อน้องนวลพลั่ว ครวญ จออันสายลม

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 96)

เพลงน้องนางบ้านนา (1) มีการซ้ำคำว่า "คอย" และ "ลืม" เน้นความรู้สึกให้หนักแน่นขึ้น และลักษณะการซ้ำคำเดียว เช่นนี้ ปรากฏในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร อีกเช่น

เพลงทาสเทวี

บุญฉันมีแต่คงไม่ถึง	ฟ้าจึงไม่เวทนา
คอยเฝ้าแต่คอยทุกครา	ดวงจันทร์ไม่ลอยเลื่อนมาใกล้เรา
คงแขนคอยแต่คอยหาย	เสียดายดวงจันทร์ไม่บรรเทา
ลอยลับไม่เหลือแม้เงา	รู้หรือเปล่าว่าเรานี้ชั่วชอกฤดี

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 :)

เพลงหยาดรุ่ง

หยาดรุ่งงามราวดวงดาวรุ่งจิตต์	รุ่งความใสภักดิ์รุ่งชีวิตชายแม่เงา
ดวงตาคมขี้ขี้ดังเพชรราว	เนตรงามอดร้าย หยาดรุ่งราวหยาดน้ำริน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 135)

การซ้ำคำโดยใช้คำซ้ำคำเดียว ยังพบที่มีการซ้ำคำ 2 คำ ติดกัน เหมือนซ้ำคำแบบแรกเพียงแต่คำหลังแทนที่จะเขียนเหมือนคำแรกกลับใช้เครื่องหมายยมกแทนซึ่งการใช้เครื่องหมายยมกไม่ควรนำมาใช้ในการเขียนคำประพันธ์ แต่ในวรรณกรรมเพลงไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน ดังนั้นจึงปรากฏการใช้คำซ้ำแบบซ้ำคำในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร เช่น ตัวอย่าง

เพลงเกียรติยศในกรงทอง

ชีวิต คิด ๗ สะท้อน เพื่อ ๗ อารมณ์ ผันนิบรทา
ถึงร้อยใส่ใจของใครไม่เท่า หมื่นใส่แสนเศร้าเฝ้ารุมเร้าเฝ้าทรวง
คิดถึง ความรัก ซึก ๗ สะท้อน ผัน ๗ มานานคล้าย ๗ ลมลง
เหมือนนกติดกรงพะวงหลงบ่วง นับแต่จะลวงเลยลับลับใจในกรง
...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 70)

เพลงใครจะทำไม

ใคร ๗ มองดูฉัน คิด ๗ กันหลายประเด็น บางคนมีความเห็นอันเป็น
ไปไม่ได้ ด้วยฉันนั้นไม่เหมือนกับใคร ไม่มีใครที่เหมือนกับฉัน ก็พูดกันไปวัน ๗
(เคอะก็ตำร. ม.ป.ป. : 28)

เพลงผันเพลินเห็นลม

<u>เข้า</u> เข้าพอฉันตื่นลืมตา	ได้แต่แอบยิ้มมา	ขึ้นอรากับลมเข้า
สุมใจหา <u>ใคร</u> จะเหมือน	เราร้องเพลง <u>ไป</u> เบาเบา	แสนสุขแสนเพลิน
<u>หวิว</u> หวิวลมพลั่วอยู่ <u>ไหว</u> ไหว	ท่อง <u>ไป</u> ทั่วฟ้าไกล	ด้วยปีกแพรอย่างแผ่วเดิน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 107)

2.1.2 การซ้ำคำโดยใช้คำซ้ำทั้งวลี การใช้คำซ้ำทั้งวลีปรากฏใน
วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร เช่นกัน และการซ้ำคำทั้งวลีนี้ช่วยทำให้รสความ
หนักแน่นขึ้น ให้ความรู้สึกมากขึ้น เช่น ตัวอย่าง

เพลงระฆังรัก

...

ฅ) ระฆังเงิน เพลินฟังยังหวานก้อง

ช) ระฆังทอง สมองรักจับใจน้อง

ญ) ระฆังแก้ว แว่วกังวานหวานประจักษ์

พร้อม) ระฆังรัก สอดคล้องร้องเพลงอวยพร

(สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์. 2534 : 264)

เพลงระฆังรัก ใช้การซ้ำคำทั้งวลีโดยการใช้คำ ระฆัง ประสมกับคำว่า เงิน ทอง แก้ว และรัก เป็นระฆังเงิน ระฆังทอง ระฆังแก้ว และระฆังรัก ซึ่งเป็นการเน้นให้เห็นถึงความไพเราะของเสียงระฆังแต่ละประเภท และมาสรุปย้ำในวรรคสุดท้ายว่าต่างเป็นเสียงที่ไพเราะเหมือนเสียงระฆังรัก คือเสียงที่เปี่ยมไปด้วยความสุขความชื่นบานสดใส อันเป็นสัญลักษณ์ของความสุข ความรื่นรมย์เพื่ออวยพรวันปีใหม่ และในการซ้ำคำแบบซ้ำวลีนี้ ยังปรากฏในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ในเพลงอื่น ๆ อีก เช่น ตัวอย่าง

เพลงกลสตรี

...

นารีมีความสวยสามประการ

สวยหน้าคำ ร่ากล่าวหวาน หวานหวานกับทุกคน

สวยน้ำใจ ใสเย็น เช่นหยาดฝน

สวยน้ำมือ คือน้ำมนต์ รู้จักปรนนิบัติทั่วไป

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 69)

ลักษณะการซ้ำคำทั้งวลีอีกประการหนึ่ง คือการย้ำความคิดนั้นเพื่อต้องการสื่อความหมายของเพลงให้ชัดเจน เช่น "ยามไร้ตะวัน" จากเพลงตะวันยอแสง และ "ด้วยมือฉัน" จากเพลงปลูกต้นไม้ และ "ตรมน้ำตา" จากเพลงหนามชีวิต ดังเนื้อเพลง

เพลงตะวันยอแสง

...

ฉันหลงละเมอเป็นห่วงเพียงเธอ

ไม่เจอแม้เงาชีวิตอับเฉา

ยามไร้ตะวัน ยามไร้ตะวัน

ยามไร้ตะวัน

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 91)

เพลงปลูกต้นไม้

...

โลกจะสวยด้วยมือฉัน ด้วยมือฉัน

แล้วรอวันเห็นหน้าเกิดมา

ต้นไม้จันทน์แข่งกันไหม

ว่าตัวฉันหรือต้นไม้ใครโตเร็วกว่ากัน

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 104)

เพลงหนามชีวิต

เกิดมาขึ้นชมระทมอุรา ตรมน้ำตา ตรมน้ำตา ตรมน้ำตา ไศกาทุกวัน

จะสุขอย่างไร จะสุขอย่างไรกันนั้น สุขเพียงในฝันหรือไร

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 184)

2.1.3 การซ้ำคำโดยซ้ำทั้งประโยค การซ้ำคำทั้งประโยคนี้เป็นการเน้นความรู้สึกและสาระของเพลงได้อย่างชัดเจน และเพิ่มความงามของภาษาให้มากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

เพลงปล่อยฉันไป

<u>ปล่อยฉันไป ปล่อยฉันไป</u>	เมื่อหัวใจเธอมีคนคอยบัญชา
น้ำตาฉันจะปรึ่มแม้มันจะปร่า	มันหมดคุณค่าสำหรับตัวเธอ
<u>ปล่อยฉันไป ปล่อยฉันไป</u>	อย่าสนใจอาลัยบั้นใจบาเรอ
แม้มันฉันจะปร่าน้ำตาจะเอ่อ	ขอหลังให้เธอเสมอค่าเอ๋ยลา
ไม่มีน้ำตาจากฉันต่อไป	ไม่มีจิตใจปรารถนา
ไม่มีรอยยิ้มพร้อมysl	ไม่มีแม่จนวนาจา แม้เพียงคำว่าลาก่อน
<u>ปล่อยฉันไป ปล่อยฉันไป</u>	เมื่อหัวใจเธอมีคนคอยอารณ์
ฉันเป็นคนเก่ามีงามเหมือนก่อน	ไทนจะอรชรเหมือนคนใหม่เอ๋ย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 102)

เพลงปล่อยฉันไป ในบทที่ 1, 2 และ 4 มีการซ้ำคำว่า "ปล่อยฉันไป" ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกว่าฉันต้องการจากไปจริง ๆ และในบทที่ 3 ก็ซ้ำคำว่า "ไม่มี" ทูกรรค ย้ำความหมายให้หนักแน่นขึ้นว่าไม่มีความอาลัยอารณ์หลงเหลืออยู่

เพลงใครจะทำไม

...

ทำเป็นโอคิวด่า จะรัก รักกับฉันแบบไหน ไม่มีใครจะหวงจะห้าม
ก็ช่างประไรใครประดาม ทำตามความพอใจ รักกันผิดหรือไร
ใครจะทำไม ใครจะทำไม ใครจะทำไม ใครจะทำไม

(เดอะก็ตาร์. ม.ป.ป. : 28)

เพลง เจอะคุณเข้าอีกแล้ว

เจอะคุณเข้าอีกแล้ว ไม่แคล้วคลาดคุณไปได้

ยิ่งทนมซ้ำใจยิ่งอยากไกลไม่ขอตอบ

เจอะคุณเข้าอีกแล้ว ไม่แคล้วถึงที่ตายแน่

ตั้งใจ ไม่เหลียวแลใยพิณเปรใจอ่อนไปทุกที

...

เจอะคุณเข้าอีกแล้ว ไม่แคล้วคลาดคุณจนได้

ที่เคืองจงหายไปมา เข้าใจกันใหม่ดีไหมคุณ

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2538 : 83)

การซ้ำคำเป็นศิลปะการประพันธ์อย่างหนึ่งที่ ชาลี อินทรวิจิตร
มีความสามารถมาก นอกจากตัวอย่างที่น่าเสนอข้างบนแล้ว บางเพลงยังมีการใช้การซ้ำคำ
เกือบตลอดทั้งเพลง ซึ่งเป็นการซ้ำทั้งวลี ซ้ำประโยค ทำให้เพลงมีความงดงามทั้งด้านรสคำ
และรสความ ดังตัวอย่าง

เพลง เพื่อเธอคนเดียว

ฉันมีใจเดียวและมีรักเดียว ไม่เหมือนใคร ไม่เหมือนใคร จะไปไหนใด
ชื่อตรงต่อเธอ ขอขบรวรณา ขอขบรวรณา เพื่อเธอคนเดียว เพื่อเธอคนเดียว
อยู่ทุกเวลา ฉันรักเธอเท่าฟ้า ฉันรักเธอเท่าฟ้า ไม่เปลี่ยนใจ

ฉันมีใจเดียว รักเธอคนเดียว ไม่เหลือให้ใคร ไม่เหลือให้ใคร มอบจิต
และใจ ตราบนิจนิรันดร์ ให้กับเธอ เพื่อเธอคนเดียว เพื่อเธอคนเดียว เพื่อเธอ
เพื่อเธอ ฉันรักเธอเสมอ ฉันรักเธอเสมอ ทุกวันคืน

เพลงเพื่อเธอคนเดียว จะเห็นได้ว่าการซ้ำคำแบบชาลี คือ
ไม่เหมือนใคร ขอขบรวรณา เพื่อเธอคนเดียว ไม่เหลือให้ใคร เพื่อเธอคนเดียว และเพื่อเธอ

ข้าพระโยค คือฉันมีใจเดียว ฉันรักเธอเท่านั้น ฉันรักเธอเสมอ เนื้อเพลงมีการซ้ำคำมาก แต่ไม่ทำให้รู้สึกน่าเบื่อหน่าย กลับเพิ่มความรู้สึก และเห็นความจริงจัง ความปรารถนา ความเคลื่อนไหวของการซ้ำคำทำให้เกิดความรู้สึกเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

ชาลี อินทรวิจิตร มีความสามารถในการใช้คำซ้ำไม่ว่าจะเป็น คำเดียว วลี ประโยค เพื่อช่วยให้เกิดความรู้สึกจากรสความเข้มข้นขึ้น ทั้ง ๆ ที่การใช้คำซ้ำ น่าจะทำให้รู้สึกน่าเบื่อหน่าย และในบางครั้งการซ้ำคำยังเป็นการช่วยเดินเนื้อหาสาระของ เพลงให้เคลื่อนไหวไปเรื่อย ๆ การใช้คำซ้ำในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร จะไม่กำหนดแน่นอนว่าจะซ้ำในตำแหน่งใดของบทเพลง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและรสความที่ต้องการเน้น

2.2 การเล่นคำ การเล่นคำ หมายถึง การใช้คำคำเดียวกัน หรือเสียงเดียวกัน แต่ความหมายไม่เหมือนกัน เช่น ใช้คำว่า "ขัน" ในความหมายที่เป็นคำนามหรือคำกริยา ก็ได้ ซึ่งความหมายไม่เหมือนกัน การเล่นคำมีทั้งคำพ้องรูปและพ้องเสียง เป็นศิลปะการประพันธ์วิธีหนึ่งที่ทำให้วรรณกรรมไพเราะ ถ้อยคำมีชีวิตขึ้น เช่น ตัวอย่าง

เพลงน้องนางบ้านนา (1)

เดือนเจ้าเอย ลมรักที่เคยชื่นทรวง

เจ้าจากไปเมืองหลวง เหมือนเดือนคล้อยดวง

มิเคยคิดห่วงท้องนา

ทิ้งพี่ให้คอย คอยหาย คอยเดือนฉายฉายท้องฟ้า

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 96)

เพลงน้องนางบ้านนา (1) เล่นคำว่า เดือน เดือนคำแรก หมายถึง หญิงสาวอันเป็นที่รัก เดือน คำที่สอง หมายถึง พระจันทร์ และในบรรทัดที่ 4 เล่นคำว่า ฉาย ฉายในคำแรกใช้คู่กับเดือน เป็นเดือนฉาย เป็นคำนาม หมายถึง พระจันทร์ส่องแสง ส่วนฉาย คำที่ 2 เป็นคำกริยา หมายถึง ส่องแสง

เพลงแสนเสบ

...

แสนเสบ เสบแสนเปรียบมั่นชื้อคล่อง นี่เป็นโลงทองของเรียมขวัญเขา
ฝากชีพจรม

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 180)

เพลงแสนเสบเล่นคำว่า แสนเสบ ซึ่งเป็นชื้อคล่อง ในด้าน
ความหมาย โดยเปลี่ยนเป็นเสบแสน เป็นคำกริยาเพื่อช่วยให้บทเพลงมีจังหวะ เสียงไพเราะ
รื่นหูขึ้น

เพลงแม่กลอง

...

สายชลเชียวนัก แพ้ใจรักจริงของพี่ รักลอยมานี้ดวงใจ พี่คอยเฝ้าหา
นางนวลขาวผ่อง ไม่พ่องเกินนวลแก้วตา เนื่อนวลกว่านวลนกนวล บราจไทน์ ฯ

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 111)

เพลงแม่กลอง เล่นคำว่า นวล นวลคำแรก หมายถึง นก
นวลคำหลัง หมายถึง ความนวลของแก้มหญิงอันเป็นที่รัก

เพลงขมพร

ขมพรนั้นเฝ้าขมเป็นโชน พังชื่อเพราะเสนาะใจ ใครเขาตั้งชื่อขมพร
ขมรักหรือขัง แม้นใครฟังวานตอบไว้ลอบใจ
หากขมพร ขมรัก ประจักษ์จิต พี่จะขอฝากชีวิต ชิดใกล้ ขอพรรักเพียง
ละอองไอ อย่าให้ใครเขาพรากจาก...ขมพร

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 85)

เพลงขมพร เล่นคำว่า ขมพร ชื่อจังหวัด จังหวัดหนึ่งในภาคใต้
แล้วกลับมาใช้ในรูปแบบ พรขม โดยเป็นการเล่นคำเพื่อความหมาย

การเล่นคำในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร จะใช้
ในลักษณะของคำพ้องรูปและพ้องเสียง แตกต่างกันในด้านความหมาย และพบว่า ปรากฏน้อย

2.2.3 จังหวะและการถ่วงเสียง คือศิลปะการเรียบเรียงถ้อยคำ
ชนิดหนึ่งที่ใช้เพื่อเพิ่มความไพเราะสละสลวยรื่นหูดังที่ ล้อม เพ็งแก้ว (2521 : 58)
กล่าวถึงจังหวะและการถ่วงเสียงว่า

จังหวะและการถ่วงเสียงเป็นศิลปะการเรียบเรียงถ้อยคำ
อย่างหนึ่ง โดยปรกติร้อยกรองทุกประเภทย่อมมีจังหวะเฉพาะ กวีจึงนิยมให้มีสัมผัสตรง
จังหวะตกเมื่ออ่านจะเกิดการถ่วงเสียงให้จังหวะอย่างไพเราะ เช่น กาพย์ยานี
มีจังหวะหน้าเป็น 2, 3 วรรคหลังเป็น 3, 3 กวีจึงใส่สัมผัสพิเศษตรงคำที่สอง
กับคำที่ 5 ในวรรคหน้า คำที่ 3 กับคำที่ 6 ในวรรคหลัง สัมผัสที่กล่าวนี้นี้ ไม่ใช่
สัมผัสบังคับ และส่วนใหญ่เป็นสัมผัสอักษร

นอกจากนี้แล้วการถ่วงเสียงอาจทำได้โดยการใช้การซ้ำคำเพื่อ
ถ่วงเสียง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการซ้ำที่มักปรากฏในการพูดเพื่อไม่ให้คำห้วน สั้น เกินไป เช่น
ขโมยขโจร เป็นเรื่องเป็นราว ได้ร่ำได้รวย ฯลฯ ดังที่ วรณ สอลสิงห์ (2536 : 269)

กล่าวว่า "การซ้ำคำเพื่อถ่วงเสียง คือการนำเสียงหน้าของคำที่มากกว่าหนึ่งมาดัดใช้ ให้แก่เสียงอีกคำหนึ่ง ส่วนคำหลังทั้งสองคู่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือคล้ายกัน เป็นการซ้ำคำที่มักปรากฏในเสียงพูด หรืออาจจะไม่มีความหมายใกล้เคียงกันของคำคู่หลัง เช่น โรงร่ำโรงเรียน ผู้ดีผู้ดี ฯลฯ"

วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร มีการใช้จังหวะและการถ่วงเสียงในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- การใช้สัมผัสอักษรในช่วงจังหวะของร้อยกรอง วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร เป็นร้อยกรองประเภท กลอน กาพย์ยานี ฯลฯ จึงพบที่มีการใช้สัมผัสอักษรในช่วงจังหวะของร้อยกรอง เพื่อเพิ่มความไพเราะด้านรสคำ ดังตัวอย่าง

เพลงดอกแก้ว

...

น้องงามผ่องพรรณ ทุกคืนพี่ฝัน ทุกวันพี่เฝ

...

ไอ้พระพรหม คงปั้นเสกสุรร ให้สดใส

สวยปนไศก หวานปนเศร่า ยั่วเ้าใจ

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 88)

เพลงเพื่อนใจ

เรารักกันชอบกันจนที่เื่อน จึงเหมือนดาวกับเือนเื่อนเ้า

หลายปี ที่เคยมัก คันเา ต่างเคยให้สัญญาไม่ร้างลาอาลัย

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 105)

เพลงเพื่อนใจช่วงจังหวะของเพลง คือ คำที่ 3, 5 มีการใช้
การสัมผัสอักษร คือ "ก" ในคำที่ 3, 5 ในวรรคที่ 1 และอักษร "ด" ในคำที่ 3 และ ร
ในวรรคที่ 2 ส่วนในวรรคที่ 3 ช่วงจังหวะคือคำที่ 5, 7 ก็ใช้คำสัมผัสอักษร "ม"

เพลงรักที่เปลี่ยนแปลง

...

ที่จริงความรักของเราสุดแปลก

ดั่งน้ำหยดแรก เชาวแทรกซึมทราย

ทอดไม่วายจูบไม่วาง

อดีตเมื่อยังแรกรักกันมั่นคง

...

(ชาติรี ศิลปสนอง, 2535 : 17)

เพลงรักที่เปลี่ยนแปลง ช่วงจังหวะของการอ่านจบลงคำที่
4, 6, 8 และใช้สัมผัสอักษร "ร" ในคำที่ 4, 6 ของวรรคที่ 1 ส่วนวรรคที่ 2 ช่วงจังหวะ
คือคำที่ 6, 8 ก็มีการใช้สัมผัสอักษร "ทร" ในคำที่ 6, 8 ส่วนวรรคที่ 3 ช่วงจังหวะ
การอ่านคือคำที่ 3, 6 ก็ใช้สัมผัสอักษร "ว" ในคำที่ 3 และ 6 ลักษณะการใช้สัมผัสในช่วง
จังหวะของการอ่านบทร้อยกรองในลักษณะนี้ยังปรากฏในเพลงอื่น ๆ อีก ดังตัวอย่าง

เพลงครวญ

...

เฝ้าแต่ครวญสังเฝ้า

แม่เรือ ลอยลาไป

พบคน ที่เคย ชื่นใจ

ขอเรือ น้าเออ มาให้ที่

ตะวัน เมื่อจมน้ำ

สายชลงาม ดังกำ - มะหยี่

โอ้ว่าดาว ว่าดาว ดวงนี้

แสงพลันริบหรี่ คงริบหรี่ เช่นเรา

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 76)

เพลงครวญในวรรคแรกมีการสัมผัสอักษร "ค" วรรคที่ 2 สัมผัสอักษร "ค" คำว่า คน เคย วรรคที่ 7 สัมผัสอักษร "ค" คำว่า คาว, คาว และวรรคที่ 8 สัมผัสอักษร "ทร" คำว่า ทรื และเรา ซึ่งเป็นเสียงเดียวกัน

2.3.2 การถ่วงเสียงโดยการใช้คำซ้อน คำซ้อน ในบางครั้งเรียกว่า คำคู่ ซึ่งบรรจบ พันธุมธา (2518 : 102) ได้กล่าวไว้ว่า

คำซ้อน คือ คำที่มีคำเดียว 2 คำ อันมีความหมายใกล้เคียงกันหรือเสียงคล้ายใกล้เคียงกัน เป็นไปในทางนองเดียวกัน ซ้อนเข้าคู่กันเมื่อซ้อนแล้วจะมีความหมายใหม่เกิดขึ้น แม้ว่าบางคำความหมายจะไม่แปลกไปกว่าความหมายเดิม แต่ก็ต้องมีความหมายและที่ใช้ต่างออกไปบ้าง คำซ้อน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ คำซ้อนเพื่อความหมาย และคำซ้อนเพื่อเสียง...ถ้าซ้อนเพื่อความหมายก็มุ่งที่ความหมาย ถ้าซ้อนเพื่อเสียงก็มุ่งที่เสียงเป็นสำคัญ แต่ถึงซ้อนเพื่อความหมายจะมุ่งที่ความหมายเป็นสำคัญก็ตาม เสียงที่ไปด้วยกันได้ ทำให้ออกเสียงได้ง่ายและสะดวก ย่อมมีความสำคัญอยู่ด้วยไม่น้อยเลย เพราะคำที่จะติดอยู่ในภาษาไทยได้นาน นอกจากจะมีความหมายเหมาะสมแล้ว ยังต้องมีเสียงที่ออกเสียงได้ถนัด และฟังดีเป็นที่ถูกใจด้วย คนจึงจะนิยมยอมรับใช้

กล่าวสรุปได้ว่า คำซ้อน นั้นไม่ว่าจะมีจุดมุ่งหมายอย่างไร ก็แล้วแต่ ต้องคำนึงถึงความไพเราะ และความสละสลวยของเสียงเป็นสำคัญ วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ปรากฏการถ่วงเสียงโดยการใช้คำซ้อน ในลักษณะ 2 ประการดังนี้

- การใช้คำซ้อน 2 คู่ ซึ่งมีคำที่ 1 กับคำที่ 3 เป็นคำคำเดียวกัน แต่คำที่ 2 และคำที่ 4 เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน โดยที่ความหมายหลักหรือความหมายสำคัญ อยู่ที่คำที่ 2 และ 4 แต่เมื่อนำคำอื่นมาแทรก ทำให้เกิดความหมายหนักแน่นขึ้น อย่างไรก็ตามการถ่วงเสียงจะช่วยให้เกิดความไพเราะทางเสียงมากขึ้นกว่าเดิม เช่น ทั้งออกทั้งอ่อน ความหมายเน้นที่ออก และอ่อน หมายถึง กิริยาอาการพรั่ร้องขอ แต่ออกนั้น หมายถึง พรั่อ่อนวอนเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ ส่วน อ่อน เป็นการพรั่รำพันในลักษณะงอแงคล้าย ๆ เด็กที่ร้องขอสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อนำคำว่า ทั้ง แทรกไปกลายเป็นทั้งออกทั้งอ่อน เป็นการเน้นให้ความหมายชัดเจน หนักแน่นขึ้น ส่วนการย้ำเสียงว่า ทั้ง - ทั้ง จะช่วยให้เสียงไพเราะรื่นหู เพราะเกิดดุลย์ของเสียงขึ้น

- การใช้คำซ้อน 2 คู่ ซึ่งมีคำที่ 1 กับคำที่ 3 เป็นคำเดียวกัน แต่คำที่ 2 กับคำที่ 4 เป็นคำที่มีความหมายต่างกัน ซึ่งความหมายหลักอยู่ที่คำที่ 2 กับคำที่ 4 แต่นำคำอื่นมาแทรกเพื่อย้ำความหมายและถ่วงเสียงให้เกิดความไพเราะขึ้น เช่น ทั้งสวยทั้งชนสวย กับ ชน มีความหมายต่างกัน เมื่อนำคำว่า "ทั้ง" มาแทรกกลายเป็นทั้งสวยทั้งชน

การถ่วงเสียงโดยการใช้คำซ้อน ในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ปรากฏการใช้คำซ้อน ทั้ง 2 ลักษณะ ดังเช่น ตัวอย่างจากเพลงต่อไปนี้

เพลงเอื้องคำ

...

หน้าหนาวเหมือนเมืองในสายหมอก ดอกไม้จะบานแต่เช้า
ลมหนาวเย็น ทุกเรือนทุกหย้า ทุกคนเข้าใจธรรมชาติ
จะขาดห้วงจะเกินทุกปี

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 41)

เพลงดวงตาสวรรค์

...

ราวกับบัญชาของสวรรค์ เจ็ดจันทุกอย่าง
ส่องชีวิต ส่องชีวา มีมีเลือนลาง ไม่อ้างว้าง
เพราะอาจมีดวงตาสวรรค์

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 89)

เพลงชีวิตใหม่ในโลกใบเก่า

...

คนไหนที่ในโลกใบเก่า	<u>จนแล้วจนเล่า</u>	ไม่ดีขึ้นสักที
ควรรีเริ่มกันแต่วันนี้	<u>จะเลวจะดี</u>	อยู่ที่ตัวของเรา

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 85)

เพลงวันที่ไม่มีเธอ

...

ร้าวฉานข้ามันเพิ่มลคให้ เข้าอกเข้าใจ เห็นรักดีเกินไป
 ใจเสียนาน แม้เมื่อก่อนนี้ ฉันชอบฉันชก เธอสุขมีปาน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 124)

เพลงปล่อยมือฉัน

... ก็ยังอึดอึดให้เธอ ไม่คิดอะไร ปล่อยมือฉัน ทั้งไว้ที่มุม
 เหวง ๆ ได้ไหม อยากจะไปจูบมือกับใคร เลือกซักที่เลือกซักทาง

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 102)

เพลงบัวขาว

...

น้อง ทั้งสวยทั้งชน ทั้งออกทั้งอ่อน
ทั้งแงทั้งงอน เสียจริงนะใจ บัวขาว
 รักจริงหลงเจ้าจนคลั่งไคล้

...

(สุเทพ วงศ์กำแหง. 2535 : 56)

เพลงผันเพี้ยนเพี้ยน

...

สุขใจหาใครจะเหมือนเรา

ร้องเพลงไปเบาเบา

แสนสุขแสนเพลิน

...

อยากเป็นผู้เสียสละเกิน

ฉันจะเพี้ยนเล่น

ทุกถิ่นและทุกทาง

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 107)

การใช้คำซ้อน 2 คู่ ที่มีคำที่ 2 กับคำที่ 4 มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกัน ที่ปรากฏในตัวอย่างเพลง ได้แก่

<u>ทุเรียนทุเรียน</u>	เรือนกับเหี่ยว คือคำที่เป็นความหมายหลัก เติมคำว่า ทุเรียน กลายเป็นทุเรียนทุเรียน ถ่วงเสียงให้เกิดความไพเราะและเน้น ความหมาย
<u>ส่องชีวิตส่องชีวา</u>	ชีวิตรกับชีวา คือคำที่เป็นความหมายหลัก เติมคำว่า ส่อง กลายเป็นส่องชีวิตรส่องชีวา
<u>จนแล้วจนเล่า</u>	แล้วกับเล่า คือคำที่เป็นความหมายหลัก เติมคำว่า จน กลายเป็นจนแล้วจนเล่า
<u>เข้าอกเข้าใจ</u>	อกกับใจ เป็นคำที่เป็นความหมายหลัก เติมคำว่า เข้า กลายเป็นเข้าอกเข้าใจ
<u>ฉันซบฉันซุก</u>	ซบกับซุก คือคำที่เป็นความหมายหลัก

ทั้งออกทั้งอัน

เดิมคำว่า จัน กลายเป็น จันซบจันซุก

ออกกับอัน คือคำที่เป็นความหมายหลัก

เดิมคำว่า ทั้ง กลายเป็น ทั้งออกทั้งอัน

การใช้คำซ้อน 2 คู่ ที่มีคำที่ 2 กับคำที่ 4 มีความหมายต่างกัน

แล้วนำคำอื่นซึ่งเป็นคำเดียวกันแทรกเข้าไปเพื่อถ่วงเสียงให้เกิดความไพเราะ และเป็นการย้ำความให้หนักแน่นขึ้น ที่ปรากฏในตัวอย่างเพลง เช่น

จะเลวจะดี

เลวกับดี เป็นคำที่มีความหมายตรงข้ามกันหรือต่างกัน เดิมคำว่า จะ เข้าไปกลายเป็นจะเลวจะดี

เลือกชักที่เลือกชักทาง

ชักกับทาง เป็นคำที่มีความหมายต่างกัน เดิมคำว่า เลือกชัก กลายเป็น เลือกชักที่เลือกชักทาง

ทั้งสวทั้งขน

สวกับขน เป็นคำที่มีความหมายต่างกัน เดิมคำว่า ทั้ง เข้าไปกลายเป็นทั้งสวทั้งขน

ทั้งแ่งทั้งอง

แ่งกับอง เป็นคำที่มีความหมายต่างกัน เดิมคำว่า ทั้ง เข้าไปกลายเป็นทั้งแ่งทั้งอง

แสนสุขแสนเพลิน

สุขกับเพลิน เป็นคำที่มีความหมายต่างกัน เดิมคำว่า แสน เข้าไปกลายเป็นแสนสุขแสนเพลิน

ทุกถิ่นและทุกทาง

ถิ่นกับทาง เป็นคำที่มีความหมายต่างกัน เดิมคำว่า ทุก เข้าไปกลายเป็น ทุกถิ่นและทุกทาง

จากตัวอย่างข้างบนที่นำมากล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า ชาลี

อินทรวิจิตร ใช้คำซ้อน 2 คู่ ซึ่งมีคำที่ 1 กับคำที่ 3 เป็นคำคำเดียวกันและคำที่ 2 กับคำที่ 4 เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ข้อสังเกตคือคำที่ 1 กับที่ 2 นั้น มีทั้งคำที่เป็นคำสรพนาม เช่น คำว่าจัน จากจันซบจันซุก เป็นคำกริยา เช่น ส่อง จาก ส่องชีวิตส่องชีวา เป็นคำคุณศัพท์ เช่น จน จาก จนแล้วจนเล่า เป็นคำวิเศษณ์ เช่น ทั้ง จาก ทั้งสวทั้งขน

2.3 การใช้คำเพื่อเน้นความรู้สึก การใช้คำเพื่อเน้นความรู้สึก หมายถึง

ศิลปะการใช้ถ้อยคำ เพื่อเร้าใจผู้ฟังผู้อ่านหรือกระทบความรู้สึกให้สมจริงเกิดความสนใจและมี

อารมณ์ร่วมไปกับรสความ จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร พบว่า มีการใช้คำเพื่อเน้นความรู้สึก ดังนี้

2.3.1 การหลากคำ การหลากคำ หมายถึง การใช้คำที่มีรูปต่างกัน แต่มีความหมายคล้ายกันหรืออย่างเดียวกัน ช่วยให้ผู้ประพันธ์สามารถเลือกสรรคำใช้ให้เหมาะสมกับสัมผัส เสียง เนื้อความ เพื่อก่อให้เกิดความไพเราะของเสียง หรือบางครั้งเพื่อเน้นความหมายความรู้สึกให้หนักแน่น ชัดเจน ถูกต้อง ตามกาล เทศะ และบุคคล การหลากคำที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร มีทั้งที่เป็นคำนาม และคำกริยา และมีการหลากคำในเพลงเกือบทุกประเภท ดังนี้

2.3.1.1 การหลากคำคำนาม เช่น ตัวอย่าง

เพลงแม่เจ้าพระยา

สายธารธารา เจ้าพระยาไพศาล ไหลรินอยู่ทุกกาล
ผ่านไพรพฤษ์พนา สายกมลชลธาร หล่อเลี้ยงพันธุ์พฤษ์
สมนามเจ้าพระยา สายธารแห่งชีวัน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 112)

เพลงแม่เจ้าพระยา ใช้คำ "สายธาร" "ธารา" "ชลธาร"

ในความหมายที่หมายถึง แม่น้ำ

เพลงมะลิวัลย์อ่อน

... เพี้ยวจริงนะพญ โฉมตรูแสนงาม
งามหยาดยิ้มแทบจะหยด

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 110)

เพลงมะลิวัลย์อ่อน ใช้คำว่า "พญ" "โฉมศรี" ในความหมายว่า

ผู้หญิง

เพลงรักอย่ารู้คลาย

จำพรากจากขวัญดวงใจ	ต่อไปนี้ใครเล่าจะโลมสมร
ไอ้ใครจะคอยพิศให้คลายร้อน	ไอ้ใคร เขาจะร้องกลอนกล่อมให้เจ้านอนฝันดี
ใครเล่าโลมเล้าเอาใจ	ท่ามกลางใจทรวงนวลฉวี
ไม่ควรไศกตรมให้เสื่อมราศี	เมื่อยามน้องไศกฤดีก็เหมือนทรวงพี่แหลกราน
จากน้องไปทั้งที่ขวัญพี่คงหาย	ถ้าแม่มิได้จูบลานงคราญ
จูบฝังใจฝากไว้เป็นพยาน	เมื่อยามพี่ไปไกลบ้านรักอย่ารานสลาย
ลาก่อนลาแล้วกานดา	ท่ามกลางมายังทรวงไม่หาย
ก็วันก็เดือนรักอย่าสลาย	ก็ปีรักอย่ารู้คลายอย่ารู้วันหน่ายจากกัน

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 122)

เพลงรักอย่ารู้คลาย ใช้คำว่า ดวงใจ สมร นวลฉวี นางคราญ และกานดา ในความหมายที่หมายถึง ผู้หญิงอันเป็นที่รัก เพื่อให้เหมาะสมกับสัมผัส และก่อให้เกิดความไพเราะจะเห็นได้ว่าเพลงรักอย่ารู้คลาย มีลักษณะคำประพันธ์ใกล้เคียงกลอนสุภาพ ดังนั้นจึงมีสัมผัสนอก ซึ่งเป็นสัมผัสบังคับ และสัมผัสร้อยระหว่างบท เช่น ขวัญดวงใจ คำว่าใจ ซึ่งเป็นคำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 3, 4 "ไป" "ใคร" ของวรรคที่ 2 และคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 "สมร" ก็สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 3 "ร้อน" ส่วนสัมผัสร้อยระหว่างบท คือ "ดี" คำสุดท้ายของบทที่ 1 สัมผัสกับคำสุดท้าย "นวลฉวี" ของวรรคที่ 2 ของบทที่ 2

ซึ่งการหลากคำในเพลงรักอย่ารู้คลาย ชาลี อินทรวิจิตร ใช้ได้อย่างดียิ่งเพิ่มความไพเราะทางเสียง เน้นความรู้สึกให้หนักแน่นขึ้นและยังใช้เพื่อให้เหมาะสมกับสัมผัสอันเป็นฉันทลักษณ์อย่างหนึ่งของบทร้อยกรอง ส่วนทางด้านรสความก็ดีเด่นมากเพราะชาลี อินทรวิจิตร ใช้คำ ดวงใจ หมายถึง หญิง อันเป็นที่รัก สมร หมายถึง นางงามอันเป็น

ที่รัก นวลฉวี หมายถึง นางอันณีผิวพรรณสดสวย ผิวขาวเป็นของใญ่ นางคราญ หมายถึง นางงาม
และ กานดา หมายถึง หญิงที่รัก ซึ่งรวมความแล้วก็หมายถึง นางอันเป็นที่รักยิ่ง

2.3.1.2 การหลอกลำ คำกริยา เช่น ตัวอย่าง

เพลงคำปฏิญาณ

ได้ละออง	ธูลีพระบาททรงชัย
ทุกดวงใจ	<u>ประณมน้อมอภิวาท</u>
เปล่งทีฆา	ยุโธมหาราช
ราชินีนาถ	เลอพิลาสแพรพโล
...	

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 78)

เพลงคำปฏิญาณ ใช้คำ ประณม อภิวาท ในความหมายว่า

"ไหว้"

เพลงคุณธรรมกับความรัก

หากบอกฟ้ารู้ความนัยได้	ความกอดคันทัวใจเรานี้
มีไหมใครกันที่ไม่ร้าวรอน	ยิ่งความรัก <u>ฉาว ลือ กระฉ่อน</u>
มันบันทึกแถมยังห้าพัน	เตรียมหัวใจกันเจ็บลึกแค่ไหน
...	

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 79)

เพลงคุณธรรมกับความรัก ใช้คำ ฉาว ลือ กระฉ่อน

ในความหมายว่า โจษขานกันเชิงแซ่

เพลงจำเลยรัก

เจ็บแค้น เคืองโกรธ โทษฉันโย ฉันทำอะไรให้เธอ เคือง ขุ่น
 บรักปราถน์เป็นจำเลยของคุณ นี่หรือเพื่อนักบุญแท้จริงคุณคือคนป่า

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 81)

เพลงจำเลยรัก ใช้คำ แค้น เคือง ขุ่น ซึ่งคำเหล่านี้
 พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2530 ให้ความหมาย ไว้ดังนี้ แค้น ก. หมายถึงโกรธ
เจ็บใจอยู่ไม่หาย เคือง ก. หมายถึง ไม่พอใจ เพราะชักรู้สึกโกรธ ขุ่น ว. หมายถึง
 มีลักษณะมัว ไม่ใส ไม่ชัดเจน ขุ่นเคือง ก. โกรธ กรุ่น ๑ อยู่ในใจ มาใช้เพื่อเน้นความ
 รู้สึกไม่พอใจ มีอะไรที่ยังคิดใจทำให้อารมณ์ไม่ดีไม่พอใจ

การหลាកคำในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร พบว่า
 มีมาก แต่การหลាកคำที่เป็นคำนามนั้น ชาลี อินทรวิจิตร นิยมใช้มากกว่าการหลាកคำที่เป็น
 คำกริยาและช่วยทำให้เพลงมีความไพเราะ และย้ำ เน้น ความรู้สึกให้เพิ่มมากขึ้น

2.3.2 การใช้คำอุทาน

คำอุทานเป็นคำที่ใช้แสดงอารมณ์ และความรู้สึกอย่างรุนแรง
 ได้ตรงไปตรงมา โดยไม่ต้องพรรณาด้วยข้อความยาว ๆ ใช้เริ่มต้นข้อความหรือจบข้อความก็ได้
 คำอุทานสามารถเน้นความรู้สึกและช่วยให้ข้อความมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น อาจมีความหมายเพื่อแสดง
 อารมณ์นั้น ๆ โดยตรง หรือใช้คำอุทานเพื่อประจบประชันก็ได้ วรรณกรรมเพลงของ ชาลี
 อินทรวิจิตร มีการใช้คำอุทาน ดังนี้

2.3.2.1 คำอุทานบอกอาการ จากการศึกษา พบว่า มีการ
 ใช้คำอุทานบอกอาการเพื่อแสดงความสงสาร ปลอบโยน หรือระบายอารมณ์ คำอุทานที่ใช้มาก
 คือ โอ้ ไอ่ เช่น ตัวอย่าง เพลงการใช้คำอุทาน "โอ้"

เพลงครวญ

... ตะวันเมื่อจบแผ่นน้ำ สายชลงามดั่งกษะหยี่
ไฉ่ ว่าดาว ว่าดาวดวงนี้ แสงพลันริบหรี่ คงริบหรี่เช่นเรา

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 76)

เพลงแสนเสียด

อกพี่กลัดหนองพี่มองดังคลองแสนเสียด
 เจ็บคอดังพามยอกแปลบ ๆ แสนแสนจะทน
ไฉ่ ว่ากั๊กัน ทุกวันมันพัดสะบัดวน อยากจะรู้จักคน
 จะหมุนก็หันต่อวัน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 180)

เพลงเรือนแพ

... วิมานน้อยลอยริมฝั่ง ถึงอ้างว้างเหลือใจราพัน
 หิวหรืออื่ก็ยืมพอกัน ชีวิตกลางน้ำสุบสันต์
ไฉ่ สวรรค์ในเรือนแพ

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 120)

เพลงกวีานพะเยา

ไฉ่ ธารสวรรค์ กวีานพะเยา ธารรักเราครวญคร่ำ
 ลมโชยพลิ้วน้ำ ในวังน้ำวนพรางพรมมนต์รักมา

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 68)

เพลงรักเจ้าพระจำ

...

เจ้าพระยาระยิบตา ละเลื่อมล้ายคล้ายกะพยี้
ไอ้ รัตรีคีนี่ มีเพลงขับคลอทยอกล้ออุรา

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 92)

"ไอ้" จากเพลงครวญ เป็นการกล่าวเพื่อรำพึงรำพันกับตัวเอง เป็นกิริยาอาการอย่างหนึ่งว่า คาวดวงที่มองเห็นอยู่นี้ก็คงอยู่ในอาการที่น่าเป็นห่วงน่าเห็นใจ เหมือนกับตัวของเขาเอง

"ไอ้" จากเพลงแสนเสบ เป็นการกล่าวเพื่อระบายอารมณ์ ความเหนื่อยหน่ายใจในความไม่แน่นอนของมนุษย์

"ไอ้" จากเพลงเรือนแพ เป็นการกล่าวเพื่อปลอบโยนตัวเอง ให้กำลังใจปลุกปลอบ เพื่อสร้างเสริมขวัญและกำลังใจว่าอยู่ที่ไหน ก็คงจะมีความสุขได้ เช่นเดียวกัน หรือจากเพลงอื่น ๆ จะเห็นได้ว่า "ไอ้" เมื่อเปล่งเสียงออกมาแล้ว ทำให้ผู้ฟัง รู้สึกถึง สภาพ กิริยาอาการ เกิดจินตนาการขึ้น

นอกจากนี้ คำอุทานบอกอาการที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ยังมีคำว่า "ไถ" ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกสงสาร เห็นใจ เข้าใจ เช่นตัวอย่าง

เพลงไถบ้าน

...

อันชังกันนั้นไถล้สัองคุลี ก็เหมือนมีแนวป่ามาบีคัง
เพราะไถบ้านข้ามมา ไถ นิจจาเจ้า
จะเจียบเหงาแล้วลืมิซึ่งความหลัง

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 72)

เพลงหลงเงา

...

เขาวอนมารักค่าเช้า พิศไปพิศมารู้ว่าตัวเรา
นำสงสารนำขึ้นความเขลา ไถ ก็เงาตัวเราเอง

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 134)

เพลงวสันต์จำพราภ

...

นกจากรังยังร้องสั่งลาคู่ ไถ เราไม่รู้จะลาใคร
ไถเอ๋ยฟ้ายังร้องไห้ ไถ เราชี้ข้าเท่าไร

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 122)

เพลงไกลบ้าน ใช้คำว่า "ไถ นิจจาเจ้า" เป็นเสียงที่เปล่งออกมาด้วยความสงสารเห็นใจ เมื่อฟังแล้ว เจือความหมายให้เห็นถึงอาการของคนพูดว่ามีกิริยาอาการสงสารอยากพลอย

เพลงหลงเงา ใช้คำว่า "ไถ ก็เงาตัวเราเอง" เมื่อฟังแล้วก็นึกสภาพของผู้กล่าวนั้นออกมาว่ามีอาการคล้าย ๆ กับจะสมเพชตัวเองในความคิด

เพลงวสันต์จำพราภ ใช้คำว่า "ไถ เราไม่รู้จะลาใคร" ไถ เราชี้ข้าเท่าไร" เป็นคำที่แสดงอาการถึงความเข้าใจและยอมรับในความเจ็บปวดที่มี เป็นอาการยอมรับสภาพที่เกิดขึ้นกับตัวเอง

การใช้คำอุทาน "ไถ" เมื่อใช้แล้วจะเกิดความรู้สึกสงสารเห็นใจ ซึ่งสามารถสื่อถึงกิริยาอาการของผู้พูด ผู้กล่าวได้

2.3.2.2 คำอุทานเสริมบท คำอุทานเสริมบทเป็นคำอุทานที่ใช้เป็นคำเสริมข้อความต่าง ๆ เพื่อให้มีคำตามจำนวนที่ต้องการ หรือเพื่อให้มีความกระชับ

มีความสละสลวย พรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร มีการใช้คำว่า เอ๋ย เอ๋ย
เช่นตัวอย่าง

เพลงม่านน้ำตา

...

ฉันจึงใช้เวรในม่านน้ำตา

ลาก่อนชีวิต ลาก่อนชีวิต

ความชั่วร้าย แล้วเจ้าเอ๋ย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 110)

เพลงวันที่ไม่มีเธอ

...

ตัวคนเดียววอบอันเสมอ จะไม่ร้องไห้

ใจเราเอ๋ย กลับไปร้องหัวใจ ให้ลมพัดปลิวไป

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 124)

เพลงทนายชีวิต

...

ทวนไถวราบหวน ทนายชีวิตเอ๋ย

ควรภิเษย ความรักเอ๋ย ความรักเอ๋ย มิเคยภิรมย์

สุขเพียงชั่วคืน ชื่นเพียงชั่วคราว ร้าวรานเหลือขม

โศกตรม แทบล้มประดาตายเอ๋ย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 184)

เพลงจากใต้เต็ลสามก๊ก

...

อมตะนิรันดร์ แก่งแย่งชิงดี
เกินกว่าฟ้าจะขวางกัน
โลกอยู่กับกลบี่ ฟ้าคู่สวรรค์
ชีวิตสั้นนักเอ๋ย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 90)

เพลงไฟเสนาหา

...

รู้อย่างนี้ จะไม่รัก ใ้หนักใจเลย
ไ้ใจเอ๋ยใจเรา รักเขาแล้วเอ๋ย

(ชาญ ตระกุลเกษมสุข และคนอื่น ๆ. 2537 : 27)

คำอุทานเสริมบท เป็นคำที่ใช้เสริมหรือกล่าวประกอบหลัง
ซึ่งจะมีหรือไม่มีก็ได้ ไม่ทำให้รสความ เปลี่ยนไป เพียงแต่ใช้เสริมเข้าไป เพื่อความสละสลวย
ของเสียง หรือเพื่อให้มีจำนวนคำครบตามฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์

การใช้คำอุทาน ปรากฏมากในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี
อินทรวจิตร ก็จริงแต่เมื่อใช้แล้วช่วยเพิ่มรสความ ให้แก่ผู้ฟังผู้อ่านได้มากขึ้น ทำให้เนื้อเพลง
สามารถเข้าถึงจิตใจของผู้ฟังผู้อ่าน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้คำอุทานของ ชาลี
อินทรวจิตร นั้น นิยมใช้คำอุทานบอกอาการ คำว่า ไ้ มาก ส่วนคำอื่น ๆ ไม่ปรากฏเท่าที่ควร

2.3.3 การปรุงศัพท์ คือการสร้างศัพท์ขึ้นมาใช้ เพื่อให้ถ้อยคำมากพอ
ที่จะแสดงความรู้สึก ความรู้สึกนึกคิด ได้ตรงตามเจตนาที่จะสื่อสาร ซึ่งอาจจะทำโดยการตัดคำ
ให้สั้นลง เติมคำให้ยาวขึ้น หรือสร้างคำใหม่ เพื่อให้มีความหมายตรงตามความรู้สึกและความ
ต้องการ ซึ่งประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2523 : 71 - 114) กล่าวถึงการปรุงศัพท์ ไว้ว่า

การประสมคำ คือการสร้างคำขึ้นมาใหม่ เพื่อให้มีถ้อยคำ
 มากพอที่จะแสดงความเป็นใจได้ เป็นการแสดงความโอ้อวดงามของคำประพันธ์ หรือ
 บางครั้งก็เพื่อให้ครบตามคณะบังคับวิธีการประสมคำอาจใช้วิธีการตัดคำให้สั้นลงเติมคำ
 ให้ยาวขึ้น ยืดเสียงของคำแปลงคำ สร้างคำใหม่ โดยวิธี สมาส สนิธิ หรือบัญญัติศัพท์
 ขึ้นมาใหม่ เป็นต้น

จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร พบว่า
 มีการใช้คำประสมคำ ในลักษณะของการสร้างคำใหม่ เช่น ใช้คำว่า ทะเล + น้ำตา เป็น
 ทะเลนํ้าตา จักร + พ้า เป็นจักรพ้า กระดาษ + ใจ เป็นกระดาษใจ ไชลาน + รัก เป็น
 ไชลานรัก ระฆัง + รัก เป็นระฆังรัก ฯลฯ เช่นตัวอย่าง

เพลงเทิดพระเกียรติปิยมหาราช

ขอเทิดพระคุณ	ล้นเกล้าปิยบิดินทร์	พระปรมินทรมหาราช
ไทยทั้งชาติ	ค้ำค้ำพระกรุณา	ดุจจักรพ้าคุ้มเกล้าประชากร
...		

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 99)

เพลงเทิดพระเกียรติปิยมหาราช ใช้คำว่า จักร ในที่นี้หมายถึง
 เครื่องสูงชนิดหนึ่ง มีรูปคล้ายร่มซ้อนกันขึ้นไปเป็นชั้น ๆ และพ้า หมายถึง อากาศ ส่วนของ
 เบื้องบนที่มองเห็นครอบคลุมแผ่นดินอยู่ เมื่อ นำ จักร + พ้า เป็นจักรพ้า เกิดความหมายใหม่ว่า
 เป็นสิ่งที่ดี ที่วิเศษสามารถใช้ป้องกันภัยอันตรายทั้งหลายได้ และคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อ
 ตกทุกข์ได้ยาก

เพลงเพื่อน้อง

...

อย่าทำให้พี่ต้องจิต พี่นั่งและนอนยังคิด อยู่ตั้งหลายเวลา
 ตรมอยู่ในทะเลน้ำตา ไม่รักพี่ก็ออกมา ไม่บารารณามากจนเจ้า

...

(ชาญ ตระกูลเกษมสุข. 2533 : 22)

เพลงเพื่อน้อง ใช้คำว่า ทะเล หมายถึง ห้วงน้ำเค็มที่กว้างใหญ่
 น้ำตา หมายถึง น้ำที่ไหลออกจากนัยน์ตา เมื่อน้ำ ทะเล + น้ำตา เป็น ทะเลน้ำตา
 เกิดความหมายใหม่ว่า ความเศร้าโศกเสียใจมากมาย หรือความทุกข์ใจที่แสนจะทรมาน

เพลงกระดาษาใจ

...

ฉันโดนรักทำหล่น ริมถนนทั้งข้างทาง
 โลกแบ่งเราไว้คนละข้าง ห่างไกลเหมือนคนละซีก
 ร้าวฉานนักโดนรักขี้ ขี้แล้ว ขี้อีก
กระดาษาใจ ฉันโดนเธอฉีก ย่อยยับไปกับมือ

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 71)

เพลงกระดาษาใจ ใช้คำว่า กระดาษา หมายถึง วัตถุเป็นแผ่น
 บาง ๆ ทำจากเปลือกไม้ ฟาง ฯลฯ ใช้เขียนหรือพิมพ์หนังสือ ใจ หมายถึง หัวใจ เมื่อน้ำ
 กระดาษา + ใจ เป็น กระดาษาใจ เกิดความหมายใหม่ว่า หัวใจที่บอบบาง และสามารถ
 ฉีกขาดได้

เพลงเก็บใจไว้รอ

ปวดใจนักรักคนเลี้ยวลด	ต้องไป <u>คนน้ำตา</u> รับทาน
กินกันตายหัวใจขาด้าน	มองเพดานกล้ำกลืนน้ำตา

...

(คอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลง, 2538)

ใช้คำว่า คค ความหมายตามพจนานุกรม หมายถึง การตัด
ข้าวสุกออกจากหม้อ ขาลี อินทรวิจิตร นำมาใช้กับ น้ำตา กลายเป็น คนน้ำตา หมายความว่า
ชีวิตมีแต่ความโศกเศร้า น้ำตาไม่เคยได้หยุดไหล

วรรณกรรมเพลงของ ขาลี อินทรวิจิตร มีการใช้คำประสมคำพ้อง
ในลักษณะของการสร้างคำใหม่ ซึ่งช่วยทำให้เพลงน่าสนใจ มีชีวิตชีวา

3. การใช้โวหาร

การใช้โวหาร เป็นการเลือกสรรถ้อยคำมาเรียบเรียงในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้
ได้เนื้อความที่มีความหมายแจ่มแจ้ง มีความเหมาะสม ตลอดจนทำให้วรรณกรรมมีความ
สละสลวยไพเราะทั้งรสคำและรสความ จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ขาลี อินทรวิจิตร
พบว่าการใช้โวหารหลายแบบด้วยกัน คือ

3.1 โวหารอุปมา เป็นการเปรียบเทียบของสองสิ่งว่าสิ่งหนึ่งเหมือนหรือคล้าย
กับสิ่งหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจหรือเพื่อเพิ่มความงดงาม ความสละสลวยแห่งถ้อยคำภาษายิ่งขึ้น
การเปรียบเทียบชนิดนี้มักมีคำว่า ราว ดัง ดัง เหมือน บาน คุด เสมอ ประคุด ประหนึ่ง
ราวกับ ฯลฯ เป็นคำเชื่อม เช่น ตัวอย่าง

เพลงสดุดีมหาราชา

ขอเดชะองค์พระประมุขภูมิพลฯ มิ่งขวัญปวงชนประชาชาติไทย
 มหาราชขัตติยะภู ไฉน ศุภร่มโพธิ์ร่มไทรของปวงประชา
 ...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 71)

เพลงสดุดีมหาราชา มีความเปรียบว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร ให้ความร่มเย็นเป็นสุขและคุ้มภัย แก่พสกนิกร
 ชาวไทย

เพลงสดุดีสมาเด็จฯ เจ้าฟ้ามหาดจักษี

...

สิรินธรบรมศรีวิลาสปิยชาติราชจักรีกุมารีขัตติยา
 สดุด่องพรรณคุณจันทราส่องลอยฟ้านภาสวยด้วยดาวล้อมเดือน

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 82)

เพลงสดุดี สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา มีความเปรียบว่า สมเด็จพระ
 พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระสิริโฉมงดงามเหมือนดวงจันทร์

เพลงกลสตรี

...

อันกลสตรีเหมือนดวงมณีมีค่า
 สวยเอยสวยสง่าหอมเอยหอมกว่าดอกไม้

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 69)

เพลงกลุสตร์ เปรียบผู้หญิงที่ดี เหมือนดวงแก้วอันมีค่า

เพลงนี้หรือชาย

นี้หรือชายเหมือนพระพายไม่เลือกที่พัด วานนี้เธอสบถ วันนี้เธอสับค
เลือกพัดลาตามกระแส

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 99)

เพลงนี้หรือชาย เปรียบผู้ชายเหมือนลมที่พัดโดยไม่เลือกสถานที่
ไม่มีระเบียบกฎเกณฑ์ในที่นี้หมายถึง ความไม่แน่นอน ไม่จริงจังของผู้ชาย ซึ่งแปรเปลี่ยน
ตลอดเวลา

3.2 โวหารอุปลักษณ์ หมายถึง การเปรียบเทียบโดยนัย คือนำสิ่งหนึ่ง
มากล่าวเพื่อให้ความหมายถึงอีกสิ่งหนึ่ง การเปรียบเทียบวิธีนี้ให้ความคิด ความรู้สึกและอารมณ์
ที่ลึกซึ้งกว่าธรรมดา มีคำ เป็น เท่า คือ เป็นคำเชื่อม เช่น ตัวอย่าง

เพลงแม่เจ้า

เธอเป็นใครฉันยังไม่แจ้ง แต่เธอคือแสงแห่งศรัทธา
เธอเป็นดินหรือเธอเป็นหญ้า แท้จริงมีค่ากว่าใครนั้รันคร
...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 173)

เพลงแม่เจ้าเปรียบเทียบ แม่ คือ บุคคลที่ดีที่มีค่าต่อลูกมากกว่าใคร ๆ
ไม่ว่าแม่จะเป็นอย่างไรในสายตาของผู้อื่น แต่แม่คือทุกสิ่งทุกอย่างของลูก

เพลงมนตร์รักในอดีต

เมื่อชีวิตมีความรักฉันจึงประจักษ์

ว่าความรักคือน้ำทิพย์

ใจเหมือนจะล่องลอยลิบ

แอบไปกระซิบสู่บนสวรรค์

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 109)

เพลงมนตร์รักในอดีต เปรียบความรักคือ น้ำทิพย์ ซึ่งหมายถึงว่า ความรักสามารถทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี เช่น ก่อให้เกิดพลังใจ ก่อให้เกิดความขยัน ก่อให้เกิดความสุข

เพลงทาสเทวี

...

เธอเป็นดอกฟ้ารู้ไหมว่าเราเป็นดั่งทาสเทวี

แม้ไม่ปราณีชาตินี้คงระทมอยู่เรื่อยไป

...

(สุเทพ วงศ์กำแหง. 2537 : 87)

เพลงทาสเทวี เปรียบผู้หญิงเหมือนดอกฟ้า ตัวเขานั้นเป็นดั่งทาสของนาง ซึ่งยอมทำทุกอย่าง แล้วแต่นางจะสั่งหรือใช้

3.3 บุคลาธิษฐาน

บุคลาธิษฐาน คือการใช้ภาษาในลักษณะที่สมมติให้สิ่งที่ไม่มีชีวิต พืช หรือ สัตว์ต่าง ๆ แสดงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดได้เหมือนมนุษย์ เช่น รู้สึกโกรธได้ ร้องไห้ได้ พูดได้ เป็นต้น การใช้โวหารแบบบุคลาธิษฐานในบทเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร พบมากใน เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก โดยเฉพาะความรักระหว่างหญิงชาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(ชาตรี ศิลปสนอง. 2535 : 21)

เพลงรักเจ้าพระยา

...

เพลงรักแห่งเจ้าพระยาเริ่มแล้วแล้ว ๆ แว่วลมมากระซิบ

เหลียวมองฝั่งไหน แสงไฟถึยิบแสงดาวเกลื่อนลิบริบริ

(สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์. 2534 : 221)

เพลงรักเจ้าพระยาผู้แต่งให้ลมสามารถแสดงอาการกระซิบได้

เพลงมหาชัยอาลัยท่าฉลอม

...

ฟังเสียงครวญของลมทะเล

ใจว่าแห้วเหมือนฟังทะเลร้องไห้

...

(ชาติรี ศิลปสนอง. 2535 : 21)

เพลงมหาชัยอาลัยท่าฉลอม เสียงลมทะเลพัด เหมือนเสียงของทะเลที่

กำลังร้องไห้

เพลงสังนก

...

วิหคจำ ใช้อยากจะหวน หรือทวนเล่าห์

ที่หักเห หลายเวลา หรือลืมนรสนันทา

วานนภมาเอ๋ยถาม

(ชาติรี ศิลปสนอง. 2535 : 24)

เพลงสั้นๆ นกสามารถพูดจาได้เหมือนคน

เพลงเย้ยฟ้าทำดิน

ฟ้าหัวเราะเยาะน้ำชะตาหรือ ดินนั้นถืออภิสิทธิ์ชีวิตข้า
พรหมลิขิตบีบคั้นเกณฑ์ชะตา ฟ้าอันทรพรมยมพญาข้าหรือเกรง

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 117)

เพลงเย้ยฟ้าทำดิน ฟ้าซึ่งเป็นสิ่งไม่มีชีวิต สามารถแสดงกิริยาหัวเราะ
ได้เหมือนสิ่งมีชีวิต

เพลงทะเลไม่เคยหลับ

มองขมมองทะเล เห็นลมคลื่นเห่จูบหิน
บางครั้งยังบ้าบิ่น กระแทกหินดังครืนครืน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 93)

เพลงทะเลไม่เคยหลับ คลื่น ลม แสดงกิริยาอาการเหมือนคน คือ จูบ

3.4 อติพจน์ เป็นการกล่าวเปรียบเทียบกับเกินความจริง เพื่อเพิ่มพูนความสำคัญ
น้ำหนัก ให้แก่คำและความหมายของเนื้อความ เพื่อแสดงอารมณ์ที่รุนแรงโดยมิได้คำนึงถึง
ข้อเท็จจริง มุ่งแต่ให้เกิดความรู้สึกหรือความสะเทือนอารมณ์ ปรากฏในวรรณกรรมเพลงของ
ชาลี อินทรวิจิตร เช่นตัวอย่าง

เพลงคนที่โลกลืม

ไอ้ตัวฉันหนึ่งเดียวที่โลกขี้ลืมรัก

...

โลกขี้ลืมแค่ไหน ทั้งฉันจนกลายเป็นหินผา

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 77)

เพลงคนที่โลกลืม มีการใช้ฉันทลักษณ์ คือการกล่าวว่าโลกขี้ลืม จนทั้งให้
คนกลายเป็นหินไป

เพลงทหารเสือพระเจ้าตาก

...

ญ) ครั่งไค ยามที่ไทยแพ้ เมียและแม่ขมขื่น ลูกหลานสะอื้นใจ

ข) น้ำตาเป็นเลือด ถูกมันเขียดแย่งไทย มันสะใจไหม ก็เห็นคนไทยเป็นทาส

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 145)

เพลงทหารเสือพระเจ้าตาก เสียใจจนร้องไห้ น้ำตาออกมาเป็นเลือด

3.5 สัญลักษณ์ หมายถึง การใช้สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง สัญลักษณ์อาจเป็นคำ ๆ
เดียว เป็นข้อความ เป็นเรื่องเฉพาะตอน หรืออาจเป็นเรื่องทั้งเรื่องก็ได้ และมักจะเป็น
รูปธรรมที่เป็นเครื่องหมายแทนนามธรรม เช่น ดอกไม้ ใช้แทนความงามของหญิงสาว น้ำค้าง
มักแทนความบริสุทธิ์ ฯลฯ จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร พบว่า
มีการใช้สัญลักษณ์ ดังตัวอย่าง

เพลงทาสเทวี

...

เธอเป็นดอกฟ้า รู้ไหมว่าเราเป็นดั่งทาสเทวี
แม้ไม่ปราณีชาตินี้คงระทมอยู่เรื่อยไป

(สุเทพ วงศ์กำแหง. 2535 : 87)

เพลงทาสเทวี ใช้ดอกฟ้าแทนผู้หญิงที่สูงศักดิ์ และใช้คำว่าทาสเทวี
แทนผู้ชายธรรมดา ๆ ที่ยินยอมเป็นทาสของนางที่เขามาปกป้อง ยอมทุกอย่างแล้วแต่นางจะ
บัญชา

เพลงคนที่โลกลืม

...

มีความยุติธรรมหรือเปล่า ผ้าขี้ริ้ว อย่างเรา
เหลือกลิ่น มีใบหูมาก เท่าไหร่กัน
ก็คงร้านที่จะรับรู้

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 77)

เพลงคนที่โลกลืมใช้ "ผ้าขี้ริ้ว" แทนชีวิตคนที่อาภัพ หรือด้อยต่ำมีความทุกข์

เพลงบ้านเรา

...

บางสตรีสมเป็นศรีชาติเจิดจรัส
ดอกไม้มหาชาติไทยยึดมั่นหอมทุกวันระบือไกล

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 166)

เพลงบ้านเรา ผู้แต่งใช้ "ดอกไม้" ซึ่งมีความสวยงาม มีกลิ่นหอม มีประโยชน์ เป็นสัญลักษณ์แทนความสวย และความดีงามของผู้หญิง

เพลงดอกหญ้า

หญิงก็จะยื้อ ชายก็จะซื้อ หากเธอนั้นคือดอกหญ้า ฉันกลัวเกรงว่าเธอ
จะย่ำซ้ำเหยียบให้เฉา

...

ดอกหญ้ายอดรัก ขอจงประจักษ์ใจฉัน ยอดชูคู่ขวัญ เธอกับฉันเชื่อมชีวิต
กันเกิดหนา

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 72)

เพลงดอกหญ้าผู้แต่ง ใช้ "ดอกหญ้า" ซึ่งเป็นดอกไม้ที่ไร้ค่า ไม่มีใครนำไป
จัดใส่แจกันหรือประดับตกแต่ง ไม่ว่าในสถานที่ใด แทน ผู้หญิงซึ่งต่ำต้อยในสังคม ไม่มีเกียรติยศ
ชื่อเสียง และเป็นคนยากจน

เพลงนางแก้ว

สวรรค <u>นางแก้ว</u>	สมใจของพี่แล้ว
<u>แก้ว</u> พี่เอ๋ย	เทวีของพี่ได้เซยชม

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 :)

เพลงนางแก้วผู้แต่ง ใช้คำว่า "แก้ว" ซึ่งเป็นของที่มีค่า แทนความดีงาม
นางแก้ว หมายถึง นางผู้มีความดีความงาม มีค่าสมควรได้รับการทะนุถนอมบูชา และห่วงแหน

3.6 ปฏิบัติ หมายถึง การกล่าวถามขึ้นมาลอย ๆ โดยไม่ต้องการคำตอบ เป็นศิลปะของการใช้คำถามที่ผู้ถามมีเจตนาเรียกร้องความสนใจมากกว่า ต้องการคำตอบ คำที่แสดงเป็นคำถาม เช่น ไหม ไย ไช้ไหม ใคร จันใด ทาไม หรือไร อะไร ไหน ฯลฯ การใช้ปฏิบัติ พบในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลงคนที่โลกลืม

ไอ้ตัวฉันหนึ่งเดียวนี้ที่โลกขี้ลืมนัก

ลืมเหลียวดู อยากจะรู้ให้ลึก ๆ ว่า โลกจะลืมนัก

ลืม ลืม อีกนานไหม หรือคิดยังง โลกขี้ลืมแค่ไหน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 77)

เพลงคนที่โลกลืม ใช้คำที่เป็นคำถามว่า "นานไหม" "คิดยังง" และ "แค่ไหน" เพื่อเป็นการเรียกร้องความสนใจจากสังคมว่าเขาไม่ได้รับความยุติธรรม ไม่มีใครสนใจเขาบ้างเลย รวากับว่าไม่มีเขาอยู่ในโลก

เพลงรักอยู่อย่ารู้คลาย

จากพรากจากขวัญดวงใจ ตอนนี้ไปใครเล่าจะโลมสมร

ไอ้ใครจะคอยพักให้คลายร้อน ไอ้ใครเขาจะร้องกลอนกล่อมเจ้าให้นอนฝันดี

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 122)

เพลงรักอยู่อย่ารู้คลาย ใช้คำที่เป็นคำถามว่า "ใคร" เพื่อย้ำเตือนให้ผู้ฟังตระหนักให้ดีว่าไม่มีใครที่จะคอยสนใจ คอยเอาใจใส่ดูแลปรนนิบัติ ให้เธอมากกว่าและดีกว่าที่ เขาจะเป็นผู้ทำให้และเป็นการร้องถามด้วยความเป็นห่วงใยนางอันเป็นที่รัก ว่าเมื่อเขาต้องจากไปไกลแล้วใครจะเป็นผู้คอยดูแลแทน

เพลงกรุงเทพฯ

ไอ้กรุงเทพฯ เทพเสกสรรบันดาลดล
 นำสายชลเจ้าพระยาพาชื่นใจ
 หรือกรุงเทพฯ เทพท่านสร้างแต่บางไค
 ...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 68)

เพลงกรุงเทพฯ ใช้คำที่เป็นคำถามว่า "บางไค" หมายถึง เมื่อใด
 เป็นการใช้คำถามเพื่อให้คนหันมาสนใจในความสวยงามของกรุงเทพฯ ว่ามีมากมายราวกับว่า
 ไม่ใช่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นมา แต่เทวดาเป็นผู้สร้างขึ้นมาใช้หรือไม่ ซึ่งทุกคนต่างก็รู้ดีว่าไม่ใช่

เพลงบ้านเรา

...
 บุษบาพากลับมาถึงถิ่น ทรุดกายลงจวบคืนไม่ถวิลอายุใคร
 หัวใจฉันใครรับฝากเอาไว้ จากกันแสนไกลยังเก็บไว้หรือเปล่า
 ...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 166)

เพลงบ้านเรา ใช้คำถามว่า ใคร หรือเปล่า เป็นการถามคนรักซึ่งตัวต้อง
 จากกันไปไกล และเมื่อกลับมาพบกันอีกครั้งหนึ่งก็ถามว่า หัวใจ ความรัก ที่มีต่อกันนั้นยัง
 เหมือนเดิมหรือไม่ หรือเปลี่ยนใจแล้ว

การใช้โวหาร ซึ่งเป็นศิลปะการประพันธ์อย่างหนึ่ง ที่ช่วยให้วรรณกรรม
 ไพเราะสละสลวย ให้ความรู้สึก สร้างอารมณ์สะท้อนใจ จินตนาการขึ้นในตัวของผู้อ่าน ได้
 อย่างที่ผู้ประพันธ์ต้องการนั้น จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร พบว่า
 มีการใช้โวหาร 6 ลักษณะ คือ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติพจน์ สำนวน และปฏิบัติ

และสามารถเลือกใช้โวหารแต่ละอย่างได้เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาสาระของเพลงสามารถ
สร้าง เน้น ปลุกเร้า ความรู้สึกและอารมณ์ ได้อย่างดี และพบว่าใช้ อุบมา และ ปฏิบุจจา
มากที่สุด ส่วน อติพจน์ ปรากฏว่า ใช้น้อยกว่าโวหารอื่น ๆ

บทที่ 3
ลักษณะเนื้อหาและโลกทัศน์

ลักษณะเนื้อหาวรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร

การศึกษาวรรณกรรมใด ๆ ก็ตาม สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้ศึกษาจะขาดเสียมิได้ นั่นก็คือ การพิจารณาถึงเนื้อหาสาระที่วรรณกรรมนั้นได้บันทึกไว้ และถ่ายทอดถึงผู้รับสาร เนื้อหาที่ผู้ประพันธ์บันทึกไว้นั้น จะมีการกล่าวถึงเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคม อย่างตั้งใจหรือไม่ก็ตาม เนื่องจากว่าผู้ประพันธ์เป็นสมาชิกของสังคมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมซึ่งได้รับอิทธิพลและความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ จากสังคมที่ผู้ประพันธ์นั้นอยู่

วรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร ที่นำมาศึกษาจำนวน 229 เพลง นั้น ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาสาระของเพลงแล้ว สามารถจำแนกชนิดของเพลงตามลักษณะเนื้อหาสาระได้ 6 ประเภท ดังนี้

1. เพลงสดุดี	จำนวน 9 เพลง
2. เพลงปลุกใจ	จำนวน 11 เพลง
3. เพลงที่ให้แง่คิดและปรัชญาชีวิต	จำนวน 19 เพลง
4. เพลงที่สะท้อนสภาพสังคมไทย	จำนวน 13 เพลง
5. เพลงที่เกี่ยวกับความรัก	จำนวน 61 เพลง
6. เพลงที่เกี่ยวกับการชมความงาม	จำนวน 16 เพลง

1. เพลงสดุดี

เพลงสดุดี หมายถึง เพลงที่มีเนื้อหายกย่อง สรรเสริญบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในวรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร ที่นำมาศึกษา เป็นเพลงสดุดี จำนวน 9 เพลง มีเนื้อหาสาระเพื่อยกย่องสรรเสริญสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันศาสนา และยกย่องชมเชยผู้มีพระคุณและผู้กล้าหาญ ผู้สร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 สัคดีพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ดัง ตัวอย่าง

เพลงเทิดพระเกียรติปิยมหาราช

ขอเทิดพระคุณ ล้นเกล้าปิยบิดินทร์	พระปรมินทรมหาราช
ไทยทั้งชาติ ตี๋มด้าพระกรุณา	คุจจัตร์ฟ้าคัมเกล้าประชากร
ขออัญชลี พระบาทปิยราชัย	พระหฤทัยเย็นล้ำอัมพร
เลื่องลือชาพระนาม จุฬาลงกรณ์	เกริกก่าจรทั่วฟ้าธาตรี
...	

(ชาญ ตระกูลเกษมสุข. 2533 : 10)

เพลงเทิดพระเกียรติปิยมหาราช เป็นการกล่าวถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่าพระองค์ท่านเป็นผู้ให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่ประชาชนจนเป็นที่กล่าวขานถึงกันทั่วไปในแผ่นดิน

เพลงสดุดีมหาราชา

ขอเดชะองค์พระประมุขภูมิพล มิ่งขวัญปวงชนประชาชาติไทย มหาราช
 ขัตติยะ ภาวไนย คุจรมโฬธีร์มไทรของปวงประชา
 ขอเดชะองค์สมเด็จพระราชินี คู่บุญบารมีจักรีเกริกฟ้า องค์สมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัวมหาราชา ข้าพระพุทธเจ้าขอสดุดี
 อ้าองค์พระสยามบรมราชันย์ขวัญเหล่า เบล่งบุญญาสมสง่าบารมี ผ่องข้า
 พระพุทธเจ้าน้อมเกล้าบอ้ออัญชลี สดุดีมหาราชา สดุดีมหาราชา
 (คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 124)

เพลงสดุดีมหาราชา เป็นเพลงที่ยกย่องเทิดทูนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ว่าทรงเป็นมิ่งขวัญและร่มโพธิ์ร่มไทรของพสกนิกรชาวไทย และกล่าวสดุดี

ถึงพระบาทสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เป็นคู่บารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ประชาชนชาวไทยขอพร้อมใจถวายพระพรให้ทั้งสองพระองค์ท่าน
ทรงพระเจริญซึ่งเพลงสคู่ดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และพระบาทสมเด็จพระ
พระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในลักษณะนี้ ยังปรากฏในเพลงอื่น ๆ อีก เช่นตัวอย่าง

เพลงมหาราชประชาธิปไตย

ขอเทิดเกล้า มหาราช แทบาทหงส์ ที่ครองราชย์ โดยยืนยง ครบ 50 ปีว่า
จักรีวงศ์ ภูมิพล เหนือกมลปวงประชา ขาบั้งใน พระกรุณา ภูวไนย

เคียร-วาท พระรา-ชะ สคู่ดี กอปรบุญญา บารมี ครบ 50 ปี ได้ แผ่นดินไทย
เป็นแดน ทอง ฟ้าเรืองรอง ตะวันอาไพ พระฤทัย เหมือนฝนพรำ เย็นล้ำอัมพร
ไหว้และวอน พุทธาไธยารัต-นากร ประเอยงอร อวยพรชัยทรงพระเจริญ ให้
แซ่ซ้อง ทั้งแดรสังข์ ทั้งกลองปี่เป่าสรรเสริญ อัญเชิญถ้อยร้อยกรองไว้บูชา

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 113)

เพลงบุญของแผ่นดิน

เบิกฟ้า ด้วยรังสีทอง ส่องใจ ไทยทั้งแผ่นดิน สุดดวงใจกวีล พระคุณ
บุญแท้ที่มี ทุกเรือนเหยา เราโชคดี ด้วยเรามี พ่อหลวง แห่งดวงใจ
คุณน้ำ หยาดลงพื้นทราย ให้หลาย ชีวิตขึ้นเย็น สุขใจยามเห็น ทุกคนไม่วั้น
อัมบุญ ทุกหัวใจ ไทยเทิดทูน ว่าเป็น บุญของแผ่นดิน

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 101)

เพลงสมเด็จพระเจ้า

โสมส่องมาจากแดนฟ้าไกล	แก้วตาขวัญใจประชา
คู่บุญกษัตริย์ขัตติยา	พระคือแม่ฟ้าของเรา
ยิ่งกว่าสายฝนเย็นฉ่ำฟ้า	พระกรุณาเหมือนดั่งลมหนาว
เปลี่ยนชะตาชีวิตที่อัปเนา	ให้เราเป็นท้าวคาคู้ผัน
...	

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 128)

นอกจากนั้นแล้ว ชาลี อินทวิจิตร ยังมีบทเพลงที่กล่าวสดุดีถึงพระเมตตา
และบารมีของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดังเนื้อเพลง

เพลงสดุดีสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี

อบอุ่นใจไพร่ฟ้า	พระเมตตาเบื้องบนยุคลบาท
เอกราชศาสนาสาธุสะ	ไอ้สมเด็จพะเทพรัตนราชสุดา
บารมีล้นเกล้าเอาชีพรเรา	มโนและศิระกรานทุกสถานพลูธำ
สิรินธรบรรดศรีวิลาส	ปิยชาติราชจักรี
กุมารขัตติยาสุดผ่องพรรณ	ดุจจันทร์ราล่องลอยฟ้า
นางสวยด้วยดาวล้อมเดือนไฉยผดมนฟ้า	นางสวยด้วยดาวล้อมเดือน
...	

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 68)

1.2 สดุดีพระพุทธเจ้า ชาลี อินทวิจิตร กล่าวถึงพระคุณของพระพุทธเจ้า
ว่าเป็นผู้ที่ทรงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ เป็นผู้ที่ตัดขาดจากกิเลส ส่วนพระธรรมคำสั่งสอนของพระองค์
ก็สามารถช่วยปลดปล่อยให้คนพ้นทุกข์ได้ ดังตัวอย่าง

เพลงพระรัตนตรัย

องค์ใดพระสัมพุทธ ธิวิสุทธิผดผ่องใส ตัณมุสิกเลสไกล หลีกหนีใน
สิ่งเร้นรมย์ คาไคท่านตรัสแล้ว เหมือนดวงแก้ว นำขึ้นชม อุดโลกที่โสภณ
ตัตระทม ด้วยพระธรรม คำนันพวกท่านทั้งหลาย จงเปล่งวาจา ว่า สาธุสะ
ภาวนา จุจสรัระ คือพระรัตนตรัย

1.3 สุดดีแม่ ขาลี อินทรวิจิตร เห็นว่าแม่เป็นผู้ที่มีพระคุณเป็นบุญนียบุคคล
ที่ลูกต้องเคารพเทิดทูน พระคุณของแม่นั้นไม่สามารถทดแทนได้ ดังตัวอย่าง

เพลงคำน้านม 2

ศรีศรีวันนี้เป็นวันดี	ที่พ่อนาคมีอายุบรรลুবวชให้มารดา
แม่แห่กล่อมทะนุถนอมเลี้ยงดูอุ้มชูมา	ได้บวชสักพรรษาเพื่อบูชาคำน้านม
...	

เลื่อมันรู้บาปทรุดกายลงกราบรับกรรม	อกเอ๋ยแม่ข้าน้ำตาร่วงพร่าไหลพราว
น้ำตาของท่านเปรียบปาน	สายเลือดของเรา
ลูกพลีเลือดเอาไว้	บูชาคำน้านม

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 75)

เพลงแม่เจ้า

เธอเป็นใครฉันยังไม่แจ้ง	แต่เธอคือแสงแห่งศรัทธา
เธอเป็นดินหรือเธอเป็นหญ้า	แท้จริงมีค่ากว่าใครนั้รันคร
เพียงนามเธอฉันขอพนึก	เพื่อจะจารึกชั้วกับกัลป์
เธอเป็นใครฉันไม่เคยหวั่น	เธออยู่กับฉันชั้วนาตาปี
เธอคือสายน้ำฉ่ำใจ	เปี่ยมแปล้ความใสโยดี
เธอคือฟ้าคุ้มปรุพี	คุ้มชีวีฉันให้สราญ
เพียงนาทีแม่เธอมีสุข	เพื่อจะแบกทุกข์อีกเนิ่นนาน
ใครลืมเธอฉันยังต้องการ	เพื่อจะเอ่ยชานเรียกเธอแม่เจ้า

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 173)

1.4 สถิติผู้มีความสามารถทางกีฬา ขาสี อินทรวิจิตร ได้แต่งเพลงเพื่อ
ยกย่องชมเชยความเก่งกล้าของนักมวยไทย ซึ่งเป็นที่เลื่องลือไปทั่วทั้งในประเทศ
และต่างประเทศว่ามีความสามารถในการชกมวยมากไม่ว่าจะเป็นฝ่ายไปทำคู่ต่อสู้ หรือเป็นฝ่าย
รับค้ำทำ ดังตัวอย่าง

เพลง แสน ส.เพลินจิต

จับตา ดูเดียวรู้ว่าใครเก่ง เฟ่งลีลาแสน ส.เพลินจิต เบ่งประกาย ไปทั่ว
สารทิศ ตามพิชิต ทั้งแชมป์กับผู้ท้าชิง
ก้าวแรกเลย นักชกคงเคยผ่าน ประหมัดกัน ไปงเดียวเคยกลิ้ง นั้นแหละเป็น
รสชาติหลากหลายยิ่ง พริบตาเดียวจริง ๆ กลิ้งได้ทุกคน
...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 126)

วรรณกรรมเพลงประเภทสวดดี ชาลี อินทรวิจิตร จะนิยมแต่งเพื่อยกย่อง
เทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์มากกว่าสถาบันอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่า ชาลี อินทรวิจิตร เป็นผู้ที่
จงรักภักดี และเทิดทูนในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนาง
เจ้าพระบรมราชินีนาถ อันเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติ

2. เพลงปลุกใจ

เพลงปลุกใจ หมายถึง เพลงที่แต่งขึ้นเพื่อชักจูงและโน้มน้าวจิตใจผู้ฟังหรือผู้อ่าน
ให้ปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามที่ต้องการ หรือเพื่อกระตุ้นให้เกิดความรู้สึก ความคิดตามที่ต้องการ
เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เพลงปลุกใจ ของชาลี อินทรวิจิตร จำนวน 11 เพลง จะมีเนื้อหา
เพื่อปลุกใจคนไทยให้มีความรักชาติ รักธรรมชาติ มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ก้าวหน้า
ต่อไป

2.1 ปลุกใจให้รักชาติ แผ่นดินไทยเป็นบ้านเกิดเมืองนอน บรรพบุรุษของเรา
ต้องเอาเลือดเอาเนื้อเพื่อป้องกันรักษาเอาไว้ให้ลูกหลานไทยได้อาศัยอยู่จนทุกวันนี้
ชาลี อินทรวิจิตร แต่งเพลงเพื่อให้คนไทยเกิดความรู้สึกรักชาติ ห่วงแทน และพร้อมที่จะปกป้อง
ถ้ามีใครจะมาคิดแบ่งแยกไป ดังตัวอย่าง

เพลงแผ่นดินของเรา

แผ่นดินของเรา ย่อมเป็นของเราชาติไทย ไกลไกลย่อมเป็นของเรา
ชาติไทย เลือดไทยไหลไหลลงดิน ใครหมิ่นศักดิ์ศรีคนไทย ย่อมมีวันสักวัน
ให้ไทยล้าใจอับร้อ แผ่นดินของเรา ย่อมเป็นของเราอยู่ดี ที่โดยย่อมเป็น
ของเราอยู่ดี หากเขียดเขื่อนไปคราใด ย่อมแสนวันไหวซีวี ปรุพิแหลมทอง
ช่วยกันคุ้มครองป้องกัน สักวันต้องคืนกลับมา มั่นใจเกิดหนา ขอพลีชีวารักษา
ชาติไทย ชาติไทยคู่ฟ้า เลือดทาแผ่นดิน

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 115)

เพลงมาร์ชทหารปืนใหญ่

เราเหล่าชายชาญ แห่งกองทัพ นักรบไทย ปืนใหญ่เกรียงไกร กึกก้องไป
ในบรูพี ด้วยจงรักภักดี ทุกชีวิติญาน ตายพร้อมกัน ทหารปืนใหญ่ พลีชีพบูชา เพื่อรักษา
อธิปไตย ปืนใหญ่ทำลายศัตรูยับ โดยฉับพลัน พวกเราหลอมหัวใจ ยัดเยียดตาย ให้กับ
มัน ยังมีทันจะอหังการ

...

รวดเร็วเหมือนสายฟ้า พริบตาเดียวแหลกสลาย เป็นผลงานปืนใหญ่ ของ
เรา รวดเร็ว เหมือนสายฟ้า พริบตาเดียวแหลกสลาย ไครรุกราน ปืนใหญ่ พร้อมยิง
(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 113)

เพลงนเรศวรมหาราช

แผ่นดินนี้เป็นที่เกิด ชาติกำเนิดกษัตริย์นักรบไทย นเรศวรมหาราชกาจ
เกรียงไกร รบให้ไทยเป็นไทตลอดกาล
ผู้คนบาง ๆ ลอยอยู่เหนือทางเกวียน ที่ราบเตียนน้ำเร่วิ่งผ่านตลบ บ้านเมือง
เราอยู่กันแสนสงบ บัดนี้ไทยต้องรบอีกหรือ มากอดคอกันเข้าค่าย

...

เกิดเป็นไทย ใจต้องเหมือนองค์ดำ เกิดเป็นไทย หัวใจกล้าบ้าระห่ำ เกิด
เป็นไทย ศัตรูหน้าไหนกลายกล้า ก่อผลกรรม คาบนี้คืนสนอง มากอดคอกันเข้า
ค่าย จูงมือกันไปฝึกบรือ คาบที่คมกระชับ แขนกับสองมือ รบให้ลือ สะท้านทหาร
เลือนเรศวร

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 99)

จากบทเพลงทั้ง 3 คือ เพลงแผ่นดินของเรา เพลงมาร์ชทหารปืนใหญ่
และเพลงนเรศวรมหาราช จะเห็นได้ว่า ชาลี อินทรวิจิตร ให้แนวคิดที่ประเทศไทยอันเป็น
แผ่นดินที่เราเกิดมาและอาศัยอยู่นี้ เป็นผืนแผ่นดินที่ต้องปกป้องและรักษาเอาไว้ไม่ว่าจะต้อง

แลกด้วยชีวิตก็ตาม และเป็นหน้าที่ของทุกคนไม่ว่าจะเป็นคนธรรมดาหรือทหาร ในอดีตบรรพบุรุษก็เคยทำหน้าที่นี้มาแล้ว ซึ่งเราคนรุ่นหลังก็ต้องเตรียมพร้อมเพื่อปกป้องผืนแผ่นดินไทย เมื่อเกิดเหตุการณ์ร้ายกับประเทศชาติของเรา

2.2 ปลูกใจให้รักธรรมชาติ ชาลี อินทรวิจิตร เห็นความสำคัญของป่าไม่ว่าจะมีการปลูกป่าเพิ่มเติมกันได้แล้วเพราะคนเราได้อาศัยประโยชน์จากป่าไม้อย่างหลายอย่าง เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และยังช่วยคืนความชุ่มชื้นให้แก่แผ่นดิน ดังตัวอย่าง

เพลงปลูกต้นไม้

มือน้อย ๆ บอบบางเป็นไหน ๆ แต่ต้องใช้ขุดดิน ไม่หวั่นไหว เหงื่อไหล หยดริน ดินแห้งแห้งแค่ไหน ดินชีวิตให้ดินอีกหน ต้องปลูกต้นไม้ให้ คิณูเขาให้ แผ่นดิน ป่ามีน้ำผ่านรินไหล ให้สดใสบเขียวไปเต็มป่า โลกจะสวยด้วยมือฉัน ด้วยมือฉัน แล้วรอวันเป็นหน้าเกิดมา ต้นไม้จำ แข่งกันไหม ว่าตัวฉันหรือต้นไม้ ใครโตเร็วกว่ากัน

อยากให้เป็นเติบโต อดใจเฝ้าดวงตะวัน ช่วยกันปลูกคนละต้น และคงอีกไม่ช้า ฟ้าจะหลังรืนฝน และต้นไม้เริ่มจะผลิใบ

อยากให้เป็นเติบโต อดใจเฝ้าดวงตะวัน ช่วยกันสร้างชีวิตให้ นกกาได้อาศัย พฤษภไพร่แผ้วเฒ่า ให้ภูเขา สายธารแผ่นดิน

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 104)

เพลงปลูกต้นไม้ มีเนื้อหาปลูกใจให้เด็กช่วยกันปลูกต้นไม้ เพื่อคืนความเป็นธรรมชาติให้กับแผ่นดิน แล้วเชิญชวนในเชิงเสนอแนะให้เด็กคอยสำรวจความเจริญเติบโตของต้นไม้

2.3 ปลูกใจให้คนรู้จักทำมาหากิน ชาลี อินทรวิจิตร แต่งเพลง เพื่อปลูกใจให้คนไม่เกียจคร้าน โดยเสนอความคิดผ่านในเนื้อหาของบทเพลงว่า แผ่นดินไทยยังอุดมสมบูรณ์เพียงพอที่จะให้คนอาศัยได้ทำมาหากินเพื่อเลี้ยงชีพ เพียงแต่ให้ขยัน อดทน ไม่รังเกียจงาน ดังตัวอย่าง

เพลงแผ่นดินไทย

แผ่นดิน-ถิ่นไทย เห็นพฤษภาทมิฬ เขียวสลับ ต้นสักสูง และยูงยาง
มากมายทั้งเสลา ตะแบก

พืชพันธุ์ธัญญาหาร หมายถึงการ ขยาย-แลก หนักก็เอา เบาก็แบก ไม่มีแอก
ของใครบนบ่าเรา

ตัดหวาย ๆ หาไม้มาถ่อแพ ไม่เคยท้อแท้ แม้ไข้จะชุมชุมเรา
ปลุกมะเขือ พักแพงและแดงไทย น้ำเต้า โนนแอ่งน้ำ น้อยข้าว ให้พวกเราทำกิน
แผ่นดิน ไฟศาล แม้มบปราง มีสุลลัน ที่รกร้าง ถางทำกิน แผ่นดินนี้ ของไทยทั้ง
ชาติ

อาบแดด ไอน้ำ หากินไป ไม่ขาด ช่วยกันไถ ช่วยกันคราด ไว้เป็นสมบัติ
ลูกหลานไทย

(อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ สมาน กาญจนะผลิน. 2538 : 87)

เพลงแผ่นดินไทยนี้กล่าวถึง แผ่นดินไทยว่าเป็นดินแดนดินอุดมสมบูรณ์เต็มไป
ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร สามารถใช้เลี้ยงชีพได้ เพียงแต่ขอให้ตั้งใจทำงานขยันทำมาหาเลี้ยงชีพ
ก็จะอยู่ได้อย่างสบายจนชั่วลูกชั่วหลาน

เพลงสินในน้ำ

คืบก็ทะเล สอกก็ทะเล

เราชาวทะเล ต้องรักทะเลพื้นเพของเรา

มาชีพพวกเรา มาหากินในน้ำ เขียวขุ่น กลางสายชล เขียวลิกระลอกขาว

สิน มือแรก จะอ้อมท้อง ต้องขึ้นมะพร้าว มือเย็นนั้น เราไปดำเอาในท้องทะเล

เราชาวทะเล ต้องรักทะเลพื้นเพของเรา

คูขี้หมู เรือใบ เห็นมันเล่นใบโกลนฝั่ง ใบขาวดั่งปีกนก ร่อนลมเข้า

ทะเลเหมือนถิ่น ที่ทำมาหากินของเรา ตกเย็นทุกคราว แล้วมา

กองเหล้ากันวันละเท

ทะเลมิใช่ของใคร แหวนวางไว้ คอยท่า พอฝูงปลาเข้าวนมา
ช่วยกันสาว

ดำเพราะแดด แดดกระไอแต่ใจขาว ทะเลของเราหากินกันเข้า
จนเป็นเต่าทะเล

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 130)

เพลงสินในน้ำ มีเนื้อหาให้ชาวประมงรู้จักทำมาหากิน ใช้ประโยชน์จาก
ทะเล แต่ในเวลาเดียวกันก็ขอให้รักทะเล เพราะทะเลเป็นแหล่งทำมาหากินอันกว้างใหญ่ ที่เรา
สามารถใช้ประโยชน์อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ได้อาศัยทำมาหากินได้ตลอดไป

การปลูกใจให้คนตั้งใจทำมาหากินในลักษณะดังกล่าวนี้ยังปรากฏในเพลง
อื่น ๆ อีกเช่น

เพลงปลาลิ้น

...

แดดส่องฟ้าเป็นสัญญาณวันใหม่	พวกเราแจ่มใสเหมือนนกที่ออกจากรัง
ต่างคนรักป่า ป่าคือความหวัง	เลี้ยงชีพเรายังพึ่งวิญญาณนานไป
ตื่นเถิดหนาอายนกแก้มข้าง	แผ่นดินกว้างขวางถางคนละมือละไม้
รอยยิ้มของเมียชะโลมฤทัย	ขับเหงื่อฟ้าได้ให้เราจงทำดี

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติแห่งชาติ. 2538 : 100)

เพลงปลาลิ้น เป็นการย้ำให้คนรักป่า เพราะป่าเป็นแหล่งทำมาหากิน
วรรณกรรมเพลงปลูกใจของ ชาลี อินทรวิจิตร นั้น เท่าที่ศึกษาพบว่า
มีเนื้อหาเพื่อปลูกใจให้คนไทยรักชาติ หวงแทนแผ่นดินอันเป็นที่รักยิ่งให้ถือว่าเป็นหน้าที่ของ
ทุกคนไม่ว่าจะเป็นทหาร หรือไม่ก็ตาม อีกประเด็นหนึ่งที่พบก็คือการปลูกใจให้คนรู้จักทำมาหากิน
นี้มักจะเป็นคนพื้นบ้านอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ หรือไม่ก็อาชีพชาวประมง

3. เพลงที่ให้แง่คิดและปรัชญาชีวิต

บทเพลงนอกจากจะให้ความบันเทิงแล้ว ยังมีอีกหลาย ๆ บทเพลงที่เสนอแง่คิดและปรัชญาชีวิต บทเพลงของชาลี อินทรวิจิตร จำนวน 19 เพลง มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้แง่คิดและปรัชญาชีวิตที่หลากหลาย มีมุมมองที่น่าสนใจมีประโยชน์ต่อการนำไปพิจารณาเป็นแนวทางและข้อคิดในการดำเนินชีวิต เพราะแง่คิดที่นำเสนอไว้ในบทเพลงนั้น มีทั้งเป็นสังขธรรม คือ เป็นความจริงของชีวิตทุกชีวิตต้องประสบอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น อีกทั้งยังให้ข้อคิดในลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินอย่างถูกต้องและทำให้ใจเป็นสุขตรานเท่าที่เรายังมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 แง่คิดเกี่ยวกับสังขธรรม บทเพลงที่ให้แง่คิดเกี่ยวกับสังขธรรม คือ ความเป็นจริงแห่งชีวิต ชาลี อินทรวิจิตร ได้กล่าวถึงในเรื่องต่อไปนี้

เพลงละครฉากสุดท้าย

...

เกียรตยศชื่อเสียง	นั้น เป็นเพียงหลักประกัน
อย่ามัวงกแต่เงิน	นั้นแบ่งปันและเจือจานไป
ละครฉากสุดท้าย	ชะตากำหนด
ทั้งเงินทองลาภยศ	หมดสิทธิ์ติดตัวไป
นารดมือหยดไหน	ที่กาไว้ในมือ

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 121)

บทเพลงละครฉากสุดท้าย กล่าวถึงเกียรตยศชื่อเสียง และลาภ ยศ เงินทองนั้นเป็นของนอกกาย เป็นค่านิยมที่จอมปลอม เมื่อตายไปก็ไม่สามารถทำอะไรไปได้เลย เมื่อมีชีวิตอยู่ควรจะทำอะไรดี อ้อ เพื่อชิงกันและกัน

หรือจากเพลงวิมานบนเปลือกตา ก็กล่าวถึงชีวิตมนุษย์ว่าเปรียบเหมือนละครโรงใหญ่ ตัวละครก็คือชีวิตของคน ซึ่งมีทั้งร้ายและดีปะปนกันไป แต่ละคนนั้นตอนจบสามารถกำหนดได้ตามต้องการว่าให้จบแบบไหน ซึ่งไม่เหมือนกับชีวิตจริงไม่สามารถกำหนดได้ว่าจะเป็นอย่างไร ดังเนื้อเพลง

เพลงวิมานบนเปลือกตา

ปราชัยเปรียบโลกใบนี้ เหมือนเวทีแห่งละครใหญ่ ไม่ว่าใครเป็นตัวละคร บทบาท
ชีวิตซับซ้อนเหนื่อยหน่ายใจไทยไร้อ่อน นี้นะละครแห่งชีวิต

บ้างเริ่มต้นร้าย ถึงตอนปลายสดใส เร่งร่า เมื่อโชคชะตา มาเนรมิต ถ้าหาก
เราย้อนหลังคิด บทบาทชีวิตบางตอน ยอกย้อนหัวใจ จนเหลือระอา

แต่เรารู้กันหรือไม่ โลกมิใช่สีชมพูพรอกหนา จากละครอาจสวยงามตา ใ้อ
อิจจา โลกไม่ไสภา เหมือนฉากละคร

บางคนสร้างสรรค์ วิมานบนเปลือกตาคราหลับ คืบค้ำอยู่กับ ความฝัน พื้นพอน
โลดเต้น บนเวทีละคร บทบาทสะท้อนคนเศร้า ที่แท้เราเอง คือตัวละคร

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 123)

3.2 แง่คิดเกี่ยวกับปรัชญาในการดำเนินชีวิต สำหรับแง่คิดและปรัชญาชีวิต
ในการดำเนินชีวิต ปรากฏในบทเพลงของชาลี อินทรวิจิตร ดังนี้

3.2.1 แง่คิดเรื่องคุณสมบัติของหญิงไทย ชาลี อินทรวิจิตร ให้แนวคิด
เกี่ยวกับหญิงไทยว่า ต้องเป็นกุลสตรี มีความดีงาม รักนวลสงวนตัว จากเพลงหญิงไทย
ดังนี้

เพลงหญิงไทย

เกียรติผู้หญิงไทย ต้องสงวน หากแม่หมองนวล ไร้ศักดิ์ศรี กุลสตรีจะสวย
สมเป็นผู้ดี สีสาส่าศรี เหลือจะเอ๋ย มิใช่สวยแต่รูป จวบไม่หอมเลย แล้วชายเมินเฉยหรือเปล่า
หลายคนคว่าได้คว่าเอา หม้อข้าวไม่ทันสีดา ก็คว้ามือไปหย่า

เกียรติผู้หญิงไทย ชายต้องถนอมบูชา เสน่ห์ชวนเล่าโลม ใจมั่งมยุรา
หมดจดสดใส ไร้มายา ใ้อเจ้าแก้วสาริกา สมนามว่า "หญิงไทย"

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 138)

เพลงกลสตรี

...

นารีมีความสวยสามประการ สวยน้ำคำร่ำกล่าวขานหวานหวานกับทุกคน
สวยน้ำใจใสเย็นเช่นหยาดฝน สวยน้ำมือคือน้ำมนต์รู้จักปรนนิบัติทั่วไป

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 138)

จากเพลงกลสตรี ชาลี อินทรวิจิตร ได้เข้าถึงคุณสมบัติของกลสตรีไทย ไว้ว่าจะต้องประกอบด้วย การพูดจาดี จิตใจงาม และเป็นแม่บ้านแม่เรือน

3.2.2 แง่คิดเกี่ยวกับความเชื่อ ชาลี อินทรวิจิตร มีการเสนอความคิดให้ผู้ฟัง, ผู้อ่าน คิดและไตร่ตรองว่า คนเราจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับผลกรรมของเรา ถ้าเราประกอบแต่กรรมดี ก็ไม่ต้องกลัวว่าจะได้รับการกลั่นแกล้งจากผู้อื่น ตรงกับสุภาษิตที่ว่า คนดีตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ และทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ที่ใจ ใจเป็นเครื่องกำหนดคนว่าจะทุกข์หรือสุขก็อยู่ที่ใจ ดังตัวอย่าง

เพลงเย้ยฟ้าทำดิน

ฟ้าหัวเราะเยาะข้าชะตาหรือ	ดินนั้นถืออภิสิทธิ์ชีวิตข้า
พรหมลิขิตบิดเส้นเกณฑ์ชะตา	ฟ้าอินทร์พรหมยมพญาข้าหรือเกรง
ขอฟ้าเราะเยาะเย้ยเหวี่ยงเหวี่ยงฟ้า	พสุธาย่าครวญว่าข้าข่มเหง
เย้ยทั้งฟ้าทำทั้งดินสิ้นยาเกรง	หรือใครเก่งเกินข้าฟ้าดินกลัว
ข้าขอลิขิตชีวิตข้าเอง ไม่เกรงดินฟ้า	อีกพื้นพสุธาพญายมพรหมอินทร์ทั่ว
ข้ากระแทกแต่กรรมดีมีหรือจะกลัว	มิใช่ใจชั่วลืมหูลงลาพอง
อันสวรรค์อยู่ในอกนรกนั้นหรือ	ข้าก็ถืออยู่ที่ใจไม่หมั่นหมอง
รักการทำชั่วมีหรือจะกลัวนรกมันบอง	หากทำดีฟ้าดินต้องคุ้มครองเออ

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 117)

วรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร นอกจะกล่าวถึงความเป็นจริงของชีวิตแล้ว ยังให้แง่คิดที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีได้ โดยกล่าวอย่างตรงไปตรงมา ในบางเพลงก็กล่าวเป็นแง่คิด ผู้ฟังต้องใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนมาประกอบในการพิจารณา เพราะไม่ได้กล่าวไว้ตรง ๆ ว่าต้องการให้แง่คิดเรื่องใด แต่แฝงนัยให้รู้ได้โดยตนเอง

4. เพลงที่สะท้อนสภาพสังคมไทย

วรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร สะท้อนสภาพสังคมไทยในหลาย ๆ ด้าน มีจำนวน 13 เพลง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 สะท้อนภาพชีวิตชาวนา เป็นการแสดงให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ของชาวนาว่าถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน หรือพ่อค้าคนกลาง ดังตัวอย่าง

เพลงข้าวขอบลาน

น้องจำโยมขึ้น ฝืนกลืนเข้าไป น้องจำย่ำร้องไห้แม่หัวไส้กลวง ตะเกียงชีวิต
แม่ริบหรี่ พ้ายยังมีดาวตื่นดวง

น้องรักนาของเราเขาตัดดวง นาดีมีข้าวหน่ง ผลพวงติดลบ นาเราแท้แท้แม่โพสพ
ข้าใจตอนจบเขานา

เก็บเกี่ยวเสร็จปล้นเอามันกองไว้ เขามาแบกไปไม่ไว้หน้า ข้าวที่ขอบลานตก
เรี่ยเมียจำ กินกันตายหนอย่าไปศุคาย แร้นเค้นกินข้าวขึ้น เหมือนกลืนกรวดทราย
ท้อแท้ ยามแพ้ยายเหลือควายกับเราเจอคนเลวร้ายหัวใจเนา ผัวเมียกินข้าวขอบลาน

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 73)

4.2 สะท้อนปัญหาสังคม ชาลี อินทรวิจิตร สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมว่ามี

ปัญหา มาก เช่น

- ปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีช่องว่างระหว่างคนรวยคนจน ก่อให้เกิด

คนขอทาน เด็กจรจัด เช่นตัวอย่าง

เพลงลูกคนจน

ฉันเป็นลูกคนจน เด็กกลางถนน ไร้คนจะพึ่งพา พี่น้องเขาเมินหน้า
 เทียบดхамให้ข้าอุรา ลี้นราคาของคนจน
 ฉันเป็นลูกกำพร้า เมตตากับฉัน ทุกวันจำใส่กมล ข้าวค่าน้ำฉันมันข้น เอ้อเพื่อ
 แก่ฉันสักหน ลูกคนจนขอจำ
 เราไม่ใช่ขอทาน ทรายคราทำงานหวังแลกอาหารสักคำ เมสสัวมัวมือคำ
 เหมือนคอยเฝ้ามองความช้า จากหน้าต่างลูกคนจน
 เหลียวมองแม่ที่ไร สะอื้นหวั่นไหว น้ำใจพ่อผิดคน แม่จาทูกคราหมองหม่น
 ชีวิตเด็กกลางถนน ลูกคนจนไม่ขอลืม

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 121)

- ปัญหาด้านศีลธรรมจรรยา คนในสังคมไม่สนใจในเรื่องของเบญจศีล
 เบญจธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่สนใจศีลธรรมจรรยาของคนในยุคใหม่ที่จะติดต่อสัมพันธ์
 กับใคร โดยไม่สนใจว่าคนที่ตนติดต่อนั้นเป็นแฟนของใครอยู่ จากเพลงอย่างแฟนค้ายะ

เพลงอย่างแฟนค้ายะ

โลกแห่งหนุ่มสาวสวยพราวคาวผ่อง
 จะตื่นจะร้องคล่องแบนแฟนใคร
 เป็นนาที่ทองยุคของคนใหม่
 นาสมัยล้ำเส้นเสมอ
 ...

(เดอะกิตตาร์. ม.ป.ป. : 24)

เพลงพายุใจ

หทัยฉันฝากไว้เพียงแต่เธอ	แต่บางทีเผลอหลงทางไป
อาจเป็นด้วยความเพงาเบา ๆ ที่ใจ	อย่าหวงหวงใยจะกลับคืนไปซ้ำ ๆ
ข้างเธอนั้นก็รักจริงใจ	ห่างเธอไปพิวรักทุกเวลา
แบ่งรักให้ทางไหนคนมีหน้าตา	รีบหนีกลับมาอยู่ตรงนี้ดวงใจ
แกลิ่งเฉยเมยไม่แล	ที่แท้มีพายุใจ
จะอย่างไรฉันยังรักเธอ	และก็ยังรักเธออีกคน
ผู้หญิงคนหนึ่งไซว์	อีกหลายคนเอาไว้ใช้
เธอจะเป็นสองอย่างได้ไง	ใช้กับไซว์นั้นฉันเลือกเอง

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 121)

เพลงพายุใจแสดงความเห็นแก่ตัวของผู้ชายที่จะมีภรรยาหลายคนโดยที่คิดว่าไม่ใช่เป็นความผิดหรือความชั่วร้ายแต่อย่างใด เพราะเขารักทุกคน ผู้หญิงคนหนึ่งก็มีไว้เพื่อออกสังคม ส่วนผู้หญิงอีกคนก็มีเพื่อประโยชน์อย่างอื่น

- ปัญหาคนด้อยโอกาส สะท้อนสภาพสังคมว่ามีคนด้อยโอกาสคือคนพิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นคนกลุ่มหนึ่งที่ขาดการดูแลเอาใจใส่จากญาติและรัฐบาล เช่นตัวอย่าง

เพลงแด่น้องผู้พิการ

หมู่) วามมองตรงมุมอันแสนเศร้า	บางคนจับเจ้าทั้งเพงาเจียบและเยียบเย็น
พิกลพิการเหลือลาเค็ญ	ทั้งกรรมทั้งเวรไหมกระหน่ำ น้ำท่วมปาก
ยากเย็นจึงเป็นดังบัวไร้ราก	ดวงตาแห้งผาก ไร้น้ำหล่อเลี้ยงชีวิต
พระพรหมหรือถูกผีลิขิต	ทั้งกายทั้งใจ น้องไม่ผิดกับท่อนไม้

...

กลไกลหนองสระจะอันนอไนใคร ขอน้ำใจแบ่งปันฉันที่
 ไม่เข้าไม่ตรม ล้มแล้วยืนได้ จะไม่จ้อใครให้เสื่อมราศี
 คนใจแสนเจ็ด ขี้ตืดลั่นคี่ อ่านกวีสักบทได้โปรดเถอะ

(ชาญ ตระกูลเกษมสุข. 2533 : 27)

วรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร ที่สะท้อนสภาพสังคมไทยจะพบว่า เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเมืองมากกว่าสังคมชนบท เช่น ปัญหาเด็กขอลาน ปัญหาเรื่องขู้สาว ปัญหาครอบครัว ความยากจน ส่วนสภาพสังคมที่ปรากฏน้อยคือสภาพปัญหาของชาวนาซึ่งถูกเอาเปรียบจากนายทุนหรือพ่อค้าคนกลาง

5. เพลงที่เกี่ยวกับความรัก

วรรณกรรมเพลงที่เกี่ยวกับความรักของชาลี อินทรวิจิตร ที่นำมาศึกษามีจำนวน 61 เพลง เนื้อหาสาระแบ่งประเภทออกได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ความรักระหว่างหญิงกับชาย บทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักระหว่างหญิงกับชายเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนมาก สามารถแบ่งลักษณะความรักระหว่างหญิงกับชายได้ ดังนี้

5.1.1 ความรักที่คนทั้งสองมิได้อยู่ใกล้กัน เช่นตัวอย่าง

เพลงร่ำยมนต์รัก

ฉันนอนกับลม ช่วยพรหมนตร์รักไปฝากฝัง สุดขอบฟ้าบังก็คดทางขวางหน้า
 เธออย่าห่วงไหว หากรักกันห่วงกันทุกวันอาลัย อยู่แห่งไหนก็ไม่พ้นคนคิดรักกัน
 ฉันนอนกับดาว เสกเป่ามนตร์รักมาฝากเสมอ ร่ำยมนต์รักเธอเสมอว่าเธออย่าลืมนั้น
 ต่างก็รู้ดี รักมีภาษาเดียวกัน ถึงต่างผิวพรรณรักเรานั้นไม่มีพรมแดน

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 118)

เพลงรายมนตร์รักต่างฝ่ายต้องอยู่ห่างไกลกันได้แต่ถอนว่าขอให้ความรักที่
มั่นคงต่อกัน

เพลงสวรรค์มืด

...

เปรียบรักคนจน เหมือนวิมานตระการไฟ
สร้างอยู่บนทรายตราบฟ้าดินเผลอ
แต่รักไม่หายไม่คลายโรยรา
รักกันซื่อตรง แล้วคงสักวันสวรรค์สว่าง
ช่วยส่องทางรักข้าคอยหาดวงใจ
ดังไร้ตะวัน คอยแสงจันทร์รา ขอจงเมตตาสวรรค์มืด

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 130)

เพลงสวรรค์มืดก็กล่าวถึงการที่คนรักต้องอยู่ห่างไกลกันจึงขอถอนให้มั่นคง
ต่อความรัก

เพลงร้อน

เยือกเย็นลมร้อนพัดผ่านตัวฉัน	ลมสวรรค์พรางพรหมให้กันเสมอ
ฉันเคยฝันใฝ่ว่าลมหายใจของเธอ	เปลอมาจูบฉันยามนอน
แอบไปเจ้าชู้อยู่ที่ไหน	จึงเจ็บหายไม่มากถ้ากรายคนร้อน
หรือลมทาแกล้งให้เราระแวงอวรณ์	จะให้แก้ร้อนหรือไร

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 118)

เพลงร้อนเป็นเพลงที่กล่าวถึงคนรักที่ต้องจากกันไกลก็มีความระแวงสงสัย
ว่าความรักจะยังคงมั่นคงหรือไม่

เพลงรักอย่ารู้คลาย

จากพรากจากขวัญดวงใจ ต่อนี้ไปใครเล่าจะโลมสมร
 ใ้ใครจะคอยพักให้คลายร้อน ใ้ใครเขาจะร้องกลอนกล่อมให้เจ้านอนฝันดี
 ...

จากน้อง ไปทั้งที่ขวัญพี่คงหาย ถ้าแม้นมิได้จูบลานงคราญ
 จะฝงใจฝากไว้เป็นพยาน เมื่อยามพี่ไปไกลบ้านรักอย่ารานสลาย
 ...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 122)

เพลงรักอย่ารู้คลาย เป็นเพลงที่กล่าวถึงการที่คนรักต้องจากกันแต่มี
 ความห่วงความอาทรในคนรักว่าจะไม่สุขสบายเหมือนเมื่อตอนอยู่ด้วยกัน

5.1.2 ความรักแบบรักเขาย่างเดียว เช่นตัวอย่าง

เพลงไฟเสนาหา

รู้ยู่เต็มอกซึ่งอยู่ในใจว่าเราไม่รัก สุดจะหักห้ามอาลัยดับไฟเสนาหา
 รู้ยู่ทุกครั้งทีคิดถึงเขาแสนรามา ก็เพราะรู้ว่าเราไม่เคยซึ่งคิดถึงเราเลย
 รักเอ๋ยเพ็งเคยซึ่งตรึงดวงจิต ไม่อยากคิดก็ยิ่งคิดนึกจาเอ๋ย
 รู้ยู่อย่างนี้จะไม่รักให้หนักใจเลย ใ้ใจเอ๋ยใจเรารักเขาแล้วเอ๋ย

(ภาณุพันธุ์ อุทัยจันทร์. 2535 : 17)

เพลงเพื่อนใจ

...

ความรักมันหนักในหัวอก จึ่งเหลือบราม ห้ามพอกใจเพื่อ
 จันเองหวั่นเกรงจะรักเกื้อ หากเธอไม่กรุณา หันมาเป็นเพื่อนใจ

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 105)

5.1.3 ความรักแบบรักสามเส้า เช่นตัวอย่าง

เพลงพายุใจ

...

ข้างเธอนั้น ก็รักจริงใจ ทางเธอไปหิวรักทุกเวลา
แบ่งรักให้ทางไหน คนมีหน้าตา รับผิดชอบกลับมา อยู่ตรงนี้ดวงใจ
เกลี้ยงเฉยเมยไม่แล ที่แท้มีพายุใจ
จะอย่างไรฉันยังรักเธอ และก็ยังรักเธออีกคน
ผู้หญิงคนหนึ่งไซว่ อีกหลายคนเอาไว้ใช้
เธอจะเป็นสองอย่างได้ไง ไซว่กับไซว่ฉันนั้น ฉันเลือกเอง

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 105)

เพลงหัวใจคนละปากฟ้า

...

ก็บอกมาเลยเธอเบื่อรักจำเจ เบี่ยงบ่ายถ่ายเทเปลี่ยนรักประจำทำได้เสมอ
ไกรธฉันใหม่ฉันจ้วงจาบเธอ เพราะรักเธอหมดหัวใจ
หากเขตรมแต่ฉันตาย ก็เธอจะเลือกข้างไหน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 138)

5.1.4 ความรักแบบผิดหวัง สาเหตุที่ทำให้ความรักผิดหวัง

มีหลายสาเหตุ ดังนี้

5.1.4.1 คนรักเปลี่ยนใจ ซึ่งบางครั้งก็เป็นฝ่ายชาย

เปลี่ยนใจ บางครั้งก็เป็นฝ่ายหญิงเปลี่ยนใจ เช่นตัวอย่าง

เพลงปานฉะนี้

...

ความรักจากใจโฉมตรู เปลี่ยนได้หลากหลาย ฤดูแล้งกาล
เหมือนคลองชลลัดเลี้ยว ไปไม่ปาน ไชยานรักพึงข่าวคราว
ปานฉะนี้เธออยู่ดีไฉน ส่งความรักและคิดถึงไปกับดาว
ผู้หม่นหมองร้องให้ครวญกับเรา นั้นแหละเงาฉันเอง

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 103)

เพลงมาน้ำตา

...

ระคนน้ำตาฉันมีบาปอันใดทำลายใจกัน ไม่รู้กี่วันจะผ่านพ้นไป เพื่อยุติใจนัก
เพราะรักมาหน่าย ไม่วายตรม จึงไศกระทมจิตใจ

...

ฉันจึงใช้เวรในมาน้ำตา ลาก่อนชีวิต ลาที่ชื่อว่าความชั่วร้ายแล้วเจ้าเอ๋ย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 110)

5.1.4.2 ความยากจน ความยากจนเป็นสาเหตุทำให้

ความรักไม่สมหวัง ซึ่งส่วนมากหญิงจะเป็นฝ่ายเปลี่ยนใจ เช่นตัวอย่าง

เพลงรอยไถ

ไอ้ทุ่งบางเขน แท้จริงเคยเป็นทุ่งรัก ทุกคนรู้จักประจักษ์ เป็นทุ่งรักสมศักดิ์บาง
ไม่ทันไรน้องมาจิตจาจทั้งรอยไถทาง ทั้งคนหลังให้ห่างหา
ไอ้ออกเราเอ๋ย เพราะเป็นเขยยามยากเข็ญ เขาจึงหยาบใจกันเล่น ราวกับ
เห็นเป็นผักปลา

...

(ชาตรี ศิลปสนอง. 2535 : 24)

เพลงพระเจ้ารุทีหลัง

คิดไปเจ็บจ้าน้อยเนื้อดำใจ จันทราอย่างไรไม่เสมอหน้า แต่เพียงจะหมายรักก็
สลายแรมรา ต้องกลืนน้ำตา น้ำตาน้ำตาเรื่อยไป

ฉันเจียมด้วยจนทนกัดฟัน ข้าใจใคร่ล้นแอบไปร้องไห้ เทพบนพากฟ้าไม่ปรารภนา
อาลัยไม่เคยเห็นใจเหลียวดู

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 106)

5.2 ความรักระหว่างแม่กับลูก เป็นความรักที่แสดงถึงความเสียสละของแม่ที่มี
ให้กับลูกจากเพลงน้ำตาแม่ และความรักเคารพเทิดทูนของลูกที่มีต่อแม่ จากเพลงแม่จำ
ดั่งเนื้อเพลง

เพลงน้ำตาแม่

ไอ้ลูกจำ	น้ำตาแม่หลังดังสายเลือดนอง
สุดสายใจแม่รักประคับประคอง	แม่ป้องรักลูกเพียงดวงใจ
แม่เจ็บข้า	เหมือนกรรมมาพรากรูรักจากไกล
หลังน้ำตาครวญหาจนอ่อนใจ	เกือบเป็นสายเลือดแล้วแก้วตา

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 164)

เพลงแม่เจ้า

...

เธอคือสายน้ำฉ่ำใจ	เปี่ยมแปล้ความใสเอยดี
เธอคือฟ้าคุ้มปรุพี	คุ้มชีวิตฉันให้สราย
เพียงนาที่แม่เธอมีสุข	เพื่อจะแบกทุกข์อีกเนิ่นนาน
ใครลืมเธอฉันยังต้องการ	เพื่อจะเอ่ยขานเรียกเธอแม่เจ้า

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 173)

5.3 ความรักระหว่างเพื่อน วรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร บรรยายถึงเพื่อนได้อย่างประทับใจ มองเห็นถึงความรักความห่วงใย และความจริงใจ แต่จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร ปรากฏว่ามีเพลงที่กล่าวถึงความรักเพื่อนเพียง 1 เพลงเท่านั้น คือเพลงเพื่อนตาย ดังเนื้อเพลง

เพลงเพื่อนตาย

นิทราเกิดเพื่อนรัก จงพักผ่อนชีวิต หลับสนิทปิดเปลือกตา อย่าห่วงหลัง
กบอย่าร้อง ค้างควาเจ้าอย่าบินดัง อย่าทำเสียงดังดัง เดียวเพื่อนจะตกใจ
เพราะเพื่อนเหนื่อยเมื่อยล้า มาเสียไซกไซนแล้ว เพื่อนแก้ว จงนิทรา
อย่าห่วงไหว ความเป็นมิตรมิเคยพรากจากดวงใจ อยู่ที่ไหน เพื่อนไม่เคยตาย
จากความทรงจำ

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 68)

ชาลี อินทรวิจิตร ประพันธ์เพลงเกี่ยวกับความรักมากกว่าเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ดังจะเห็นได้ว่า จากการศึกษาวรรณกรรมเพลง จำนวน 229 เพลง นั้น เป็นเพลงที่เกี่ยวกับความรัก จำนวน 61 เพลง โดยมีเนื้อหากล่าวถึง ความรักแบบไม่สุขสมหวัง มากกว่าความรักที่สุขสมหวัง ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ความรักไม่สมหวัง มีดังนี้ คือ

ความเจ้าชู้ของฝ่ายชาย การต้องอยู่ห่างไกลกัน การเปลี่ยนใจไปรักคนอื่น ซึ่งมีทั้งฝ่ายหญิง และฝ่ายชายเป็นผู้เปลี่ยนใจ ความยากจน ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะเป็นความรักที่ไม่สุข สมหวัง ในบทเพลงก็ไม่ได้มีการกล่าวประณามหรืออาฆาตพยาบาทอีกฝ่ายหนึ่งแต่อย่างใด

6. เพลงที่เกี่ยวกับการชมความงาม

เพลงที่เกี่ยวกับการชมความงาม จากวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ที่นำมาศึกษา มีจำนวน 16 เพลง มีเนื้อหาระเพื่อชมผู้หญิง และชมสถานที่ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

6.1 การชมความงามของผู้หญิง ชาลี อินทรวิจิตร ชมความงามของผู้หญิง ในลักษณะภาพรวม แล้วจึงจะกล่าวเน้นส่วนประกอบ เช่น ชมว่าสวยราวกับนางฟ้า แล้วจะ ขยายความต่อไปว่าที่สวยงามนั้นมีอะไรบ้าง เช่น ดวงตาสวย ใบหน้าสวย ฯลฯ เช่น ตัวอย่าง

เพลงบัวขาว

บัวขาวน้องเอยสวยราวชาวสวรรค์ วงพัดครึ่งฟ่องเพียงเพ็ญจันทร์
 พี่รักทุกวันเวลา บัวขาวน้องสวยเกินดาวบนพากฟ้า
 ...

เพลงบัวขาวเป็นการชมผู้หญิงว่าสวยมากความสวยนั้นมากกว่ากับว่า ไม่ได้เป็น มนุษย์ปุถุชนธรรมดาแต่เป็นนางฟ้าจากสวรรค์

เพลงดวงตาสวรรค์

คู่ดวง พร่างพราวสวรรค์ ฟ่องพรรณนา คือดวงตาฟ้าเสกสรรค์
 ประทานให้แวววามงามระยับ งามเหมือนดาวประดับใจ ฟ่องใส บริสุทธิ์
 คู่จันทน์ค้าง
 ...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 89)

เพลงดวงตาสวรรค์ มีการเปรียบเทียบและชมว่าดวงตาของผู้หญิงนั้น
สดใสและสุกใสราวกับเป็นดวงดาว

นอกจากนี้ยังมีลักษณะการชมความงามของผู้หญิงโดยนำมาเปรียบเทียบกับดอกไม้ ดอกแก้ว เพื่อสื่อความหมายว่ามีทั้งความงามและความหอม ดังเช่น เพลงดอกแก้ว

เพลงดอกแก้ว

แก้วดอกนี้หอมยาวนานดีที่อยู่ทุกวัน	กลิ่นเจ้านั้นสัมผัสหัวใจพิบองภักดีเสมอ
น้องงามผ่องพรรณทุกคืนที่ฝันทุกวันพี่แพ้	พี่รักเธอ ด้วยวิญญาณ สะท้านใจ
แก้วใจจำรู้ตัวใหม่ว่างามน่าภิรมย์	โอ้พระพรหมคงปั้นเสกสรรค์ให้สละใส
สวยปนไฉก หวานปนเศร้ายั่วเย้าใจ	แก้วผ่องใสแม้อยู่ในความมืดเอย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 88)

เพลงดอกแก้ว ดอกแก้วเป็นดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม ชาลี อินทรวิจิตร เปรียบ
ผู้หญิงว่างามเหมือนดอกแก้ว คือ กลิ่นกายหอม และยังมีชีวิตด้วย โดยไม่ได้บอกไว้ตรง ๆ
เขารักผู้หญิงคนนี้เพราะนางเป็นคนที่สวยงามมีกลิ่นกายหอม มีความดี แม้จะไขว่คว้าที่ใด ก็ไม่มี
ใครหรืออะไรมาทำลายหรือปิดบังความสวยงามและความดีของนางได้

6.2 การชมความดีของผู้หญิง ผู้หญิงจะเป็นคนดีหรือไม่นั้นต้องดูที่จิตใจไม่ใช่
ดูจากความสวยแต่เพียงอย่างเดียว ชาลี อินทรวิจิตร จะให้ความสำคัญว่าผู้หญิงที่มีความดี
เพียงพร้อมนั้น ต้องมีจิตใจและความประพฤติดี เช่น การวางตัวให้เหมาะสมแก่กาลเทศะ และ
มีความอดทนที่จะแก้ปัญหาที่จะประสบในชีวิต เช่นตัวอย่าง

เพลงหนึ่งในร้อย

พราวพรออันดวงแก้วแววาม สดสีงามหลายหลากมากนามนิยม นิลกาฬ
มุกดา บุชราศาคม น่าชมว่างามเหมาะสมดี เพชรน้ำหนึ่งงามซึ่งพึงเป็นยอดมณี
ผ่องแผ้ว สดสีเพชรดี มีหนึ่งในร้อยดวง ความดีคนเรานี้ดีใด ดีน้ำใจที่ให้แก่คนทั้งปวง
อภัยรู้แต่ให้ไปไม่หวง เจ็บทรวงทรวงใจให้รู้ทน รู้กลิ่นกล้าเลิศล้ำความเป็นยอดคน
ขึ้นชอบตอบผลร้อยคนมีหนึ่งเท่านั้นเออ

(ชาตรี ศิลปสนอง. 2535 : 35)

เพลงหนึ่งในร้อย กล่าวถึงอภุมณีที่มีค่านั้นมีถึง 9 อย่าง แต่ยอดของอภุมณี
ก็คือเพชร แล้วนำมาชมว่าผู้หนึ่งคนนี้เหมือนเพชร หมายความว่า เป็นผู้หนึ่งที่ดีสุด แต่การที่เป็น
ผู้หนึ่งที่ดีที่สุดนั้น เพราะประกอบไปด้วยความดีในเรื่องของจิตใจ และความอดทนรู้จักปรับตัว
และแก้ไขปัญหาในชีวิตได้

เพลงหยาดรุ่ง

หยาดรุ่งงามราวดวงดาวรุ่งจิตต์
รุ่งความใสกิ๊งชีวิตชายแม่เงา
ดวงตาคมขึงขึงดังเพชรราว
เนตรงามอะคร้าวหยาดรุ่งราวหยาดน้ำริน
...
เธอหอมความดีเป็นที่คละคลุ้ง
ประหนึ่งสายรุ่งรุ่งดวงชีวัน
ยามยิ้มแย้มชวนชวนให้ชายฝัน
สยบใจนั้น รักเหลือคณา
...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 135)

เพลงพาดรุ้ง กล่าวถึงรุ้ง ซึ่งมีความงามประกอบด้วยสีอันปรากฏอยู่ในท้องฟ้ายามเมื่อฟ้าสาดขึ้นอากาศเย็นสบาย แล้วนำมาเรียกผู้หญิงที่เขารักว่าพาดรุ้ง ซึ่งมีความดีความสวยเหมือนรุ้ง ซึ่งมีความสวยและสดชื่นแจ่มใส โดยกล่าวว่าความสวยของเธอทำให้ผู้ชายมีชีวิตชีวา แต่ในตอนที่สองกล่าวว่า แม้จะมีความสวยงามแล้วเธอยังมีความดีด้วย เฉพาะความดีนั้นเองที่ทำให้เขายอมรับและรักเธอ

6.3 การชมความงามของสถานที่ ในวรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร มีการบรรยายชมความงามของสถานที่ที่เป็นจังหวัดหรือสถานที่ที่สำคัญ ๆ ของประเทศไทย ในหลายลักษณะ ดังนี้

6.3.1 การชมความงามเชิงบรรยายของสถานที่ เป็นการบรรยายถึงความงามของสถานที่หรือจังหวัดที่กล่าวถึง เช่น การบรรยายความงามของจังหวัดเชียงใหม่ จากตัวอย่าง

เพลงเอื้องคำ

...

คอยส่วยยามแดดใส
สูงเทียมฟ้าเบื้องบน
วัดวิหารโบสถ์งาม
บุษนิยสถาน

...

ไอ้ อินทนนท์
ชวนให้ยลทุกโมงยาม
ยามได้มสัะท่อนตะวัน
อลังการนั้น คอยสุเทพ

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 141)

เพลงกรุงเทพฯ

ไอ้กรุงเทพฯ เทพเสกสรร บันดาลคล
 นำสายชล เจ้าพระยา พาชื่นใจ
 หรือกรุงเทพฯ เทพท่านสร้างแต่ปางใด
 แลเหลือไว้ใน วัฒนาอาราม - งามล้ำ
 ยอดปราสาท ยอดเจดีย์ ศรีมณฑป
 ดุจจักรพรรดิรา ดุจคราคร่ำ
 ลมระรวย ช่วยกล่อมด้วยลำนน้ำ
 เกลิ้นความช้า กลบกลิ่นฉาว กากคาวกรุง

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 68)

เพลงกรุงเทพฯ ชมความงดงามของกรุงเทพฯ โดยการบรรยาย
 และเปรียบเทียบว่ากรุงเทพฯ สวยงาม ดุจมีเสน่ห์ราวกับว่าเทพดาเป็นผู้สร้างไว้

ลักษณะการบรรยายเพื่อชมความงามของสถานที่ของ ชาลี
 อินทรวิจิตร มีข้อที่น่าสนใจเกิดว่า จะบรรยายชมความงาม แบบไม่เจาะลึกลงในรายละเอียด
 จะบรรยายชมในภาพรวมกว้าง กล่าวคือ เมื่อชมเชยว่าเป็นจังหวัดที่สวยงาม ก็จะกล่าว
 บรรยายว่าที่งามนั้นเพราะมีดอยสุเทพ ดอยอินทนนท์ วัฒนาอาราม ซึ่งมองแล้วเป็นทัศนียภาพ
 ที่สวยงาม หรือเมื่อบรรยายชมความงามของกรุงเทพฯ ก็บรรยายว่ากรุงเทพฯ งามเพราะมี
 แม่น้ำเจ้าพระยา วัดต่าง ๆ ซึ่งอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ไม่ได้กล่าวบรรยายถึง
 รายละเอียดว่าที่สวยนั้น สวยอย่างไร ศิลปะการก่อสร้างสวยหรือสีนวลสวย เหล่านี้เป็นต้น

6.3.2 การชมความงามของสถานที่แล้วนำมาพูดเปรียบกับความรู้สึก
 ของผู้ประพันธ์เพลง เช่น

เพลงกว้านพะเยา

ไอ้ธำมรงค์กว้านพะเยา ธำมรงค์เรศวรคร่ำ ลมโชยพลิ้วนำ
ในวังน่าน พรางพรหมมณัฏ์รักมา คุราสายชลธาร ส่วยตระการอยู่ในนิรา
แว่วเพลงรักของปักชา ร้องอาลาคืนร้าง

โน้นทิวทุ่งลิบ รวงทิพย์เรืองรอง ราวสีทองเปล่งปลั่ง ธาราไหลหลัง
ใสราววังขังน้ำตาแห่งดาว หวังน้ำลิกนก หวังรักลิกกว่าหลายเท่า แม้รัก
มีจริงกับเรา อายกว้านพะเยาหลายเท่าเอ๋ย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 68)

เพลงกว้านพะเยา ชมความงามของกว้านพะเยา บรรยายถึง
สภาพธรรมชาติที่งดงาม และนำมาผนวกกับอารมณ์และความรู้สึกของตนว่า ความลึกของน้ำใน
กว้านพะเยา ว่าลึกถึงจะลึกเท่าไร ก็ยังสามารถวัดได้ แต่ความรักมีความลึก ความละเอียดอ่อน
ความไม่แน่นอน ไม่สามารถวัดหรือคาดคะเนได้ ดังเนื้อเพลงที่ว่า "ห้วงน้ำลิกนก หวังรักลิกกว่า
หลายเท่า"

เพลงแม่กลอง

สายชลแม่กลอง เหมือนดั่งละอองน้ำตก ไส้ดั่งกระจกเบรียบดังจิตใจเจ้าของ
พลอยรักให้ผากไปในสายแม่กลอง ขอเชิญให้น้องครองความรักไว้เกิดหนา

...

สายชลแม่กลองน้ำนองสองฟากล้นฝั่ง น้ำใจจงหลั่งพอลได้ประทังชีพัน
สายน้ำมีอาจตัดขาดออกไปจากกัน สายใยสัมพันธ์ขาดกันมิได้หrokenเอ๋ย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 111)

เพลงแม่กลอง กล่าวถึงแม่น้ำแม่กลองว่ามีน้ำใสสวยมากและ
กระแสน้ำไหลก็ดูสวยงามราวกับการไหลของน้ำตก แล้วนำมาเปรียบกับความรู้สึกว่าสายน้ำยัง

สถานที่นั้นจะมี 2 ลักษณะ คือการชมความงามของสถานที่ เป็นภาพรวมว่าที่สวยที่งามนั้นมีอะไร
บ้าง ไม่บรรยายรายละเอียด ว่างามอย่างไร อีกลักษณะหนึ่ง คือการนำสถานที่มากล่าวถึงแล้ว

ตัดไม้ขาดเหมือนกับความรักของเราทั้งสอง ซึ่งคงจะยั่งยืนไปตลอดกาล ดังเนื้อเพลงที่ว่า
"สายน้ำนี้อาจตัดขาดออกไปจากกัน สายใจสัมพันธ์ขาดกันมิได้หรอกเอ๋ย"

นอกจากนั้นแล้วมีข้อที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งในการกล่าวถึง
สถานที่ของ ชาลี อินทรวิจิตร คือจะกล่าวถึงสถานที่แล้วบรรยายว่า สถานที่ที่กล่าวถึงนั้นมี
จุดดี จุดเด่น หรือ ของดี ของเด่น อะไรบ้าง เช่น

เพลงสาวนครชัยศรี

บุญน้อมนาที่ให้มาพบ ได้ใกล้ชิดไพเราะสาวนครชัยศรี

...

นครชัยศรี ไซ้จะมีส่วยแต่ลูกสาว

ข้าวสารก็ขาว ส้มโอนั้นเล่าก็หวาน

ไม่สาอาจส่วยอย่างนางฟ้า

แต่เจ้าส่วยที่ทำ ส่วยวาจา กล่าวขาน

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 127)

เพลงสาวนครชัยศรี เป็นการชมนครชัยศรี ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งใน
ในจังหวัดนครปฐม โดยนำไปเปรียบเทียบกับผู้หญิงที่ตนเองรักนั้นว่าเป็นคนดีด้วยคุณสมบัติและ
รูปสมบัติ เหมือนกับนครชัยศรีที่ไม่ใช่มีแต่ผู้หญิงสวยเท่านั้น แต่สิ่งที่ดีอื่น ๆ ก็มี เช่น
มีส้มโหวาน มีข้าวสารขาว ซึ่งเป็นที่รู้จักและยอมรับกันทั่วไป

วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการ
การชมความงามนั้น พบว่าเป็นการชมเกี่ยวกับ ความดี ความงาม ความสวย ของผู้หญิง โดยให้
รายละเอียดว่า ผู้หญิงที่ดั่งามเพียบพร้อมความเป็นกุลสตรีไทยนั้น ควรจะมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง
ส่วนการชมความงามอีกอย่างหนึ่งก็คือ การชมความงามของสถานที่ ในการชมความงามของ
สถานที่นั้นจะมี 2 ลักษณะ คือการชมความงามของสถานที่ เป็นภาพรวมว่าที่สวยที่งามนั้นมีอะไร
บ้าง ไม่บรรยายรายละเอียด ว่างามอย่างไร อีกลักษณะหนึ่ง คือการนำสถานที่มากล่าวถึงแล้ว
ผนวกความรู้สึกนึกคิดลงไปด้วย หรือไม่ก็กล่าวถึงสถานที่ที่นั้นว่าดี เพราะมีสิ่งดีสิ่งเด่น ขึ้นชื่อเป็น
ที่รู้ของคนโดยทั่วไป

โลกทัศน์ของ ชาลี อินทรวิจิตร ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลง

จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ผู้วิจัยพบว่า ชาลี อินทรวิจิตร ได้สะท้อนแนวความคิดความเชื่อและทัศนคติออกมา ซึ่งกล่าวได้ว่าอาจเกิดจากอารมณ์สะท้อนใจ ประสบการณ์ หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว ที่ชี้ให้เห็นถึงการมองชีวิตที่เกี่ยวกับมนุษย์ สังคม และธรรมชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกโลกทัศน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ได้ดังนี้ คือ

1. โลกทัศน์เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องกรรม

ชาลี อินทรวิจิตร มีความเชื่อในเรื่องของกฎแห่งกรรม โดยเชื่อว่ากรรมดี กรรมชั่ว นั้นมีจริง กรรมในที่นี้หมายถึงการกระทำ ใครทำกรรมใดไว้ก็ย่อมได้รับผลกรรมนั้นตอบแทน ชาลี อินทรวิจิตร ไม่มีความเชื่อในเรื่องของอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งอยู่นอกเหนือการพิสูจน์ คนเราจะเลวจะชั่วอยู่ที่ตัวเราเอง เช่นตัวอย่าง

เพลง เย้ยฟ้าทำดิน

...

ขอหัวเราะเยาะเย้ยเหวี่ยงเหวี่ยงฟ้า	พสุธาอย่าครวญว่าข้าข่มเหง
เย้ยทั้งฟ้าทั้งดินสิ้นยาเกรง	หรือใครเก่งเกินข้าฟ้าดินกลัว
ข้าขอลิขิตชีวิตข้าเองไม่เกรงดินฟ้า	อีกพันพสุธาพยายามพรหมอินทร์ทั่ว
ข้ากระทำแต่กรรมดีมีหรือจะกลัว	มิใช่ใจชั่วลืมตัวหลงลาพอง

...

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 117)

เพลงชีวิตมีทิศทาง

เพื่อนเอ๋ย พันธะไม ให้ไฟ ไหม้ฝัน เมื่อวาน ถึงวันนี้ เห็นยังอยู่ อยู่อย่าง
เดิมต้องมีทิศทางไป ด้วยใจ อีกไหม ประเดิม ค้นหา พรแสวง หรือสวรรค์
ผู้บุญ หล้นทับ นั้นมี โชคดี ล้วนคน จะมีสักคนหนึ่งไหม อย่างปลาเป็น ว่ายทวน
น้ำไป แต่ปลาตาย เห็นไหม ไหลลอยตามน้ำมา ทิศทางไหน สุขชะนะ
เราจะเดิน ก้าวไปแสวงหา สิ่งอันปรารถนา จะสมดังใจ ผู้บุญ หล้นทับ นั้นมี
โชคดี ล้วนคน จะมีสักคน หนึ่งไหม อย่างปลาเป็น ว่ายทวนน้ำไป แต่ปลาตาย
เห็นไหม ไหลลอยตามน้ำมา

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 86)

เพลงชีวิตมีทิศทาง ชาลี อินทรวิจิตร แทรกแนวความคิดและความเชื่อว่า
คนเรา อยากได้ อยากมี อยากเป็น อะไร ก็แล้วแต่ ต้องช่วยตัวเอง กระทำเอง จะมานั่ง
รอวาสนา หรือบุญหล่นทับ นั้นย่อมไม่สมหวังแน่ โอกาสที่จะได้อะไร โดยมีได้กระทำนั่นเอง
มีน้อยนักดังที่ ชาลี อินทรวิจิตร กล่าวว่า "ผู้บุญหล่นทับ นั้นมีโชคดี ล้วนคน จะมีสักคน
หนึ่งไหม"

เพลงชีวิตใหม่ในโลกใบเก่า

...

มาสนใจโลกใบนี้เสียยังจะดีกว่า ฟ้ำไม่ผ่าถ้าเราไม่แย่งฟ้ำ ทำดิน
สร้างชีวิตในโลกใบเก่าให้ชีพเราสีกิน อนุทินชีวิตจะสวยจะดี

คนไหนที่ในโลกใบเก่าจนแล้วจนเล่าไม่ดีขึ้นสักที ควรริเริ่มกันแต่วันนี้
จะเลวจะดี อยู่ที่ตัวของเรา ชีวิตใหม่ในโลกใบเก่าขยันกันเข้าสับเท้าจะ
คว้าง ชีวิตคนปีขึ้นมีลงต้องทรงและอดทน

มัวทอดใจถอนกับยอดสนคล้ายคนลั่นหนทาง เหมือนดังอยู่ในช่องว่าง
ของ...ดวง...ดาว ตรงนั้นแหละมันเกิดเกินกว่ามัวท้อรอท่าโชคชะตา
เหมือนเงา ชีวิตมีอุปสรรค มีเบาก้าวไปหามัน และฝ่าไป

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 85)

เพลงชีวิตใหม่ในโลกใบเก่า ก็เช่นเดียวกัน ชาลี อินทรวิจิตร มีความคิด
ความเชื่อว่า คนเรานั้นย่อมมีดีบ้าง ชั่วบ้าง ปะปนกัน เพราะแต่ละคนมีกรรมไม่เหมือนกัน
แต่อย่างไรก็ตามในชาตินี้ก็ควรทำความดีให้ถึงที่สุด ไม่ใช่ยอมแพ้ชีวิตรอให้พระเจ้ามาช่วย
หรือรอให้เกิดอภินิหาร

2. โลกทัศน์เกี่ยวกับความรัก

จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร พบว่า ลักษณะเนื้อหา
สาระของเพลงที่เกี่ยวกับความรักมีมากกว่าเนื้อหาสาระอย่างอื่น สรุปได้ว่าความรักนั้นจะต้อง
ยึดถือจารีตประเพณี และขนบธรรมเนียมวัตรธรรมเนียมอันดีงามของสังคมไว้ กล่าวคือ ต้องมีความ
ซื่อสัตย์ระหว่างสามี - ภรรยา ไม่ประพฤติผิดศีลธรรมหรือล่วงละเมิดในสามีหรือภรรยาของผู้อื่น
ซึ่งผู้วิจัยพบว่า ข้อคิดนี้แทรกอยู่ในวรรณกรรมเพลงของท่านหลายเพลง เช่น ตัวอย่าง

เพลงหากฉันรู้

หากฉันรู้ รู้เธอมีคู่เคียงแล้วจริง เหมือนคำหลายคนพูดว่าทั้งดั่ง
ฉันคงจะวังวน ที่ฉันรู้ รู้เธอเป็น ผู้ชาย แสนดี เห็นเธอขริบสุภาพทุกที แสนดี
ดีเหนือใคร เมื่อยามเหงาฉันนั้น ใจฉันมันเปราะะ จึงถูกเคาะประตูดใจ เมื่อคุณ
เต็มสาว คุณเหงาหรือไม่ ก็ใครจะไม่อยากลอง เมื่อฉันรู้ รู้เธอมีคู่ครองทอง
ฉันคงเป็นเพียงคู่ สวรรค์ ฉันจำต้องขอลา

(ชาญ ตระกูลเกษมสุข. 2533 : 23)

เพลงหากฉันรู้ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรักของผู้หญิงคนหนึ่งที่มีต่อผู้ชาย
ถึงแม้ว่ารักแล้ว แต่เมื่อความจริงปรากฏว่าเขาเป็นคนที่มีการยาแล้ว ก็ยอมเจ็บปวดเล็กติดต่อ
ตัดความสัมพันธ์ต่อกัน

เพลงผัวเขารักฉัน

รู้ว่าถูกรัก ก็ชักม่านกางกัน ชิงไปเขตรั่ว ส่วนตัวส่วนตัวฉัน อย่ารีบร้อน
เวลา จำยังอีกนาน บานฉ่ำรอ อย่าท้อใจ

และที่สัณนี้ วังหนี่รักจนได้ ฉันจะผัดไหม ถ้าผัวเขารักฉัน ที่ละเล็กละน้อย
วันต่อวันพอใจกัน ดันทุรัง

เกือบไปแล้ว ชีวิต ร้องเพลงผัดคือหลงทาง ฉันหันหลังกลับได้ทัน ต้องตั้ง
กันชนต่อไป ก็ต้องขาดผิง - วันนี้ รู้ดีว่าเธอ ผัวใคร ขอให้ทุกสิ่ง ดับวูบไป
ผัวใครนะ อย่ามารักฉันเลย

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 105)

เพลงผัวเขารักฉัน เนื้อเพลงกล่าวถึงผู้ชายซึ่งมีภรรยาแล้วแต่มาหลงรัก พอใจ
ในผู้หญิงอื่น ฝ่ายหญิงเมื่อรู้ว่าชายที่มาหลงรักตัวเธอนั้น เป็นคนที่มีเจ้าของแล้ว ถึงแม้ว่า
ฝ่ายหญิง ไม่ได้เป็นฝ่ายผัด เพราะผู้ชายเป็นฝ่ายมารักมาติดพันเอง แต่ผู้หญิงก็ไม่ยอมตกลง
ปลงใจด้วย เพราะรู้ดีว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม

เพลงอย่ายุ่งแพนเค้านะ

โลกแห่งหนุ่มสาวสวยพราวดาวผ่อง จะเด่นจะร้องคล่องแขนแพนใคร
เป็นนาที่ทองยุคของคนใหม่ นาส้มัยล้ำเส้นเสมอ

อย่ายุ่งแพนฉันผัวละเมอ อย่าแก่งทำเพลอ บั้นจุ่มบั้นเจ้อเพลอเธอ
ทาหรืตากับแพนเรา

ถนนแห่งดาวเธอก้าวเดินไป นำอายนักเขี้ยว

โลกใบตืดเดียวต้องเจลิยวใจเอาไว้นะ ยุ่งแพนเขาเหมือนเรา
ทั้งขยะ ในที่สาธารณะ ตาวิเศษเห็น ตาวิเศษเห็น

(เดอะกัตาร์. ม.ป.ป. : 34)

เพลงอย่างแฟนฉันะ เป็นการกล่าวถึงสภาพสังคมยุคปัจจุบันว่ารับเอา
วัฒนธรรมของตะวันตกเข้ามา อย่างไรก็ตามในเรื่องของความรักก็ควรยึดมั่นในขนบธรรมเนียม
ของไทย คือไม่ให้ผิดลูกเมียคนอื่น ถ้าใครประพฤติก็จะได้รับการติเตียนจากสังคม
เพราะสังคมไทยนั้นแคบ ผู้ใดทำอะไรในเรื่องที่ไม่ดีงามแล้วจะรู้และกล่าวขานออกไปทั่ว

เพลงคนหลายใจ

ได้พากฟ้าสุราลัย เพื่อดูหัวใจปรารถนา อ้อมความรักแล้วเอ๋ย จะเมิน
เลยลับตา ไม่น่าพา ก็คงสาหัสใจ เพิ่งจะรู้คู่เธอมี เหมือนธนูขาดลอยไป
เลือกปองมาหลายคน เจอะแต่คนหลายใจ ข้างกระไรเจ็บจนน้ำจิตคน

เธอมีคู่ครองมองเห็นอยู่กับตา บาดูราเหลือทน คิดดูหรือเปล่า ออกเขา
ก็คนจะทนอย่างไร เกิดมาแล้วเพื่อจะรัก หลงรักก็จะมีไหม เจ็บระกาเข้าจน
สุดจะทนแล้วใจ จะโทษใครก็ใครใช้แล้วเอ๋ย

(ชาญ ตระกูลเกษมสุข. 2533 : 101)

เพลงคนหลายใจ เป็นการกล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่คิดจะเลือกรักผู้ชายสักคนหนึ่ง
แต่ก็ไม่สามารถตัดสินใจเลือกได้เพราะพบแต่ผู้ชายที่มีเจ้าของแล้ว จะทำใจให้รักก็รักไม่ได้
เพราะการเป็นตัวสำรองนั้นไม่มีใครที่ยอมจะรับหรือทำใจได้ ทำให้เบื่อความรัก ไม่คิดจะรัก
ใครอีก ชาลี อินทรวิจิตร แทรกแนวคิดว่า ผู้หญิงทุกคนต่างปรารถนาจะได้มีความรัก ที่เป็น
รักเดียวใจเดียว เพราะการรักคนที่มีเจ้าของนั้น เป็นความทุกข์อย่างยิ่ง

เพลงให้เธอได้เพียงความรัก

ให้เธอได้เพียง ร่วมรักเรียงแค่เพียงฝัน เมื่อใจผูกพัน เรารักกัน
ผิดตรงไหน ไม่เคยร่วมเตียง ร่วมรักเรียงแต่เพียงใจ ได้ยินปากใครยาว
สาวไกลกาปากบอน

หากตัวเองพบบ้าง จะครวญและครางทอดถอน เหมือนรักจันนั้นเกิดซ้อน
อกใจเราร้อน ค่าเช่า ฝ้าถอนใจ ให้เพียงแคร์รัก ผากฝังเธอเก็บเอาไว้
พรุ่งนี้ได้ไหม กายและใจมอบให้เธอ

(ภาณุพันธุ์ อุทัยจันทร์. 2536 : 18)

เพลงให้เธอได้เพียงความรัก เป็นการตัดพ้อต่อว่าสังคมว่าไม่เห็นใจในความรัก
ของเขาทั้งสองบ้าง ถึงแม้จะรักกันเพียงใดก็ตาม แต่ไม่ได้มีอะไรล่องล้าทางกาย มีแต่ความ
ผูกพันทางจิตใจกันเท่านั้น ซึ่งการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างชายหญิงนั้น ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
มีพันธะแล้วก็จะไม่ดี ซึ่งก็รู้ว่ามีปัญหาแต่ก็พยายามระวังไม่ให้มีความสัมพันธ์เกินขอบเขต

เพลง ไม่อยากเป็นนางรอง

...

เมื่อเธอมีเขาอยู่เป็นจำวหัวใจ	เธอมาบั้นรักให้ฉันทำไม
หลอกหลวงให้หลงกล	ฉันเป็นนางรองต้องลา
อย่าตามมา เข้าที่ชุกชนฉันกลัวคนว่า	ฉันหน้าไม่ทนให้คนคอยนินทา

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 115)

เพลง ไม่อยากเป็นนางรอง เนื้อหาของเพลงสะท้อนให้ว่าผู้หญิงมีความจริงจังและ
ตั้งใจจริงที่จะตัดความสัมพันธ์กับฝ่ายชาย เพราะฝ่ายชายมีเจ้าของมีพันธะแล้ว

3. โลกทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิง

วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร สะท้อนแนวคิด ข้อคิด เกี่ยวกับผู้หญิง
ไว้ว่าผู้หญิงที่ดีมีคุณสมบัติที่สมควรจะได้รับการยกย่อง และได้รับความรักจากผู้ชายนั้น ควรจะ
ประกอบด้วยทั้งรูปสมและคุณสมบัติ ดังเช่นตัวอย่าง

เพลงดอกไม้ของชาติ

...

ดอกเอยดอกไม้หาไข่งามแต่สี กลิ่นหอมมวลมาลีคือสตรี หอมความดี
พรมเช็ดชูศักดิ์หญิง แท้จริงให้อย่างค่าหม ให้อบอวลหอมทวนลม สัมกับเป็นดอกไม้
ของชาติ

(ภาณุพันธุ์ อุทัยจันทร์. 2535 : 18)

เพลงดอกไม้ของชาติ ให้นึกคิดว่า ดอกไม้ที่ดั้นไม้ไข่ดอกไม้ที่มีรูปและสิ่งงดงาม
เท่านั้น แต่ต้องเป็นดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม เช่นเดียวกับผู้หญิงจะเป็นคนดีได้นั้น ต้องคู่กับความประพฤติ
ไม้ไข่ความสวยงามของเรือนร่างเท่านั้น

เพลงหญิงไทย

เกียรติผู้หญิงไทย ต้องสงวน หากแม่หมองนวล ไร้ศักดิ์ศรี กุลสตรีจะสวย
สมเป็นผู้ดี สีสาส่งศรี เหลือจะเอ่ย มีไข่สวยแต่รูป จวบไม่หอมเลย แล้วชาย
เมินเฉยหรือเปล่า หลายคนคว่ำ ได้คว่ำเอา หม้อข้าวไม่ทันเสีดา ก็คว่ำมือไป
หย่า

เกียรติผู้หญิงไทย ชายต้องถนอมบูชา เสน่ห์ชวนล้ำโลม โฉมมิ่งมยุรา
หมดจลศไส ไร่มารยา ไอ้เจ้าแก้วสาริกา สมนามว่า "หญิงไทย"

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 138)

เพลงหญิงไทย ให้นึกคิดแนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิง ไว้ว่า ผู้หญิงที่จะเป็นกุลสตรี
นั้นต้องมีคุณสมบัติความเป็นผู้ดี ต้องรู้จักรักษานวลสงวนตัว รักษาชื่อเสียงเกียรติยศของตระกูล
จึงจะเป็นผู้หญิงที่มีศักดิ์ศรี

เพลงหยาดรุ้ง

...

เธอหอมความดีเป็นที่คลั่งคลั่ง ประหนึ่งสายรุ้งรุ่งดวงชีวัน
ยามยิ้มแย้มชวนชวน ให้ชายฝัน สยบใจนั้น รักเหลือคณา

หยาดรุ้งงามราวดวงดาวกระจ่าง รุ่งดั่งน้ำค้างที่ยังค้างตามพฤษภา
เธอคือความหวังฝักใจทุกครา พี่ปรารถนา พี่รักบูชาหยาดรุ้ง

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 135)

เพลงหยาดรุ้ง บรรยายว่าที่ผู้ชาย รักผู้หญิงนั้น นอกจากเธอจะเป็นคนสวยแล้ว
เธอยังมีคุณสมบัติเป็นที่ประจักษ์ไปทั่ว ถ้าเพียงแต่ความสวยอย่างเดียวก็คงไม่ช่วยให้เป็น
ที่ปรารถนาของผู้ชายได้

เพลงสาวนครชัยศรี

...

นครชัยศรีใช้จะมีสวยแต่ลูกสาว	ข้าวสารก็ขาว ส้มโอนั้นเล่าก็หวาน
ไม่สาอางสวยอย่างนางฟ้า	แต่เจ้าสวยที่ทำ สวยวาจากล่าวาน
อยากจุมพิตผิวกายที่กร้าน	ไม่หลบลมบ่มพรหมให้เจิดจรัสใจใส
พี่บอกรักขวัญใจเสมอไป	นะสาวนครชัยศรี

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 127)

เพลงสาวนครชัยศรี บรรยายถึงความรักที่ผู้ชายมีต่อผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งไม่ใช่ผู้หญิง
ที่สวยงามแต่ประการใด แต่ผู้ชายกลับรักและเทิดทูน เนื่องจากว่าผู้หญิงคนนั้นเป็นผู้หญิงที่รู้จัก
ทามาหากิน มีกิริยามารยาทเรียบร้อย

เพลงกลสตรี

...

นารีมีความสวยสามประการ สวยน้ำคำร่ากล่าวขานหวานหวานกับทุกคน
 สวยน้ำใจใสเย็น เช่นหยาดฝน สวยน้ำมือคือน้ำมนต์ รู้จักปรนนิบัติทั่วไป
 (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538 : 69)

เพลงกลสตรี กำหนดให้ว่าผู้หญิงที่จะได้ชื่อว่าเป็นกลสตรีนั้น ต้องประกอบด้วย
 การพูดจาดี จิตใจงาม และเก่งงานบ้านงานเรือน

โลกทัศน์ของ ชาลี อินทรวิจิตร ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงพื้นบ้านศึกษา
 จำนวน 229 เพลง ผู้วิจัยพบว่า แบ่งได้เป็น โลกทัศน์เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องกรรม กล่าวถึง
 เชื่อและยึดมั่นในกฎแห่งกรรมปฏิเสธความเชื่อในเรื่องของสิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น เทวดา
 พระเจ้า ฯลฯ ทุกสิ่งทุกอย่างจะสำเร็จหรือไม่อยู่ที่การกระทำของเราเอง โลกทัศน์เกี่ยวกับ
 ความรัก ชาลี อินทรวิจิตร มีค่านิยมในขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีที่ดีงามของไทย กล่าว
 คือความรักนั้นต้องถูกต้องตามจารีตประเพณีไม่ผิดลูกผิดเมียของผู้อื่น และโลกทัศน์อีกอย่างหนึ่งที่
 ปรากฏในวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร คือโลกทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิง ชาลี อินทรวิจิตร
 มีความคิดและมองผู้หญิงว่าจะคงค่าแห่งความเป็นกลสตรีที่ดีได้นั้น ต้องประกอบด้วย รูปสมบัติ
 คือมีความสวยงามและคุณสมบัติ คือจิตใจงาม และความประพฤติดี

บทที่ 4

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมเพลง ของชาลี อินทรวิจิตร จำนวน 229 เพลง โดยศึกษาวิเคราะห์ในด้านศิลปะการประพันธ์ ลักษณะเนื้อหาและโลกทัศน์ สรุปสาระสำคัญดังนี้

ลักษณะคำประพันธ์ จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร จำนวน 229 เพลง พบว่า ชาลี อินทรวิจิตร ใช้คำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพและคำประพันธ์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกลอนสุภาพ มากที่สุด คือ มีจำนวน 140 เพลง คำประพันธ์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกลอนหก จำนวน 58 เพลง คำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานีและคำประพันธ์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกาพย์ยานี จำนวน 31 เพลง ส่วนคำประพันธ์ประเภทกลอนหกนั้นไม่ปรากฏ

การใช้ถ้อยคำ จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร จำนวน 229 เพลง พบว่า มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการใช้ถ้อยคำ โดยศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้

1. การเลือกสรรถ้อยคำ ชาลี อินทรวิจิตร ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับฐานะของบุคคล ระดับของภาษา เช่น เมื่อกล่าวถึงบุคคลในสถาบันพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ก็เลือกใช้คำราชาศัพท์ คำศัพท์สูง แต่เมื่อกล่าวถึงสามัญชนก็ใช้ภาษาสุภาพสามัญทั่วไป จึงทำให้เพลงนั้นไม่ขัดกับวัฒนธรรมทางภาษา และในเนื้อเพลงส่วนมากก็มีการใช้คำง่าย ที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อสื่อความหมายตรงไปตรงมาและชัดเจนเข้าใจง่าย หรือเมื่อต้องการให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกใกล้ชิดมีอารมณ์คล้อยตามเพลงนั้น ๆ ชาลี อินทรวิจิตร ก็เลือกใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นเสียงมนุษย์ เสียงสัตว์ เสียง อารมณ์ ได้อย่างดี ช่วยเพิ่มความไพเราะทั้งรสคำและรสความ นอกจากนี้แล้ว พบว่า มีการใช้คำศัพท์ที่ความหมายต่างไปจากความหมายเดิม หรือใช้ในความหมายเดิม แต่รูปแบบการเขียนของคำศัพท์นั้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น ใช้คำว่า ไซ้ แต่ชาลี อินทรวิจิตร ใช้ในความหมายว่าไม้ไซ้ หรือ ใช้คำว่า เสียวราท แทนที่จะใช้คำว่า อาเสียวราท เป็นต้น ส่วนการใช้ภาษาต่างประเทศในวรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร มีเพียง 8 คำ เท่านั้นโดยใช้คำทับศัพท์เนื่องจากว่าเป็นคำศัพท์ที่ง่าย ๆ เป็นที่รู้จักและเข้าใจความหมายดีอยู่แล้ว ถ้าแปลความเป็นภาษาไทยจะทำให้ภาษาเยิ่นเย้อไม่ไพเราะ

2. การเรียบเรียงถ้อยคำ การเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อให้เกิดความไพเราะทางภาษา และมีความหมายชัดเจนนั้น ชาลี อินทรวิจิตร สามารถใช้ศิลปะการซ้ำคำเพื่อเน้นความได้ อย่างหนักแน่นเหมาะสม ก่อให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึก เห็นภาพ จึงทำให้วรรณกรรมเพลง มีชีวิตชีวา มีการเคลื่อนไหว ซึ่งพบว่า ชาลี อินทรวิจิตร มีการซ้ำคำ 3 วิธี คือ การซ้ำคำ โดยซ้ำคำคำเดียว เช่น เพ้อ ซึ่ง คิด คอย ลืม ฯลฯ การซ้ำคำแบบซ้ำวลีเช่น ยามไร้ตะวัน ตรมหน้าตา และการซ้ำคำโดยซ้ำทั้งประโยค เช่น ใครจะทำไม ปล่อยฉันไป ฯลฯ นอกจากนั้นแล้ว ชาลี อินทรวิจิตร มีการเล่นคำในลักษณะของคำต้องรูปและคำพ้องเสียงแต่ ต่างกันในด้านความหมาย ซึ่งการเล่นคำจะปรากฏน้อยในวรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร และวิธีการเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อให้เกิดความไพเราะและงดงามทางภาษาและความหมายอีก วิธีหนึ่งของ ชาลี อินทรวิจิตร คือ การใช้จังหวะและการถ่วงเสียง เนื่องจากวรรณกรรมเพลง ของ ชาลี อินทรวิจิตร เป็นคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองที่เป็นกลอนสุภาพ กาพย์ยานี และมี คำประพันธ์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลอนสุภาพ กลอนหก และกาพย์ยานี ฉะนั้นการอ่าน บทร้อยกรองเพื่อให้เกิดความไพเราะและถูกต้องตามแบบแผน ลีลา ธรรมเนียมนิยมที่กำหนดไว้ นั้นจะมีลีลาการอ่านเป็นช่วงจังหวะ เช่น กลอนสุภาพ ใน 1 บรรค จะมี 8 คำ ลีลาจังหวะ ในการอ่านแบ่งเป็น 3 2 3 ในช่วงจังหวะของคำที่ 3 5 และ 8 ของการอ่าน ชาลี อินทรวิจิตรจะใช้สัมผัสอักษรเพื่อให้เกิดความไพเราะของเสียงขึ้น เช่น

เพลง ไม่อยากให้โลกนี้มีความรัก

อันแสงสุริยส่องสว่างแต่กลางวัน อันแสงจันทร์ส่องประจายามราตรี

อันความรักร้อนรุ่มเฝ้าฤดี ส่องชีวี ทุกโมงยาม ประจําใจ

ยิ่งไปกว่านั้น ชาลี อินทรวิจิตร สามารถใช้การถ่วงเสียงโดยการใช้คำซ้อน 2 คู่ เช่น จากเพลงบัวขาว " นื่องทั้งสวยทั้งชน ทั้งอดทั้งอ่อน ทั้งแ่งทั้งอน เสียจริงนะใจ " ซึ่งคำซ้อน 2 คู่ อันได้แก่ ทั้งสวยทั้งชน ทั้งอดทั้งอ่อน ทั้งแ่งทั้งอน นั้น สามารถถ่วงด้วย เสียงให้เกิดความไพเราะสละสลวย มีความรื่นหู และเน้นความหมาย

3. การใช้คำเพื่อเน้นความรู้สึก ชาลี อินทรวิจิตร มีวิธีการที่จะเลือกใช้ถ้อยคำ เพื่อสื่อสารให้ได้ทั้งความหมาย และเน้นความรู้สึก อารมณ์ และถูกต้องตามรูปแบบฉันทลักษณ์ 3 วิธี คือ การหลากคำ การใช้คำอุทาน และการปรุ้งคัพท์ การหลากคำนี้ทั้งการหลากคำที่เป็นคำนาม และคำกริยา ส่วนการใช้คำอุทาน จะมีทั้งคำอุทานบอกอาการ ซึ่งนิยมคำว่า โอ้

มาก ส่วนคำอุทานเสริมบทใช้คำว่า เอย การประยงค์พจน์นั้นแม้จะมีปรากฏไม่มากนัก แต่
ชาลี อินทรวิจิตร ก็สามารถสร้างคำ เพื่อสื่อความหมายได้ดี เช่น คณน้ำตา กระดาษใจ ฯลฯ

การใช้โวหาร เป็นศิลปะการประพันธ์อย่างหนึ่งที่ ชาลี อินทรวิจิตร นำมาใช้ใน
การประพันธ์เพลง เพื่อให้เกิดความไพเราะทางรสคำ รสความ และสร้างอารมณ์สะเทือนใจ
และจินตนาการแก่ผู้ฟัง โวหารที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร มีดังนี้คือ
โวหาร อุปมา อุปลักษ์ บุคลาธิษฐาน สัณลักษณ์ อติพจน์ และปฏิบัติญา โวหารที่ปรากฏมาก
ได้แก่ โวหารอุปมา และปฏิบัติญา ในการใช้โวหารอุปมาจะนิยมเปรียบเทียบความงามของ
ผู้หญิงกับธรรมชาติ เช่น "เปรียบเธอเพชรงามน้ำหนึ่ง หวานปานน้ำผึ้ง เคือน้ำ" หรือ
"ดวงดาดมซึ่งซึ้งดังเพชรราว เนตรงามอะคร่ำ หยาดรุ่งราวหยาดน้ำริน" การใช้ปฏิบัติญา
เช่น "ระคนน้ำตา จันมีบาปอันใด ทาลายใจกัน ไม่รู้กี่วันจะผ่านพ้นไป" หรือ "หัวใจฉันใครรับ
ฝากเอาไว้ ท่างกันแสนไกล ยังเก็บไว้หรือเปล่า" ส่วนโวหารที่ปรากฏน้อยที่สุดในวรรณกรรม
เพลง ชาลี อินทรวิจิตร คือ อติพจน์ เช่น "ทั้งฉันจนกลายเป็นหินผา" หรือ "ตรมอยู่ในทะเล
น้ำตา" นอกจากนั้น โวหาร อุปลักษ์ สัณลักษณ์ บุคลาธิษฐาน นั้นมีปรากฏใช้บ้างโดยทั่ว ๆ ไป

ลักษณะเนื้อหาและโลกทัศน์

ลักษณะเนื้อหา ลักษณะเนื้อหาของเพลงแบ่งได้ 6 ประเภท ดังนี้ คือ เพลงสดุดี
เพลงปลุกใจ เพลงที่ให้แง่คิดและปรัชญาชีวิต เพลงที่สะท้อนสภาพสังคมไทย เพลงที่เกี่ยวกับ
ความรัก และเพลงที่เกี่ยวกับการชมความงาม ซึ่งรายละเอียดและสาระสำคัญของเพลงแต่ละ
ประเภทมีดังนี้

1. เพลงสดุดี เพื่อยกย่องเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่ปรากฏมากจะ
เป็นการเทิดทูนสดุดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ
2. เพลงปลุกใจ เพื่อปลุกใจและโน้มน้าวให้คนรักชาติ รักธรรมชาติ รักธรรมชาติรู้จัก
ประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง
3. เพลงที่ให้แง่คิดและปรัชญาชีวิต เพื่อใช้เป็นข้อคิดเป็นแนวทางในการดำเนิน
ชีวิตของมนุษย์ มีแง่คิดเกี่ยวกับสัจธรรมในชีวิต แง่คิดและปรัชญาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต แง่คิด
เกี่ยวกับกุศลสดี และแง่คิดเกี่ยวกับความเชื่อ

4. เพลงที่สะท้อนสภาพสังคมไทย เพื่อบันทึกสภาพความเป็นอยู่ ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เช่นปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาคนขาดศีลธรรมจรรยา ปัญหาของคนด้อยโอกาส ปัญหานายทุน

5. เพลงที่เกี่ยวกับความรัก เพื่อพรรณนาถึงความรัก ชมความดี ความงามของคนรัก พรรณนาถึงความทุกข์โศกที่เกิดจากความรักไม่สมหวัง ซึ่งเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักนี้ ชาลี อินทรวิจิตร ประพันธ์ไว้มากกว่าเพลงที่มีเนื้อหาประเภทอื่น ๆ

6. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการชมความงาม เพื่อชมความดีความงามของกุลสตรีไทย และชมความงามของสถานที่ ซึ่งเป็นการชมแบบบรรยาย กล่าวถึงสถานที่นั้นว่ามีอะไรเด่นบ้าง หรือในบางครั้งก็บรรยายความงามของสถานที่แล้วนำมาผนวกกับความรู้สึกของผู้ประพันธ์เพลง

โลกทัศน์ โลกทัศน์ของชาลี อินทรวิจิตร ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงมีดังนี้

1. โลกทัศน์เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องกรรม ชาลี อินทรวิจิตร ให้ความสำคัญกับตนเองมากที่สุด โดยมีความเชื่อว่า คนเราจะดีจะเลวอยู่ที่การกระทำ ให้ทุกคนรู้จักช่วยตนเอง ไม่มอมายหวังพึ่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือโชคชะตา

2. โลกทัศน์เกี่ยวกับความรัก ชาลี อินทรวิจิตร เป็นคนยึดมั่นในคุณธรรม ศีลธรรมจรรยา เคารพในขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทย จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของชาลี อินทรวิจิตร หลายเพลงจะตำหนิบุคคลที่ประพฤติผิดศีลข้อที่ 3 ฉะนั้น เนื้อหาของเพลงจึงช่วยเตือนสติบุคคลให้มีความซื่อสัตย์และซื่อตรงต่อความรักและคนรัก ไม่ตกเป็นทาสของกิเลสตัณหา

3. โลกทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิง ชาลี อินทรวิจิตร ให้เกียรติยกย่องผู้หญิงและต้องการให้ผู้หญิงหยิ่งในศักดิ์ศรีของตนเอง กอปรด้วยคุณงามความดี เช่น มีความรักนวลสงวนตัว พุดจาอ่อนหวานวางตัว ได้ถูกต้องเหมาะสม มีความเป็นแม่บ้านแม่เรือน ไม่เน้นถึงความสวยงามของรูปร่างแต่เพียงอย่างเดียว ความสวยที่แท้จริงของผู้หญิงต้องอยู่ที่จิตใจ

อภิปรายผล

ชาลี อินทรวิจิตร มีความสามารถในการนำถ้อยคำมาประพันธ์เพลงในรูปแบบร้อยกรอง ซึ่งมีลักษณะบังคับทางด้านฉันทลักษณ์ เช่น จำนวนคำในแต่ละวรรค สัมผัสนอกและสัมผัสระหว่างบทได้อย่างดี ทั้งที่ในการประพันธ์เพลงนั้น มีข้อจำกัดในเรื่องของท่านเอง จังหวะ แต่ ชาลี อินทรวิจิตร ก็สามารถรักษฉันทลักษณ์ไว้ได้ และยังเพิ่มสัมผัสใน ซึ่งไม่ใช่สัมผัสบังคับเข้าไปอีกด้วย ซึ่งช่วยให้เกิดความไพเราะรื่นหูยิ่งขึ้น เช่น

เพลงขอสาวท

แจ้วจาเรียงเสียงขอสาวทหวาน ไพเราะปานคนธรรม์บรรเลงสรว
ระรู้เรื่อยเจื้อยฉ่ำซ้ำในทรวง ถวิลท่วงทวนขลุ่ยเสียงขอ

จากเพลงขอสาวท จะเห็นได้ว่า ชาลี อินทรวิจิตร สามารถรักษฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพไว้ได้อย่างถูกต้อง แต่ในเวลาเดียวกันก็สามารถเพิ่มความไพเราะให้แก่เพลงอีกด้วย โดยการเพิ่มสัมผัสในเข้าไป ซึ่งมีทั้งสัมผัสอักษร และสัมผัสสระ เช่น จากวรรคที่ 3 มีสัมผัสในคือสัมผัสอักษร ระรู้เรื่อย เจื้อยฉ่ำซ้ำ มีสัมผัสสระ เรื่อย - เจื้อย ฉ่ำ - ซ้ำ หรือตัวอย่างจากวรรคที่ 4 มีสัมผัสอักษร ห่วง - ห่วง สุด - เสียง - ขอ มีสัมผัสสระ ห่วง - ทวน นุข - สุด การใช้สัมผัสในเพื่อเพิ่มความไพเราะในลักษณะนี้ ชาลี อินทรวิจิตร จะให้ความสำคัญในการประพันธ์เพลง ไม่ว่าเพลงจะเป็นคำประพันธ์ประเภทใดก็ตาม

การใช้ถ้อยคำเพื่อให้เกิดความไพเราะทางรสคำ รสความ นั้น ชาลี อินทรวิจิตร นิยมใช้การหลากคำ ซึ่งมีทั้งการหลากคำที่เป็นคำนาม และหลากคำที่เป็นคำกริยา แต่ที่ปรากฏมากในวรรณกรรมเพลง จะเป็นการหลากคำที่เป็นคำนาม อีกลักษณะหนึ่งที่ปรากฏมากและช่วยให้มีความไพเราะทางภาษาและมีความเคลื่อนไหวทางอารมณ์ ที่ ชาลี อินทรวิจิตร ใช้บ่อยคือการซ้ำคำ ซึ่งมีทั้งการซ้ำแบบซ้ำคำเดียว การซ้ำคำโดยซ้ำวลี และการซ้ำคำโดยซ้ำทั้งประโยค เช่น ตัวอย่างเพลงเพื่อเธอคนเดียวที่ว่า "...ฉันมีใจเดียว รักเธอคนเดียว ไม่เหลือให้ใคร ไม่เหลือให้ใคร มอบจิตและใจ ตราบจนวิญญาณให้กับเธอ เพื่อเธอคนเดียว เพื่อเธอคนเดียว เพื่อเธอ ฉันรักเธอเสมอ ฉันรักเธอเสมอ ทุกวันคืน"

ในด้านของการใช้โวหาร สิ่งที่นาสนใจเกิดพบว่า ชาลี อินทรวิจิตร เมื่อใช้สัญลักษณ์นั้น จะใช้ดอกไม้เป็นสัญลักษณ์แทนผู้หญิง ส่วนการใช้โวหารแบบอุปมาอุปไมยปรากฏน้อยมาก อาจจะเป็นเพราะว่าจากการศึกษาวิเคราะห์โลกทัศน์ของชาลี อินทรวิจิตร ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงนั้น

พบว่าชาลี อินทรวิจิตร มีโลกทัศน์เกี่ยวกับความเชื่อในเรื่องของกรรม คือ ตัวเราเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของเราไม่เชื่อว่า มีอำนาจสิ่งศักดิ์ที่จะเป็นภูบาลหรือลิขิตให้ เมื่อไม่เชื่อในเรื่องของสิ่งที่นอกเหนือการพิสูจน์ที่เห็นจริงและเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นอย่างโน้นเพราะผลของการกระทำ ดังนั้นความคิดในเรื่องของสิ่งที่ไม่สามารถเป็นไปได้หรือการกล่าวในสิ่งที่เกินความจริง หรือการใช้โวหารแบบอติพจน์จึงไม่นิยมใช้

ในด้านลักษณะเนื้อหาพบว่า ชาลี อินทรวิจิตร ประพันธ์เพลงที่เกี่ยวกับความรักมากที่สุด และจะเป็นความรักที่ไม่สุขสมหวังจากสาเหตุที่ต่าง ๆ กัน เช่น ความยากจน การพลัดพรากจากกัน การเปลี่ยนใจ ฯลฯ ข้อน่าสังเกตอีกประการหนึ่งในเรื่องของความรักคือไม่ว่าจะเป็นความรักที่สุขสมหวังหรือไม่ก็ตาม ก็จะเป็นรักที่ต่างฝ่ายต่างปรารถนาดีไม่มีการอาฆาตมาดร้ายหรือสาบแช่งต่อกัน

ข้อเสนอแนะ

วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร เป็นเพลงที่มีลักษณะเนื้อหาในประเภทลูกกรุง และพบว่ามีสำนวนไทยและสุภาษิต คำพังเพย ปรากฏอยู่ในเนื้อเพลงมากพอสมควร จึงน่าจะมีการศึกษา สำนวน สุภาษิต และคำพังเพยที่ปรากฏในเพลงประเภทลูกกรุงและเพลงประเภทลูกทุ่ง เพื่อเปรียบเทียบดูความเหมือน ความต่าง และค่านิยม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุหลาบ มลลิกะมาส. วรรณคดีวิจารณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. คอนเสิร์ต เชิดชูครูเพลงครั้งที่ 2 ชาลี อินทรวิจิตร. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด, 2538.
- _____. ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช 2530. กรุงเทพฯ : อรุणการพิมพ์, 2537.
- จิรวุฒิ กาญจนผลิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อารทิพย์ ลิทธิเชนทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ สะพานควาย เขตพญาไทย กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2539.
- ชรินทร์ นันทนาคร. "กาลเวลากับบทเพลง," รวมเพลงดังอมตะจาก 4 นักร้องดัง. กรุงเทพฯ : ศิลปสนองการพิมพ์, 2530.
- ชาตรี ศิลปสนอง. อมตะเพลงดังลูกกรุง เล่ม 1. กรุงเทพฯ : ศิลปสนองการพิมพ์, 2535.
- _____. อมตะเพลงดังลูกกรุง เล่ม 2. กรุงเทพฯ : ศิลปสนองการพิมพ์, 2535.
- _____. อมตะเพลงดังลูกกรุง เล่ม 3. กรุงเทพฯ : ศิลปสนองการพิมพ์, 2535.
- ชาญ ตระกูลเกษมสุข. เพลงสัมพันธ์ ฉบับ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วี.ซี.พับลิช, 2533.
- _____. เพลงรักจาก ว.พ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ม.ป.ป.
- ชาญ ตระกูลเกษมสุข และสนธยา รณชัย. เพลงรักในอดีต ฉบับที่ 5. กรุงเทพฯ : บริษัท วิเอส วรรณสาส์น จำกัด, ม.ป.ป.
- _____. เพลงรักในอดีต ฉบับที่ 6. กรุงเทพฯ : บริษัท วิเอส วรรณสาส์น จำกัด, ม.ป.ป.
- ชาญ ตระกูลเกษมสุข และคนอื่น ๆ. สารานุกรมเพลงยอดนิยม ฉบับปรับปรุงแก้ไข 2537 เพลงรักอมตะ. กรุงเทพฯ : บริษัท วิเอส วรรณสาส์น จำกัด, ป.ป.ป.

เดอะ กีตาร์. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

ทหารไทย, ธนาการ. อนสร้งงานพระราชทานเพลิงศพ สมาน กาญจนผลิน. ม.ป.ท., 2538.

นักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย, สมาคม. งานเชิดชูเกียรติศิลปินเพลงผู้ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นศิลปินแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สมาคมนักแต่งเพลง, 2528.

บุญยงค์ เกศเทศ. วรรณกรรมวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.

บรรจบ พันธุเมธา. ลักษณะภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518.

บุษกร ครุทวงศ์. วรรณกรรมเพลงของพยางค์ มุกดา : การศึกษาวิเคราะห์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

ประเมิน เขียงเถียร. วิเคราะห์วรรณกรรมร้อยกรองของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. แนวทางการศึกษาวรรณคดี ภาษากวี การวิจักษ์และวิจารณ์. กรุงเทพฯ ; ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

พงษ์ชัย ไทยาวรรณศรี. วรรณกรรมจากบทเพลงสุนทราภรณ์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529. อัดสำเนา.

พิทยาลงกรณ์, กรมหมื่น. นิทานเวตาล. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาการ, 2513.

พิชิต จงสถิตวัฒนา. "เสียงจากชนบท : วิเคราะห์เพลงลูกทุ่งไทย," สังศาสตร์ปริทัศน์. 12(7)59 - 72 ; กรกฎาคม 2517.

พีระ ตรีบุปผา. "เนื้อหาเพลงไทยสากล," วันรำลึกถึงศาสตราจารย์พระเจนดุริยางค์และบรมครู นักแต่งเพลงไทยสากล. กรุงเทพฯ : ศักดิโสภาคการพิมพ์, 2529.

ภาณุพันธุ์ อุทัยจันทร์. รวมเพลงอมตะ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : มิวสิค ฟิวเจอร์, 2535.

_____. รวมเพลงอมตะ เล่ม 3. กรุงเทพฯ : มิวสิค ฟิวเจอร์, 2536.

_____. รวมเพลงอมตะ เล่ม 4. กรุงเทพฯ : มิวสิค ฟิวเจอร์, 2537.

มาบุญครอง, ห้างสรรพสินค้า. พจนานุกรมเพลงรักอมตะ. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2530.

ล้อม เพ็งแก้ว. วैयाวรรณคดี. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2521.

วราห์ วรเวช (นามแฝง). "เพลงไทยลูกทุ่ง," ดนตรี. (12) : 15 - 17 ;
ตุลาคม 2530.

วรุณ ขอลสิงห์. การวิเคราะห์เพลงเขือชีวิต ระหว่าง พ.ศ. 2516 - 2534.

ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2536 อัดสำเนา.

สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์. การวิเคราะห์เพลงลูกกรุง. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธารทิพย์ สิทธิเชนทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า บางมด เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ
เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2539.

สมบัติ จันทรวงศ์. โลกทัศน์ของสุนทรภู่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2537.

ลีธา พินิจกุล และคนอื่น ๆ ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ม.ป.ป.

สุเทพ วงศ์กำแหง, คอเรลล์ 4 ทศวรรษ กับสุเทพ วงศ์กำแหง. กรุงเทพฯ :
อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2537.

สุเทพ วงศ์กำแหง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธารทิพย์ สิทธิเชนทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงาน
สุเทพ วงศ์กำแหง บางลำภู เขตพระนคร กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม
2538.

อัมพร สุขเกษม. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับร้อยกรองไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,
2534.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ประวัติและผลงานของ ชาสี อินทรวิจิตร

ประวัติและผลงาน

ชาลี อินทรวิจิตร

นายชาลี อินทรวิจิตร เดิมชื่อ สง่า อินทรวิจิตร เกิดเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2466 ที่ตำบลท่าฉลอม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เป็นคนโตในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 3 คน บิดาชื่อ นายพลี และนางเงาะ เมื่อถึงวัยเรียนก็เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งถึงประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนพร้อมวิทยามูล ข้างสนามมวยราชดำเนิน หลังจากนั้นมาต่อที่โรงเรียนอานวยศิลป์ พระนคร แต่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนอานวยศิลป์ธนบุรี รุ่นเดียวกับพลเอกปาโมช ถาวรฉันทน์ แล้วเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนวิศวกรรมรถไฟ เป็นรุ่นที่ ๑

เริ่มชีวิตในวงการเพลง

นายชาลี อินทรวิจิตร มีความสนใจเสียงเพลงตั้งแต่เด็ก ๆ มีงานวัดที่ไหนจะต้องไปโชว์ตัวเพื่อประกวดร้องเพลง ซึ่งแต่ละครั้งมักจะได้ที่ 1 เสมอ ในคืนหนึ่งที่จังหวัดสมุทรสาคร มีการประกวดร้องเพลง นายชาลี อินทรวิจิตร ได้เข้าร่วมประกวดด้วยและได้รับรางวัลชนะเลิศ ครูล้วน ควันธรรม ซึ่งเป็นกรรมการตัดสินการประกวดร้องเพลงในคืนนั้นด้วยได้ชักชวนให้เป็นนักร้อง นายชาลี อินทรวิจิตร ได้ลาออกจากโรงเรียนวิศวกรรมรถไฟ (ซึ่งเรียนได้ปีเศษ ๆ) มาเป็นลูกศิษย์ของครูล้วน ควันธรรม รุ่นเดียวกับสุรสิทธิ์ สัตยวงศ์ เมื่อปี พ.ศ. 2484

ในช่วงเวลานั้น นายชาลี อินทรวิจิตร ก็เป็นครูที่โรงเรียนดุสิตศึกษา แต่ยังไม่ถึงเดือนก็ลาออกมาร้องเพลงเล่นละครอีก และก็กลับไปทางานอาชีพหาโดยไปเป็นที่ดินอำเภอบ้านแพ้วได้อีกระยะหนึ่งก็ต้องลาออกอีก แล้วมาสังกัดวงดนตรีแจ๊สเบอรัลมิวสิกของครูล้วน ควันธรรม หลังจากนั้นมาแสดงละครในละครศิราภรณ์ โดยมีนางสาวอากาศเอกขุนสวัสดิ์ ทัชฌิมพร (ส.ทัชฌิมพร) เป็นผู้อำนวยการ สุรสิทธิ์ สัตยวงศ์ เป็นพระเอก และสุพรรณ บุรณะพิมพ์ เป็นนางเอก ครูสง่า อารัมภ์, สุนทรียา ณ เวียงกาญจน์ เป็นผู้ประพันธ์เพลงประกอบละคร หลังจากนั้นได้ย้ายมาอยู่คณะเทพศิลป์ ซึ่งเป็นของหลวงอรรถโกวิท บิดาของพันธุ์เทพ อรรถโกวิทที่ ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน

เมื่อประมาณ พ.ศ. 2495 เป็นยุคที่ละครเวทีอับปาง เนื่องจากได้มีการนำภาพยนตร์จากต่างประเทศและภาพยนตร์ที่สร้างเองโดยคนไทยเข้ามาฉายแทนการเปิดแสดงละคร และอีกประการหนึ่งในการจัดแสดงในแต่ละครั้งต้องใช้ทุนในการจัดทำสูงกว่ามาก วงการละครจึงถึงจุดที่ต้องยุบตัวเองลง นักแสดง นักดนตรีก็แยกย้ายไปคนละทิศละทาง จึงเป็นจุดหักเหของชีวิต นายชาลี อินทรวิจิตร ที่นับว่าสำคัญที่สุด

หลังจากนั้นมีวงดนตรีเกิดขึ้นมากมาย แต่วงดนตรีที่ดังที่สุดคือ วงดนตรีประสานมิตร และเมื่อ พ.ศ. 2496 นายชาลี อินทรวิจิตร ได้เข้าร่วมงานในตำแหน่งนักร้องที่วงดนตรีประสานมิตร ซึ่งมี พ.ศ.อ.พศ. บุรณสมภพ เป็นผู้อำนวยการ และอยู่ในความอุปถัมภ์ของ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ เป็นที่รวมของนักดนตรีที่มีฝีมือหลายคน เช่น พิบูลย์ ทองซำ, จานรรจ์ กุศลจินดา, ม.ร.ว.พรพูลิ วรวิจิ, ประสิทธิ์ พยอมยงค์, สมาน กาญจนผลิน จึงทำให้ นายชาลี อินทรวิจิตร คิดแต่งเพลงขึ้นมา

นายชาลี อินทรวิจิตร เริ่มแต่งเพลงแรกในชีวิต กับสมาน กาญจนผลิน ชื่อเพลง "รักชั่วชีวิต" ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง และสวลี ผกาพันธุ์ แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรแต่ก็นับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ นายชาลี อินทรวิจิตร แต่งเพลงเรื่อยมาจนเป็นที่รู้จักได้รับความนิยมสำเร็จมาถึงปัจจุบันนี้ รวมได้ประมาณ 1,000 เพลง

ด้วยความที่เป็นนักแต่งเพลงที่มีความสามารถ จึงผลักดันให้เกิดนักร้องยอดนิยมหลายคนขึ้นมาในอดีต เช่น สุเทพ วงศ์กำแหง, ชรินทร์ นันทนาคร, เพ็ญศรี พุ่มชูศรี, สวลี ผกาพันธุ์ และธำนิภรณ์ อินทรเทพ ฯลฯ อาจกล่าวได้ว่า นายชาลี อินทรวิจิตร เป็นผู้สนับสนุนและสร้างนักร้องระดับชาติเหล่านี้ให้เกิดขึ้นมาเพื่อประดับวงการเพลงเมืองไทย หรือแม้แต่ันักร้องรุ่นใหม่อย่าง คนพล แก้วกาญจน์ ก็ได้รับการสนับสนุนด้านเพลงจากนายชาลี ทำให้มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมจากคนทั่วประเทศ

นอกจากการแต่งเพลงแล้ว นายชาลี อินทรวิจิตร ยังมีผลงานทางด้านการแสดงและกำกับทั้งภาพยนตร์และละครโทรทัศน์อีกจำนวนมากมาย ซึ่งผลงานทางด้านนี้ก็เป็นที่ยอมรับของประชาชนอย่างมากมาย และเป็นดาราเจ้าบทบาทได้รับรางวัลตุ๊กตาทองในฐานะผู้แสดงประกอบ ฝ่ายชายยอดเยี่ยมในภาพยนตร์เรื่อง "คาดเชือก"

ในด้านกำกับภาพยนตร์ นายชาลี อินทรวิจิตร ก็มีส่วนช่วยให้ภาพยนตร์หลายเรื่อง ประสบความสำเร็จ เช่น ช่วยงานกำกับภาพยนตร์ให้แก่ บัณฑิต ฤทธิกุล ในภาพยนตร์เรื่อง "บุญชู" ในทุก ๆ ตอนจนภาพยนตร์ประสบความสำเร็จ สร้างความฉีกักให้กับวงการภาพยนตร์ไทยอีกครั้งหนึ่ง และในอดีตได้สร้างภาพยนตร์ของตนเองมากกว่า 20 เรื่อง เมื่อสมัยภาพยนตร์พากษ์ 16 มิลลิเมตรโด่งดัง เคยสร้างภาพยนตร์ที่ทำชื่อเสียงให้กับเพชรรา เขาวราษฏร์ คือ ภาพยนตร์เรื่อง "ไอ้หนึ่ง" เคยได้รับรางวัลจากการกำกับภาพยนตร์หลายครั้ง ประพันธ์เพลงประกอบภาพยนตร์ไทยมากมาย เคยได้รับรางวัลเพลงประกอบยอดเยี่ยม ตั้งแต่รางวัลสาภาพทอง (ของหอการค้าไทย) รางวัลพระสุรัสวดี (ของสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย) รางวัลสุพรรณหงษ์ทองคำ (ของสมาคมผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ไทย)

นายชาลี อินทรวิจิตร เป็นศิลปินที่ไม่คำนึงถึงธุรกิจ มีจิตใจช่วยเหลือและพยายามจนเจือสัจจมอยู่ตลอดเวลา จะเห็นได้ว่า ได้ใช้ความสามารถในการแต่งเพลงให้เป็นการกุศลเป็นจำนวนมาก รวมทั้งเพลงประจำสถาบันต่างๆ และรวมไปถึงเพลงสดุดีสถาบันพระมหากษัตริย์ และช่วยงานเกี่ยวกับสังคมและสาธารณะ มากมายอาทิเช่น เคยเป็นกรรมการบริหารสมาคมผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ไทย, ที่ปรึกษาสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ, สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, กรรมการบริหารโรตารี (บางเบน), สมาคมศิลปิน ฯลฯ

วันนี้ แม้ว่า นายชาลี อินทรวิจิตร จะมีอายุ 73 ปี แล้วแต่ไฟแห่งอารมณ์สุนทรีย์ในการแต่งเพลงก็มีได้น้อยลง ยังคงเหมือนเดิมพบปะสิ่งประทับใจก็สามารถคิดออกเป็นบทเพลงได้ทันควัน ดังคำพูดที่ได้บันทึกไว้ในหนังสือ ศิลปินแห่งชาติ (2537 : 76) ว่า

"เพลง คือ แสงของอารมณ์ สีของวิญญาณ เสียงประสานของความเจ็บ เบาหวานเหมือนใบไม้ไหว เรื่องศักดิ์ทุกกาลสมัย เหมือนนักบุญที่ไม่อุ้มบาตร เพชฌฆาตที่ไม่เคยฆ่า เทพราชาที่ไม่เคยโกรธ ผมจึงรักเสียงเพลงอย่างมาก และคิดว่าคงจะอยู่กับมันและจะแต่งเพลงไปจนกว่าจะไม่มีแรง หรือไม่มีวิญญาณที่จะทำต่อ"

เกียรติคุณที่ได้รับ

1. รางวัลที่ได้จากการสร้างงานเพลง

ปี พ.ศ. 2536 ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ผู้ประพันธ์คำร้อง - ผู้กำกับภาพยนตร์)

2. รางวัลที่ได้รับจากการประกวดเพลงนันทภาพยนตร์

2.1 รางวัลตุ๊กตาทอง (พระสุรัสวดี) สุปรรณหงส์ทองคำและภาพยนตร์แห่งชาติ มีจำนวน 11 รางวัล จากเพลงต่อไปนี้

- เพลงพระรัตนตรัย
- เพลงปิยะบดินทรมหาราช
- เพลงบ้านทรายทอง
- เพลงลูกเจ้าพระยา
- เพลงค่าของคน
- เพลงอาจารย์อ้วนสติเฟื่อง
- เพลงเพชรตัดหยก
- เพลงไอ้ผาง ร.พ.ท
- เพลงน้ำเซาะทราย
- เพลงครูจันทร์แรม
- เพลงลูกทาส

2.2 โล่จากสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 และรางวัลสังข์เงินจากสมาคม นักประชาสัมพันธ์ และเครื่องราชอิสริยาภรณ์เบญจมาภรณ์มงกุฎ จากเพลง

- เพลงสคู่คิมหาราช

3. รางวัลที่ได้รับจากละครโทรทัศน์ รางวัลเมขลา จำนวน 2 รางวัล จากเรื่อง

- เรื่องทพารเสื่อพระเจ้าตาก
- เรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

4. รางวัลแผ่นเสียงทองคำ จำนวน 5 รางวัล จากเพลงต่อไปนี้

- อาลัยรัก
- ยามซึ้ง
- หุ่จรวงทอง
- น้ำตานกบิน
- สตรีหมายเลขศูนย์

5. ความภาคภูมิใจ มี 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชทานรางวัลเสาศาสดทองคำ ประจำปี พ.ศ. 2520 พ.ศ.ท.พจน์ บุญยะจินดา (ยศในขณะนั้น) มีความประสงค์ที่จะให้นักแต่งเพลง แต่งเพลงเพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และในการนี้นายชาลี อินทรวิจิตร ก็ได้รับเลือกให้เป็นผู้ประพันธ์คำร้อง ชื่อเพลงว่า "สดุดีสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิกรัตน์" และนายเชาว์ แคล้วคล่อง เป็นผู้เขียนทำนอง

ครั้งที่ 2 เนื่องในงานประกวดแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน ครั้งที่ 4 ประจำปี 2523 สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดให้มีเพลงสำหรับงานประกวดครั้งนี้ด้วย เพื่อเป็นเพลงที่แสดงถึงความปลื้มปิติและยินดีที่จะมีงานแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน และมีโอกาสได้รับพระราชทานรางวัลแผ่นเสียงทองคำ และในการนี้นายชาลี อินทรวิจิตร ได้รับเลือกให้เป็นผู้ประพันธ์คำร้อง ชื่อเพลงว่า "เพลงแผ่นเสียงทองคำ" และนายปราจีน ทรงเผ่า เป็นผู้เขียนทำนอง

นายชาลี อินทรวิจิตร นับว่าเป็นศิลปินที่สร้างสรรค์งานบันเทิงให้กับประชาชนโดยแท้ และทำงานรับใช้ปวงชนมาโดยตลอดเป็นเวลานานกว่า 30 ปี และยังคงรับใช้ต่อไปอีกนาน

นายชาลี อินทรวิจิตร มีภรรยาคือ นางศรีนทิพย์ ศิริวรรณ ดาราเจ้าบทบาทเจ้าของตุ๊กตาทองหลายรางวัลเช่นกัน มีธิดา 1 คน

ปัจจุบัน นายชาลี อินทรวิจิตร อยู่บ้านเลขที่ 423 การเคหะ ถนนสุขุมวิท 1
ซอย 13 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240 โทร. 3774859

ภาคผนวก ข

เนื้อเรื่องวรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร

กระต๊อใจ

วงเพื่อน

คังโดน เชือดเฉือนใจ เพราะเธอไร้ความเมตตา ถ้อยคำที่เอ่ยลา เงยหน้ารับฟัง
แทบล้มทั้งยืน

มีดคมยังพ่ายน้ำคำ ย่ำรอยซ้ำเกินกลักลืน ดึกดื่นยังน้ำตาริน สะอื้นพลาญจันโดนรัก
ทาหล่น ริมถนนทั้งข้างทาง โดยแบ่งเราไว้คนละข้างห่างไกลเหมือนคนละซีก ร้าวฉานนักโดน
รักขี้ขี้และขี้ขี้กระต๊อใจจันโดนเธอจิก ย่อยยับไปกับมือ

สิ่งเดียวที่หัวใจจันทวงถาม คำตอบคือ จะรออยู่อีกหรือ คนที่รับฟังสะท้อนทุกข์
จะวางใจที่ระทม เพราะตรมรัก ตรงที่ใด ขอนหน้าอายุไข่มุมนานบอกลือ

กระท่อมทิพย์

ฉลอง สิมะเสถียร

กระท่อมทิพย์คือสถานวิมานคอกไม้ เชิญดวงใจมาพำนักอย่าเลยผ่านเอาน้ำใจไปประคอง
สู่วิมาน จุดขวาลแห่งความรักให้โรจน์วาว

กระท่อมทิพย์รอพญาน้องคู่ชีวิต รอคอยพิศได้มั่งได้จากใจสาว เชิญขวัญใจยอรักพำนักเนา
เพื่อที่เราจะสุขสันต์วันคร

กรุงเทพฯ

สุเทพ วงศ์กำแหง

โอ้.....กรุงเทพฯ เทพเสกสรร บันดาลดล น้ำสายชล เจ้าพระยา พาชื่นใจ หรือ
กรุงเทพฯ เทพท่านสร้างแต่ปางใด แลเหลียวใน วัดวาอาราม-งามล้ำ

ยอดปราสาท ยอดเจดีย์ ศรีมณฑป คุณักรบพิชรา คูคราคร่ำ ลมระรวย ช่วยกล่อมด้วย
ลาน้ำ เคลื่อน ความช้า กลบกลิ่นฉาวจากดาวกรุง

กลับมาแล้ว

ดิอิมพอสซิเบิล

จากกันไปเป็นเดือนเป็นปีมิได้พบกัน
จากไปนานใจยังเหมือนเดิมซ้ำเพิ่มมากกว่า
ห่วงใยในกันและกันคิดถึงวันเราเคยร่วมใจ
จากวันนั้นพบเจอกันวันนี้ใหม่
เจอวันนี้ซึ่งมีไมตรีเหนือกว่า
กลับมาแล้วเหมือนเดิมมาเดิมรักใหม่
เพิ่มความรักของเราจนเต็มล้นปรี

คิดถึงคืนคิดถึงวันวานที่แล้วมา
เพิ่มแรงจืดจ่อคิดถึงจึงกลับมาหาใหม่
กลางเวทีกลางไฟวันสุดท้ายยังจำติดตา
ด้วยใจยังรักและห่วงหา
กลับมาเพิ่มรักกันทันที
กลับมาเพิ่มสายใยไมตรี
ไม่มีห่างหายจนวันตายเลย

ไกลบ้าน

ชรินทร์ นันทนาคร

วิบไควสไควใจเหมือนเมื่อไกลบ้าน ไกลสถานพักพิงยังใจเหงา ห่างไกลหัวใจจาเศร้า
เจ้าอยู่ดีเป็นโจน พลัดที่พึ่งที่พึ่ง ที่พึ่งพาหนัก ไกลที่พักรักพาจะอาศัย เจ้ามีเพื่อนชมคนใหม่แล้ว
ทิ้งพี่ให้ชอกช้ำซีวี

อันรักกันอยู่ไกลถึงสุดขอบฟ้า เหมือนชายคาเข้าเบียดคูเสียดสี อันซังกัณณ์ไกลสักกองคุลี
ก็เหมือนเมืแนวป่ามาปิดบัง เพราะไกลบ้านเข้ามา โถนิจจาเจ้า จะเจียบเหงาแล้วลืม ซึ่งความ
หลัง ผากเพียงเสียงกระซิบสั่ง ขอน้องอย่างซังคนร้างแรมไกล

กว๊านพะเยา

ชรินทร์ นันทนาคร

ไธฮารสวรค์กว๊านพะเยา ฮารรักเราครวญคร่ำ ลมไชยพลิวฉ่ำ ในวังน้ำวน
พรางพรมมณต์รักมา ดูราวสายชลธาร สวยตระการอยู่ในนิทราร แว่วเพลงรักของปักขาร ร้อง
อาลาคินรัง

โน่นทิวทุ่งลิบ รวงทิพย์เรืองรอง ราวสีทองเปล่งปลั่ง ฮาราไหลหลัง ไสรวนน้ำวัง
ซังน้ำตาแห่งดาว ห่วงน้ำลิกนกห้วงรักลึกกว่าหลายเท่า แมร์กมิจริงกับเรา อายกว๊านพะเยา
หลายเท่าเออ

กอดคอกันແหวว

กว่าจะผ่านคืนลีลาชีวิตมัน กว่าจะผ่านผ่านมัน ฉันรู้ดี トラบชีวิตมีเธอ เคียงข้าง
ไม่ห่างหาย แม้ฝันจะกลับกลายเป็น ความหวังจะแหลกสลายลงไป ไม่ยอมแพ้ฝ่าย トラบฉันมีเธอ
อยู่ใกล้ฉันเป็นสุขเสมอ อยากกระซิบบอกเธอ ทุกเวลา ไม่หลังรินน้ำตา แม้สักหยดให้ใครเห็น
เพราะความเป็นเราใช่ไหม มีหัวใจที่เต้นในจังหวะ หนึ่งเดียวกันนี้กับเธอ

ครั้นฟ้าฝนมาให้ เมื่อดอกไม้ทุกดอก แยมบาน น้ำค้างใสในน้ำใจ น้ำแข็งใสใน
น้ำหวาน น้ำตาลกลับเป็นน้ำตาล รับรู้และเป็นพยานกับความรักเรา แฝงรอยเศร้า ผากดาว
ทุกดวงได้ เก็บความรักไว้ ผากเธออยู่ใกล้ ใจฉันเป็นสุขเสมอ

กัณฑ์ปลายไม้

ลมหนาวพัดมาจากเหนือ ทุก ๆ เดือนนี้ฤดูนี้ใจ หนึ่งบ้านนาที่เคยหมายตาใครไว้
ร้องเพลงกระหิมดวงใจ ได้ยินถึงอกสาว ๆ

เก็บเกี่ยวแล้วเหลือแต่นา คำลงจะไปหาขี้หมควา หนึ่งและสาวเขาเกี่ยวกัน
แต่เดือนนี้เรามีแต่เศร้ากระทบหนาวแซม ทุกข์มาแถมหนี้ไม่ทัน รักหนายังมาเห็น เขาจึง
เปรียบชายนั้นว่า กัณฑ์ปลายไม้ รับลมหนาวพัดมาอีกหน คิดถึงคนเคยกอด สวมสอ
สัมผัสใจ หนึ่งแมกไม้ผลัดใบของธรรมดา พี่เองยิ่งกว่าใบไม้ผลัดใบมิเลือกฤดู

เลียบบคล่องเคยโลมน้องว่ายคลอ กกกอดอ้อมแขนแถมเป็นใจอยู่ซ่อนรู้ไว้แนบชม
เหม่อมองบัวเหงาม้า บัวเจ้ากรรมพลอยข้าตาม เขาคงสมน้ำหน้าฉัน หัวใจเขาเราไหมมีทัน
หมุนเร็วกว่ากัณฑ์ ที่เขวบนปลายไม้

กลสตรี

จินตนา สุปสถิตย

มองดูดอกไม้วิไลชูช่อชวนชื่น
 จันทองดอกไม้ จันทักดอกไม้เหลือง
 รวยรินกลิ่นหอมพยอมชงไคยี่สุน
 จันทองบุปผา จันทักบุปผารักมาลี
 นารีมีความสวยสามประการ
 สวยน้ำใจ ใส่เย็นเช่นหยาดฝน
 อันกลสตรี เหมือนดวงมณีมีค่า
 จันทักบุปผา จันทักบุปผามาร้อยมาลัย

พลีลมระริน จันทักจันทักบุปผา
 จันทักดอกไม้เกิดมาเพื่อความรัก
 แพ้ความหอมกรุ่น หอมคุณสมบัติสตรี
 รักเหมือนสตรี รักคุณความดีของตน
 สวยน้ำคำ ร่ำกล่าวหวาน หวานหวานกับทุกคน
 สวยน้ำมือคือน้ำมนต์ รู้จักปรนนิบัติทั่วไป
 สวยเอ่ยสง่า หอมเอ่ยหอมกว่าดอกไม้
 ให้ทุกสตรี หอมคุณความดีมีสุขเอ๋ย

เกียรติยศในกรงทอง

รวงทอง ทองลั่นทม

ชีวิต คิด ๆ สะทอน เพื่อ ๆ อารมณ์ผันแปรเทา ถึงร้อยโศกใจของใครไม่เท่า
 พ้นโศกแสนเศร้าแผ้วแผ้วเร้าเฝ้าทรวง
 คิดถึง ความรักชก ๆ สะทอน ผัน ๆ มานานคล้าย ๆ ลมลง เหมือนนกติดกรงพะวง
 หลงบ่วง นั้นแต่จะลวงเลยลึกลับใจในกรง
 อยากจะมีเสรี เช่นกับผีเสื้อไฟประสงค์ ไซ้เกียรติอันสูงส่ง ในเขตกรงที่ไร้เสรี
 นึกถึงเดือนสวย ผันถึงห้วงธาร เพื่อ ๆ มานาน ผันหวานเรmpi เหมือนนกติดกรง
 พะวงเหลือที่ เพราะขาดเสรี ไม่เหมือนผีเสื้อแสนงาม

เก็บใจไว้รอ

ดวงสิทธิ์ เรียมจินดา

ปวดใจนักรักคนเลี้ยวลศ ต้องไปคณน้ำตารับทาน กินกันตายหัวใจชาด้าน มองเพดาน
กลิ้งกลิ้งน้ำตานาฬิกาใจหยุดหรือยัง

จูบวบไปเหมือนขนนกปลิว โลดลัวไปไร้ความระวัง ลมละไมพัดเธอไกลห่าง
คนจริงจั่งนั่งรอหนอเรา ภูเขาสูงมีเท่าปีนกบิน

เมื่อวานนี้เคยรัก จันอกหักแล้ววันนี้ เหม่อมองดูสายน้ำ ที่หลังริน สายน้ำใจเยื่อใย
ขาดวัน เมื่อใดที่สิ้นแรงบิน เธอหวานคืนแดนถิ่นที่จากไป

เก็บดวงใจรักเอาไว้รอ ไม่เคยคิดขอลิ้นหัวใจ เราเป็นเรา เขาเป็นของใคร นาน
เพียงไร เก็บใจไว้รอ รอรักมาสานต่อหัวใจ

ข้าวขอบลาน

สุรัชย์ จันทิมาธร

น้องจำโยมขึ้น ฝืนกลืนเข้าไป น้องจำอย่าร้องไห้แม่หัวสีกลอง ตะเกียงชีวิตแม่
ริบหรี่ ฟ้ายังมีดาวคั่นดวง

น้องรักนาของเราเขาดักดวง นาคีมีข้าวหน่ง ผลพวงติดลบ นาเราแท้มแม่ไพสพ
ข้าใจตอนจบเขานา

เก็บเกี่ยวเสร็จปล้นเอามันกองไว้ เขามาแบกไปไม่ไว้หน้า ข้าวที่ขอบลานตกเรี่ย
เมียจำ กินกันตายหนอย่าไปตุตาย แร้นเค้นกินข้าวขึ้น เหมือนกลืนกรวดทราย ท้อแท้ยามแพ้ยาย
เหลือควายกับเราเจอคนเลวร้ายหัวใจเนา ผัวเมียกินข้าวขอบลาน

คนขายเสียง

สุเทพ วงศ์กำแหง

ปราชญ์ว่าอย่าเพื่อผีแต่จงไฝ่ฝันเพราะความไฝ่ฝัน ให้อุณนั้นคั่งเกินค่า จึงขอฝันให้
ตัวฉันเป็นขวัญใจประชา ขายศรัทธา คำเสียง เสียงชีวิต

จะขอเป็น เช่นราชา อาณาจักรรัก แม่ไร้อำนาจ ราชศักดิ์ รักอย่าสิ้น แม่ไร้มังกุ
สวมเศียร ไม่เพียรถวิล อย่าให้ไร โฉมยุพิน ในฝันเลย

คนที่โลกลืม

ไอ้ตัวฉัน นี่คนเดียวที่โลกขี้ลืม ลืมเหลียวดู อยากจะรู้ ให้ลึก ๆ ว่าโลกจะลืมฉัน
ลืม อีกนานไหม หรือคิดยังงี้ โลกขี้ลืมแค่ไหน ทั้งฉันจนกลายเป็นหินผา

มีความรัก มากมาย ขอบ้าง มีความหวังที่โต ขอบ้าง ลมเย็นพัดผ่าน เพื่อนสุดแรง
แต่ลมแรงพัดผ่านใจฉัน

มีความยุติธรรม หรือเปล่า ฟ้าขี้ริ้ว อย่างเราเหลือกลิ่น มีใบหูมากเท่าไรกันก็คง
คร่ำครวญรับรู้

คนอกหัก

อยากบอกเธอให้รู้ว่าฉัน กับวันนี้โคกชม อยู่เดียวดายชีวิตขึ้นชม ร้านรานระทมฤทัย
กุหลาบดอกนี้ ชูช่อไหว และแล้วทำไมไร้คน (จะ) เห็นอยากเปียกปอนและหวังจะเป็นคนที่เธอ
เอาร่มกาง กอดฉันเบา ๆ เมื่อฝนบาง ๆ ในอ้อมกอด อย่างนั้น ฉันเป็นสุขเหลือเกิน

อยากเจอคนที่ฉันเฝ้ารอ อยากพบปะตั้งใจ จะต้องรอนานซักแค่ไหน ไบลานหัวใจ
ฉันทน

กุหลาบแห่งรัก ชูช่อหวาน มีชามิณารักมากับฝนได้เปียกปอน แล้วยังได้เป็นคนที่เธอ
เอาร่มกาง กอดฉันเบา ๆ เธอกลับห่างจากฉัน เหลือเพียงร่มนั้นใจ

ให้เวลาฉันช้า ทรมาน ให้มันสาแก่ใจ อยู่บนรางเหงา ของรถไฟ ขอฟักที่เมืองไร้น้ำตา
อยู่ในเมืองร้าง ๆ ขอเวลาได้รักษาจิตใจ อกหักแล้วขอฟักเมืองเดียวดาย รักฉันสลาย
ไม่เหลือเลย

คนหลายใจ

เพียงพิศ ศิริวิไล

ได้พากฟ้าสู่ราลัย เห็นหัวใจบารารณา อิ่มความรักแล้วเอ๋ย จะเมินเลยลับลา
ไม่น่าพาก็คงสาหัสใจ เพิ่งจะรู้ว่าคู่เธอมี เหมือนธนูสาคลลหายไป เลือกปองมาหลายคน
จะแต่คนหลายใจช่างกระไร เจ็บจำน้ำจิตคน

เธอมีคู่ครองมองเห็นอยู่กับตา บาดอุราเหลือทน คิดดูหรือเปล่า ออกเขาก็คนจะทน
อย่างไร เกิดมาแล้วเพื่อจะรัก หลงรักดีจะมีไหม เจ็บระกาช้าตรม สุดจะทน แล้วใจจะโทษใคร
ก็ใครใช้เล่าเอ๋ย

ศรวณ

สุเทพ วงศ์กำแหง

เมื่ออยู่ริมฝั่งชล จันยลทุกยามเย็น พักในร่มเงาไม้เอน จันมองเห็นนกบินกลับรัง ตะวัน
ใกล้จะลับแล้ว เห็นเรือแจวอยู่ริมฝั่ง ฟ้าแต่ครวญแต่ครวญหาน้ำตาหลัง จึงร้องส่งอาลัย

ฟ้าแต่ครวญส่งคำ แม้เรือลอยล้าไป พบคนที่เคยซึ่งใจ ขอเรื่อนำเธอมาให้ที่ ตะวัน
เมื่อจมน้ำหน้า สายชลงามดั่งกามะหยี่ ใ้วาดาว ว่าดาวดวงนี้ แสงพลันริบหรี่ คงริบหรี่
เช่นเรา

ใครจะทำไม

ใคร ๆ มองคุณฉัน คิด ๆ กันหลายประเด็น บางคนมีความเห็นอันเป็นไปไม่ได้
ด้วยฉันนั้นไม่เหมือนกับใคร ไม่มีใครที่เหมือนกับฉัน ก็พูดกันไปวัน ๆ
เชิญราพึงราพัน ฉันเป็นแค่ที่เห็น เพียงดวงใจมีรักทักทักกันเสียเกินไป คนบางคน
ทะเล้น

หาเป็นไอคิวต่ำ จะรัก รักกับฉันแบบไหน ไม่มี ใครจะหวงจะห้าม
ก็ช่างปะไรใครประณาม ทำตามความพอใจ รักกันผิดหรือไร
ใครจะทำไม ใครจะทำไม ใครจะทำไม ใครจะทำไม

ใครจะร้องให้เพื่อฉัน

สาธิตา ศิลาเกษ

ไอ้รัก คือบทละครจากหนึ่ง เมื่อถึงตอนสุขเราซึ่งใจกัน จากรักเธอคู่เคียงฉันบิดจาก
นั้นเราต่างหันหลังให้ ละครตอนจบขีหวานขึ้นฉ่ำ แต่ฉันตอนจบจะข้าเพียงไร ชาตินี้มีบาปชดใช้
ชาติหน้ารักจงได้สมใจปอง

ฉันรักเธอ ไม่อาจเสนอได้ รักเท่าไรไม่อาจสนอง เมื่อเปรียบฉันเป็นเช่น ผ่านละออง
ต้องขอลาไกล ชีพนี้มีแต่ความขำขำ ชุนกยามสิ้นแรงไพบินไป ลื่นรัก แทบจะลื่นไร้โปรดปล่อย
ฉันร้องให้ ข้าดวงใจ แล้วใครจะร้องให้แล้วใครจะร้องให้... เพื่อฉัน..

ค่าของคน

ค่าของเงิน ค่าของเงิน หลอมใจคนเพลินลิ้มชั่วดี ให้ลืมทั้งความปราณี ถือว่าเงินมี
ย่อมมีคุณบูชา ค่าน้ำใจ ค่าน้ำใจ

สูงดังสายฝนรินจากฟ้า สำนึกความคิดริษยา มีแต่กรุณาเพราะคุณค่าแห่งน้ำใจ เงินนี้ หรือ
จ้างเหล็กยังโอนอ่อน

โยกจิตให้คลอนไฉน แต่เงินไม่อาจจะซื้อน้ำใจของบางคนได้ตั้งจิตบง ค่าของคน
ค่าของคน

เหมือนดั่งมนต์เพรียกคอยเรียกร้อง ให้คนเมินหันมาเอง ทวนกลับมาบงเพราะคุณค่า
ของคน

ค่าน้ำนม 2

ชรินทร์ นันทนาคร

ศรี ศรี วันนี้เป็นวันดี ที่พ่อนาคมีอายุบรรลุนวชให้มารดา แม่เห่กล่อมทะนุถนอมเลี้ยงดู
อุ้มชูมา ได้บวชสักพรรษาเพื่อบูชาค่าน้ำนม

น้ำตาเสียดทเพราะในหัวอกเสียดตรม เมื่อทุกข์มาถมเสียดจึงต้องตรมน้ำตา พระคุณแม่
ท่านดังท้าววิภูนาศานมา บวชก็พรรษาจะถึงถึงค่าน้ำนม หนิซอนชุกป่า เสียดมันสูงค่าสินบนนอกเอ๋ย
ต้องทนมจัญแต่กรรมข้าตรมหรือปัญญา ที่บวชตัวใช้หนี้้น้ำนมไผ่บุญไม่สมของกุหลาบข่มแค้นตัวแม่ธรณี

สูญเสียที่เป็นไร ความแค้นเลือกให้กูเป็นเสียใจชั่วไครยืนขวางหน้ากูหรือข้างกล้ำไม่กลัวแต่พอ
รู้ตัวอนิจจาทุกหัวแม่เรา

เลือดมันรุ่มาบ ทรุดกายลงกราบรับกรรม ออกเอ๋ยแม่ข้าหน้าตาร่วงพร้าไหลพราว น้ำตา
ของท่านเปรียบปาน สายเลือดของเรา ลูกพลีเลือดเอาไว้ บูชาค่าน้ำนม

คิดเอาเอง

วงพลอย

ถ้าใจฉันและเธอไม่มาหมางเมิน ยึดมาทางก่อนเกือเป็นกัน ความรักคงข่มใจฉัน
ผ่านละเมอ

ถ้าวันนั้นฉันเพียงก้าวไปหาเธอ และถ้าเธอก้าวมาหาฉัน รักนั้นเป็นของเรา โลกนี้คู่ดี
เธอมีฉันเป็นดังเงา คล้อยตามในความเป็นเรา ก็คิดเอาเองสุขจัง ก็รักเธอจริงกลิ้งใจ ฉันตาม
ห่าง ห่าง หนทางมันยังยาวไกล ก็คิดเอาเองสุขจัง

โลกนี้ คู่ดี เธอมีฉันเป็นดังเงา คล้อยตามในความเป็นเรา ก็คิดเอาเองสุขจัง

คุณธรรม กับ ความรัก

หากบอกฟ้ารู้ความนัยได้ ความกดดันหัวใจเรานี้มีไหมไครกันที่ไม่รู้ว่าราน ยิ่งความรัก
ฉาวลือกระฉ่อน มันบั่นทอนแถมยังทำหั่น เตรียมหัวใจกันเจ็บลึกแค่ไหน

เมื่อจะรักเขาเราทำได้ ที่ปรึกษาหัวใจคือ แม่ คอยระวังดูแลไม่เว้นวัน ให้เราซึ่ง
คุณธรรมเป็นสื่อความรักที่ละชั้น คงมีวันเจ็บพรอกใจ

เพราะเธอกับฉันคือสองเรา ความรักลอยมากับดาว สู้ใจหนุ่มสาว ถ้ารับรู้คู่เรา
ตลอดไปแค่เป็นสาวได้ ใช่ว่าตัดสินใจ...ถูก สาวสมัยใหม่แห่งยุค ควรจะเป็นสุขในรัก รักที่
เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม

คู่กรรม

สุเทพ วงศ์กำแหง

ด้วยรักจากดวงใจฉัน ไม่มีสิ่งใดกันขวาง รักจะสร้าง หนทางบุลาต ด้วยกลีบดอกไม้
 แผลและแล้ว เมื่อใจมีรัก ขวากหนาม แทบจะสิ้นไร้ ทุกข์หรือสุขฉันเองทนได้ขอเป็นคู่เธอ
 คู่กัน จันและเธอ คู่เคียงเสมอมา พลิกชะตาเปลี่ยนไป กลายเป็นคู่กรรม โลกผูกโบว์
 สีดำ ให้ความรักเรา ขอเธอเกิดเป็นดาว บนทางช้างเผือก เปิดเปลือกตามองหากัน
 แต่เธอไม่ตายจากฉัน ลักวันอาจเจอบนฟ้า รักเคียงใกล้ ไร้กาลเวลา จะมาประหาร
 กี่ปีก็เดือนดาวหมุน ต้องคู่ด้วยความร้าวฉาน รักเราต้อง ทุกข์ทรมาน จันเธอเป็นคู่กรรม

คืนนั้น

ทูล ทองใจ

หนาว...เย็นน้ำค้างกลางดึก ออกใจระทึกดูเหว้าแว่วเดือนเมื่อใกล้จะสว่าง คืนนั้นเรา
 สองคนเคียงข้างซัดเซย จวบพลปรางกอดน้องนางซัดเซยใกล้
 คืน...ทั้งคืนหวานรื่นชื่นฉ่ำ พร่ำพรอดน้ำคำ ร่วมทางสู่ปล้ำในแดนสวรรค์ ยามเมฆลอย
 คล้อยบังแสงจันทร์ น้องออกอ่อนคืนนั้น .. ไม่ลืมจันทร์ไปจนตาย
 เดือนลับลงขอบฟ้า เป็นเหมือนสัญญาว่าใกล้รุ่งรางแสนเสียดาย ใจหายดูเหว้าแว่ว
 ร้องจาพราว...จากน้องจาจาก ผากระอยจาจารึกทรวงใน
 คิด...ถึงคืนนั้นยังฝังจิต คร่ำครวญทวนคิดกลิ่นเนื้อแนบชิดยังเตือนจิตใจ คืนทั้งคืน
 หวานชื่นจาได้ เสียงดูเหว้าที่ไร ยิ่งพาใจรัญจวน

เคหาสน์สีแดง

ยุรฉัตร ภมรมนตรี

ชีวิตในเขตรั้วไพศาล อัครฐานสมความเป็นเคหาสน์ ฉาบสีแดงดั่งชาด เปรียบดั่งเลือด
 รักนกพิราบสาว เป็นวิมานตระการในฝัน ปัจจุบันนี้ แผงเรือนความเศร้า ขาดรักมาบรรเทา
 ร่วงโรยและเก่า ดั่งเหมือนไร้เจ้าของ
 ต่างคนระแวงหวั่นไหว เกล็ดซังอย่างไร หรือรักและเกลียดสับสน จริใจดีกว่าอย่ามี
 เล่ห์กล รักเราเริ่มต้นที่เคหาสน์สีแดง กำแพงสีเทาจะโอบเราไว้ ไม่ห่างไกลหลอมรักเราให้
 แข็งแกร่ง ยอดรักมิหวั่นไหว เคหาสน์แห่งรักนี้รอเราพักพิงใจ

คำปฏิญาณ

ใต้ละออง ธূলีพระบาททรงชัย ทุกดวงใจ ประนมหม่อมภิวัตน์ เปล่งที่สายโกมลหาราช
ราชินีนาถ เลอพิลาสแพรวพิไล คู่บุญญา มหาเศวตฉัตร ศิลปาศีพบุตติลลิตวงจรให้ เมตตาธรรม
แม่ฟ้าขึ้นให้มวลชน ปฏิญาณแล้ว พระแก้วมรกต เลือดไทยทั้งหมดทุกหยดสีมันแดงขึ้น ดูแลรักษา
ฟ้าไร่กังวล ท.ทหารอดทนสู้จนคนสุดท้าย ปฏิญาณไว้ทหารไทยจะสู้ แผ่นดินของย่า ของปู่ อยู่มา
นานหลาย ยินดีปรีดา กว่าจะได้มาคือความเป็นไทย ช่วยกันรักษาไว้ให้ คนไทยทั้งชาติเอ๋ย

คำสารภาพของชายใจดี

สุเทพ วงศ์กำแหง

โศกสลดผมซมซานด้านมา เพราะซึ่งในคุณค่ายอตอบแม่พระคนดี ใจดีเขลาหลงมัวเมา
ราศี คลุกอยู่ในธูลีผิงคลื่นน่านักหนา แพบเท้าขอเอากายสยบลง เพราะผมปลงใจตกคุณกรก
ขาบซึ่งบุญญา เจ็บซ้ำเหมือนเม็กรรรมบังตา พันบ่วงเวรนี้เมื่อน้ำตานองหน้าร้าวราน

อย่าเมินให้มัวหมองอุรา ผมอุตส่าห์ด้านมาสารภาพกราบกราน เจ็บใจก็จงประหาร
น้ำตาพรหมชานรินผ่านจากใจ ชาตินี้ขอภักดีแต่คุณ หาน้ำใจใครอุ่นเปี่ยมการุณ อุ่นเหมือนทราวมวย
ยอตรึกขอกัดดินนโป ขออยู่คู่ขวัญใจเพื่อตายเคียงข้างคุณ

จนจริงไม่จนรัก

สวลี ผกาพันธุ์

สุเทพ วงศ์กำแหง

ช. น้องเอยน้องพี่ น้องเป็นเพื่อนปลอบชีวิตพี่ยามจน

ญ. ล้าปาก ล้าเค็ญโศ เราเห็นอยู่กันสองคน เรายากจนต้องจำเ็นทนกันหน้า

ช. เหลียวดูห้องหับหลับนอน หัวใจสะท้อนพี่อ่อนระอา

พร้อม เราช่วยเรารักกันมา ถึงใครอิจฉาช่างเป็นไร

ช. เราแสนจนคั่นเค้นเหลือดี

ญ. จนหรือมีพี่กลัวจันใด

ช. กลัวน้องตรมขื่นขมฤทัย

ญ. ตัวน้องโยไม่เคยคิดเลย

ช. ใจเจ้างามล้ำเหลือจะเอ๋ย

ญ. เราจนแต่เงินนะพี่เอ๋ยใช้น้องเคยบ่นดวงใจ

ช. ขึ้นใจพี่จริง

ญ. มีทั้งพี่ไป

ข. เราจนแต่เงินนะขึ้นใจ

ญ. แต่รักเราไม่เคยจน

๒. เก็บมาซิเธอ

๗. แนะ เออพิกล

ช. กอดกันแน่น

๓. แะ ชนเล้าใจ

ช. พักอดเธอซักนิดเป็นไร

๗. ช่างไม่ละเอียดใจ

พร้อม จะต้องอายุใครกัน เพราะรักเราไม่เคยจน

อย่าบอกใคร

นี่เพื่อนใหม่ห๊ะ จู้...จู้ อย่าบอกใคร พอใจจรงับไว้ฉันอายหากอ้อจาง ชอบเพื่อนใหม่
ใหม่ี่รู้ซึ้งใจเรา กระซิบเบา ๆ เหมือนละเมอ

ดวงตามันฟ้องให้เราสองมาผูกพัน อันความเป็นเรานั้น มันไม่ไกลทรอกเออ เพียงมือ
เธอจะโอบตัวฉันนาน ๆ อันใดมิต้องการ นอกจากฉันรักเธอ

กริติกวีชาติให้รู้ น่านั่นคนมีเพื่อนมาก ใจฉันจึงอยากเสนอ ฉันคงจะเก้อ ถ้าแม่เธอ
ยังคิดว่า ฉันเป็นเด็กอยู่ซิเธอ

จบฉันทแล้วจงตายเสีย

สินจง บุนนาคกรินทร์

สิ่งที่เรียกกันว่าผู้ชายยอมโหดร้ายทั้งยามรัก และยามร้าง ใจชายเย็นยิ่งกว่าน้ำค้าง
แต่บางที่ร้อนแรงดังทะเลขทราย

ช่วยกันเกลี้ยกล่อมช่วยกันขัง อย่าอึ้งหว้งดีในความเลวร้าย มาชี้มาสัมผัสความตาย
อยากฆ่าผู้ชายให้ตายเหมิอันแมลง

ไฟเย็นในดวงตาชาย มีประกายแวววามร้อนแรง ขอสาปส่งลงกะทะทองแดง โลก
จะได้แล้งผู้ชายเสียที

แต่เรื่องจูบยังจูบดวงใจ เหตุไฉนหัวใจจึงเป็นเช่นนี้ ออมใจยอมให้จูบโดยดี จูบฉันแล้วตายเสียสิ จะได้ไม่หนีไปจูบใคร

เจ็บนี้ใช้หนี้เธอ

วางพลอย

เจ็บในหัวใจที่ในทรวงค้างคา หนึ่งเจ็บนี้หนาใช้หนี้ให้เธอเจอคนดี ๆ สมใจที่หวังจะ
อย่างไรยังรักเธอ

ฉันคงก่อเหมือนหาตทราย ไร้คลื่นสาดซัด ไร้แรงลมเป่า โลกตรงมุนนี้เศร้า ไม่ต่าง
เรานักพรอกบอกให้เธอรู้ไว้

เจ็บพอท่วม ๆ ไม่อ่วมมอร์ทัย หนึ่งเจ็บนี้ฉันใช้หนี้ หมาเวรกรรมกันไปที ใช้หนี้เธอแล้ว
บิดประศุใจของเรา

ฉันคงเศร้ากินข้าวไม่ลง ขึ้นก้นก็คง เหมือนกลืนทรายกรวด เจ็บระกำขั้วปวด ชวดขมดี
เสียกว่าไม่ต้องมาเสียใจ

หนึ่งเจ็บนี้ใช้หนี้เธอได้ไหม และเราจะเป็นเพื่อนที่ดีอีกเธอรู้มั๊ย อภัยให้ฉัน หวังดี
ต่อเธออยู่เสมอ นั่น คือห่วงใย มีต่อกัน รักที่ฉัน มีต่อเธอ คือ ห่วงใย มีต่อกัน รักที่ฉันมีต่อเธอ

เจอเธอเข้าอีกแล้ว

สุเทพ วงศ์กำแหง

เจอเธอเข้าอีกแล้ว ไม่แคล้วคลาดคุณไปได้ ยิ่งทรมานซ้ำใจ ยิ่งอยากไกล ไม่ขอต่อแย
เจอเธอเข้าอีกแล้ว ไม่แคล้วถึงที่ตายแน่ ตั้งใจไม่เหลียวแล โยผันแปรใจอ่อนไปทุกที
ก็โทษคุณว่าจะรักผม ก็โทษคุณชมว่าผมคนดี รอคูณมานานนับปี ไกรธคุณเต็มทีแต่แล้วก็ต้องอ่อนใจ
เจอเธอเข้าอีกแล้ว ไม่แคล้วคลาดคุณจนได้ ที่เคืองจงหายไป มาเข้าใจกันใหม่
ดีไหมคุณ

จำปีสื่อรัก

- ญ. จำปีส่วยในสวนกลิ้งเข้ายวน-เหมือนชวนให้ร้อยเป็นพวง
 ข. ดอก-ที่สอย-ร่วง เจ้าของพวง-เขาตามทวงทุกเช้า เย็น
 ญ. ใกล้เคียงก็เลื่อนไป ใกล้ไม้แล้วโยจึงสอยไม่เป็น
 ข. ชุกในอกดอกเดียวที่เห็น จวบเช้าเย็น ไม่เคยเว้นสักวัน
 ญ. หึงคงหลงปลื้มดูดังลมลืมหึงหัน รีบเอาข้างงามาแต่ง อีกเอาแหวนทองแดงพั้น
 พิคงได้ตัวฉันไป
 ข. พียากจน เป็นไหนดไหน สุดจะไปชวนขวยมา
 ญ. จำปี เอ๋ย เคยสอยจะน้อยใจให้ใครจันทา
 ข. จำปีส่วยลอยฟ้าสื่อรักพาแล้วยังกลับมาเยาะใจ
 ญ. สัทยอกหยอกเอนก้าเกินเขาเชิญให้ข้าเมื่อไร
 ข. จันทานเอ๋ยพอให้ปลื้มขึ้นใจ ตอบรักไว ไว เกิดแม่เจ้าประคุณ

จำเลยรัก

สวัสดิ์ ผกาพันธุ์

เจ็บแค้นเคืองโกรธโทษฉันโย จันทาอะไรให้เธอเคืองชุ่น ปรักปราณเป็นจำเลยของ
 คุณนี้หรือพ่อนักบุญ แท้จริงคุณคือคนป่า

ไม่ขอคุณเข้าเฝ้าจ้องอน แม้ใจขาดรอนขอตายดีกว่า ไม่ขอร้องใครให้กรุณา ไม่ขอ
 เสราไศกาหรือบิณฑบาตอ่อนน้อมใคร ๆ

เชิญคุณลงทัพบัญชา จนสมอรุณจนาแก่ใจ ไม่มีวันที่ฉันจะร้องให้รำไร เพราะฉันมิใช่
 หญิงเจ้าน้ำตา

กักขังฉันเกิดกักขังไป ชังตัวอย่าขังหัวใจดีกว่า อย่าขังหัวใจให้ทรมาน ให้ฉันเสราไศกา
 เหมือนว่าเป็นเช่นดังจำเลย

เจ้าพระยา

ไอ้ชีวิตเป็นสุขล้ำ เมื่อเห็นแม่น้ำเจ้าพระยา นับเป็นบุญและวาสนาที่เกิดมาใกล้แม่น้ำนี้
เจ้าพระยาให้ความร่มเย็น เหมือนดั่งเป็นเส้นเลือดน้องพี่ ให้ความสุขทั้งไพร่ผู้ดี เป็น
มหานที เป็นมนาน้ำใจ เฮ....

เจ้าพระยาให้ความรัก ช้อสลักไปทั่วเมืองไทย รักเจ้าพระยาอย่างสิ่งใด หนุ่มสาวไทย
รักเจ้าพระยา

สุดดี สมเด็จฯ เจ้าฟ้ามหาดจักรี

- ขับร้องหมู่ - อบอุ่นใจไพร่ฟ้า พระเมตตาเบื้องบนยุคลบาท
- ชาย - เอกราชศาสนาสาธุสะ ไฉ้มเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
- ขับร้องหมู่ - บารมีล้นเกล้าเอาชีพรเรา มโนและศิระกรานทุกสถานพลูธำ
- หญิง - สิริธรบรรพศรีวิลาส ปิยชาติราชจักรี กุมารรัชติยา สุดผ่องพรรณ
ดุจจันทร์ล่องลอยฟ้า งามสวยด้วยดาวล้อมเดือน
- ขับร้องหมู่ - ไฉ้หยาดฝนฟ้า ไหลล้นมาสู่ไทยสายใจเพื่อน
- หญิง - ให้ทหารที่อยู่ทุกแดนเถื่อน เคลื่อนรอยยิ้มที่เหงาที่หิม ด้เกราะเคาะสนิม
เพื่อจะยิ้มสักหน
- ชาย - ไฉ้เมตตาดั่งฟ้าดั่งฝน โลกโลกให้ไครหัน อยู่ท่ามกลางกมลของคน
สืบลีบล้านน้อมบูชา
- ขับร้องหมู่ - อะคร้าวค่ากว่าดาวสิบ ดุจดังทิพย์ปฎิมา เปี่ยมบุญญาแปลงราศีประชาไทย
ภักดีสิรินธร

ฉันต้องการเธอ

สุวัจชัย สุทธิมา

เห็นรวงข้าวอ่อนพลิ้ว ทยอยคว่ำพลีล้วยอง ประกายดังเปลวทอง เมื่อดวงอาทิตย์ส่อง
รวงทองดูงามผ่องศรี รักที่ฝากให้น้องกลัวจะหมองเหมือนราตรี จากกรุงมั่งมาถึงนี้ ทุ่มเทใจรักที่
ทุ่งรวงทองนี้ผ่องใส เปรียบว่าน้ำเปี่ยมฝั่งคลอง ดุจพี่รักน้องเปี่ยมมฤตย์ แม้นหากน้ำลดลงไปรักคง
ลดลงจากใจ แล้วใครไม่หมอง

สนธยาอ่อนแสงแดงเรื่อ เหลืองเหมือนเปลวทอง ไกลยามวิกาลลาล่องให้ใจเรานั้นผ่อง
ศรัทธา เราสองอย่าคลาย เปรียบว่าน้ำเปี่ยมฝั่งคลาย

ฉันรักเธอ

สุเทพ วงศ์กำแหง

ฉันรักเธอเสมอ ดังรักดวงชีวัน เธอคิดว่าฉันจะรักนานเพียงไร ถ้าฉันจะรักไม่
นานนัก ฉันคงไม่รัก ได้โปรดจงรู้ไว้ ฉันรักเธอได้ชั่วชีวิตฉัน ฉันรักเธอเสมอ เมสรักชื่อต่อฟ้า
คุยมัศจรรย์ธาราชั้นจันรันตร์ เธอไม่รักฉันอย่างที่ฉันรักเธอเพื่อรำพัน อย่ามาหลอกให้ฉันโปรด
เจตหัวใจไปจากชีวิตเธอ

ฉันรักพี่เขา

สินชัย หงส์ไทย

เอื้ออาทรฉันที่คนจะมีรักโยก่างกัน จะทำฉันใดเมื่อใจรักกันสองเรา หากเธอเป็นของ
ใครดังถูกไฟเผาใจเป็นเถ้า แอบรักพี่เขวบ้านเขาเขามัว

ทุกคนคงจะตราหน้าเราชอบพี่เขาเอาตัวเองพันพัว ตกนรกโลกกันดีไม่กลัวรักจริงใจ
พี่ใครควรจะทำป้ายแขวนบอกให้รู้เป็นแฟนใคร แฟนใคร จะได้พ้นมลทินไม่เปลืองหัวใจ
เอื้ออาทรฉันที่คนจะมีรักโยก่างกัน จะทำฉันใดเมื่อใจรักกันสองเรา หากเธอเป็นของใครดัง
ถูกไฟเผาใจเป็นเถ้า แอบรักพี่เขวบ้านเขาเปลืองใจ

ชงโคบานในฤดูหนาว

ชัชชัย สุขาวดี (ร้อยเอ็ดสร้าง)

เกษรา สุดประเสริฐ

ญ) ยู่ฮู่	ช) ยู่ฮู่
ญ) จันคอยเธอเหมือนเดือนลอย คูเหมือน
คอย ยิ้มเศร้ากับความผันละเมอ	ช) จันคอยเธอเหมือนชงโค คอยเสมอจะบาน
ในฤดูหนาว
ญ) คอยแต่เธอ ละเมอหา น้ำตาร่วง
ไหลพราว	ช) อย่าอาดูรอย่างดาว เศร้าเหมือนเดือน
จันรักเธอ
ญ) อย่ารู้เลือน	ช) ฮึม.....
ญ) รักคอยเดือน	ช) ฮึม.....
ญ) บรรารณาว่าจะมาพบกัน	ช) สัญญา
ญ) ยู่ฮู่ สัญญา	ช) สัญญา คอยแต่เธอ ละเมอหา น้ำตาร่วง
ไหลพราว
ญ) อย่าอาดูร อย่างดาว เศร้าเหมือน
เดือน จันรักเธอ	ช) อย่ารู้เลือน
ญ) ฮึม.....	ช) รักคอยเดือน
ญ) ฮึม.....	ช) บรรารณาว่าจะมาพบกัน
- พร้อม) ทรายที่ชงโคบานในฤดูหนาว

ชายสัญญา

ไอ้ข้าเกิดมา ข้าหมองอร่า อาภัพอันจน กล้ากลืนทุกขทน ความรักมีดมนต์ อับจนกว่า
ใคร ต้องจากถิ่นฐาน จากบรรจรณ์ สัญจรอนแรมไป ทิวแคว้นแดนไกลไกล ข้าอาศัยแสงดาว
ช่วยส่องทาง เสาะหายอศรัทธาม้วย ให้ทานน้ำใจ ให้คลายอ้างว้าง ให้น้องเป็นเพื่อนเดินทาง
เอน้ำใจนาง ส่องทางสัญจรเรื่อยไป ข้าจะให้ความรัก ให้ดวงใจแทนให้อิสสรย์ ข้าจะเทิดทูน
น้องนาง ไว้หว่างดวงใจ ไม่บรรารณา มหาสมบัติ ของใคร ข้าแบกความรักมาไกล เพื่อ
ขอมอบไว้ แต่นาง

ชีวิตฉันขาดเธอไม่ได้

The hot peppers

ไฉจะเสมอเท่าฉันมีเธอเป็นคู่ดวงใจ ไช้คลอยอยู่ทุกวันไป เหมือนทิวาคู่ราตรี แผ่นน้ำ
 คูฟ้าไปตลอดปีรักมันักดีเหมือนปลารักห้องน้ที่ธาร หากชีวิตของฉัน ถ้าฉันขาดเธอคงหมดจิตใจ
 คงครวญพร่ำทวนอาลัย เหมือนคนที่ไร้วิญญา เธอได้ฟัง ฟังฉันร่ำพันกล่าวขาน จงได้ส่งสาร
 เห็นใจในรักที่ักดี ลา.....

เธอเท่าชีวิต บังปลารักน้ำรินริน

ชีวิตในโดม

โดมงาม สมณามสถาบันที่เธอกับฉัน พบกันพร้อมหน้า ก่อเกิดบัณฑิต ผลิตนักศึกษา
 ต่างห้วงนักษณขอเพียงปริญญาซักใบ ซักใบ ครุณิศรีโดมบวญดาว ดุจเดือนสกา วับาววิไล
 เรื่องเรียนเก่งนัก เรื่องรักเก่งไหม อย่าผลอยอย่าไล เดียวโคณรีไทร์ ระทมเหลือทน
 ไ้ร่มยุงทอง นึ่งท่องหนังสือ ครูเดียวตาบรือ หนังสือท่องคน อยากบอกชงโค ร่มไโพธิ์
 ทิวสน ลูกโดมทุกคน รักเจ้าพระยา
 ชาวโดม ภริมย์รักใคร่ ไม่ว่ากับใคร ชึ่งใจทุกครา เกียรติความเป็นคน ผึกฝนศึกษา
 เมื่อฟ้าสกาไ้รับใบปริญญา ขอลาแล้วโดม...

ชีวิตมีทิศทาง

ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์

เพื่อนเอ๋ย ผันท่าไม ให้ไฟ ไหม้ผัน เมื่อวาน ถึงวันนี้ เห็นยังอยู่ อยู่อย่างเดิม ต้องมี
 ทิศทางไป ด้วยใจ อึกเต็ม ประเดิม ค้นหา พรแสวง หรือสวรรค์ ผู้ที่บุญ หลนทับ นั้นมีโชคดี
 ล้านคน จะมีสักคนหนึ่งไหม อย่างปลาเป็น ว่ายทวนน้ำไป แต่ปลาตาย เห็นไหม ไหล...ลอย
 ตามน้ำมา

ทิศทางไหน สู้ชัยชนะ เราจะเดินก้าวไปแสวงหา สิ่งอันปรารถนาจะสมดังใจ ผู้ที่คอย
 บุญหลนทับ นั้นมี โชคดี ล้านคน จะมีสักคน หนึ่งไหม อย่างปลาเป็นว่ายทวนน้ำไปแต่ปลาตาย
 เห็นไหม ไหล...ลอยตามน้ำมา

ชีวิตใหม่ในโลกใบเก่า

ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์

อันฟ้ากว้างใครสร้างกันเล่าใหญ่เท่าจันใด อาทิตย์จันทร์นั้นโง่บอกคืนและวัน เป็นฟ้า
ที่บางกวีแก้วสร้างภาพยกลอนมันนั้น เป็นเพดานของจรวดขึ้นไปอวดศกดา

มาสนใจโลกเก่าใบนี้เสียยังจะดี...กว่า ฟ้าไม่ผ่าถ้าเราไม่เหยีย...ฟ้า...ทำ...ดิน
สร้างชีวิตในโลกใบเก่าให้ชีพเราโสภิณ อนันที่ชีวิตจะสวยจะดี

คนไหนที่ในโลกใบเก่าจนแล้วจนเล่า ไม่คิดขึ้นสักที ควรริเริ่มกันแต่วันนี้จะเลวจะดีอยู่ที่
ตัวของเรา ชีวิตใหม่ในโลกใบเก่าขยันกันเข้าสิบเท่าจะคว่ำหง ชีวิตคนมีขึ้นมีลง ต้องทรงและ
อดทน

มัวทอดใจถอนกับยอดสนคล้ายคนล้นหนทาง เหมือนดังอยู่ในช่องว่าง...ของ...
ดวง...ดาว ตรงนั้นแหละมันมืดเกินกว่ามัวท้อรอท่าโชคชะตาเหมือนเงา ชีวิตมีอุปสรรคมีเบา
ก้าวไปหามันและ...พัน...ผ่า..ไป

ชุมพร

ชรินทร์ นันทนาคร

ชุมพร นี่มีพรชุมเป็นไฉน พังชื่อเพราะ เสนาะใจ ใครเขาตั้งชื่อชุมพร ชุมนักรักหรือ
ซัง แม่นใครพัง วานตอบไว้ลอบใจ

หากชุมพร ชุมนัก ประจักษ์จิต พังจะขอ ผากชีวิต ชิดใกล้ ขอพร รักเพียง ละอองไอ
อย่าให้ใคร เขาพรากจาก...ชุมพร

โชติรส

ชรินทร์ นันทนาคร

รวงทอง ทองลั่นทม

ช) ไอ้โชติรสเอ๋ย พังน้ำคำพี่เอ๋ย เอ๋ยเจลดรักมา บอกรักขวัญตา เหมือนเมฆบอกรักผากฟ้า
ยังยืนอยู่เป็นนิรันดร์

ญ) ทานเกลี้ยงมาชิดเชย พังน้ำคำพี่เอ๋ย เอ๋ยเปรียบเปรยร้อยพัน คนเขารู้ทัน รักพี่มีที่พันจึงคิด
แบ่งปันเจือจานไป

ช) แต่พี่รักเดียวใจหนึ่ง

ญ) พี่คงรักน้องไม่ถึง ถึง แม้เพียงครึ่งใจ

ข) เชื่อคำ	ญ) น้องกลัวจะซ้ำร้ายไป
ข) ขอเพียงให้น้องเชื่อใจ	ญ) เชื่อใจใครนะพี่บา
ข) จวบจนชีวิตวาย	ญ) ความรักเราไม่หน่าย หน่าย
ข) กลับกลายสัญญา	ญ) จริงใจทุกครา
ข) รักให้แสงสุริยอจณา	พร้อม) ให้ฟ้าให้ดาวอายุเราเอย

เชื่อไม่ไหว

สุเทพ วงศ์กำแหง

สวลี ผกาพันธุ์

ญ) คินนี้เดือนโยมมอง	ข) รักเราซิผ่องอย่ากลัวอย่ากลัวจะหมองซีวี
ญ) เจอแล้วซิความรักเจ้าตัวดีมาจู้จี้
เข้าซื่อรา	ข) เมื่อเอ่ยปากว่ารักหัวใจยิ่งกว่าปากเพราะ
ใจรักเปี่ยมวิญญา
ญ) สรรคพรรณนาหลงเชื่อน้ำตาจะตกใน	ข) ความรักย่อมทรงศักดิ์ดลบัลลังก์ของราชาได้
ญ) สุดแต่เธอเพื่อพราไปพลิกลิ้นลวงใคร
ซ้ำใจมากี่คน	ข) เชื่อใจ เชื่อใจ
ญ) เชื่อซิเชื่อใคร	ข) อ้าว
ญ) เชื่อใจฉันกลัวไม่วายจะซ้ำกมล	ข) ขอให้เชื่อ
ญ) คิดจะเชื่อดูสักหน	ข) ขึ้นอย่างนี้แล้วพี่จะไปไหนพัน
ญ) แต่เมื่อเธอชุกชน เสียจนฉันเชื่อไม่ไหว	

ขอสวาท

แจ้วจาเรียง เสียงขอ สวาทหวาน ไพเราะปาน คนธรรมดา บรรเลงสรวง ระวังเรื่อย
เจื้อยฉ่ำ ขำในทรวง ถวิลท่วง หวนนุช สุดเสียงขอ
แต่ละครั้งฟังข้าว่ารัก อยากรู้จัก ผู้สืบนั่นใครกันหนอ มิใช่หวังเป็นสตรีที่เขารอ
เพียงแต่ขอให้ขอสวาท อย่าขาดเสียงครวญ

ดัลซีเนีย

แต่นานนับชั่วมกับกลับ ข้าเคยฝันไม่เว้น ได้เห็นจนใกล้ชิด ชัดเจนนใจ ไม่เคยแม้สัมผัส
กาย แต่ยังรู้ในส่วนลึก ผนึกไว้ในหทัย แด่จอมขวัญ

ดัลซีเนีย...ดัลซีเนีย...นางสวยเกินกว่าแดดเผา ลมจะพัดพา เห็นภาพคงเหมือน
ฟ้าประทาน จากแดนพิมานไหน

ดัลซีเนีย...ดัลซีเนีย...ข้าจะขอเพียงแต่กาย ด้วยปลายนิ้วเพียงเท่านั้นวานอย่าหนี
วานอย่าถือ หรือเอียงอาย ให้ข้ารู้แน่แก้ไข ใช้นางไม้อันนุบไหว อันอาจหายไปกับแสง
แห่งตะวัน

ดัลซีเนีย...ดัลซีเนีย...ข้าจะผันจะเสาะจะหา นางดัลซีเนีย ทั่วโลกการรับรู้ความจริง
ค่าความเป็นยอดหญิง ดัลซีเนีย...ดัลซีเนีย...

ดวงตาสวรรค์

ชรินทร์ นันทนาคร

จุจดาว พรางพราวสวรรค์ ผ่องพรรณณา คือ ดวงตาฟ้าเสกสรร ประทานให้แวววาม
งามระยับ งามเหมือนดาวประดับใจ ผ่องใส บริสุทธิ์ ดุจน้ำค้าง

เจิดฉายด้วยประกายรัก จากในสายตาพรางพราว เปริดแพร้วเปล่งแวววรั้งมา รวากับ
บัญชาของสวรรค์ เจิดจันทุกอย่าง ส่องชีวิต ส่องชีวี มีมีเลือนลาง ไม่อ้างว้าง เพราะอาจมี
ดวงตาสวรรค์

ดอกแก้ว

สุเทพ วงศ์กำแหง

แก้ว ดอกนี้ หอมยาวนานดีที่อยู่ทุกวัน กลิ่นเจ้านั้น สัมพันธ์ใจพี่ ปองภักดีเสมอเนื่อง
งามผ่องพรรณทุกคืนที่ฝัน ทุกวันที่เพื่อ พี่รักเธอ ด้วยวิญญาน สะท้านใจ

แก้วใจ...จำรู้ตัวใหม่ว่า งามน่านภิมย ไร่พระพรหม คงป็น เสกสรรให้สดใส
สวย...บนโคกหวานบนแคร่อยั่วเข้าใจ แก้วผ่องใส แม้อยู่ใน ความมืดเอย

ดอกไม้ของชาติ

มองเห็นไม้ดอกเจ้าบ้านไสว กลิ่นเจ้าเข้าใจหลายพันธุ์บุปผา ไน้กาหลง พุดตาน นั้น
ดอกกรรณิการ์ ต่างสีมีค่าสรรมา เพื่อความเบิกบาน ดอกเอยดอกรักสูงศักดิ์พอเหมาะสม ไม่สูง
จนหลงลืมเพียงให้ชม สมใจนานมา ไฉนนางแย้ม แย้มยิ้มอยู่ริมธาร ดอกบุหงาพิกากันต์ รักเจ้า
บ้านไม่รู้โรยเอย ช่างรักเร่เจ้าเรรวนเร่ไปคล้ายนวล มีควرت์เลย เทียวเร่รักพักเอา แง่งที่
เขาหวงเชยเหมาะสมคำเอ่ย เย้ยเอาให้เจ้าออกตรม ดอกเอยดอกไม้หาใช้งามแต่สี กลิ่นหอม
มวลมาลีคือสตรี หอมความดีพรหมเชิดชูศักดิ์หญิงแท้จริง ให้อย่างคำชม ให้อบอวลหอมหวานทนลม
สมกับเป็นดอกไม้ของชาติ

ดอกหญ้า

สุเทพ วงศ์กำแหง

หวังก็จะยื้อ ขายก็จะซื้อ หากเธอนั้นคือดอกหญ้า ฉันกลัวเกรงว่าเธอจะย้ายเข้าเหยียบ
ให้เฉา

ฉันไม่เคยรัก ฉันไม่เคยหลง ไม่เคยส่งสารใครเท่าสายตาเธอเศร้ายิ้ม เธอโศก
เหมือนกล่อมโลกผัน

ดอกหญ้ายอดรัก ของประจักษ์ใจฉัน ยอดชูคู่ขวัญ เธอกับฉัน เชื้อชีวิตกันเกิดหนา
แม้หากจะไร้เขาใส่ใจรัก อย่าตรมนักเลยดอกหญ้า รู้ตัวดีว่าฉันสมัครรักอยู่เสมอ

คาราอาลัย

ชรินทร์ นันทนาคร

คาราย่อมจะอาลัยปากฟ้า ปองรักเวหาเร้นรมย์ คงไศกตรมยามรุ่งพลัน คงอาลัย
ห่วงใย สวรรค์ เพราะเคยสัมพันธ์ต่อกัน นิรันดร

ฟ้าอาจถือ เป็นเหมือนเจ้าของ คอยคุ้มครอง รักดาวทั่วทั้งอัมพร แต่ความรักจากไป
เหมือนนกจากคอน ทั้งรอยไว้ให้รำวรณ์ ทั้งคอนไว้ให้อาลัย

มองดาวจึงเปรียบตัวเรายามนี้ ชีวิตอันเจาสิ้นดี คงไม่มีใครห่วงใย จึงตรอมตรมเยี่ยง
ดาวโฉน ทมองไหม้เพราะมีเยื่อใย รักห่วงแทน

ฟ้าย่อมหวงดาวร่วงห่วงหา เพียงพริบตา เห็นดาวใหม่คล้อยมาแทน ความรักจากไป
ถึงร้อยถิ่นแดน มิมีรักใหม่ทดแทน ฉันจึงแสนสลดอาลัย

ดาวประจำใจ

ฟ้าย่อมจะหวงดวงดาวฉันใด ดวงนั้นร่วงไปใหม่มาทดแทน ฉันรักเธอ ห่วงเธอ
 สุดแสน ห่วงแทนคุณคงฟ้าห้วงดาวนั้น
 สูงเกินเอื้อมสอยลอยมา เธอสดเกียติมาสู่ความเสมอกัน หวังเป็นดาวประจำใจฉัน
 ฉันจึงเห็นเธอสำคัญกว่าใคร
 อ่อนโยนสวยระคนเศร้า เธอเปรียบดาววาวับจับใจ ดังดาวเหนือส่องเรือล่องน้ำไป
 ห่างฝั่งไกล กลางสายน้ำ
 แสงดาวกระพริบลมกระซิบเป่า เจ้าซุกกับดาวด้วยเพลงของกวี ร้อยลำน้า เกิดได้ยามนี้
 เหมือนใจฉันที่ รักดาว รักดาว

ดาวประดับใจ

ชีวิตฉันศรัทธาฉันรุ่งเรืองเพราะคุณ แม่ยอดรักเฝ้าการุญร่วมสร้าง ชีวิตจึงเดินไป
 ตรงทางไม่อ้างว้างเพราะเธอเป็นดาวประดับใจ
 ชีวิตเราที่จรัสเพราะสัจจะ ต่างมานะพยายามให้อภัย จะมีน้อยก็แบ่งปันกันได้ เพราะ
 สองเราจริงใจไม่จิตจาง ชีวิตฉันศรัทธาฉันรุ่งเรืองเพราะคุณ แม่ยอดรักเฝ้าการุญร่วมสร้าง
 เรารักกัน เรารักกันไม่อาพราง ไม่อ้างว้างเพราะเธอเป็นดาวประดับใจ

เด็ดดอกฟ้า

ชรินทร์ นันทนาคร

งาม-งามเสียจนขี้ใจ แม่คุณละมุนละไม เปรียบบวญใจของชายทุกคน งามเสียจริง
 ยอดหญิงสวยซึ้งกมล ช่างสวยช่างชน ช่างอ่อนโยนมีสรวลฮา บุคคลคนหนึ่งอย่างพ้อห้ามความ
 ักคิ ที่เคยมีต่อกันมา กว่าจะรู้ว่าเธอคือดอกฟ้า ก็รักเสียเต็มอุรา ไถ-จะว่ากันทำไม
 งาม-งามเหมือนเทพธิดา อ่อนช้อยเหมือนลอยฟ้ามา สบสายตารู้ภาษาใจพิรุติว่า เธอ
 นั้นเมื่อยไย อย่าเร้นซ่อนใจ อย่าเอียงอายเลยดอกฟ้า วาสนาคนยากของที่สุดอ่อนแอวยจี
 ให้เทวีกรุณา เมื่อจะรักปักใจกลัวใครอิจฉา หากเธอไ้ม่กายลงมา ขอเด็ดดอกฟ้ามาแซม

แด่เนื่องผู้พิการ

หมู่) วามมองตรงมมอันแสนเศร้า
พิกลพิการเหลือลาเคียด

ยากเย็นจึงเป็นดังบัวไร้ราก
พระพรหมหรือถูกผลิบิต

เดี่ยว) ท่อนไม้ได้ฟังทันหลังเบือนหน้า
กบไกลหนองสระจะอ้อนวอนใคร

ไม่ช้าไม่ตรม ล้มแล้วยืนได้

คนใจแสนจิต ขี้ตืดลั่นดี

หมู่) ตาที่สนิมของเหล้าจับเบรอะ
กายที่พุ่มเพื่อยขี้เมื่อยทั้งปี

บางคนจับเจ้าทั้งเพาเงียบและเยียบเย็น
ทั้งกรรมทั้งเวร โหมกระพ่นา น้ำท่วมปาก

ดวงตาแห่งผาก ไร้น้ำหล่อเลี้ยงชีวิต

ทั้งกายทั้งใจ นื่อง ไม่ผิดกับท่อนไม้

ไม่มีน้ำตาจะรินหลังไหล

ขอน้ำใจแบ่งปันฉันที

จะไม่อ้อใครให้เสื่อมราศี

อ่านกวีสักบทได้โปรดเถอะ

ใจที่เลอะเทอะเพราะคราบโลกีย์

จนถึงวันนี้ ท่านสบายดีหรือ

ต้นรัก - ดอกไผ่

เอกพันธ์ บันลือฤทธิ์

เฝ้าปลูกต้นรักไว้ต้นหนึ่ง อยู่ติดริมเถาตาสึง ประหนึ่งจะเป็นสักขีพยาน หัวใจของเรา
เฝ้าอธิษฐาน ให้ดอกรักบานเมื่อนั้นจะนาน เป็นปี หนึ่งเคยรดน้ำพรวนดินให้พุ่มพักจนรักโตใหญ่

อันดอกรักบานกลางจิตคนทั้งโลก แต่ใจฉันมีดอกไผ่บานทุกเช้าค่ำ ปลูกต้นรัก มีแต่ออก
ดอกไผ่ประจำ จึงสุดจะช้ำยามเมื่อรักไกล เฝ้าปลูกต้นรักไว้ต้นหนึ่ง อยู่ติดริมเถาตาสึงมันใกล้
จะถึงวันพบความตาย พระพายชายใบกกลิ่นไผ่ สลาย แต่ไผ่รักก็กลายมิเคยสลายจากทรง

ตะวันยอแสง

ชรินทร์ นันทนาคร

ตะวันยอแสงสีแดงคล้ำ คล้ายกล่าวคำอาลาจากไป ตะวันรอนอ่อนใจ จะมองทางไหน
หัวใจว่าเหว่ ฉัน รักทะเล เป็นห่วงทะเลไปทุกวัน ทะเล ช้ำกับฉัน ผลัดกันร้องไห้

ตะวันยอแสง สีแดงสลับ ฟ้ามืดมัว แผงความกลัวไว้ ตะวันลาจากไป ไอ้เธออยู่ไหน
เป็นสุขหรือเศร้า ฉันหลงละเมอเป็นห่วงเพียงเธอไม่เจอแม่เงา ชีวิต อับเฉา ฮัม...ยามไร้
ตะวัน ยามไร้ตะวัน ยามไร้ตะวัน

ตาต้า

ร้องไห้ทำไมนะใจ ตัวเองใช้ไหมรักเขา ชั่วสุดจะฝันกับคืนเศร้า ๆ ที่เคลื่อนด้วยดาว
ระยิบไถล ร้องไห้คนเดียวเรา มีเพลงเหงา ๆ ฟังไหม เขาห่างไปแล้วไปรักคนใหม่ ตาต้า
ไปไหมเธอ เป็นใบไม้หรือใจเป็นใบหญ้า คงจะไม่มาละเมอ เจ็บตรงนี้นั่นเองโทษใครได้
มันเจ็บด้วยใจรักเธอ ไม่มีแล้วน้ำตาที่คลอเอ่อ ไม่ขอร้องเธอกลับมา เธอไม่เห็นหัวใจอันมีค่า
งดงาม ตาต้าจริงจริงเสียวันเวลาที่จะรัก คนไหนสักคนพอใจ ไม่ทนแล้ว ฉันยังวาววาว
ดั่งแก้วเพชรน้ำใส กระพบแสงไฟก็วาววับ

ถ้าฉันจะรัก

พิทยา บุญเกียรติ

ถ้าฉันจะรัก รักใครฝงใจรักมัน ขลุ่ให้ฉันโชคดีที่ได้รักเธอ เพราะเธออยู่ในสายตา
ของฉันเสมอ ถ้าเธอรักฉัน ฉันจะรักเธอเสมอสนอง

เลือดสาวของฉันเต็มบาเหมือนฟองสบู่ ไม่ต้องดูไม่ต้องขี้ก็พอมีฟอง คนรักกันชอบกัน
ดวงตามันฟ่อง ความรักเรียกร้องปรารถนามารักกัน

ทหารเสือพระเจ้าตาก

หมู่ ชาตีสื่อเชื้อชาติไทยอดทน สู้ทุกคนและลูกแม่ไทย ขี่ม้าเขา เขาหาภัยไทย อย่างกับควาย
ไถนา

ช) ทหารเสือพระเจ้าตาก รักชาติแรงกล้า ฟ่องสอนให้ฆ่า

ญ) แม่นครมาบุกรุกไทย

ช) ทหารเสือพระเจ้าตาก

ญ) เค็มคังเกลือ

ช) ทหารเสือพระเจ้าตาก

หมู่ ดาบจะกวัดแกว่งไกว สืบให้หายแค้นคอกา ให้ลือชา ว่าชาติเชื้อชาวบางระจัน

ญ) หัวใจมันเดือด

ช) เสียเลือดไม่หว่น

ญ) หาญทำปณิกประจัญ

ช) สมเป็นทหารไทย

ญ) ครั่งไถยามที่ไทยแพ้ เมียและแม่ขมขื่น ลูกหลานสะอื้นใจ

- ข) น้ำตาเป็นเลือด ถูกมันเชือดแย่งไทย มันสะใจไหม ก็คนไทยเป็นทาส
 ญ) ทหารเสือพระเจ้าตาก
 หมู่ ทหารเสือพระเจ้าตาก รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ชีวิตเป็นราชพลี

ทะเลไม่เคยหลับ

ชัชฎาภรณ์ รักฉะฉา เวช

เศรษฐา ศิระฉายา

มองซิมองทะเล เห็นลมคลื่นแห่งจุบหิน
 บางครั้งมันบ้าบิ่นกระแทกหินดังครืนครืน
 ทะเลไม่เคยหลับไหลใครตอบได้ไหมใจจึงตื่น
 บางครั้งยังสะอื้นทะเลมันตื่นอยู่รำไป
 ทะเลหัวใจของเราแผ่เอารักแอบเข้าไว้
 คูชี่เป็นไปได้อันใจเหมือนดังทะเลครวญ
 ยามหลับไหลชั่วคืนก็ถูกคลื่นมันปลุกจันทรจวน
 ใจรักจึงเรรวนมิเคยจะหลับเหมือนกับทะเล

ท่าจลอม

ชรินทร์ นันทนาคร

ที่อยู่ไกลถึงท่าจลอม แต่พี่ไม่ตรอมเพราะรักพยอมยามยาก ออกทะเลจะหาปลาผาก
 แม่คุณขวัญใจคนยาก รับของผากจากพี่ได้ไหม ไปรดเมตตารักพี่สักนิด พี่มอบชีวิตอุทิศให้สาว
 มหาชัย แยกความรักข้ามทะเลมาให้พ่อแม่และคลื่นเท่าไร รักจึงได้ว่ายนำเข้ามา

ท่าจลอมกับมหาชัย จะคิดทำไมว่าไกล เชื้อมความรักไว้ดีกว่า ตอบเพียงสักคำว่าไม่รัก
 จะหักใจลา ขอนตัวตามประสา จะหนีซ่อนหน้าห่างไกล เรื่องทะเลนั้นพี่พอรู้ แต่เรื่องเจ้าชู้ไม่รู้
 จะทำฉันใด หยั่งทะเลพอจะเนคได้ แต่ความรักเกินครวญใครลืกละเท่าไรไม่รู้หยั่งถึง

ทาสเทวี

The hot peppers

บุญฉันมีแต่คงไม่ถึง ฟ้ายิ่งไม่เวทนา คอยเฝ้าแต่คอยทุกครา ดวงจันทร์ไม่ลอยเลื่อน
มาใกล้เราคงแหว่งคอยแต่คอยหาย เสียตายดวงจันทร์ไม่บรรเทา ลอยลับไม่เหลือแม้เงา
รู้หรือเปล่าว่าเราเฝ้าชอกฤดี

เธอเป็นดอกฟ้ารู้ไหมว่าเราเป็นดั่งทาสเทวี แม้ไม่ปราณีชาตินี้คงระทมอยู่เรื่อยไป
รอฉันรอดด้วยใจวิงวอน ขอบังอรเมตตาจากใจ เพียงยิ้มสักนิดก็จัญจนคงบอกรอเรื่อยไป ด้วยอุสึ
เมตตาของเธอ

ที่รัก

วง เพื่อน

ที่รัก...ทุกวันนี้ฉันเดียวดาย เห็นคลื่นสาดซัดทรายเขาใจฉัน
ที่รัก...ทะเลระทมทุกวัน เพราะวันหนึ่งนั้นเธอจากฉันไป เหลือเพียงคลื่นและทรายกับสายลม
ซัดเส้นที่ฟ้าไว้ ฉันแหว่งใจอยู่ตรงนั้น สอดส่องไม่เห็น ห่วงใยศรัทธา ผากส่งใจซึ่ง ๆ
ถึงใจเธอทุกเวลา เพียงพริบตา ไปถึง ที่รัก...รักเธอรักตราตรึง ถึงแม้เธอซึ่งใจรักใคร่นั้น
ที่รัก...หัวใจฉันไม่หวั่น และสักวันนั้นเธอจะเข้าใจ ฉันไม่อาจรักใครหากไร้เธอ ใจคอยเพียง
เธอ รักเธอเป็นหนึ่งเดียว

ทุ่งรวงทอง

ชรินทร์ นันทนาคร

ทุ่งเอ๋ยทุ่งรวงทอง เห็นข้าวออกรวงน้อมองดูแสงทองสีแห่งศรัทธา พืมาได้ยลนฤมล
นวลน้อมบ้านนา ถึงจะสวยตามประกายไสภา เหนือกว่านางใด
ทุ่งเอ๋ยทุ่งรวงทอง น้ำเปี่ยมอยู่เต็มฝั่งคลอง เช่นพี่รักน้องเปี่ยมฤทัย สะพานเชื่อมคลอง
เหมือนพี่กับน้อง เชื่อมใจถึงอยู่แสนไกลแค่ไหนเชื่อมหัวใจให้สมบอง
พี่เขียนถึงถิ่น น้องเอยอย่าหมิ่น น้ำใจเพื่อนใหม่จะหมอง ขอยู่ขอตาย จนวันสุดท้าย
กับน้อง ใต้ทุ่งรวงทองนี้เป็นเจ้าของเรือนตาย
ทุ่งเอ๋ยทุ่งรวงทอง แม้นหากขาดพี่ขาดน้อง ทุ่งรวงทองก็หมดความหมาย พืมาจากกรุง
หมายมุ่งมาหาเพื่อนตาย รับปากรักพี่ได้ไหม ไหว้วางใจทุ่งรวงทอง

ทูลเจ้าทูล

ชรินทร์ นันทนาคร

รวงทอง ทองลั่นทม

- ฦ) ทูลเจ้า โอทูล ของข้าอย่างหมองหมาง วานหายเคืองเรื่องหลังหลังคลายระเคืองขุ่นใจ
 ช) ลืมท้องนา แล้วหันมาทำไม ไปชื่นชมเพื่อนใหม่ ชี โยทันหันกลับมา
 ฦ) ทูลเอ๋ย เจ็บพอแล้วเอ๋ย อย่าซ้ำ ซ้ำ ทูลเอ๋ยซ้ำซ้ำ ซ้ำ ในน้ำคานักหนา
 ช) ทูลรู้เจ้า รวงเอ๋ยทำกับข้า ยังมี น้ำหน้ากลับมาจ้อข้าอยู่ไย
 ฦ) โธหน้าใจ เพื่อนกระไรใจเขา โททูลจะลืมเพื่อน เก่า เก่า เจียวหรือโฉน
 ช) ข้าเคยซ้ำ ฦ) ก่อนรวงหลังทักคิดไป
 ช) ข้าเสียหน้าตาเท่าไร ใครนะ ใครนาพา
 ฦ) ทูลเอ๋ย อย่าเคืองนักเลยข้าจ้อ จ้อ รวงหลังไปใครขอ ของจ้อทูลสักครา
 ช) ทูลระกำ เคยหลงจ้านรรจา เกรงเจ้าสมน้ำหน้า หนอยมาหยามข้าให้อาย
 ฦ) รวงสาบาน ปฏิญาณวาจา มิเลือนเพื่อนทูลของข้า กว่าชีวิตสลาย
 ช) แน่จริงนะ ฦ) ไม่ลืมสัญญากลับกลาย
 ช) หนอยเจอพบเกลอเพื่อนใหม่ ใหม่คร้าน ไกลบ้านนา
 ฦ) ทูลจำก่อนเคยเห็นมาแต่ไหน ไหน ทูล รักรวงบ้างไหม ไหม ลองเผยใจบอกมา
 ช) ทูลรักรวง ทูลแทนทรวงบูชา
 ฦ) รวงจะไม่หนีหน้า อยู่เป็นขวัญตาของทูล สุดเจ็บใจเราต้องแพ้พ่ายปล่อยใจรักเธอ (ซ้ำ)

ทูลฝันร้าย

ชรินทร์ นันทนาคร

รวงทอง ทองลั่นทม

- ช) ทูลฝันร้าย ดูคล้ายเป็นกลางชีวัน ทูษ์ทรวง ห่วงใยไหวหวั่น หวั่นพรันใจนักรวง
 ฦ) ฝันเป็นโชน จึ่งทูลขี้ใจลั่นทรวง ทูลจำทูลบอกรวง ห่วงกังวลถึงใคร
 ช) ทูลใจหาย ฝันร้ายเตือนใจราง ๆ เห็นใครพารวงลับห่าง ห่าง เพื่อนรักร้างไกล
 ฦ) โธ...ทูลเพื่อนเจ้า รวงขึ้นมาสาใจ ไม่หลงลมปากใครใครหนีไกลบ้านนา
 ช) หวาดหวั่นวิญญา เหลียวซ้ายแลขวาไม่เห็นหลงคอยรวง เข้าชั่วเย็น เย็นไม่เห็นเรียกหา
 ฦ) หวาดหวั่นไปไย ฝันไปชั่วนิทรา แท้รวงใช้ลิ้นหนีหน้า อย่าไศกาจาบัลย์

- ข) รวงเพื่อนเอ๋ย เมื่อเพื่อนรวงแรมรา ทุกข์ในอกใครช้ากว่า กว่า ข้าตรมทุกวัน
 ฦ) แสนชื่อหนักหนา ทูยจำนารักครัน รวงมิขอแบ่งปัน ปัน รักเหลือเผื่อใคร
 ข) อยู่ใกล้เพื่อนรวง เห็นหน้าขึ้นรวงหนักหนา แม้เพียงแว่วเสียงกู่หา หา เทนื่อยล้าก็หาย
 ฦ) อยู่ใกล้เพื่อนทูย เห็นทูยเพื่อนเราเพงาคลายเห็นกันแต่น้อยคุ่มใหญ่ ใหญ่ เพื่อนตายของรวง
 ข) ไร่ความผัน คินนั้นให้มันคลาย แล้วรวงอย่าคิดแทงหน่าย หน่าย ไกลทูยนะรวง
 ฦ) รักทูยกว่าไหน ไม่ทิ้งให้ช้าทรวง พร้อม) เรารัก เราต่างแชนหวงมียอมห่างกัน

เทวดาเดินดิน

คนพล แก้วกาญจน์

ใช้ช้อยากเด่นช้อยากเป็นเทวดา	เสื้อและผ้าเราก็ด่างเหมือนใคร ๆ
เราชื่อในตลาดขายของเก่า ๆ	ไอ้ตัวเราก็ก่อนนี้
ใช้ช้อยากเด่น เป็นผู้นำหรือตาม	ยอมรับในความเท่ากันบรรดามี
คนทุกคนมีค่างามในความคิด	โลกจึงมีวันนี้ให้ฉัน
ฉันเคยล้มลุกคลุกคลาน	ผ่านชีวิตทุกอย่าง
หลายคราฉันเคยหลงทาง	ห่างบ้าน ห่างคน เห็นใจ
เป็นเทวดาแล้วไยต้องมาเดินดิน	ลืมเพดานดินถึงกินข้าวแกงทุกมื้อ
เจียมตัวเพราะเราเป็นคนชื่อ ๆ	สองมือนี้สร้างตัวเอง
เป็นเทวดาแล้วยังต้องมาครวญเพลง	ตัวเองพอใจ เพราะเพลงไม่เคยคิดร้าย
เป็นตัวตนเพราะเราเป็นคนง่าย ๆ	ฉันเองใช้เทวดา สักหน่อย

เทิดพระเกียรติปิยมหาราช

หมู่ (สุเทพ วงศ์กำแหง, จินตนา สุขสถิตย์
เพ็ญศรี พุ่มชูศรี)

ข) ขอเทิดพระคุณ ล้นเกล้าปิยบิดนทร์	พระบรมนทร์มหาราช
ไทยทั้งชาติ ต้มคำพระกรุณา	คัจฉัตรพำคุ้มเกล้าประชากร
ญ) ขออัญชลี พระบาทปิยราชัย	พระฤทัยเย็นล้ำอัมพร
เลื่องลือชาพระนาม จุฬาลงกรณ์	เกริกก่าจรทั่วฟ้าอาศรัย
ช) ขอน้อมเศียรเกล้าอัญชลี	ญ) แทนละอองธุลี ภักดีพระเจ้าจอมสยาม
ช) ยิ่งแสงสุริย์ เปล่งบุญธรรม	ช)+ญ) เทิดพระนามปิยมหาราช

เท่านี้ก็ตรม

สุเทพ วงศ์กำแหง

เท่านี้ก็ตรมหนักหนา แล้งยังจะมาใช้ความเย็นชาฆ่าฉัน ออกตรมขมจิต คิดว่าสักวัน
คิดว่าไม่นานฉันคงจะสิ้น เท่านี้ก็ตรมไม่หาย ไทจะต้องอายแล้วยังไม่วายถวิล ต้องชมชบหน้า
น้ำตาร่วงรินไหลโลมลงดินเหมือนรินจากใจ
อย่าเย้ยเยาะฉัน แล้วคงสักวันเธอต้องร้องไห้ วันนั้นปรีดา พรั่งนี้บราชัย แล้วจะเจ็บใจ
โทษใครเล่าเธอ
เท่านี้ก็ตรมเจ็บช้ำ ระกำเท่าไร ฉันยังอภัยให้เสมอ ไม่เคยนึกโกรธคิดลงโทษเธอ
แล้วใครเล่าเออรักเธอเท่าฉัน

เธออยู่ไหน

สุเทพ วงศ์กำแหง

สวลี ผกาพันธุ์

ญ) ใครคนนั้นที่ฉันฝันถึงเขา ใครคนนั้นยิ้มเศร้า ๆ เขาอยู่ไหน ใครคนนั้นที่ฉันรักเหมือนดวงใจ
อยู่ที่ไหน นะจันทรจันหลงคอย	
ช) อยู่ที่ไหนไม่สำคัญ พรอกขวัญจิต โปรดจงคิดถึงกันสักวันละหน่อย อาจแทรกอยู่กับน้ำค้าง
กลางดวลอย อาจจะยิ้ม อย่างละห้อย คอยสัมพันธ์	
ญ) เธออยู่ไหน	ช) ฉันอยู่นี่ที่รักจำ

น้องนางบ้านนา (1)

เดือนเจ้าเอ๋ย ส้มรักที่เคยขึ้นทรวง เจ้าจากไปเมืองหลวง เหมือนเดือนคล้อยดวง
มิเคยคิดห่วงนาท้องนา ทั้งพี่ให้คอย คอยหาย คอยเดือนฉายฉายท้องฟ้า แต่เดือนน้องนางของข้า
โยทิ้งคนบ้านนาให้ตรม

ส้มถ้อยคำ ส้มคั่งน้ำเคียวายคลอ ไล่เจ้าส้มขลุ่ยพ้อ พ่อน้องนวลพลั่วครวญ จออัน
สายลม ฝนยังไม่ทันหมดดี เดือนเจ้าหนีหารักห่ม ออกขายข้าว เกินจะบ่ม เดือนน้องไปขึ้นชม
บางกอก

เพลินนิม คารมหวานเจือ ตกเป็นเหยื่อ เชื้อคำเขาหลอก ส้มแล้วหรือบางกอก
เพลงเขาบอกว่าอย่าไปเลย

คืนกลับมา เป็นสาวบ้านนาอย่างเคย หนึ่งบ้านนอก ออกเอย รักจริงมิเคย ละเลยสาบาน
สัญญาถึงเจ้าถูกเขื่อนใจยับ พี่จะรับชับน้ำตา กลับคืนท้องนาดีกว่า เป็นน้องนางบ้านนาอย่างเดิม

น้องนางบ้านนา (2)

เดือนเจ้าเอ๋ย จริงหรือใครเคยห่วงใยยามที่ต้องจากไกล โถเดือนร้องให้คิดถึง
ท้องไรท้องนา คิดถึงกระทุ่มพุ่มซัด ที่เคยนัดเคยมาหา แมกไม้ขับช้อนลับตา พี่เคยสัญญาน้องว่า
ลมหนาวหน้าจะมาสู่ขอ

โดนปรักปรำ ส้มคั่งน้ำเคียวายคลอ ว่าแก้งส้มขลุ่ยพ้อพ่อน้องนวล พลั่วครวญจออัน
สายลมเื่องรอพี่ตั้งกัหนาว ไม่เคยเหงาหารักห่ม บ้านนาเราถึงคราวนาล่มจมน้ำตาต้องมา
บางกอก

เป็นสาวงาม ชื่อจันทนา อย่าไปเอ่ยว่าใครเขาหลอก เพลงเพราะจิงบางกอก คน
ข้าชอกเขาอยากจะไป วันที่รอไม่รู้ รอนานแค่ไหน วานพี่อย่างห่วงใย ระทมทุกข์รักใคร่สักคน
แล้วกันน้องนางบ้านนาคนนี้ ที่เคยรักเคยหมายมั่น ตราบนาน้ำท่วมหลังเต่า ความรักเรา
ขาดกันไปแล้ว

นอนหลับไหม

หากว่าจะรัก บอกรักตรง ๆ หากว่าจะหลง นั้นเพราะว่าชื่อ หากว่าจะยับ ฉันยอมให้ยับกับมือก็รักคือ สิ่งที่น่าปรารถนา หากว่าจะฝัน จะฝันเพียงเธอหากว่าจะเพื่อ เพราะรักมากกว่าสุด ๆ วันนี้ ฉันมีเธอนั่นตลอดมา ไม่ว่าชาติหน้า ว่าชาติไหน จะเก็บเธออยู่ที่ฉัน ทุกวันไป ไม่ว่าใครอื่นไหนมีสำคัญ จะเข้าใจเสมอ รักเธอมัน ช่าง ๆ เธอมีฉัน ไม่มีวันอับเฉาหากว่าทางข้างหน้านั้น แสงจะไกล ก็จะไป ให้ถึง ถนนดวงดาว มีดคำ ยามที่ฟ้าแสงจะเศร้า จะย่องเบา ๆ เข้าไปจุดเทียน หากว่าเธอ เห็นหนาว นอนหลับไหม จะดับเทียน ร้องเพลงกล่อมเธอ

นักโทษรัก

สุเทพ วงศ์กำแหง

หยุดที่ซีเธออย่าเที่ยวประหาร ปล่อยให้ชายเล่น ไปรดจางวันฉันไว้คน จะคิดจะฆ่าทำไม ฉันใกล้จะตายเต็มทนอย่ากลัวจะพ้นกันไป

เจ็บใจใครจะกลับมาสนองเหมือนของสนุกอยู่บนทุกข์คนอื่นหรือไร ประหารกันอย่างไร เลือดเย็นเหมือนเป็นสิ่งที่เพลินใจ คิดแค้นเคืองใครเล่าหนา

หากฉันเป็นนักโทษรัก จะรอรับคำพิพากษา หากคุณคืออ้อมแขนของแก้วตา ฉันยอมถูกขัง จนกว่าจะตาย

หยุดหลอกฉันรณพ่อนปรนโทษฉัน รับทัณฑ์ดีกว่าไม่ยอมขอกฎกาสาใด จากคุณตลอดชีวิตฉันเองยิ่งจะดีใจเพราะเธอยังในอ้อมแขน

นางแก้ว

สวรรค์นางแก้ว สมใจของพี่แล้ว แก้วพี่เอ๋ย เทวีน้องพี่ได้เซยชมพี่จะขอเอื้อนเอ่ย
แต่คำว่ารักจนตาย สวรรค์สร้างให้พี่ สมใจในชาตินี้ ที่มันหมาย วันคืนขอขึ้นไว้แนบกาย พี่จะ
รักไม่หน่ายสุขใจพี่จริง

เหลือบไรรุ่งริ้นคิดเดียวมิให้ราศินจะลั่นหมองทุกสิ่ง อ้อมอกพี่นี้จะปกป้องให้น้องอิงอุ่น
นอนไผ่ผิงให้เป็นฝั่งขวัญนางแก้ว

สวรรค์สร้างทางให้ ขอรักจนสุดดวงใจ ไม่คลาดแคล้ว ยามประคองจะร้องเพลง
เพียงแผ่วไอนางเอ๋ยนางแก้ว ส่องแววคูชีวี

นี่หรือชาย

สลี ผกาพันธุ์

นี่หรือชาย เหมือนพระพายไม่เลือกที่พัด วานนี้เธอสบถ วันนี้เธอสับัด เลือกพัดล้าตาม
กระแสนี่หรือชาย รักแล้วมิวายเปลี่ยนแปร เคลือบหวานลวงทุกสิ่ง ใครรักจริงกันแน่
เปลี่ยนแปรหวังแต่จะค้ากำไร

เบ็ดกันที่ฉันทมีแต่ครม แล้วเธอจะสมน้ำหน้าเพียงไหน เพราะใครกันเล่าลวงเขา
จนสะใจน้ำหน้าอย่างใครไม่ไศกุรา

นี่หรือชาย หลายรักร้อยเล่ห์หมายา เร็วเหมือนลมพรมจูบ ใจหญิงวูบประหม่า หลับตา
เพ้อว่า...นี่หรือชาย

น้ำค้างบนผิวสาว

น้ำค้างราย พรายพลั่ว บนผิวสาว รุ่งดังหยาดเพชรราว แพรพราย ประกายผิวข่ม
หนาวลมโชยมา หนาวเกินกว่า หาวไค้ห่ม อุ่นไม่สม ห่มไม่หาย คลายความหนาว น้ำค้างพราย
พายละออง ฟ่องเวหา หลั่งความกรุณา กับน้ำตาดาว ไปรยละออง ฟ่องเย็น เพ็ญโฉมสกา
น้ำค้างพรวยิ่งหนาวสวาท แทบขาดใจ

น้ำเซาะทราย

จารีต เสวตาภรณ์

วิ่งหารักมาอ่อนใจ เอื่อยไหลเซทรายกระเซ็น ขึ้นน้ำเย็นอยากเป็นน้ำเซาะทราย
โลกของฉันมีแต่เธอ ฟ้าฝนละเมอไม่วาย อยากบอกทราย กับสายน้ำ จานรรจา
ว่ารักฉันสร้างจากทราย อาจสลายเพียงพริบตา คลื่นรักทยอยสาครมาเซาะอุรา น้ำตา
กระเซ็น แอ่งน้ำนั้นปลาเฝ้าปอง แต่รักของทรายจะเย็นไม่วายวัน ต้องการน้ำเซาะทราย
โลกของฉันมีเธอ ฟ้าฝนละเมอไม่วาย อยากบอกทรายกับสายน้ำ ในความจริง

น้ำตาท่วมโลก

ขมขื่นเหลือเกินแล้วชีวิตข้า หลังน้ำตาบดอบวิญญาเข้าเย็น ตั้งคนถูกยืมชีวิตให้
เป็นกรรมหรือเวรที่เป็นจำวนชีวิตคน
เชื่อว่าไร้ทรัพย์นับว่าไร้ญาติ ขาดทั้งมิตร ไร้คนชีวิตทน ได้ยินแต่คำคนร้ายเหยียดตน
นี้เป็นเพราะจนคนจึงเหยียดใจ
อย่าเอาน้ำคำมาซ้ำคนเศร้า โคนเอาตัวเองจะซ้ำเท่าไรหากเราทุกคนเลือกเกิดกันได้
น้ำตาคงไม่ท่วมโลกให้เห็น
เพราะยากเพราะจนดังคนไร้ค่า อนิจจาเกิดมาคอยใช้เวร ผู้ใดจะพร้มชีวิตให้เย็น
ให้ชีวิตคนเป็นชีวิตดี

น้ำตานกขมิ้น

จากทุ่งกว้างฝั่งธาร มาสู่ลานและไร่ นกเพลงเจ้าคร่ำครวญซึ้งใจ ในพสกขาพนา
ฉันเหมือนขมิ้นต้องบินจากรัง มาสู่วังน้ำตา ฝนยังสาดลมซัดพัดพา ไอชะตากรรม
อ่อนนอนพักอย่างเอื่อย บ่ายเบี่ยงให้ใจโศกขม ระทมตรมเข้าคำ ทรมานแทบจะ
กราบกรานความซ้ำ ผจญเพลงกรรมรินน้ำตาใจ จากทุ่งกว้างฝั่งธาร มาสู่ลานและไร่ นกขมิ้น
บินมาแสนไกล ค่ำแล้วดวงใจจะนอนไหนเล่าเอ๋ย

น้ำตาแม่

รวงทอง ทองลั่นทม

ไอ้ลูกจ๋า น้ำตาแม่หลังดั่งสายเลือดนอง สุดสายใจแม่รักประดับประดา แม่บอกรักลูก
เพียงดวงใจแม่เจ็บช้ำ เหมือนกรรมมาพรากรักจากไกล หลังน้ำตา ครวญหาจนอ่อนใจ เกือบ
เป็นสายเลือดแล้ว แก้วตา สิบกว่าปีผ่านไป แม่ทรุดไทรมิใหญ่เหมือนดังคนใกล้ฝั่ง ผ่านชีวิตเพื่อ
เห็นลูกยามมีวาสนารื่นรมย์ ไอ้ลูกจ๋า น้ำตาแม่ปรี่มคือยิ้มชื่นชมสุขหัวใจ ลูกน้อยแจ่มใสไม่ตรม
ชีพแม่ล้มยังยิ้มสุขใจ

น้ำฝน น้ำตา

พราวตา ดาราเรือง

เมื่อใจเฝ้าหา รักครั้งแรกมากับฝน รักรินฝนหลังไหลบน เปียกบนจนน้ำเนบเน้อใน
สู่ชายคาหลบฝนแล้วมาผิงไฟ ฝนพรำหนาวใจ อุ่นโอรสเสน่หา หลังจากสวรรค์ วนันต์ฝนมัน
พรางพรู รักก็ฉวีเลือกฤดูตกไม่ลืมหูกไม่ลืมตา แต่ยามร้างทางหายมิเคยเห็นหน้า ฝนยังคืนมา
ให้มวลพฤกษาชื่นใจ

อาลัยอาวรณ์ ยิ่งตอนที่ฝนรินหลัง น้ำตาไหลประดัง ภาพความหลังยังอาลัย ความสว
ล้นพลันเหลือสิ่งสำคัญตรงไหน ล้นทั้งต้นทุนกำไร สุดแก้ไขให้พ้นราศี อยากบอกกับฝน ถึงคนที่
เคยเฝ้ารัก เขาเคยขออนอนหนุนคอก เอ่ยคำรักทุกห้านาที อยู่แห่งใด หากใจรักเขายังมี ขอเชิญ
คนดีกลับมา เฝ้าฝันตาย

บ้านทรายทอง

วัชรภรณ์ สุขสวัสดิ์

นี่คือสถานแห่งบ้านทรายทอง ที่ฉันบงมาอยู่ ฉันยังไม่รู้เขาจะต้อนรับขับสู้เพียงไหน
อาจมีม็อบอาบบนสีหน้าว่ามีน้ำใจ แต่สิ่งซ่อนไว้ในดวงจิตคือความริษยา เขตรั้วไพศาลโอบบ้าน
ทรายทอง คือ แขนของพระเจ้า ของจงเอื้อมือและโอบกอดเราผู้ผ่านเข้ามาเพียงเดียวดาย
อาจตายเพราะไฉ่ ไอ้อนิจจา ไพรคยาอิจจา สมาชิกใหม่ของบ้านทรายทอง

บ้านเรา

สุเทพ วงศ์กำแหง

บ้านเรา แสนสุขใจ แม้จะอยู่ที่ไหน ไม่สุขใจเหมือนบ้านเรา คำว่าไทย ซึ่งใจมิใช่
ทาสเขา ด้วยพระบารมีล้นเกล้า คຸ່ມเรารมเย็นสุขสันต์ ทุ่งทิพย์ฟ้าขลิบทอง รุ่งแดดส่องสดใส
งามจับใจมิใช่ฝัน บวงสตรீสมเป็นศรีชาติเจ็ดฉั่น ดอกไม้ชาติไทยยิดม้นหอมทุกวันระบือไกล

บุญนาพา (บุญนาพา) กลับมาถึงถิ่น (กลับมาถึงถิ่น) ทรุดกายลงจูบดินไม่ถวิลอายุใคร
หัวใจฉัน ใครรับฝากเอาไว้ จากกันแสนไกล ยังเก็บไว้หรือเปล่า เมฆจำฉันว่าเหวใจ ขอวาน
หน้อยได้ไหม ลอยล่องไปยังบ้านเขา จงหยุดพักแล้วครวญรักฝากกับสาวว่าฉันคืนมาบ้านเก่าขอ
ยิดเอาไว้เป็นเรือนตาย

บาปบริสุทธิ์

ฉันเพียงแค่เพื่อนเฉพาะเธอ อยู่เสมอแต่หากเธอเหงาใจ ให้นั่งเฉยนิ่งอยู่อย่างนี้
หรือไรนิ่งอยู่ไม่ไหว ใจร้อนรน

ยืนยู่ยืนแล้วนะใบหน้าหล่อ อยาที่จะขอ แนนบ้าง ยามหมองหม่น ให้นั่งหาย ท้อแท้ใจ
ให้หายกังวล จะทนนิ่งเฉย ได้ยังงี้

ใช้กรวด ใช้ทราย ฉันหมายปองรักเธอ แต่วันแรกเจอ เธอไม่เข้าใจ หญิงใดเปลี่ยน
กระแสน้ำรักเธอ ก็มีคนเสนอรักใหม่ ตามมา

เขาเป็นแค่ขอนไม้ ลอยขวางหน้า เอื้อมมือมา ก็อาจจะคว้าได้ อยาที่จะขอ ชดใช้
บาปหญิงทั้งเธอไปให้ฉันได้ใช้ บาปทดแทน

บุญของแผ่นดิน

เบิกฟ้า ด้วยรังสีทอง ส่องใจ ไทยทั้งแผ่นดิน สดุดวงใจถวิล พระคุณ บุญแท้ที่มี
ทุกเรือนเหยา เราโชคดี ด้วยเรามี พ่อหลวง แห่งดวงใจ

คุ้งน้ำ หยาดลงพื้นทราย ให้ความเย็น ชีวิตขึ้นเย็น สุขใจยามเห็น ทุกคนไม่เว้นอัมบุญ
ทุกหัวใจไทยเทิดทูน ว่าเป็นบุญของแผ่นดิน

บัวขาว

สุเทพ วงศ์กำแหง

บัวขาวน้องเอยสวรวาชาสวรรค์ วงพักร่ม่องเพียงเพ็ญจันทร์ พี่รักทุกวันเวลา
บัวขาวน้องสวเณดาวบนพากฟ้า พี่อยากจูบยัณนา เพื่อเป็นสัญญาแน่นอน รักใครหลงใครไม่เท่า
เหมือนรักนวลสงครา

น้องทั้งสวยทั้งชน ทั้งออกทั้งอ่อน ทั้งแงทั้งอน เสียจริงนะใจ บัวขาวรักจริงหลงเจ้า
จนคลั่งไคล้ พี่ขอเทิดทูนทราชมวย อยู่กลางฤทัยพี่เอย

ปลาเปลี่ยนน้ำ

แหงมองดูเดือนงาม เมื่อยามฟ้าแจ่ม โถ เราเดือนข้างแรม แก้มมีรอยขำ ไหลานหัวใจเต้น
เข้า เย็น มิเป็นสำ เจ็บบงา ร่ำพิไล หลายคนแย้มเยาะมา ด้วยตา และปาก สรรคมา
ถากถาง ปากดั่งกระดาดทราย จันยังไม่ตายหรือ ขำชอก ยังทนได้ สิ่งที่ผ่านมา เหมือนน้ำไหล
ขึ้นลง ปลาเปลี่ยนน้ำ น้ำหรือปลากลับมา ไม่น่าพา แม้ปลาจะปลิดปลง

ผู้มีรัก มักพาให้หลง ปลงนะปลงเสียดีกว่า

จันกลายเป็นคนซึม หยิบยืมชีวิตอยู่ หัวใจสับสนพัวอยู่บ่ขำ ลักวันเจอหน้าใหม่ หัวใจจัน
เรงร่า ก็อย่าอิจฉา ปลาเปลี่ยนน้ำอย่างจัน

ปลุกต้นไม้

มีน้อย ๆ บอบบางเป็นไหน ๆ แต่ต้องใช้ขุดดิน ไม่หวั่นไหว เหงื่อไหลหยดรินดินแล้ง
แห้งแค่ไหน คืนชีวิตให้ดินอีกหน ต้องปลุกต้นไม้ให้ คืนภูเขายให้แผ่นดิน ป่ามีน้ำผ่านรินไหล ให้
สดใสบิยวไปเต็มป่า โลกจะสวยด้วยมือจัน ด้วยมือจัน แล้วรอวันเห็นหน้าเกิดมา ต้นไม้จำ
แบ่งกันใหม่ ว่าตัวจันหรือต้นไม้ใครโตเร็วกว่ากัน

อยากให้มันเติบโต อดใจต้องตะวัน ช่วยกันปลุกคนละต้น และคงอีกไม่ช้า ฟ้าจะ
หลังรืนฝน แะต้นไม้เริ่มจะผลิบ

อยากให้มันเติบโต อดใจต้องตะวัน ช่วยกันสร้างชีวิตให้ นกกาได้อาศัย พฤษไพร
แผ่ร่มเงา ให้ภูเขาสายธารแผ่นดิน

ปล่อยฉันไป

สวสี ผกาพันธุ์

ปล่อยฉันไป ปล่อยฉันไป เมื่อหัวใจ เธอมีคนคอยบัญชา น้ำตาฉันจะปรึ่มแม้มันจะปร่า
มันหมดคุณค่า สำหรับตัวเธอ

ปล่อยฉันไป ปล่อยฉันไปอย่าสนใจ อาลัยบันใจบาเรอ แม้มันฉันจะปร่า น้ำตาจะเอ่อขอ
หลังให้เธอ เสมอค่าอย่าลา

ไม่มีน้ำตาจากฉันต่อไป ไม่มีจิตใจ บรรารณา ไม่มีรอยยิ้มพริ้มผล ไม่มีแม้จนวาจาแม้
เพียงคำว่า ลาก่อน

ปล่อยฉันไป ปล่อยฉันไป เมื่อหัวใจ เธอมีคนคอยอวรณ์ ฉันเป็นคนเก่า มิงามเหมือน
ก่อน ไทจะอรชร เหมือนคนใหม่เอ๋ย

ปล่อยมือฉัน

ก็พอแล้ว นะหัวใจ รักใครคนหนึ่ง ต่อไปนี้ไว้ ซึ่งเยื่อใย หัวใจขาดผิง ต่างไม่มี
การใจติดตรึง ว่าแล้วซักวันหนึ่ง ขาดผิงจนได้ ก็ยังยิ้ม ยิ้มให้เธอ ไม่คิดอะไร ปล่อยมือฉัน
ทิ้งไว้ที่มุมเหงา ๆ ได้ไหม อยากจะไปจับมือกับใคร เลือกซักที เลือกซักทาง (ขอ) อย่าจูง
เอบางข้างละมือ บอกตรง ๆ ฉันคือ ศาตบคือ เสียใจ อยู่กับทะเล ท้องฟ้า เป็นสุขตามไป
ก็ฉันไม่ใช่ น้ำค้าง หรือกลีบบาง ๆ ของดอกไม้ จะได้ทน ต่อไป ไม่มีวันรู้ไว้-เสียที มันคงจะ
ไม่ดี ปล่อยมือหน่อยซิ แล้วฉันจะไป จับมือฉัน ไว้ทำไม แบ่งใจมา สงสาร เสียเวลาเธอพา
คนอื่นมา ปล่อยมือเถิดหนา แล้วฉันจะไป

บ้านฉัน

วงเพ็ญ

บ้านฉันเธออยู่ดีโงน หากเป็นนกฉันจะบินไปติดตาม เจอดอกไม้หรือดวงดาวจะถาม
 เจอความรักบ้างไหม
 หัวใจนักเธอหักเหเสนาหา คูกังหันของกาลเวลาเปลี่ยนไป ผู้มีรัก รักเขาบานผลิบาน ดอกโศก
 ใจฉันบาน
 ความรักจากใจโฉมตรู เปลี่ยนได้หลากหลายกาล เหมือนคล่องคลลคล้อยไม่บาน ไชลานรัก
 พังข้าวคราว บ้านฉันเธออยู่ดีโงน ส่งความรักและคิดถึงไปกับดาว ผู้หม่นหมองร้องไห้ครวญ
 กับเรานั้นแหละเงาฉันเอง

ป่าล้น

สุเทพ วงศ์กำแหง

เมื่ออาทิตย์อุทัย ส่องทั่วท้องถิ่นไพร โลกแจ่มใสอีกครั้ง เหม่อมองนกไผ่บินแว่วธารริน
 ไหลหลั่ง ป่าล้นดั่งสะท้านใจ
 แดดส่องฟ้าเป็นสัญญาณวันใหม่ พวกเราแจ่มใสเหมือนนกที่ออกจากรัง ต่างคนรักป่า
 ป่าคือความหวัง เลี้ยงชีพเรายังฝังวิญญาณนานไป
 ต้นเกิดหนาอายนกกามันบ้าง แผ่นดินกว้างขวางทางคนละมือสะไม้ รอยยิ้มของเมีย
 ชะโลมอุทัย ชับเหงื่อผัวได้ให้เราจงทำดี
 เลื้อยผ้าขี้ริ้วลิวเพราะแรงลมเป่า กลิ่นไผ่พวกเราเขาคงจะเดินเมืงหนึ่ง คราบไค
 ไทนเล่าเท่าคราบโลกีย์ คล้าอเวจีหามีใครเมืงนั้น
 โลกจะหมองครองน้ำตายามเศร้า แข่งกันว่าเขาแล้วเราเศร้าจริงใจฉัน ป่ามีน้ำใจ
 ใสแจ่มทุกวัน รักป่าไหนนั้นเมื่อป่าล้นความจริง

ผมเพียงแต่คิด

สุเทพ วงศ์กำแหง

ผมเพียงแต่คิดแต่หวัง ยังผมยังไม่เคยมั่นใจ เพียงแต่คิดเอาไว้ ถ้าจะรักใคร ผมขอสนใจกับคุณ
ผมเพียงแต่คิดเท่านั้น เคยเห็นกันยังงั้นไม่คุ้น พอได้รู้จักซักวัน ครุ่น ๆ แต่คิดรักผมสักนิดได้ไหม
เชื่อว่าแม้ผมรักกันขึ้นเราก็นั้นจะอยู่ใกล้ ๆ กอดกันจูบหน่อยใจน้อยไปได้ เขาไม่ถือกัน รักกันต้อง
คอยเอาใจ คอยพนอเอาใจ ผูกพันใจที่แท้จริงผมนั้นชอบแต่ฝัน ๆ คิดไปเท่านั้นแหละคุณ

ผมเอง

ผมคิดว่าผมชอบผม ไอ้อั๊กตรอมตรม แม้คุณให้ผมเดาใจ คุณทำที่ว่าคุณนั้นมีเยื่อใย คิดว่า
คุณสนใจผมเดาผิดไปไหนคนดี ถึงแม้ว่าคุณไม่รู้ หากใคร่ครวญ คุณอาจจะรู้ทันที ใครเล่าใคร
ที่คอยสนใจอย่างนี้ ทั้งชื่อตรงกักดี คุณคงรู้ชี้ว่าใคร ใกล้นี้เรารู้ว่ามีปลา แม้ใกล้ป่าเรารู้ว่ามีไม้
ใกล้คุณผมคงว่าวุ่น ใจอยากรู้ว่ามีอะไรขอให้ดูในสายตา ผมถือชื่อในความรัก ไอ้อั๊กคงหักแม่สิ้น
คนรักนำพา ใครเล่าใครที่คอยสนใจเสนาหา รักแน่นอนทุกคราคุณคงรู้ว่าผมเองใกล้เอง

ผัวเขา รักฉัน

รู้ว่าถูกรัก ก็ซัดมานางกัน ขิงไปเขตรั่ว ส่วนตัวส่วนตัวฉัน อย่ารีบร้อน เวลาจำ
ยังอีกนาน บานฉ่ำรอ อย่าท้อใจ

และที่สับสน วังหนี่รักจนได้ ฉันจะผิดไหม ถ้าผัวเขารักฉัน ที่ละเล็กที่ละน้อย วันต่อวัน
พอใจกัน ดันทุรัง

เกือบไปแล้ว ชีวิต ร้องเพลงผิดคือหลงทาง ฉันหันหลังกลับได้ทัน ต้องตั้งกันชน ต่อไป
ก็ต้องขาดผิง-วันนี้ รู้ดีว่าเธอ ผัวใคร ขอให้ทุกสิ่ง คับวูบไป ผัวใครนะอย่ามารักฉันเลย

แผ่นดินของเรา

สุเทพ วงศ์กำแหง

แผ่นดินของเรา ย่อมเป็นของเราชาติไทย ใกล้เคียงย่อมเป็นของเราชาติไทย
เลือดไทยไหลไหลลงดิน ใครหมิ่นศักดิ์ศรีคนไทย ย่อมมีวันสักวันให้ไทยล้าใจอับปรีย์ แผ่นดิน
ของเรา ย่อมเป็นของเราอยู่ดี ที่ใดย่อมเป็นของเราอยู่ดี หากเชือดเงื่อนไขไปคราใดย่อมแสน
ทวน्हว ซี้วี ปรุพีแหลมทองช่วยกันคุ้มครองป้องกัน สักวันต้องคืนกลับมา มั่นใจเถิดหนาบอพลี
ชีวารักษาชาติไทย ชาติไทยคู่ฟ้า เลือดทาแผ่นดิน

แผ่นดินไทย

- ข) แผ่นดิน-ถิ่นไทย เห็นพฤษ์ไพร เขียวสลับ ต้นสักสูงและยุงยาง มากมายทั้ง เสา
ตะแบก
- ญ) พืชพันธุ์ธัญญาหาร หมายถึงการ ขยาย-และ หนักก็เอา เบาก็แบก ไม่มีแอกของใคร
บนบ่าเรา
- ข) ตัดหวาย ๆ ๆ หาไม้มาต่อแพ ไม่เคยท้อแท้ แม้ใช้จะซุ่มรุมเร้า
- ญ) ปลุกมะเขือ พักแพงและแดงไทย น้ำเต้า โนนแอ่งน้ำ นื้อข้าว ให้พวกเรากิน
- ข) แผ่นดิน ไผ่สาล แมลงปราง มิสูลิ้น ที่รกร้าง ถางทำกิน แผ่นดินนี้ของไทยทั้งชาติ
- ญ) อาบแดด ไอน้ำ หากินไป ไม่ขาด ช่วยกันไถ ช่วยกันคราด ไว้เป็นสมบัติ ลูกหลานไทย

แผ่นดินไม่รู้เท่าไ้พุทรา

สุเทพ วงศ์กำแหง

โลกนี้หรือใช้มีเพียงทรมวย	ถึงไม่รักใช้แค่อันใดไม่ใส่ใจเศร้าโศก
ทั่วแคว้นแดนแผ่นดินสิ้นพสุธา	ใช้จะไร้เท่าไ้พุทราหญิงหนึ่งพอลาเมียงใจ
อย่าหมายความว่าชายจนปัญญา	หญิงหนึ่งแสนทั่วแดนโลกา ฝ่าสบตายังถมไป
อดรักใช้ดับคั่นไม่ถึงสิ้นใจ	อดเสน่หาใช้หาถึงตาย หญิงที่ปองหมายถมไปดี
ในโลกนี้หรือมีแต่เธอ	งามเลิศเลอ เหนือเธอก็มี
แล้วไยต้องสนใจไยดี	จนเหลือจนเหลือที่ หยั่งออกอย่างนี้ขอไกล
ชาตินี้ถึง ไม่มีใครไยดี	ถึงขัดสนอับจนนารี สิ้นสตรีที่เห็นใจ
จะขอครองใส่คไป ไม่ทุกขสิ่งใด	ไม่ยอมขอเป็นทาสรักใคร ขออยู่อย่างไ้ทุกขทรมาน

แผ่นเสียงทองคำ

ไม่ว่าเธอจะเป็นใคร หากหัวใจรักคนตรี อย่างุ่นวายอย่าอายก็ หากหัวใจของเธอ
มีบทเพลง หย้าเรือนใดไกลคนตรี มีแต่เหงาแสนวังเวง แม้มีเพลง ครื้นเครงใจ ลื่นไถ่กังวล
นี่คือฉันนั่นคือเธอ เพียรรอยยิ้มพร้อมใจ อย่าถือตน เขาก็คนเช่นเรา จุติรวมคือสมาคมชมรม
นักเพลงเนา หัวใจพราว ผันพร้อมเพียงแผ่นเสียงทองคำ ต่างรอวันนี้ ทุกคนเปรมปรีดี ทุกวินาที
สุขล้ำ เกียรติยศสวยสด หมดจดงดงามแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน อักษราประเอยังอร ถวาย
พรพระภูบาล ให้บทเพลงเปล่งแว่วกังวาน ให้พระองค์ทรงไพบูลย์ เป็นยอดศูนย์สมาคม พระบรม
ราชูปถัมภ์ แผ่นเสียงทองคำ แผ่นเสียงทองคำพระราชทาน

ผมนแรก

ชรินทร์ นันทนาคร

เหม่อมองฟ้าคำเบื่องบนผ่นเจ้า จำด้วยผมนแรกแทรกซึมทั่วในแผ่นฟ้าคอยไปรยปราย
สายชลมา ลบรอยน้ำตาหายพลัน
ปราณีรักน้อยเฝ้าคอยผมนแรก หลังความรักแรก หยาดรักหยดแรกให้ฉัน ดินแล้ง
เพียงใด หัวใจเช่นกัน มันแล้งมานานสุดทน
ผมนจันครวญหาเธอเสมอ ขาดเธอฉันคงเพื่อยู่กับผ่น เจ็บจาข้ากระไรใจหม่น น้ำตา
ฉันหลั่งมาปนกับผ่นหยาดฟ้า
ไอ้เธอ เหมือนเช่นเคยเป็นผมนแรก แทรกไอรักอุ่นกรุ่นด้วยกลิ่นเสน่ห์หา มีรักมีเธอ
ผ่นเอยตกมา ตกมาท่วมฟ้าท่วมดินข้างผ่น

ฝันเพลินเพลิน

เพ็ญศรี พุ่มชูศรี

เข้าเข้าพอนั่นตื่นลืมตา ได้แต่แอบยิ้มมา ขึ้นอุรากับลมเข้า สุขใจหาใครจะเหมือนเรา
ร้องเพลงไปเบาเบา แสนสุขแสนเพลิน
หวิวหวิวลมพลิวอยู่ไหวไหว ท่องไปทั่วฟ้าไกล ด้วยปีกแพรอย่างแผ่ว เฝินอยากเป็นผีเสื้อ
เหลือเกิน ฉันจะเพลินเล่นทุกถิ่นและทุกทาง
ปีกแพรของฉันจะกวัดไกว เทียวไป ในท้องฟ้ากว้าง ร่าเริงเสรีไม่มีอ้างว้าง เหมือน
อย่างผีเสื้อแสนเพลิน
จับจิบกระชับคู่จู้จี้ร่าเริงฤดี ลอยล่องไป เช่นหงส์เหิน สุขใจ อีัยตายสายเหลือเกิน
ฝันเพลินเพลินอยู่เสี่ยงกู่ไปไถนา

ฝันสลาย

ชรินทร์ นันทนาคร

ชีวิตมิใช่นวนิยาย อาจดีอาจร้ายมากมายล้วนแตกต่างกัน เปรียบชีวิตเหมือนดังความฝัน
เคลิ้มนิทราสุขสันต์ ตื่นพลันฝันอาจสลาย
เราเห็นกันอยู่เรารู้กันดี หยิ่งในศักดิ์ศรี ชั่วคิมิได้มุ่งหมาย บ่อยถลาพบกรรมโดยง่าย
ครันรู้ตัวว่าสาย เมื่อสิ้นไร้ราคา
ปล่อยใจ ปล่อยตนฝันจนอ่อนทรวง เห็นเดือนคล้อยดวงจวบโลมณา เหมือนพี่จวบ
ปรางทองประคองน้องนวนิตรา จวบยัวดารา จนवलน้องเอียงอาย
ความฝันสร้างยังค้างอารมณ์ ชั่วคืนสุขสม ชื่นชมแล้วกลับสลาย โอ้ชีวิตคิดไปใจหาย
โกฝันดีแทบตาย กลับกลายสลายเป็นลม
ฝันสร้างค้างอารมณ์ ทุกข์ตรอมตรมระทมเพราะฝันสลาย

พระเจ้ารุทีหลัง

ชรินทร์ นันทนาคร

คิดไปเจ็บจ้าน้อยเนื้อต่ำใจ จันทราอย่างไร ไม่เสมอหน้าแค่เพียงจะหมายรักก็สลาย
แรมรา ต้องกลืนน้ำตา น้ำตา...น้ำตาเรื่อยไป

ฉันเจียมด้วยจนทนกัดฟัน ข้าใจโศกศัลย์แอบไปร้องไห้ เทพบนพากฟ้า ไม่ปรารถนาอาลัย
ไม่เคยเห็นใจ เหลี้ยวดู เหลี้ยวดู

อาจเป็นเพราะว่าพระเจ้าบนฟ้า ท่านคงระอาต่อการรับรู้ ตัวฉันจึงตรมเข้าคำ ระกา
เหลือจะอดสูกว่าท่านจะรู้ว่าท่านจะรู้ส่ายเกินไป

ฉันจึงเกิดมาน้ำตาตกพรำ พระเจ้าไม่ทำให้คลายทุกข์ได้ ท่านคงลืมฉันหลงแต่สวรรค์ชั้นใน
อีกนานเท่าไรถึงจะรู้ว่าฉันตรม

พระรัตนตรัย

สุเทพ วงศ์กำแหง

องค์ใดพระสัมพุทธ ธิวัสถุ์ผู้แผ่สง่า ทัตมุลกิเลสไกล หลีกหนีในสิ่งเร้นรมย์ คาใดท่าน
ตรัสแล้ว เหมือนดวงแก้ว นำขึ้นชม จดโลกที่โศกขม ตั้ดระทม ด้วยพระธรรม (ฮัม) คำนั้น
พวกท่านทั้งหลายจงเปล่งวาจา ว่า สาธุสะ (สาธุ) ภาวนา จุสสรณะ คือรัตนตรัย

เพลงตอนจบ "สามก๊ก"

เหตุการณ์อันผ่านพ้นไป แม้ในอดีต จากช่วงชีวิต หลายยุค ตอน หล่นรายไปจะมีไหม
ใครอาทร ชีวิตเหมือนละคร หรือไร บทแสดงยอกย้อนใจ นี่-รู้ไหม ใคร-นะใคร กำหนดมา
มิใช่ความเปลี่ยนแปลง ที่แท้-มายา คนหาญกล้าจึงมักเป็นเหยื่อคนพลิกเพลง

วีรชนอ่อนใจ คงมิใช่ตะวันอ่อนแรง ตะวันยังคงสาดแสง ณ เบื้องบูรพา ชีพลาร่วงพลัน
ชื่อเสียงนั้นยังสถิตฟ้า ยังมีคนกล้า มาทดแทนใหม่ กลางดินอันมืดมน อนธกาล กำลังผ่านไป
ตะวันเรืองรองสดใส สะท้อนเงาอาวุธธงทิว ชีพคนปลิดปลิว ร่วงดังหลิวโรยประดับดิน
เป็นวิญญาณที่ฟ้า แสน อาทร วีรชนไม่สนใจ จะเป็นหรือตาย เหลือเพียงชื่อไว้ระบือคืออนุสรณ์
มีไฉนไม่ม้วยมรณ์ โยอาวรณ์หวนไหว อะไรดี ๆ ทำได้ทำไป ทาทดแทนโดยไม่อาย-ฟ้า อาย-ดิน

เพลงไตเติ้ลสามก๊ก

กาลเวลา ฟ้าหรือดิน-ใครใหญ่ ทะเลหรือ ยอมสยบให้ แม่น้ำ มนุษย์ เราอะไร ใหญ่
จนคับ-คับ-ฟ้า บำระท่า ชะตากรรมติดตามชัดซ้ำ ตกต่ำจนแทบหญ้าบัง

วีรชนหล่นราย ตัวตายแม่ชื่อยัง ตำนานอันโด่งดัง งดงามสง่า ชั่วใจใดโหดเลว
ใครเปรียบ นรกตามล่า ผู้กล้าทง แม่ไม่ชนะ อมตะนิรันดร์ แก่งแย่งชิงดี เกินกว่า ฟ้าจะ
ขวางกัน โลกอยู่กับกลับ ฟ้า คู่สวรรค์ ชีวิตสั้นนักเอย

เพลงนายอคเยียมสมาพันธ์ภาพยนตร์ ปี 35

แบกตัว ม ตัวเดียวมาให้ จะผสมยังงิ ตีแน่ ไ้เอก สระแอ อ่านว่า แม่ นั้นเรารัก
ท่านแค่ไหน

พวกเรามี พ พานมาฝาก แบกความรักกตัญญูมาให้ ไ้เอกสระออ พ่อเรานี้ใจ ขอเทิด
ไว้บูชา

ก ไ้หากินดี กระต๋ากันที่ มีไบพักเองดีกว่า

ค เด็กรักตำรา ก ข ก. กา รักวิชาใส่ใจ ช่วยกันจูง ค ความมาท้อย ช่วยกันสอย

ร เรือมาให้ แล้วลั้งสระอุ้นเติมเข้าไป ผสมว่า จันรักครู

ฉ ฉิ่งตีดัง ช้างกลับเขื่องช้า หากแต่กำลัง ช่างมืหมา

ด เด็กอย่างฉั้น ขยันตลอดเวลา ขอย่าคุ้มช้าง อาบน้ำแล้วกัน

เพลงรักเจ้าพระยา

เจ้าพระยาไหลล้นมาจนเจ็งบองท้องนา-ท้องไร่ ล่องลอยไปไกลแสนไกลใจก็ปลิว
ทิวรุ้งทุ่งลิบ เพลงแห่ง-เจ้าพระยาเริ่มแล้วแผ่ว ๆ แ่วลมมากระซิบ เหลียวมองฝั่งไหน
แสงไฟระยิบแสงดาว เกลือลลิบบริหรี

เจ้าพระยาระยิบตาละเลื่อมลายคล้ายกามะหยี่ ไอ้ราตรีคืนนี้เพลงขับคลอทยอกล้ออุรา
เริ่งสุขสนุกกันสักนิด ต้มค้ำกับชีวิตเกิดหนา มีมีฝั่งซ้ายมีฝั่งขวา เพราะเราอยู่ฟ้าเดียวกัน

พายุใจ

ยุรฉัตร ภรมณตรี

หทัยฉันผากไว้เพียงเธอแต่บางทีเผลอหลงทางไป อาจเป็นด้วยความเหงาเบา ๆ ที่ใจ
อย่าหวงห่วงใย จะกลับคืนไปซ้ำ ๆ

ข้างเธอนั้น ก็รักจริง ท่างเธอไป หิวรักทุกเวลา แบ่งรักให้ทางโน้น คนมีหน้าตาเรียบนี้
กลับมา อยู่ตรงนี้ดวงใจ

แกลังเฉยเมยไม่แล ที่แท้มีพายุใจ จะอย่างไรฉันยัง รัก...เธอ และก็ยังรักเธออีกคน
ผู้หญิงคนหนึ่งไซว่ อีกหลายคนเอาไว้ใช้ เธอจะเป็นสองอย่างได้ไง ใช้กับไซว่ฉัน ฉันเลือกเอง

เพียงรักเธอไม่คลาย

The hot peppers

สุเทพ วงศ์กำแหง

ถึงอย่างไรเพียงรักเธอไม่คลาย トラบซีฟนิ้วอควายเป็นเถาถ่าน ก็จะไม่ขอรัก
จะขอรักด้วยวิญญาณ แทรกสายลมโชยผ่าน เกล้าเคลือบเงาคราญไม่ห่างไกล

สายลมพลั่วจูบเธอมิใช่อื่นใด โปรดจำไว้ นั่นคือลมจูบจากพี่ เป็นสัญญาว่ารักด้วย
จิตใจภักดิ์ยิ่งชีวิตเพียงไมตรี แม้เพียงธูปกลิ่นใจ

ไพระดก

บุษปรัศดี พันธุ์กระวี

เสียงนกไพระดก มันร้องไฮ้กไปก...ไฮ้ก ไปกอยู่ไหน ไเอ้อ...เออ...เออ...เออ
พระพุทเจ้าข้า จับกิ่งเพกานั้นเป็นไพร ตัวมันเขียว ๆ บินเลี้ยวไท เข้าไพรงไม้ทางนี้เออ

เสียงนกไพระดก มันร้อง ไฮ้กไปก...ไฮ้ก ไปกส่งเสียงใส ไเอ้อ...เออ...เออ...เออ
พระพุทเจ้าข้า อยากจับตัวมาเข้ากรงใจ พังมันเพื่อก ไฮ้กไปก...ไฮ้ก ไปก กักตัวไว้
ฟังเสียง

ฉันรักไพระดก มันร้องไฮ้กไปก...ไฮ้ก ไปกอยู่ไหน ไเอ้อ...เออ...เออ...เออ
พระพุทเจ้าข้าช่วยจับตัวมาเถิดไว ๆ มันเปรี้ยวเลี้ยวบินลับไป เข้ากรงใจใครแล้วเออ

เพียงจูบเดียว

สุเทพ วงศ์กำแหง

สבתกันวันแรกครั้งเดียว หัวใจเพียงจูบเดียว เหลียวตามเธอไปถ้าเป็นแมวชุกชน
แค่ไหน เชื่องพลันทันใครรักเธอคนแท้

อยากจะลองเป็นเจ้าของหัวใจ ครั้นเธอเมินห่างไกลทั้งใจจำเจ ดวงมลรักคน
เรียมแร่ที่ต้องทู่เมเท่าไคน้องนาง รักวูบหนึ่งซึ่งสวาท รักไม่อาจนิราศห่าง อย่าเมินไกลให้
รักเลือนลาง จะอาพรางรักทำไมนี้ สบตาเธอ เจอกันจูบเดียว หัวใจเบรียวก้เดินเลี้ยวตามทันที
เอ่ยความในหัวใจพื้ ดิตตราอย่างคือยากให้น้องดู ใต้สีชมพูว่ารักพฤษ์เดียว

เพียงสองเรา

ยุรพันธ์ ภมรมนตรี

เริ่มต้นใหม่เอาไหม หัวใจรักสองเรา ไกรธกันพันเหงา เข้าถึงกลางคืน รักเอยเปื้อน
ใจเหมือนทรายเปียกคลื่น เราสองระรินดังลม ให้เวลาความรักพักใจที่ละเลยหากมัวเมินเฉยรัก
ชำระหม พืชความอ้างว้างน้ำค้างแรงลม ความเหงาคมดั่งมีดกรีดใจพบครั้งแรกแปลกใหม่
เหมือนคว้นไฟแห่งดวงตา มีเสน่ห์มาเติมให้สองมือจับกันไว้แนบเนื้อแนบใจ รักสลายดังไฟ
แผดเผา อยากให้อ้อมแขนฉันมีเธอไว้กอด จะจอตเรือรักพักหัวใจเรา แวะในอ่าวใจ สายฝน
เบา ๆ ไปรยหัวใจสองเราเปียกปอน

เพื่อเธอคนเดียว

The hot peppers

ฉันมีใจเดียวและรักเดียว ไม่เหมือนใคร (ไม่เหมือนใคร) จะไปไหนใด ชื่อตรงต่อเธอ
ยอดปรารถนา (ยอดปรารถนา) เพื่อเธอคนเดียว เพื่อเธอคนเดียว อยู่ทุกเวลา ฉันรักเธอ
เท่าฟ้า (ฉันรักเธอเท่าฟ้า) ไม่เปลี่ยนใจ

ฉันมีใจเดียว รักเธอคนเดียว ไม่เหลือให้ใคร (ไม่เหลือให้ใคร) มอบจิตและใจ
คราบน้ำวิญญานให้กับเธอ เพื่อเธอคนเดียว เพื่อเธอคนเดียว เพื่อเธอ เพื่อเธอ ฉันรักเธอ
เสมอ ฉันรักเธอเสมอ ทุกวันคืน

เพื่อน้อง

ชรินทร์ นันทนาคร

สุเทพ วงศ์กำแหง

เพื่อน้องที่ปองหมายพยายาม เพื่อพะวงเพียงนงราม คอยติดตามเหมือนเงาตามตัว
เพื่อน้องที่ปองรักมาพันหัว เพื่อราพันจึงเฝ้ามัว ยังห่วงกลัวหลวมตัวล้มตาย มอบรักฝากใจไว้
เป็นประกัน ขายชีวิตเป็นเดิมพัน ใจประกันมีวันคลาย

อย่าทำให้พี่ข้าเพียงเดียวดาย แม้ชวดชมตรมใจตาย คงจะอายทั่วทั้งโลกา อย่าทำ
ให้พี่ข้องจิต พี่นั่งและนอนยังคิด อยู่ตั้งหลายเวลา ตรมอยู่ในทะเลน้ำตาไม่รักพี่ก็บอกมา
ไม่ปรารถนามากวนเจ้า

อยากรู้ก็จงคิดดูเป็นไร ทั้งโลกนี้มีใคร ๆ คอยใส่ใจเหมือนดังเป็นเงา อยากรู้ว่าใคร
รักคั่นงเยาว์ น้องคิดดูเพียงเล่า ๆ ใครจะเท่าพี่รักเจ้าเอ๋ย

เพื่อนใจ

เรารักกัน ชอบกันฉันเพื่อน จึงเหมือนกับเดือนเพื่อนฟ้า หลายปีที่เคยมักคุ้นมา ต่างเคย
ให้สัญญา ไม่ร้างลาอาลัย ความสัมพันธ์เนิ่นนานหวานฉ่ำ จึงรูกล้ำก้ำเกินเพื่อนไป สายตา
บอกภาษา หัวใจ สบตาทุกครั้งไร วาบหวิวในอร่า

ฉันได้จุบตา ของเธอ ฉันภูมิใจเสมอ ได้จุบตาบนฟ้า ฉันจะรักเธอ ฉันจะรักเธอ
ให้เดือนริษยา ให้เมฆอจฉา ที่ได้กอดเธอ

ความรักมันหนักในหัวอก จึงเหลือบราม ห้ามพอกใจเพื่อ ฉันเองหวั่นเกรงจะ
รักเก้อ หากเธอไม่กรุณาหันมาเป็นเพื่อนใจ

เพื่อนตาย

ชรินทร์ นันทนาคร

นิทราเกิดเพื่อนรัก จงพักผ่อนชีวิต หลับสนิทเปิดเปลือกตา อย่าท่วงหลัง กบอย่าร้อง
ค้างคาวเจ้าอย่าบินดัง อย่าทาสีงตึงตัง เดี่ยวเพื่อนจะตกใจ

เพราะเพื่อนเหนียวเหนียวล้า มาเสียไซกไซจนแล้ว เพื่อนแก้ว จงนิทราอย่าหวั่นไหว
ความเป็นมิตรมิเคยพรากจากดวงใจ อยู่ที่ไหน เพื่อนไม่เคยตาย จากความทรงจำ

ภาษาความคิดถึง

เธอแม้จะไกลจากฉัน ไม่ไกลหัวใจอันแผ่ผันละเมอ นั่นคือภาษาของความคิดถึงเธอ
เสมอห่วงใย ใจสองดวงจึงห่วงหา หลับตาทุกเวลาไม่เห็นใคร นอกจากเธอนั้น ชัดเจนแนบ
หัวใจ ไม่รู้สร้างชา คงทนคิดถึงไม่ได้ ดวงใจดวงนี้ข้าเกินกว่า อาจตายได้ทุกเวลา แต่ข้า
อีกวัน วันไหนเมื่อเธอพ่ายแพ้ จะไปและดูแลชั่ววันจันทร์ คือภาษาของความคิดถึงกัน
จากฉันสู่เธอ

ไฟเย็น

พิสมัย วิไลศักดิ์

ลา..... ความรักลอยลมพลั่วพรม มาอีกแล้วเหมือนลมเกลียดเจ้านัก ใครเขา
ชักชวนเชิญ ให้เจ้ามาหยอกเือนอยู่หุยม ๆ หิม ๆ

ความรักลอยลมมาฝั่งตรงตรงที่ใครพึงใจเสียเกาะสนิม ข้างเจ้าขู้หรือมารู้มกริ่ม
เห็นเจ้าหิม ๆ แอบมาขืนยืมริม ๆ ใจ เขาว่าความรักขึ้นฉ่ำใจนักรักสวมมงกุฎเกียรติแก่ใคร
แล้วมันจะจริงกางเขนให้ไม่ว่าใครคนไหนที่ตกอยู่ในไฟเย็น

ความรักตัวดีแสนจะมีเล่ห์กลชุกชนเสียไม่วายวัน พุดถึงรักมันมักพาใจเต็นจะตาย
ร้อนหรือเย็นฉนั้นของลงเล่นกับไฟ ลา.....

ไฟเส่นหา

เพียงพิศ ศิริวิไล

รื้ออยู่เต็มอก ซึ่งอยู่ในใจ ว่าเขาไม่รัก สุดจะหัก ห้ามอาลัย ดับไฟเส่นหา รื้ออยู่ทุกครั้งที่คิดถึงเขาแสนทรมาน ก็เพราะรู้ว่า เขาไม่เคยซึ่ง คิดถึงเราเลย

รักเอยเพียงเคยซึ่ง ตรึงดวงจิต ไม่อยากคิด ก็ยังคิด นิจจาเอย รื้ออย่างนี้ จะไม่รักให้หนักใจเลย ใจเอยใจเรา รักเขาแล้วเอย

มนต์รักดวงใจ

สุเทพ วงศ์กำแหง

หากเธอบอกฉัน บอกกันสักนิด ปลอ่ยให้รู้ว่าเธอก็รักขึ้นใจ ยัง อย่างนี้ใจลอยปลอ่ยให้คิด คิด จนละเมอ ใจฉันยัง หวาด พลาดแล้ว จะหนักรักกันอายุ ใคร มนต์รักเล่า โลมเพี้ยวในมือเธอ หงอยเหงาไปทำไม ความรักรออยู่ อาจรู้กัน ก็อ่านใจของเธอ ยากนักคนดี เผยไม่ให้แอบเฝ้ารัก ไป ช้อนไว้ในตา เพราะนัย ได้มองตาหัวใจ ซาบซึ่งไม่ตรีเพราะเรามีที่ทำเป็นไร บอกเพียงให้ มีมนต์รักดวงใจ นา คือ หน้าต่าง ใจ อย่างปิศอย่า

มนตร์รักดอกคำใต้

โถมฉาย อรุณจาน

มนุชัย ปรีชากุล

- ข) พลั่วลมพัดจ๋า ดอกคำใต้กรุ่นหอมละมุนไชยกลิ่นละไม ไอ้ละหนอ เจ้าดอกคำใต้
เจ้าหวานดอกไว้เหมือนคอยเตือนให้ใจผ่น หอมชวนหวานชื่น ค่อนคั่นครึ่งหนึ่งซึ่งใจ
จนสุคราพณ์ ไอ้ละหนอ... เธออยู่เคียงฉัน เกี้ยวเก้อยคล้อยตามกัน
สวรรค์นั้นแหละบูชา
- ฅ) มนต์รักกระริน เปรียบดังนกน้อยบินเหินลอยไปสู่เวหา
- ช) ความรักก็คือ บุปผา ผลิดอกที่ตาแล้วมาบานแบ่งที่ใจ
- พร้อม) สองเราสาวหนุ่ม เกาะกุมแขนเกี้ยว นิดเดียวก็สุขเกินใคร ไอ้ละหนอ.....
เจ้าดอกคำใต้ อย่าบอกนะใคร ๆ ว่ารักเราได้สู่สวรรค์

มนตร์รักในอดีต

จินตนา สุปสภิตย์

เมื่อชีวิตมีความรัก จึงประจักษ์ ว่าความรักคือน้ำทิพย์ ใจเหมือนจะล่องลอยลิบ
แอบไปกระซิบ สู่บนสวรรค์

จุดเปลวไฟไว้ในดวงจิต แม้ที่มีคสนิท จุดจุมพิตขั้วนิรันดร์ ชีวิตล่องลอยราวฝัน
กลับแปรเปลี่ยนผัน ให้สวรรค์กลายเป็นดิน

มนตร์รักดับวูบไป ยังรักยังอาลัย เหมือนใจจะลั่น ธรรมเนียมธรรมเนียมอาจันต์ น้ำตาจึง
ร่วงริน รดใจอยู่ทุกวัน

เฝ้าแต่คอยรักหวานมาใหม่ สบรอยตรมให้ ลื่นรอยไปสลายพลัน มนต์รักอดีตในฝัน
ไม่รู้กี่วัน ที่ใจฉันจะลืมเลือน

มหาชัยอาลัยท่าฉลอม

ชรินทร์ นันทนาคร
รวงทอง ทองลั่นทม

- ช) พังเสียงครวญของลมทะเล ใจว่าแห่ เหมือนพังทะเลร้องไห้ ท่าฉลอม
มหาชัย ลองคิดเปรียบไปไกลเหลือที่จะฝัน
- ญ) ความรักเอย รักมาสายไป จึงหมองไหม้หัวใจน้อง พลอยไหวหวั่น ข้ามทะเล
มาหากันเฝ้าคิดผูกพัน ให้จันทร์มนน้ำตา
- ช) ความรักเราลืบทิ้งกับพระจันทร์ จันจิงขอลา ขอลา... ขอลา... ขอลา...
ขอลา
- ญ) ลีณาตินี้แนมมีชาติหน้า รักจงมาภิรมย์สมใจ
- ช) สมใจ สมใจ สมใจ ญ) ลาขอลา
- ช) ขอลา ญ) ขอลา
- ช) รอยยิ้มปร่า ญ) น้ำตานั่นเองหมองไหม้
- ช) ท่าฉลอม ญ) มหาชัย
- พร้อม) ยิ่งคิดถึงไกล ไกลเหมือนมีฟ้ากั้น

มหาราชประชาธิปไตย

ขอเทิดเกล้า มหาราช แทบบาทบงส์ ที่ครองราชย์โดยยืนยง ครบ 50 ปีกว่า
จักรีวงศ์ ภูมิพล เหนือมลปวงประชา ชาบซึ่งใน พระกรุณา ภูวไนย

เศียร - วาท พระรา - ชะ สดุดี กอปรบุญญา บารมี ครบ 50 ปี แผ่นดินไทย
เป็นแดนทอง ฟ้าเรืองรอง ตะวันอาไพ พระฤทัย เหมือนฝนพรำ เย็นล้ำอัมพร ไร้วัดและวอน

พุทธาไตรยารัต - นากร ประเฝ้าอร อวยพรชัยทรงพระเจริญ ให้แซ่ขรื่อง ทั้งแด่สังข
ทั้งกลองปี่เป่าสรรเสริญ อัญเชิญถ้อยร้อยกรองไวบูชา

ขอทูลเกล้าถวายพร พระจอมสยามแปลงบุญธรรมครองปวงชน 50 ล้านคนกว่าร่มเย็น
กันแผนนาผา ประชาธิปไตย ผ่องประชา หน้าตาชั้นใส ด้วยทรงทศพิธ-ราชธรรม

มะลิวัลย์อ่อน

ดิอิมพอสซิเบิล

สวยเอยสวยจริงยอดหญิงวัยสะรุ่น เนื้อละมุน ผิวพ่อง พลั้วลอยละล่อง เหมือนดัง
หงส์ทอง ท่องอยู่ในป่าคอนกรีต ยิ้ม กริ้ม เบื้องกราย ดังละลายใจเดือด เลือดขायร้อนจัด
สวยน้ำใจ น้ำจิต ไร้จริตเหมือนว่า ออกมาจากนวนิยาย

เท่ เท่ เก๋ในที่ท่า ดูดั่งดารา พรราวฟ้าเจิดฉาย ตั้งแต่เช้า เข้าจนบ่าย ไม่หายครวญ
ถึงคำ พร่ำเพื่อละเมออยู่

สวยเอย สวยสด พยาคยิ้มราวจะหยด มดแดงเหลียวดู เพี้ยวจริงนะพธู โฉมตรู
แสนงาม งามพยาคยิ้มแทบจะหยด รักเธอไม้อุ่ม อยากจะลืมิ้มเส้นห่ รักเทให้หมคมเห็นใคร
สวยสด งดงามหมดตาหนีเปรียบดั่งมะลิวัลย์ผลอ่อน ๆ

ม่านน้ำตา

เพ็ญศรี พุ่มชูศรี

ไศกระกำข้าเกินจะข่ม ต้องชมชานในม่านน้ำตาแห่งกรรม แม่เมฆฝนเบี่ยงบนนภา
คล้อยต่ำ ยังเหลียวมองความข้าหลังน้ำทิพย์มา

ระคนน้ำตาฉันมีบาปอันใดทำลายใจกัน ไม่รู้กี่วันจะผ่านพ้นไป เห็นน้อยใจนัก เพราะรัก
มาหน่าย ไม่วายตรมจึงไศกระทมจิตใจ

หรือเทพนฟ้าเสกสรรน้ำตามาให้ จึ่งระทมหมองไหม้หวนไหวเข้าเย็น ฉันจึงใช้เวร
ในม่านน้ำตา ลาก่อนชีวี ลาที่ ชีวาคความข้าอุราแล้วเจ้าเอย

มารัษทหารปืนใหญ่

เราเหล่าชายชาญ แห่งกองทัพ นักรบไทย ปืนใหญ่เกรียงไกร กีก้องไป ในบุรี
ด้วยจงรักภักดี ทุกชีวิตปฏิญาณ ตายพร้อมกัน ทหารปืนใหญ่ พลีชีพบูชา เพื่อรักษาอธิปไตย ปืนใหญ่
ทำลายศัตรูยับ โดยจับพลัน พวกเราหลอมหัวใจ ยัดเยียดตาย ให้กับมัน ยังมีทันจะอหังการ

เสียงหวีดหวิว ของกระสุนคาราม โดยแม่นยำ และมีต้องใช้สายดา เพชฌฆาตแห่ง
สงครามคือข้า เป็นราชา แห่งสนามรบ

เราเหล่าชายชาญ แห่งกองทัพ นักรบไทย ปืนใหญ่เกรียงไกร กีก้องไป ในบุรี
ด้วยจงรักภักดีทุกชีวิต ปฏิญาณ ตายพร้อมกัน ทหารปืนใหญ่อำนาจทำลาย ที่เกรียงไกร และงดงาม
ปืนใหญ่คาราม กีก้องไป ไกลสุดไกล

รวดเร็วเหมือนสายฟ้า ปริบดาเดียวแหลกสลาย เป็นผลงานปืนใหญ่ ของเรา
รวดเร็วเหมือนสายฟ้า ปริบดาเดียวแหลกสลาย ใครรุกราน ปืนใหญ่ พร้อมยิง

มารักกันใหม่

สวลี ผกาพันธุ์

เมื่อมีความรักก็มีชีวิตชีวา คิดไปคิดมา จันคงเหมือนปลาพบธารน้ำใหม่ เปรียบดังบัณฑู
ล่องลอยนภา ร่ำเร่ถึงทุกที จะมองหนใดรินเร่ใจสมใจ ไม่มีอับเฉา

ถ้าหากความรักสิ้นไปคงไร้วิญญาณ คิดไปคิดมาจันคงเหมือนปลาหลงวังน้ำเก่า
เปรียบดัง พฤษชาขาดฝน คนขาดรักเหงา ไปรุดคืนรักมาบรรเทา ให้เราพบรักกันใหม่ ถ้ามี
หัวใจเหมือนเดิม

มมมิด

เงียบดีจริง ยืนสายลม - สะอื้น คันท้า ไร้วาย เป็นเพียงบาง - คราว ดาวหาย
กลืนไปใน - พำอันมืดดำ

ค่าแห่งคุณธรรม มิได้เงียบ - งำ คำว่า เกียรติ - ตี - ยศ มั่นหมายเร้า - กบฏ -
อยู่อื้ออึง แค่เพียงมี - ใจ ใครซักคน - หนึ่ง ยังไม่ถึงฉาวโลกีย์ มิด ๆ จึง - มี ความคิดดี
- ดี มี - ไหมใครเข้าใจ

แวดวงเรา - ดี แดงมีหน้าตา เชิดหน้าบ่าตรงไว้ มมมิดปล้นกระจำง สว่างที่ใจ
เมื่อมีหน้าตา เหมือนผีฟ้าทอง จำต้องเหิดทวนไว้

แม่กลอง

สุเทพ วงศ์กำแหง

สายชลแม่กลอง เหมือนดังละอองน้ำตกลีดั่งกระจกเปรี๊ยบดั่งจิตใจเจ้าของ พี่ลอยรัก
ให้ผากไปในสายแม่กลอง ขอเชิญให้น้องครองความรักไว้เถิดหนา

สายชลเชี่ยวชาญรักจริงของพี่ รักลอยมานี้ดวงใจพี่คอยเฝ้าหา นางนวลขาวผ่อง
ไม่พ่องเกินนวลแก้วตาเนื่อนวลกว่านวลนกนวลปรางไหน ๆ

กลางกระแสน้ำล้นไปะล้นม เขาหลงวนอ้อมล้อมสะกั้มัจฉาเอาไว้ แม่พี่เป็นปลา
ไม่ปรารถนาเข้าวนของใคร พี่จะขอยู่แต่ในวนใจของเจ้าเท่านั้น

สายชลแม่กลอง น้านองสองฟากล้นฝั่ง น้ำใจจวงหลังพอได้ประทังชีพจน์ สายน้ำนี้อาจ
ตัดขาดออกไปจากกัน สายใยสัมพันธ์ขาดกันมิได้หรือเคย

แม่จ๋า

ธำนิษฐ์ อินทรเทพ

เธอเป็นใครฉันยังไม่แจ้ง แต่เธอคือ แสงแห่งศรัทธา เธอเป็นดินหรือเธอเป็นหญ้า
แท้จริงมีค่ากว่าใคร นิรันดร์

เพียงนามเธอฉันขอพินิจ เพื่อจะจารึกชั่วนิรันดร์ เธอเป็นใคร ฉันไม่เคยหวั่น
เธออยู่กับฉันชั่วนาตาปี

เธอคือสายน้ำลำไฉ เปี่ยมแปล้ความใสสะอาด เธอคือฟ้าคุ้มครอง ค้ำชีวิตฉันให้สร่าง
เพียงนาที่แม่เธอมีสุข เพื่อจะแบกทุกข์อีกเนิ่นนาน ใครลืมนะ ฉันยังต้องการเพื่อจะเอ๋ยบาน
เรียกเธอ.... แม่จ๋า

แม่เจ้าพระยา

สายธารา เจ้าพระยาไพศาล ไหลรินอยู่ทุกกาล ผ่านไพรพฤกษ์พงา สายกมลชลธาร
หล่อเลี้ยงพันธุ์พญา สมนามเจ้าพระยา สายธารแห่งชีวิต

ล่องเรือฝ่าเปลวแดดไปตะวันใกล้ลับจวนตกดิน ค่ำแล้วไต้ยลและยิน เสียงเพลง
วิบแวมไพเราะแม่น้ำสายธารธารา เจ้าพระยาขมล้ำ เห็นเรือล่องตามน้ำ แสงงามเจ้าพระยา
อ้อมอกเจ้าพระยาเคยเห็น้อยล้ามาก็สมัย

ก็ครั้งที่ไทยล้าไทย สีแดงแห่งเลือดไหลแทนน้ำ สายธารธารา เจ้าพระยาขุ่นคล้ำ
ร้องให้กับความซำน้ำเน่าในเจ้าพระยา

แม่ปลาบู่ทอง

ส่งสารแต่แม่ปลาบู่

นางเอื้อยเป็นลูกกำพร้า

ร้อนเต๋ราแก่เหลือแต่ราอ่อน

มารดาฉันอยู่แห่งไหน

ส่งสารนางเอื้อยกำพร้า

อาศัยอยู่ในฝั่งคงคา

ถึงเวลามาร้อนร่า

เอาร่มมาร้อนให้แก่แม่ปลา

หรือจะตายในฝั่งคงคา

ร่ำเรียกหาแม่ปลาบู่ทอง

เมืองไร้หน้าตา

อยากบอกเธอให้รู้ว่าฉันกับวันนี้โลกคม อยู่เดียวขึ้นชม ร้าวรานระทมฤทัย กุหลาบ
ดอกนี้ชูช่อไหว และแล้วทำไมไร้คนแล (จะ) เห็น อยากเปียกปอนและหวังจะเป็นคนที่เธอ
เอาร่มกางกอดฉันเบา ๆ เมื่อฝนบาง ๆ ในอ้อมกอด อย่างนั้น ฉันเป็นสุขเหลือเกิน อยากเจอ
คนที่ฉันเฝ้านั่ง อยากพาพบตั้งใจ จะต้องรอนานซักแค่ไหน ไชโย หวังใจ ฉันทน กุหลาบแห่งรัก
ชูช่อหวาน มีข้ามิปานเขามากับฝน ได้เปียกปอน แล้วยังได้เป็นคนที่เธอ เอาร่มกางกอดฉัน
เบา ๆ เธอกลับห่างจากฉัน ทั้งเพียงร่มนั้นใจ (ไว้แทน) ให้ความฉันช้าทรมาน ให้หมาสาแก่ใจ
อยู่บนรางเหงา ๆ ของรถไฟขบวนที่เมืองไร้หน้าตา อยู่ในเมืองร้าง ๆ ขอเวลา ได้รักหาจิตใจ
อกหักแล้วขอพักเมืองเดียวดายรักฉันสลายไม่เหลือเลย

ไม่เคยรักใครเท่าเธอ

เกอะหล่าน

ฉันยอมรับว่ารักเธอ คลั่งใคล้ ผั่งจิตผั่งใจ มิเคยรักใครเท่าเธอ มอบไมตรีเสนอ
มันเสมอ แต่เธอด้วย ความรักใคร่ ฉันนอนฝันขึ้นทุกคืนไม่เว้น ถึงเธอเข้าเย็น ฝันเป็นประจำ
รำไป ที่เอ่ยรำคาญใจ ใช้เพื่อใคร เพื่อเธอเห็นในอุรา ฉันยอมบ้า อาจลวงล้ำ ที่จะกล่าวคำ
รักเธอออกมา อย่างมัวสวณที่ท่า เห็นในสายตา รู้ว่าแก้งเจย ฉันเกรงฉันเก้อ รักเธอเข้าแล้ว
ขอกระซิบแผ่ว รักเธอเข้าแล้วเอย มอบหัวใจเลยเปิดอกเผย ไม่เคยรักใครเท่าเธอ

ไม่วายจะคิด

เมื่อใจเฝ้าหา รักครั้งแรกมากับฝน รักรินฝนหลังโหล่น เปียกปอนจนน้ำแสบเนื้อใน
สู่ชายคาหลบฝนแล้วมาผิงไฟ ฝนพร่าหนาวใจ อุ่นโอรสเสน่หา หลังจากสวรรค์ วัสดุฝนมัน
พรางพรู รักกันมิเลือนกฤต ตกไม้ล้มชูไม้ล้มดา แต่ยามร้างห่างหามีเคยเห็นหน้า ฝนยังคืนมา
ให้มวลพฤกษาชื่นใจ

อาลัยอาวรณ์ ยิ่งตอนที่ฝนรินหลัง หน้าตาโหล่นประดัง ภาพความหลังยังอาลัยความสาว
สิ้นพลัน เหลือสิ่งสำคัญตรงไหน ล้นทั้งต้นทุนกาไร สุดแก้ไขให้หันราศี ไม่วายจะคิด ถึงคนที่เคย
เฝ้ารัก เขาเคยขออนอนหนุนตัก เอย่ย์รักทุกห้านาที อยู่แห่งไหน หากใจรักเขายังมี ขอเชิญคนดี
กลับมาเฝ้าฝนวันตาย

ไม่อยากเป็นนางรอง

โลกแห่งความรัก ปิดฉากด้วยสีดำ คนกระตัญญู รสความขำ ย่อมไม่รู้ลึก ล้นคารมชาย
เปรียบดังหยาดน้ำค้างขังบนใบพฤษภ แม้ร่องตอนตึก ไว้ดื่มกินได้ แต่พอสายระเหย ผู้ชายนั้นะ
ไม่มีละเว้นใคร คนเดียวมีร้อยฤดี พันใจ เชื้อกันบ้างไหมเอ๋ย หญิงมีใจเดียวอย่างเรา บอกใคร
เขา ๆ เยาะว่าเขยรักจึงลงเอย มิได้ดั่งฝัน นั่นก็เป็นเพราะใคร จันทมนานเศร้า สุดเงยหน้า
มองใครเขา ขึ้นท้าวหิมาบ้านเก่า ถิ่นเดิมของเราดีกว่ากลับมารักษา แผลใจ เก็บบทเรียนชีวิต
ไว้ เจ็บจาไปสอนใจ ตน เมื่อเธอมีเขา อยู่เป็นจ้าวหัวใจ เธอมาบั้นรักให้ฉันทำไม หลอกหลง
ให้หลงกล ฉันเป็นนางรองต้องลา อย่าตามเข้าซึ้งซุกซน ฉันกลัวคนว่า ฉันหน้าไม่ทน ให้คนคอย
นินทา

ไม่อยากให้โลกนี้มีความรัก

สวลี ผกาพันธุ์

อันแสงสุริยส่องสว่างแต่กลางวัน อันแสงจันทร์ส่องประจักษ์... ยามราตรี อันความรัก
ร้อนร่าเริงฤดี ส่องชีวิตรักเฝ้ายามประจักษ์
มีรักแล้วไม่คลาแคล้ว... ต้องตรมฤทัย เหมือนแบกโลกทั้งโลกไว้ให้โสกหนัก
ไม่อยากให้โลกนี้มีความรัก แต่ฉันสมัครแบกรักไว้ไม่หนักเลย

ยอดฝีมือ

แรงร้อน แดงฉาน เพลิงตะวัน กล้าหาญ ทะลุผ่าน เวหา เต่าทะเลขึ้น นั้นเป็นครู
สอนเข้า เป็นยอดในวิชา โยงฟ้า ทะลุดิน เหล่าโจรทมิฬทรน ล้นทุกราย ยอดฝีมือ กว่าใคร
ใจเหนือใจทุกคน คุณสมบัติ อ่อนโยน คารวะคนทุกชั้น ดาบวิบาววูบเดียว เสียวถึงคอหอยส่ง
ชีวิตลอยลับหล้า เปลือกตายยังมีอาจกระพริบ แม้เพลิงมืดจะคมกริบ ไม่คมเหมือนใจคนหยิบยื่นตาย
เยื้องกรายดั่งมังกร เทียบบิน จุดเพลิงกลางหัวใจ ร้อนจนระอุทะลุดิน บ้าบิ่นจนยิ่งใหญ่ ยอดฝีมือ
เกรียงไกร ใจเหนือใจผู้คน ยังนอนน้อมถ่อมตน เคารพดินกราบฟ้า ใจเหนือใจผู้คน ยังนอนน้อม
ถ่อมตน คนยอดแห่งฝีมือ

ยามซัง

ชรินทร์ นันทนาคร

ยามซังพี่ยิ่งข้าทุกยามเช้า ไม่เห็นหน้าเจ้าเหงาจิตคิดจนเกือบสาย วานอย่าซังให้พี่
 ข้าถึงยามบ้ายอย่าให้ชายหมายคอยจนคล้อยเย็น ค่ำแล้วแสงเดือนงามอร่ามสรวง ดาวลอย
 ดวงดูกลับทรมางามเมื่อยามเห็น พังเพลงรักเหมือนเพลงลำนํ้าตากระเซ็น ไม่วายวันสวาท
 หวามยามน้องซัง

ยามไร่

สุเทพ วงศ์กำแหง

ฉันทรมระทมหนักหนา ดูหรือไซ้ชะตาเกิดมาอาภัพเหลือทน เหมือนฝุ่นละอองตาม
 ท้องถนนอาภัพอันความหวังมีคณจนรักก็จาง

ชีวิตแทบวายจุดหมายเลือนลาง ญาติมิตรเมินห่าง คิดไป คิดไป คิดไป อ้างว่าง
 เหลือเกิน ไร่งานไร่ไร่รานวันไหน ชีวิตก้าวผิดไป ไชยใครเรามันไร้เงิน ไร้เกียรติเขาจึง
 เพี้ยยศหยาบล้ำเกิน เพื่อนฝูงไม่มองพี่น้องกลับเมินเดินหนีรำไป ที่รักก็จาง ที่หวังก็ไกล
 ยิ่งคิดครวญใคร่น้อยใจ น้อยใจ

เย้ยฟ้าทำดิน

สมสกล ยงประยูร

สุเทพ วงศ์กำแหง

ฟ้าหัวเราะเยาะข้าชะตาหรือ
พรหมลิขิตบีบเส้นเกณฑ์ชะตา

ขอหัวเราะเยาะเย้ยเหวี่ยงเหวี่ยงฟ้า
เย้ยทั้งฟ้าทำทั้งดินสิ้นยาเกรง

ข้าขอลิขิตชีวิตข้าเอง ไม่เกรงดินฟ้า
ข้ากระแทกแต่กรรมตีมีหรือจะกลัว

อันสวรค์อยู่ในอกนรกนั้นหรือ
รักการทำชั่วมีหรือจะกลัวนรกมันบ่วง

ดินนั้นถืออภิสิทธิ์ชีวิตข้า

ฟ้าอินทร์พรหมยมพญาข้าหรือเกรง

พสุธาอย่าครวญว่าข้าข่มเหง

หรือใครเก่งเกินข้าฟ้าดินกลัว

อีกพื้นพสุธาพญายมพรหมอินทร์ทั่ว

มิใช่ใจชั่วลืมหูลงลาฟอง

ข้าก็ถืออยู่ที่ใจไม่หมั่นเหมอง

หากทำดีฟ้าดินต้องคุ้มครองเออ

รวงทองเปลวทอง

พูลศรี เจริญพงษ์

เห็นรวงข้าวอ่อนพลิ้ว ชูยอดรีวพลิ้วลายของ ประกายดังเปลวทองเมื่อดวงอาทิตย์
ส่องรวงทองดูงามผ่องศรี รักที่ฝากให้น้องกลัวจะหมองเหมือนราศี จากกรุงมุ่งมาถึงนี้ทุ่มเท
ใจรักที่ทุ่งรวงทองนี้ผ่องใส เปรียบว่าน้ำเปี่ยมฝั่งคลองคู่จพี่รักน้องเปี่ยมฤทัยแม้หากน้ำลดลงไป
รักคงลดลงจากใจแล้วใครไม่หมอง สันธยาอ่อนแสงแดงเรือเหลืองเหมือนเปลวทอง ใกล้เคียง
วิกาลลาล่อง ใจเรานั่นผ่องศรีทราเราสองอย่าคล้ายเปรียบว่าน้ำเปี่ยมฝั่งคลอง

ร้อน

มีส. จางเซฟาง

เยือกเย็นลมพัดผ่านตัวฉันลทสวรค์พรางพรหมให้กันเสมอ ฉันเคยฝันใฝ่ว่าสมหมายใจ
ของเธอ เผลอมาจูบยามฉันนอน
แอบไปเจ้าชู้อยู่ที่ไหน จึงเจ็บหายไม่มากล้ากลายคนร้อน หรือลมทำแกล้งให้เรา
ระแวงอาวรณ์ จะให้แก้ร้อนหรือไร
ดับไฟทุกดวงอย่าลวงให้เผลอ เหลียวเจตนาของใคร ต้องลับเฉพาะก่อนที่อาภรณ์ไว้
ต้องดับไฟของนัยน์ตา
ไม่มีลมพัดแต่ยังเย็น ใครอย่าเร้นแอบมองจ้องกันเลยหนา แม้ไรอาภรณ์ก็ยังร้อน
ในวิญญาร้อนเสน่ห์อาลัย

รอฟน

วงเพื่อน

ด้วยรัก ด้วยหวังห่วงกัน อย่าถามใจฉัน รักเธอเพียงไหนกระซิบข้างหู ให้ความใจไม่
เคยรักใคร แม้เธอจะไม่ไยดี
ก็ฝน ก็หนาวเปลี่ยนไป แต่ฟ้าสอใส มิเคยเปลี่ยนสี ใจรักจากฉัน สวรรค์ทราบดี
ชีวิตสิ้นสุด หยุดรักไม่ได้
ถ้าแม่หากรักไม่ลง อย่ามัวพะวง ขอเธอจงเดินจากไป ต้องใช้เวลานานซักเท่าไร
ลืมรักเธอได้ให้สิ้นซากไม่ยากจดจำ
ด้วยรัก หมดเนื้อหมดตัว หมดแล้วทวนหัว เหลือเพียงรอยซ้ำ ชีวิตผิดหวัง คั่งฟ้ามืดดำ
รอฟนกระหน่ำ ช่วยกลบหน้าตา

รอยไถ

ไถทุ่งบางเขน แท้จริงเคยเป็นทุ่งรัก ทุกคนรู้จักประจักษ์ เป็นทุ่งรักสมศักดิ์บาง
ไม่ทันไรน้องมาจิตจางทั้งรอยไถห่าง ทั้งคนหลังให้ห่วงหา

ไถ้ออกเราเอ๋ย เพราะเป็นเขยยามยากเข็ญ เขาจึงพยามใจกันเล่น รวมกับเห็นเป็น
ผักปลา ได้เขยขีตรสเคี้ยวมิเอมอุรา เหมือนคำเขาวานารี่เปรียบน้ำไหล

มือเดียวเจ้ามาถือไถแทนพี่ ละหนืออกพี่ รื่นตัวอยู่ไหน อยากจะขอเชือดใจ
ล้างบางล้างกันสิ้นอายุไป เชือดใจให้สม

อยู่เพียงรอยไถ มินานเท่าไรก็ลบ พนดงชะดินมากลบ คงจะลบรอยที่ตรม แต่รอยข้า
ข้าเกินหาดินเถามถม ข้าจนเหลือจะข่ม ระทมยิ่งกว่ารอยไถ

รอยมลทิน

รวงทอง ทองลั่นทม

ไถชีวิตฉันนั้นต่างพร้อยไปสิ้น ด้วยรอยมลทินที่ฉันสร้าง ประทับเป็นรอยร้าวไม่เลื่อนกลาง
ชีวิตหม่นหมองด้วยรอยมลทิน

ตราบเท่านั้นแสนนาน รอยนี้ยังอยู่ยิ่งพาดสุมิสูญสิ้น ได้จิตสั่นกึกจันเมืมลทิน น้ำตา
ร่วงรินเพราะมลทินใจ

ชีวิตแสนเศร้าใดคนอย่างเรา จะมีใครเห็นใจ จันคอยเวลาที่รอยมลทินแห้งใจ
จะลบเลื่อนจากชีวา หากมีใครสักคนที่เห็นใจอยู่ จะมาเอ็นดูรู้คุณค่า ว่าคนอย่างฉันนั้นเห็นราคา
โปรดช่วยเมตตาลบรอยมลทิน

รวนลมหนวนมา

วันทีลมหนวนมา พัดมาพร้อมกับเธอ หัวใจฉันระรินตื่นละเมอ เหมือนเจอแสง
 เรื่องรองของตะวันไม้ใบขึ้นลมเข้า หัวใจเราขึ้นเช่นกัน เหมือนดังเธอคือเหมันต์ พัดผ่าน
 ำให้ชื่นใจ ำให้เธออยู่กับฉันนานเท่านั้นได้ไหม ลมหนวนพัดมาให้ใครพัดเธอไปไกลหัวใจฉันเลย
 รอให้ลมหนวนเยือนพัดมาเหมือนอย่างเคย ไร้เธอเหงากระไร ำใจเอ๋ย ฉันเคยเห็นเธอเดิน
 เห็นบรรเทา แม้เธออยู่แห่งไหนหนใดในป่าบนเขาเหมือนอยู่ในใจของเรา พระเจ้าย่ำแผ่นดิน

ระซังรัก

สิ้นสึดปีเก่า เพื่อนจงรับสิ่งอัปเจ้าไป ผากความชอกช้าหัวใจไศกอาลัยไปกับน้ำและลม
 สวัสดิ์ปีใหม่ ผากพารักไป ผากใจฉันพรหมหากเมสลอยเคลื่อนคล้อยลม เมสจงพรมรักไปฝังใจ
 ทุกคนปีใหม่เริ่มชีวิตใหม่ ยืมผ่องใสไว้กังวล อันทุกข์ไศกสุมกมล บัดไปให้พ้นหายกังวลใจ
 ำไ้ปีเงินไกลห่าง อย่าเคืองระคาย อย่าอ้างว่างไป สิ้นปีเงินอย่าเสียใจไม่เป็นไร
 เพราะปีนี้ เป็นปีทอง

- ณ) ระซังเงินเพลินฟังยังหวานก้อง ช) ระซังทองสนองรักจับใจน้อง
 ณ) ระซังแก้วแว่วกังวานหวานประจักษ์ พร้อม) ระซังรักสอคล้องร้องเพลง

อวยพร

รักชั่วชีวิต

สุเทพ วงศ์กำแหง

สวลี ผกาพันธุ์

- ช) รักเธอยิ่งดวงใจ หาใครไหนเทียบเธอได้รักจริงน้องเอย
 ญ) หวานคำพราหมณ์หวานเอยหวานจริงคำอ้างหวานจิ้งจิก
 ช) ใช้เพียงเท่านี้ รักมีแต่ความยึดมั่นที่สรมมาจากจิตใจ
 ญ) รักกันง่ายหน่ายเร็วน้องกลัว
 ช) โถพี่ไม่ช่วยอย่ากลัวน้ำใจ
 ญ) รักน้องต้องปรานี
 ช) แม้ซีพันพลีให้น้องยังได้
 ญ) กลัวเสียจริง จริง เกรงสมใจจะไม่ยอ
 ช) มอบใจ ดวงนี้รักดีแต่น้อง
 ญ) คิดเพียงทดลองหรือเปล่าคะพี่
 ช) รักชั่วชีวิตที่สิ้นสลาย

รักที่เปลี่ยนแปลง

มณีนุช เสมรสุต

ก่อนเคยเป็นคู่เคียง แอบเอน แก้มเอียงไว้รอจูบ ขาดเธอฉันจูบ หัวใจหวั่น ท่างกัน
 คือเวียงระกำ

ถ้ามีปีกบิน จะไผ่ บินตามทุกเข้าคำ ไม่กลัวสายลม โหมพัดกระหน่ำ ไม่หวั่นเกรงฝนซ้ำ
 มากล้ำมากมาย

ที่จริงความรักของเราสุดแปลก ดั่งน้ำหยดแรก เชาวแทรก ซึมทราย กอดไม่วาย
 จูบไม่วาง อดีตเมื่อยังแรกรักกันมั่นคง นานนักรักชักมาเปลี่ยน ผันแปรไปที่หัวใจ มีใครอื่น
 จันจันงต้องอาลัย ตัดอาลัย ใจลุ่มหลง คอตั้งปาดรงเชิดหน้า ท่างไกล ลมรื้อ ฟ้า ล้วนสับ
 พัดราเพย สุกเสียจนเหลือเอ๋ย เผยความนัยครึ่งชีวิตส่วนที่เหลือ คงเจอใคร ๆ ใหม่ ๆ ลักคน

รักเธอเสมอ

สวลี ผกาพันธุ์

หากตราบิใด สายนที่ยังรู้ไหล สุ่มหาขลาลัยกระแสนี้รู้ เกลียวคลื่นยังกระทบฝั่ง
ดั่งอาจีน เป็นนิจสินตราบนั้น จันรักเธอ เช่นตะวันนั้นยังคงตรงต่อเวลา แน่นอนนักรักท้องฟ้า
สม่าเสมอ เช่น กับจันนั้นคง ตรงต่อเธอ จันรักเธอเสมอ จันรักเธอเสมอ ชั่วจินจันรันดร์

รักเธอเสมอ

สวลี ผกาพันธุ์

สุเทพ วงศ์กำแหง

ข) ดวงฤดีของพินหนอ ถูกใครจื้อช่วงชิงไป พี่วิลหาทราวม้วยผันถึง

ญ) ผันถึง

ข) คั่นถึง

ญ) คั่นถึง

ญ) ยอดดวงใจ

ญ) ยอดดวงใจ

ข) ยอดชีวิตรู้หรือไม่ว่าหนอกานดา เข้าสาย
บายเย็นพี่เห็นหน้า

ญ) พี่เห็นหน้า

ข) ใบบัวฤดา

ญ) ใบบัวฤดา

ข) พิณฤดา

ญ) พิณฤดา

ข) พี่บารณาดวงฤดี

ญ) รักเธอเสมอ

ข) รักเธอเสมอ

ญ) รักเธอเสมอ

ข) รักเธอเสมอ

ญ) รักเธอเสมอ

ข) รักเธอเสมอ

ญ) ตราบฟ้าสิ้นดาว เวหาหาวสิ้นรัชนี้ ดวงตะวันหยุดส่องพื้นปฐพี ทุกเวลานาที่ดิ้อยคำ
นี้ไม่กลับกลาย

ญ) รักเธอเสมอ

ข) รักเธอเสมอ

ญ) รักเธอเสมอ

ข) รักเธอเสมอ

ญ) รักเธอเสมอ

ข) รักเธอเสมอ

รักร่วมใจ

ชรินทร์ นันทนาคร

รวงทอง ทองลั่นทม

- ช) ฉันรักเธอ ชื่อต่อเธอเหมือน ญ) เธอรักฉันมั่นใจแล้ว แน่แน่เพียงไหน
ดั่งนางแก้ว
- ช) ฉันรักเธอชื่อต่อเธอเสมอใจ ญ) เธอรักฉันมั่นใจเพียงไหนเนอย่างไร จจริงไหม
ใจเธอ
- ช) ฉันรักตราบนกขานี้ยังละห้อยหลงคอยน้ำค้าง
- ญ) พอรุ่งสางน้ำค้างละห้อยจะพลอยจางหาย
- ช) น้ำค้างไม่หล่นฝนยังไม่มา ญ) พกษาคงตาย
- ช) ฝนช่างใจร้ายเหลือเกินนะแก้วตา
- ญ) ฉันรักเธอไม่เปลี่ยนแปลงแม้เธอต้อยต่ำ
- ช) เธอรักฉันวันจะช้ำดังพอกษา ญ) ฉันรักเธอฉันไม่แคร์ใครจันทา
- ช) ต่างก็รัก ญ) ต่างก็ปรารถนา
- ช) ต่างชื่นอร่า พร้อม) รักประสาน

รักแรมไกล

สาธิตา ศิลาเกษ

ลา..... ลา.....

ใจหวนครวญญูหนึ่ง รักตริ่งหนึ่งในฤทัย ผู้เดียวไซ้รัท่วงใยเพราะไกลสุดตา ไกลเท่า
ไกลถวิลไร้สิ้นเหมือนดินไร้ฟ้า หวาดหวินในวิญญูรักพาคลั่งไคล้ผูกพัน รักมั่นในดอกฟ้าอกพสุธา
สุดว่าแห้วขวัญ แม้ไกลกันจิตก็ยังผูกพันไมตรีเรามันฟ้าดินนั้นแก่ใจ

ใจหวนครวญญูอวรณ์ร้าวรอนซ่อนความร้อใจ อยู่แห่งใดไม่เกินหัวใจเฝ่บอง
ไกลเท่าไกลหนักหนาเหมือนว่าเคล้าคลอห่อหุ้ม ร่วมหัวใจปรองดองสองใจเหมือนหนึ่งใจเดียว

รักอย่ารู้คลาย

สุเทพ วงศ์กำแหง

จำพรากจากขวัญดวงใจ ต่อนี้ไปใครเล่าจะโลมสมร ใ้ใครจะคอยพัดให้คลายร้อน
ใ้ใคร เขาจะร้องกลอนกล่อมให้เจ้านอนฝันดี

ใครเล่าโลมเล่าเอาใจ ห่วงน้องไปใจท่วงนวลฉวี ไม่ควรไศกชมให้เสื่อมราศี
เมื่อยามน้อง ไศกฤดีก็เหมือนทรวงพี่แหลกราน

จากน้อง ไปทั้งที่ขวัญพี่คงหาย ถ้าแนบไม้ได้จูบลานงศราญ จูบฝังใจฝากไว้เป็นพยาน
เมื่อยามพี่ไปไกลบ้าน รักอย่ารานสลาย

ลาก่อนลาแล้วกานดา ห่วงน้องมายังห่วงไม่หาย ก็วันที่เดือนรักอย่าสลาย ก็ปีรักอย่า
รู้คลาย อย่ารู้วันหน่ายจากกัน

ร่ายมนตร์รัก

ชัยรัตน์ เทียบเทียม

สุเทพ วงศ์กำแหง

ฉันวอนกับลม ช่อมพรมมนตร์รักไปฝากฝัง สุขขอบฟ้าบัง ก็ดางขวางหน้า เธออย่า
ทวนไหว หากรักกันห่วงกันทุกวันอาลัย อยู่แห่งไหนก็ไม่พ้น คนคิดรักกัน

ฉันวอนกับดาว เสกเป่ามนตร์รักมาฝากเสมอ ร่ายมนตร์รักเธอเสมอว่า เธออย่าลืมฉัน
ต่างก็รู้ดี รักมีภาษาเดียวกัน ถึงต่างผิวพรรณ รักเรานั้นไม่มีพรมแดน

เรือนเพ

ชรินทร์ นันทนาคร

เรือนเพ สุขจริงอิงกระแสน้ำรา หวังระงมลมปลิวมา กล่อมพฤษาดังว่าดนตรี
 หลับอยู่ในความรัก รับความชื่นชววันและคืนเช่นนี้ กลิ่นดอกไม้รัญจวน ยังอบอวลวนยี่
 สุดที่จะพรรณนา

เรือนเพ ล่องลอยคอยความรักนานมา คอยน้ำค้างกรุณา หยาดมาจากดารา
 แล่งสวรรค์ วิมานน้อยลอยริมฝั่ง ถึงอ้างว้างเหลือใจระพัน หิวหรืออ้อมก็ยิ้มพอกัน
 ชีวิตกลางน้ำสุสานต์ ใ้สวรรค์ในเรือนเพ

ละครจากสุดท้าย

เกิดเป็นดาว ระบายบัวขาว เค้นตา สูงเกินมือจะคว้า น่าถวิล คงชักวัน อาจจะร่วง
 ถึงดินแผ่นดินมีปีกบิน ก็ไม่อาจหยัดยืน ถูกปืนนายพราน

น้ำใสในถ้วยละคร ปลายทางเป็นบ้าน แดงมีสาหร่าย ทั้งกอกก จอกแทน ช่วยป้องกัน
 อันตรายถึงคราวยังต้องตาย เบ็ดเด็ดชีวิตมัน

เกียรตยศชื่อเสียง นั้นเป็นเพียงหลักประกัน อย่ามัวงกแต่เงินนั้น แบ่งปันและเจือจาน
 ไป ละครจากสุดท้าย ชะตากำหนด ทั้งเงินทองลาภยศ หมดลืมหิติดัดตัวไป น้ำร้อนมือหยดไหน
 ที่กาไว้ในมือ

ละอองดาว

สุเทพ วงศ์กำแหง

เหม่อมองฟ้า คำคินนี้ไม่มีดาวบ้างเลยหรือไร เหมือนลึก ๆ ในใจ ที่ฉันไม่มีใครเลย
สักคน ก็เพิ่งจะรู้ว่าบนฟ้า ในเวลาที่ฟ้าไร้ดาว ฟ้าก็ดูเหมือนเศร้า เจ็บเหงาเหมือนในใจ
เราเอง

แต่ในวันนั้น วันที่มีดาวอยู่ ฉันกลับไม่รู้ ไม่เห็นมองดูบนฟ้า เมื่อดาวจากไป
ฉันจึงไม่มีใครเลย สักคน ก็เพิ่งจะรู้ว่าบนฟ้า ในเวลาที่ฟ้าไร้ดาว ละอองดาวพรายแสงอยู่
บนฟ้า เมื่อดาวจากไป ฉันจึงได้รู้ว่าหากฟ้านั้นงามจับตา ไม่มีคุณค่าเมื่อฟ้าไร้ดาว ละออง
พรายแสงอยู่บนฟ้า แต่เมฆมาบังตา มองไม่เห็นแสงดาว ละอองดาว แต่คราวนี้คงไม่สวย
ที่แลมาแล้วเคยผิดไป ฉันขอภัยต่อดาว หากว่าดาวจะมีเมตตาส่องแสงลงมายังฉันให้เรากลับมา
รักกัน เหมือนกับฟ้าที่รักดาว

ลาก่อนสำหรับวันนี้

สุเทพ วงศ์กำแหง

ลาก่อนสำหรับวันนี้ ขอลาที่ทั้งที่อาลัย จนกว่าจะพบกันใหม่ ถึงจากไปฝากใจมา
ลาก่อนแล้วอย่าไศสยัลย์ คิดถึงกันทุกวันดีกว่า จาจากไปเพราะเวลา หวังว่าคุณคงเห็นใจ
ให้อายุยืนหมื่นปี ให้อายุงามแจ่มใส ให้คนรักทั่ว ๆ ไป ให้ไทยภัยพิบัติพลัน ลาก่อนสำหรับ
วันนี้ ขอลาที่ทั้งที่ตื่นตัน จนกว่าจะถึงวันนั้น ขอเจอะกันวันนั้นเอย

ลูกคนจน

ชรินทร์ นันทนาคร

ฉันเป็นลูกคนจน เด็กกลางถนน ไร้คนจะพึ่งพา พี่น้องเขาเมินหน้าหนี แหย่คหยาบ
ให้ข้าอุรา ล้นราคาของคนจน ฉันเป็นลูกกำพร้า เมตตากับฉัน ทุกวันจำใส่กมล ข้าวค่าน้ำบัน
มันข้นเอื้อเพื่อแก้จนสักหนลูกคนจนขอจำ

เราไม่ใช่ขอทาน トラกตราทำงานหวังแลกอาหารสักคำ เมฆสลับมัวมืดดำเหมือน
คอยเฝ้า มองความชั่ว จากหน้าต่างลูกคนจน เหลี่ยมมองแม่ที่ไร สะอื้นวันไหน น้ำใจพ้อผัดคน
แม่จากทุกคราหมองหม่น ชีวิตเด็กกลางถนน ลูกคนจนไม่ขอลืม

ลำนำลำโขง

สุเทพ วงศ์กำแหง

จินตนา สุขสถิตย์

- ญ) เหม่อ มองผืนน้ำลำโขงแม่คงไหลริน
- ข) ทราย ลำโขง ยังคงไหลทอดใจระทวย หล่อ เลี้ยง ถิ่น แผ่นดินไทย ไร่นา ทุกที่
อาบแสงด้วยประกายดาวสะกาวระยับลำโขงวาวพราวพราวอย่างบท กวี
เงาพระจันทร์ลอยละล่องท่องธารวาว วัฏดาวบริวาร กระพริบ ที่ขอบฟ้า แล้วเอย
คลื่นสว้ยหลับลำนาน้ำในลำโขงเอย ไอ้สายน้ำลำโขงเชื่อมโยง สายใย
- ญ) อย่าให้เขา เชือดแบ่งเลือดไทยออกไปสองฝั่ง
- ข) ลำน้ำใจยังใสฉ่ำ อยู่กับความหลังคนสองฝั่งคนสองฟากลืมนึกยากเอย

วลินต์จำพรากร

ทิวาถวิลเพราะสิ้นตะวันไป ประหนึ่งหัวใจมีท่วงไย - กัน วลินต์จำพรากรให้เธอ
และฉัน ท่วงไยถึงกัน เหมือนดังตะวันท่วงทิวา

วลินต์ผ่านไปหัวใจอย่าลืมกัน แนนอนนิรันดร์เหมือนดัง ตะวัน - ลา มินานเท่าไร
ท่วงไย เยี่ยมฟ้า ประดับทิวา เป็นเพื่อนผ่านกาลย

นกจากรังยังร้องส่งลาคู่ ไถ - เราไม่รู้จะลาใคร ไร้อภัย ฟ้ายังร้องให้ ไถเรา
ซึ้งาเท่าไร ต้องพลอยหมองไหม้ต้นต้น

น้ำตาท่วมทรวงระทมท่วมดวงใจ โลกกลมฉันใด แล้วคงได้เจอกัน สนวนกลมจูบ
รูปในอกฉัน ต่างรพบกัน ต่างคอยวลินต์คืนมา

วังบัวบาน

ร้อนลมหน้าแล้ง ใบไม้แห้งร่วงลอยหล่นทยอยเปลี่ยนตา ไหลตามกระแสฟ้าลอยมา
ทั้งกลีบดอกไม้

จากภูผาไหลมาสู่ในวังน้ำ สู่सानเทวีผู้มีความช้า... เทนือใครดอกไม้ใบไม้ไหลมา
คล้ายพวงหรีดร้อยมาลัย ไหลมาบูชาบัวบาน

น้ำ... วณที่ทนอ เป็นที่ก่อเหตุการณ์ที่บัวบานพังกาย ยึดเอาเป็นหอเรือนตาย
ลอยกายไว้ด้วยแผ่นน้ำ

จากหุบเขาแนวไพรสู่ในเวียงฟ้า ผากไว้เพียงชื่อ เลื่องลือเนิ่นช้า ผังจา... ผากคำ
สัต์ย์สำนึกตรอง หลงทางสุดหวังคืนครอง หลงตัวจนต้องลาระทม

เอาวังน้ำไหลเย็นนี้หรือมาเป็นเมรุทอง เอาน้ำตกก้องเป็นกลองประโคม เอาเสียง
จักจั่นร้องระงม เป็นเสียงประโคมร้องต่างแดรสังข์

เพดานนั้นเอาเมฆฟ้าภูผานั้นต่างม่านบัง ประทีปแสงจันทร์ใสสว่าง อยู่เดี่ยวท่ามกลาง
คงคอย

วันที่ไม่มีเธอ

เป็นวันที่ไปโรงโสด ไม่มีใครขึ้นไหว อารมณ์จอย ไม่กร้อยไม่จิว ก็ต้องยกนิ้วให้
ตัวเราเองที่วันนี้ไม่มีเจ้าหัวใจ เทวดาหน้าโสด แต่ใจผี ไปไปซะไป โกล ๆ ให้อันที่
ไม่มีเธอนั้นใจฉันสลาย มันเคยยับเยิน เกินใจจะเสียดาย พางเส้นสุดท้าย ขาดแล้วแล้วกัน
เพงาก็แค่นั้น ร้าวฉานหรือขั้มันเพิ่มลดได้ เข้าอกเข้าใจเห็นรักดีเกินไป ใจเสียนาน
แม้เมื่อก่อนนี้ ฉันชอบฉันชุกเธอสุขุมิปานเหมือนได้กลับบ้าน ฉันไทยฉันหา ทั้งบ้านทั้งเธอมาทางใด
กลับทางนั้น อย่างมีวันพบเจอ ตัวคนเดียววอบอุ้มเสมอ จะไม่ร้องไห้ ใจเราเอย กลับไปโรงโสด
ให้ลมปลิวพัดไป เป็นวันที่ฉันพอใจ ไม่มีเธอ

ว่าเหว่

วงเพื่อน

ว่าเหว่เร่ไปกับหัวใจข้า เพงากระพริบคำลงนอนนับดาว ใจเราประคองรักไม่เป็น
กฎเกณฑ์การเอาใจสูญเปล่า ฟ้ำในคืนนี้จึงดูเศร้า เดือนเสี้ยวแขวนแทนดาวราวบนฟ้าครึบพร
ว่าเหว่อยากเร่ไประบายสี เขียวขจีหมู่ชีวิพฤกษ์ไพร่ อยากบินไปทาสีปากฟ้า ให้อู
งามตาเป็นฟ้าใหม่ สีคำคือรอยข้าในดวงใจ จะทาสีขาวให้ใคร ๆ หัวใจงาม

วิมานบนเปลือกตา

ปราศัยเปรียบโลกใบนี้ เหมือนเวทีแห่งละครใหญ่ ไม่ว่าใครเป็นตัวละคร บทบาทชีวิต
ซับซ้อนเพื่อยุทธนายใจไทยโรยอ่อน นี้นะละครแห่งชีวิต

บ้างเริ่มต้นร้าย ถึงตอนปลายสดใส เร่งร่า เมื่อโชคชะตา มาเนรมิต ถ้าหากเรา
ย้อนหลังคิด บทบาทชีวิตบางตอน ยอกย้อนหัวใจ จนเหลือระอา

แต่เรารู้กันหรือไม่ โลกมิใช่สี่ชมพูหรรษา ฉากละครอาจสวยงามตา ใจ อนิจจา
โลกไม่ไผ่ผา เหมือนฉากละคร

บางคนสร้างสรรค์ วิมานบนเปลือกตาคราห์ลับ ตมด้าอยู่กับ ความฝัน แฟนพอน
โลดเต้น บนเวทีละคร บทบาทสะท้อนคนเศร้า ที่แท้เราเอง คือตัวละคร

วิหคเหินลม

เพ็ญศรี พุ่มชูศรี

แสนสุขสมนั่งชมวิหค อยากรเป็นนกเหลือเกิน นกหนอนกเจ้าหกเจ้าเหิน ทุกวันนกเจ้า
คงเพลินเหินลอยละลือล่องลม

แม้เป็นนกได้ตั้งใจจินตนาฉันคงเรingersล่อยลม ขอเพียงเซยชมทั่วท้องนา ให้สุดขอบฟ้า
สีขาวดี จิมพลีวิมานเมืองฟ้า คำคืนเจ้าทนมินบินเหิน ไปทั่วถิ่นที่มันมีดารา เพราะว่าอยากจจะรู้
เป็นนกเป็นหนา คาราวรีบตาอยู่โย ยั่วเข้ากระเข้าหรือไร หรือดาวเกี่ยวใครเหตุใดดาวจึงชน

สมเด็จพระเจ้า

โสมส่องมาจากแดนฟ้าไกล แก้วตาขวัญใจประชา คู่บุญกษัตริย์ขัตติยา พระคือแม่ฟ้า
ของเรา ยิ่งกว่าสายฝนเย็นน้ำฟ้า พระกรุณาเหมือนดังลมหนาว เปลี่ยนชะตาชีวิตที่อับเฉา
ให้เราเป็นเทวดา พาคู่ฉัน ให้รักมีในดวงใจนิรันดร์ ให้ชีวิตนั้นมิใช่อำทศย์อับแสง ขอจุดเทียน
บวงสรวงพระองค์ ด้วยทรงสอนให้เข้มแข็ง ให้เรายิ่งสู้สุดแรง แม้นใครหาญมาแบ่งไทยศิริ
เสาวลักษณ์ราวหยอดเพชร สมเด็จพระจอมเกล้าโลกเพียงไหน แม่เมตตาในพระหฤทัย ได้เบื้อง
บาทบงสุไทยเป็นสุขสันต์ ให้พระชนม์ยืนยง นานนิรันดร์ อธิษฐาน ขอสมเด็จพระเจ้าเจริญ

สวรรค์ในอก นรกในใจ

มณีเชษ เสมรสุต

ฉันเพิ่งจะรู้ รสความเจ็บช้ำ รักนำมาให้แต่ยังยืมได้ ไม่เคยอุธรณ์ อ้อนวอนสวรรค์
หรือเพียงจะหลั่งน้ำตาสักหยด รดห้วงโลกกันต์

เพราะเรายึดมั่น สวรรค์ในอก นรกในใจ รักที่ว่าหวาน วิมานที่หวัง เหมือนวัง
สวาทต้องพังพินาศ สิ้นชาติขาดกัน หวันตรมโชน

หัวใจ รอน ๆ น้ำตาริน ๆ ถวิลอาลัย สวรรค์ในอก นรกในใจ กลืนไว้ในทรวง

สวรรค์เบี่ยง

ใจ... ที่ยอมรับใช้อารมณ์ เจ้าจึงขานชม เหตุเพราะอารมณ์ไหวเอน

ใจ... เปลี่ยนได้หลายประเด็น เดี่ยวร้อนเดียวเย็น เช่น ความรักนั้นสวรรค์
จึงเบนเบี่ยงไป

แล้ว... จะมีรักไว้ทำไม ไร้ความจริงจัง ก็แล้วกันไป แค่นั้น ไม่รักทำไม ปิดไว้
ลวงกัน สวรรค์เบี่ยง แค่นี้ก็ชั่ว นิดเดียวเองยังไม่ตาย ดวงวิญญาณ ถ้าไร้เธอ ขาดเธอ
ก็คงจะเสียดายความเป็นชาย มันสอนใจ ทนเอาไว้ หนอยชั ความเย็นชา เจอน้ำตา
ประท้วงอ่อนใจทุกที รักมีแต่ปวดร้าว สุดจะเหงามา เพราะเรารักกัน สวรรค์เบี่ยง

จะทวงเอาความรัก กลับคืนมาจากใครไหนดี ชายชาตรีมีน้ำตา ถามว่าใครชั่วไม่เป็น
ใจคนเอน จนไหวเอียง เบี่ยงไปเบี่ยงมา ทุกวัน ชีวิตเรานั้นสั้นนัก สุดท้ายของใจคืนมาสวรรค์
บอก

สวรรค์มืด

สุเทพ วงศ์กำแหง

ฟ้ามืดสวรรค์มืด นึกเกรงน่ากลัวกริ้วใจหวั่น ตั้งแต่วันสุณสิ้น สวรรค์ราไรยาม
ไร้จันทร์รา มีดฟ้ามืดดิน น้ำตาหลังรินกล้ำกลืน เหลือเพียงหัวใจรักอันสดีไส อยู่ไหนกันเล่า
ช่วยปล่อยเรา ยืมคืนสวรรค์จะมืด สลัวเพียงใดไม่หายคลายคืน รักคงยังยืนนิลคลาย

เปรียบรักคนจน เหมือนวิมานตระการไฟ้น สร้างอยู่บนทราย ทรายฟ้าดินเผลย
แต่รักไม่หายไม่คลายไรรา

รักกันซื่อตรง แล้วคงสักวันสวรรค์สว่าง ช่วยส่องทางรักบ้า คอยหาดวงใจดังไรตะวัน
คอยแสงจันทร์รา ของจเมตตาสวรรค์มืด

สคู่ตีสมเด็จฯ เจ้าฟ้ามหาจักรี

- ขับร้องหมู่ อบอุ่นใจไพร่ฟ้า พระเมตตาเบื้องบนยุคลบาท
- ชาย เกราชศาสนาสาธุสะ ไฉสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
- ขับร้องหมู่ บารมีล้นเกล้าเอาชีพรเรา มโนและศิริกรานทุกสถานพสุธา
- หญิง สิริในธรรวารศรีวิลาส บิยชาติราชจักรี กุมาริขัตติยา สดุด่องพรรณ
 ศุจันทรฯ ล่องลอยฟ้า นภาสวยด้วยดาวล้อมเดือน
- ขับร้องหมู่ ไฉ่หยาดฝนบนฟ้า ไหลล้นมาสู่ไทยสายใจเพื่อน
- หญิง ให้อาหารที่อยู่ทุกแดนเถื่อน เกลื่อนรอยยิ้มที่เหงาที่หึงม ติเกราะ เคาะสนิม
 เพื่อจะยิ้มสักหน
- ชาย ไฉ่เมตตาตั้งฟ้าตั้งฝน โลกโลกให้ไศกพัน อยู่ท่ามกลางกมลของคน
 สืบลีบล้าน น้อมบูชา
- ขับร้องหมู่ อะคร้าวค่ากว่าดาวลิบ คุจดังทิพย์ปฐิมา เปี่ยมบุญญาเปล่งราศีประชาไทย
 ภักดีสิรินธร

สดุดีมหาราชา

ขอเดชะองค์พระประมุขภูมิพล
 มิ่งขวัญปวงชนประชาชาติไทย
 มหาราชขัตติยะภูวไนย
 ศุภร่มไพรีร่มไทรของปวงประชา
 ขอเดชะองค์สมเด็จพระราชินี
 คู่บุญบารมีจักรีเกริกฟ้า
 องค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาราชา
 ข้าพระพุทธเจ้าขอสดุดี
 อ้อองค์พระสยามบรมราชันย์ขวัญหล้า
 เบล่งบุญญาสมสง่าบารมี
 ผองข้าพระพุทธเจ้าน้อมเกล้าขออัญชลี
 สดุดีมหาราชา
 สดุดีมหาราชินี

โสณน้อยเรือนงาม

แม่โสณน้อยเรือนงาม อย่าหาว่าพี่ลวนลาม น้องงามสมนามของเจ้า ชาดีก่อนแม่นาง
 คงสร้างบุญไว้ไม่เบา ชาดินความงามของเจ้าจึงคอยเฝ้าใจชายหนุ่มทุกคน
 แม่โสณน้อยเรือนงาม ใครใครเขาเฝ้าติดตาม เพราะฉะนั้นงามเหลือล้น
 หนุ่มทั่วโลกเขาพากันหลงใหลมน พี่หรือจะไม่ตื่นตื่น เสาะหานางไว้นั้นหวังใจ
 พี่สืบเสาะมาแม้ว่าจะเจอแสนนาน พี่แทบจะสิ้นลมปราณมันทรมาณแค่ไหน เมื่อมา
 เจอะเจอ น้องเอ๋ย อย่าหนีห่างไกล เมตตาพินิจได้ไหม เห็นใจพี่เกิดแก้ตัว
 แม่โสณน้อยนางไพร พี่ขอพูดอย่างจริงใจว่าพี่ไม่เคยรักใคร่มากกว่า ถ้าหากไม่รัก
 พี่จะไม่ขอตามมา ถ้ารู้มีคนอื่นคอยทำ พี่คงเป็นบ้าเพราะนางแน่เอ๋ย

สายชล

ชรินทร์ นันทนาคร

สายเอยสายชล ใสเย็น เช่นน้ำใจคนไม่เคยพองพ่น เพราะสายชลถิ่นของเรา
 สิ้นในห่วงน้ำทุกคนหาทำเอา สุกอย่างเรา หรือยังยืนเหมือนคลื่นลม
 จันรักสายชล เทนือสายกมลแห่งชีวิต รักชั่วนี้จันรันครันสุขสม จันรักสายชล
 เทนือสวรรค์อันรื่นรมย์ ส่งระทมทุกข์สลายด้วยสายชล

สายสวาท

ใจแทบขาด เมื่อยามคิดถึงเจ้า ตั้งแต่ยาสุรียนจนรุ่งเช้า แสนจะเปล่าเปลี่ยวใจ
 ไม่นิทรรา แม้จะไปใจกระสันจันเห็นเจ้าเนื้อเย็น นอนแนบแอบข้างขวา เอื้อนไอษฐ์
 เปรียกเรียกนาม เจ้าแก้วตา แล้วพลิกมาพบนอนก็ถอนใจ แสนจะห่วงเจ้าดวงชีวิตที่อยู่ทางนี้
 เป็นสุขหรือโจน หรือเป็นห่วงตัวพี่ที่แรมไพร ทรมวย จงเล่าให้ฟัง

สาวนครชัยศรี

ชรินทร์ นันทนาคร

บุญอันมาฟ้าให้มาพบ ได้ใกล้ชิดโผสพสาวนครชัยศรี พี่อ้างว่างหลงทางพลัดที่
 แต่เจ้ามีน้ำใจให้พี่อาศัย

เพียงขันหนึ่งน้ำจากมือสาว ต่อชีวิตให้ยาวเพราะสาวกรองจากใจ เนตรเจ้าคม
 หมายาวเคลือบใส ผิวคล้ำกล่ำโอแคดโลมไล้กายสาว

ตางามยามซ่อนชาเลื่องชาย วาบหวมมิวายประกายรุ่งดั่งแสงดาว

นครชัยศรีไปจะมีสวຍแต่ลูกสาว ขาวสารก็ขาว ส้มโอเน้นเล่าก็หวาน

ไม่สาอาจสวຍอย่างนางฟ้า แต่เจ้าสวຍที่ท่า สวຍวาจากล่าวบาน อยากรจุมพิศผิวกาย
 ที่กร้านไม่หลบลม บ่มพรรณให้เจิดจันใจโล พี่บอกรักฝังใจเสมอไปนะสาวนครชัยศรี

สาวมหาชัย

รวงทอง ทองลั่นทม

พึ่งน้ำคำคนทำจนลอมว่าพี่อกตรมเพราะถูกความรักหลอมใจ ที่มีปลาเหลือฝากจากใคร
แล้วนำมาให้ คนมหาชัยใช้เวลา ลอยทะเลมานอกรักอยากทราบจิตนักรักแบกมาขายหรือเปล่า
ข้ามฝั่งมาเพราะอับเฉา หรือคนบ้านเก่าใครเขาขับพี่มหาชัยหรือจะ ไกลกว่าทำจนลอม
เหมือนดอกพยอมไม่สอยไม่ลอยมาหา แม้นตอบไม่รักแล้วพี่จะหักใจลา พี่คงหนีหน้าแอบไป
หาเพื่อนฝากใจ อันทะเลกว้างใหญ่ไพศาล พี่ว่าเชี่ยวชาญ พออ่านความลึกล้ำได้ เรื่องความรัก
ลึกลึกเพียงไหนతోใจไปได้โยไม่หยิ่งให้ถึงมหาชัยหรือจะ ไกลกว่าทำจนลอม

สาวเหนือเบื่อรัก

ข้าเจ้าสิเบื่อแล้วหนอ บ่บ่รักคนเมืองได้สร้างบาปประทับหัวใจสาวเหนือร้องไห้
มาแล้วเท่าไร เมืองได้ผู้ชายปากหวาน ดั่งน้ำตาลหยดย้อย ข้าเจ้าบ่อยากเป็นน้อย ข้าเจ้า
บ่อยากเป็นน้อย หลอกให้หลงคอย บ่กลับคืนมา

ข้าเจ้าบ่เจื้ออีกแล้ว กลัวแล้วผู้ชายเมืองได้ คาหุคบ่ได้ออกจากใจ ข้าเจื้อบ่ได้
หรือที่เจ้าหากที่ฮักจริงพ่อย่าทอดทิ้งข้าเจ้าเลยหนา รับหาผู้ใหญ่มา รับหาผู้ใหญ่มา ข้าเจ้าตั้งตา
รอคอยพี่มาเวียงเหนือ

สินในน้ำ

ช) คีบก็ทะเล

ญ) ศอกก็ทะเล ฮ่า.....

พร้อม) เราชาวทะเล ต้องรักทะเลพื้นเพของเรา

ญ) มาซิพวกเรามาหากินในน้ำ เบี้ยวขั่น กลางสายชลเขียวลึกระลอกขาว

ช) สิน มือแรก จะอ้อมท้อง ต้องขี้นมะพร้าวมือเย็นนั้นเรา ไปคาเอาในท้องทะเล

ฮ่า..... เราชาวทะเล ต้องรักทะเลพื้นเพของเรา

ญ) คูซิหมู่เรือใบ เห็นมันแล่นใบไกลฝั่ง ใบขาวดั่งปีกนก ร่อนลมเข้า

ช) ทะเลเหมือนถิ่นที่ท่าหากินของเรา ตกเย็นทุกราบแล้วมาถองเหล้ากันวันละเท

ฮ่า.....

ญ) ทะเลมิใช่ของใคร แหวนวางไว้ คอยท่า พอฝูงปลาเข้าอวนมา ช่วยกันสาว

ช) คาเพราะแดด แดดกระโถนแต่ใจขาว ทะเลของเราหากินกันเข้า จนเป็นเฒ่าทะเล

สุดที่รัก

สุดที่รักเอ๋ย สุดเจตนาพร่ำ พร่ำคาสามคำ อยากกล่าวซ้ำพร่ำว่าพี่ผารักจริง
พี่คิดถึงเพื่อราห์ถึงหน้า ตื่นลืมตายังติดตามทุกคืนวัน

ความฝันยังติดตามอาลัย เหมือนรอยพิมพ์ใจรักผูกพัน น้อยใจรักนั้นไม่แลเห็นกัน
หมามันอยู่หลายปี

พี่ฝันถึงเธอเสมอ คิดว่าเธอคงฝันถึงพี่ เมื่อฝันทุกที ให้เธอฝันถึงสุดที่รักเอ๋ย

สุริยะจันทร์

สุเทพ วงศ์กำแหง

สลี พกาพันธุ์

ข) โลกเรามีเป็นคู่แล้วขึ้นใจ	ญ) มีหรืออะไรมีไหมสิ่งใดไร้คู่เคียง
เรียงเคียงขวัญ
ข) แล้วใครคู่จันทร์	ญ) ควรร้องถามดวงตะวัน
ข) อยากถามจันทร์ที่ฉันรัก	ญ) มีจันทร์หลายดวงลงอยู่ ดูเสียให้ตี
ข) บนฟ้าก็งาม	ญ) ในน้ำก็มี
ข) รักดวงที่แอบเมินพักตร์	ญ) รักจันทร์แรมสลับชีวิตคงมีคมวัน
ข) ความรักซิแจ่มไม่แรม
พรอกนะจันทร์	ญ) เพื่อไปกับจันทร์ผันไปกับลม
ข) ใช้พร่ำเสกสรร ขอแต่ให้จันทร์
เห็นใจ	ญ) สุริยะจันทร์ประจักษ์ความรักในร่มยี่
ข) ชีวิตไม่ตรอม ความรักไม่ตรม
เพราะเราช่วยกันพรมน้ำใจ	ญ) รักเย็นอย่างน้ำ
ข) รักเย็นอย่างน้ำ	ญ) สู้ลำปานขุนไศล
ข) สู้ลำปานขุนไศล	พร้อม) เรารักกันให้พากฟ้าสิ้นสุริยะจันทร์

สู่ฝันอันยิ่งใหญ่

สุขมือ	เอื้อมคว้าข้าจะฝัน
กล่าวหาญ	ราญรบอริร้าย
ชีวิต	จะปลิดปลดมลิตลงง่าย
จะไป	ถิ่นอันคนกล้ายังถอย
อะไร	ชั่วแท้จะแก้ไข
อันไหน	ถ้าใจรักสลักร้อย
แรงน้อย	เหนื่อยอ่อนสู้ไม่ถอยตั้ง
ใจหวัง	จะลอบลิบหีบดาว
จะไกลแค่ไหน	ไม่เคยสิ้นหวัง
จะไม่มีหยุดหยั้ง	พลังฝันอันแรงเร้า
ไม่ลังเลและขลาดเขลา	สู่เป้าหมายอันไผ่หา
อาจจะล้มเซกลามาก็ครั้งก็ยังรักยุติธรรม.....	
สิ่งตั้งงามจะค้าจุนโลกไว้	ตายแล้วยังนอนตาหลับ
โลกจะดีกว่านี้ควรต้อนรับ	ประทับใจทุกคนได้...
ผู้ทะเลาะ เพาะนั้นจึงจะมี	บาดแผลนี้ ก็เป็นแถวแนวเลือดไหล
ความหวังที่ตั้งมั่นคือความฝันไผ่	คลั่งไคล้ด้วยใจฝันบินสู่.....ฟ้า

แสน ส. เพลินจิต

จับตามดู เดียวก็รู้ว่าใครเก่ง เฟ่งลีลาแสน ส. เพลินจิต เปล่งประกาย ไปทั่วสารทิศ
ตามพิชิตทั้งแชมป์กับผู้ที่ท้าทาย ก้าวแรกเลยนักชกคงเคยผ่านประหมัดกัน ไปังเดียวเคยกลิ้ง
นั้นแหละเป็นรสชาติหลากหลายยิ่งพริบตาเดียวจริง ๆ กลิ้งได้ทุกคน

หมัดตันตันของ แสน ส. เพลินจิต ยิ่งเป็นชุด ชนิตปั่นกล โดนตรงไหน ตรงนั้นอาจหล่น
ใครโดนเข้าล้มทั้งบ้านเลขที่ ไม่ว่าใคร รักแสน ส. เพลินจิต ด้วยชีวิต เขาเริ่มที่นี่ บีบให้มุม
แคบ ๆ อีกนิดถึงเวลานาทีทองจะต้องน็อคเลย ล็อคให้มุมแคบอีกนิดซี ทุกนาที่มิเวลาจะต้อง
น็อคเลย

แสนแสน

ขรินทร์ นันทนาคร

ออกฝึกัดหนองพื้หมองตั้งคลองแสนแสน เจ็บค้ำตั้งหนามยอกแปลบ ๆ แสนแสนจะทน
ไ้อ้วากัณฑ์ ทุกวันมันพัดสะบัดวน อยากรจะรู้จักคน จะหมั่นกัณฑ์วัน

ย่างเดือนสิบสอง พากคลองเจ้หนองน้ำหลัง อยู่ไกลกันคนละฝั่ง ฝั่งยังร้องสั่งกัน
สิ้นเดือนสิบสองน้ำนองแห่งคลองขอพลันสิ้นความรักจากกัน เหมือนกัณฑ์เปลี่ยนทางลม

แสนแสน แสนแสนเปรียบแม่น้ำคลอง นี่เป็นโลงทองของเรียม ขวัญเขาผากสีพจม
แต่คลองยังข้าเหลือไว้แต่น้ำขุนคม พิจิงข้าจึงข้าขึ้นชม ตรมเสียกว่าคลอง

เจ้าจากพื้มา เจ้าลิมทุ่งนาฟ้ากว้าง เจ้าลิมปากคลองสองฝั่ง ฝั่ง ลิมทั้งทุ่งทอง
จวบจนบัดนี้มิเห็นแม่น้ำเจ้หนองชื่อว่าแสนแสนคลองเหมือนคนหมองต้องแสนแสน

แสนแสนที่แสนแสน

รวงทอง ทองล้นทม

แสนก้องไปทั่วทั้งฝั่งคลองเปรียบเปรยเย้ยให้หญิงครองทั่วฝั่งคลอง หญิงชั่วทุกคน
เปรียบใจหญิงว่าเป็นกัณฑ์หม่นจะหม่นวันละกัณฑ์เปลี่ยนรักคน ๆ ละกัณฑ์ ที่จริงหญิงใช้ว่า
จิตใจคนเช่นคลองเปลี่ยนใจรักง่าย สมบองพื้ยามองหญิงชั่วเหมือนกัน เลียบฝั่งคลองพื้เคย
โลมน้องทุกวันให้สัญญารักต่อกัน ล้นผ่นล้นขึ้นหมากจะมา เปลี่ยนใจเหมือนดังรอยไถ เปลี่ยนทาง
จิต จางเหมือนดังข้าวร้างทุ่งนา กว่าเจจะเจลี่ยสองหน้าเกี่ยวแล้วพื้จำ น้องคงร้างคู่วิว่าห้สิ้น
เสน่ห์อาลัย อยู่คนละฝั่งให้ห่างคนละปากฟ้าให้คลองนี้กันสายตา แม่คงคำนึกันหัวใจ ผากความ
ข้าให้ลอยตามสายน้ำไปไม่ขอข้องแะกับใครต่อไปนี้ตัดใจร้างรา

เสียงจากสาย

มณีนุช เสมรสุต

โทรศัพท์ กริ่ง กริ่ง รีบวิ่งไป ใครจะอด งงใจหรือไม่เพื่อเจอ เสียงเขาครวญทุกวัน
ว่าฉันรักเธอ เขาเพื่อพราศรักรักมาราวสายจะไหม ด้วยความบังเอิญ ต่างเดินชนกัน
จ้องหน้าประจันตั้งแต่นั้น ฉันลืมไม่ได้ ติดตามตั้งใจสไลหรือเศร้า โทรศัพท์
กริ่ง กริ่ง รีบวิ่งไป ใครจะอด งงใจหรือไม่เพื่อเจอ เสียงเขาครวญทุกวันว่าฉันรักเธอ

หญิงไทย

เกียรติผู้หญิงไทย ต้องสงวน หากแม่หมองนวล ไรศักดิ์ศรี กุลสตรีจะสวย สมเป็นผู้ดี
ลีลาสง่าศรี เหลือจะเอ๋ย มิใช่สวยแต่รูป จวบไม่หอมเลย แล้วชายเมินเฉยหรือเปล่า
หลายคนควาได้ควาเอา หม้อข้าวไม่ทันเสีดำ ก็ความือไปหย่า
เกียรติผู้หญิงไทย ชายต้องถนอมบูชา เสน่ห์ชวนเล่าโลม โฉมมิ่งมยุรา หมดจดสไล
ไรมารยาท ไอ้เจ้าแก้วสาริกา สมนามว่า "หญิงไทย"

หนามชีวิต

เพ็ญศรี พุ่มชูศรี

เกิดมาขึ้นชมระทมอุรา ตรีมน้ำตา ตรีมน้ำตา ตรีมน้ำตา ไสกาทุกวันจะสุขอย่างไร
จะสุขอย่างไรกันนั้น สุขเพียงในฝันหรือไร
เปรียบดังชีวิตนี้มีขวากหนาม ทรมาน ทรมาน ทรมานฉันจนเข้าใจ กว่าเราจะตาย
กว่าเราจะตาย มิรู้เมื่อไร ไอ้ โฉน ชีวิตคอยเป็นนายเรา
มีแต่น้ำตามาปlopหัวใจ ให้คลายความขี้ทุกค่าเข้า เหมือนหนามชีวิตกรีดใจ
เป็นเป้าให้เราอับเฉาระทม
หวานไฉววบหวาน หนามชีวิตเอ๋ย ควรกิเปรย ความรักเอ๋ย ความรักเอ๋ยมิเคย
ภิรมย์สุขเพียงชั่วคืน ชื่นเพียงชั่วคราว ร้าวรานเหลือขม ไสกตรม แทบล้มประดาตายเอ๋ย

หนึ่งรัก

The Hot Peppers

หากจะรักแล้วรักใคร่ก็จงรักเกิด ความรักบรรเจิดพริ้งเพริศหนักหนา ชีวิตคนเรานั้นสั้นเหลือคณายารอช้าปล่อยเวลาให้ผ่านไป หากมีหนึ่งแล้วขอให้หนึ่งรักเกิด ดอกเบ๊ยะที่เกิดคือหลังรักพิไล รักเธอเสมอ รักเธอจากดวงใจ ยอดพิสมัยหลอมอยู่ในกายเธอ หากวันใดที่แสงทองของชีวิตผ่านโลกตระการจะมีดครีมหอมเหม่อ วาระนั้นจะได้ดีดีไพรักปรนเปรอหล่อเลี้ยงบำเรอต่อชีวิตให้ขึ้นบาน

หนึ่งในร้อย

พราวแพรวอันดวงแก้วแวววาว สดสีงามหลายหลากมากมายนิม นิลกาฬ มุกดาบุษราคัม น่าชมว่างามเหมาะสมดี เพชรน้ำหนึ่งงามซึ่งพึงเป็นยอดมณี ผ่องแผ้วสดใสเพรดี มีหนึ่งในร้อยดวง ความดีคนเรานี้ดีใด ดีน้ำใจที่ให้แก่คนทั้งปวง อภัยรู้แต่ให้ไปไม่หวง เจ็บทรวงทรวงใจให้รู้ทน รู้ลึกใกล้แล้วเลิกล้ำความเป็นยอดคน ขึ้นขอบตอบผลร้อยคนมีหนึ่งเท่านั้นเอย

เหมือนไม่เคย

ธามินท์ อินทรเทพ

เรื่อย เรื่อยมาเรียงเรียง นกบินเจียงไปทั้งหมู่ ตัวเดียวมาไว้คู่ เหมือนพ็อยู่เพียงเอย ร่ำรำไรรอนรอน ออกสะท้อนอ่อนใจข้า ดวงใจโยนหน้า โถแก้วตามาหมายเมินรู้ไหมใครข้าเท่า เหมือนพี่เศร้าเจ้าห่างเหิน เคยแนบแอบอกเฟลิ้น กลับมาเมินเหมือนไม่เคย แก้วแจ้วจวนรรจายกดินฟ้ามาอ้างเอย แรมรามาละเลยเหมือนไม่เคยเลยหรือไร

หยาดฝนแรก

สุเทพ วงศ์กำแหง

เหม่อมองฟ้าคร่ำเบื้องบนฝนเจ้า น้ำด้วยฝนแรกแทรกซึมทั่วในแผ่นดินฟ้า คอยฝนโปรยปราย
หยาดสายชลมา ลบรอยน้ำตาหายพลัน

ปรานีรักน้อยเฝ้าคอยฝนแรก หลังความรักแรกหยาดรักหยดแรกให้ฉัน ดินเลี้ยง
เพียงไรหัวใจเช่นกัน มันเลี้ยงมานานสุดทน

ฝนมาจันทรวิภาเธอเสมอ ขาดเธอฉันคงเพ้ออยู่กับฝน เจ็บจาข้ากระไรใจหม่นน้ำตา
ฉันหลังมาพบกับฝนหยาดฟ้า

ไอ้เธอเหมือนเช่นเคยเป็นฝนแรก แทรกไอรักอุ่นด้วยไอเสนาหา มีรักมีเธอฝนเอ่อ
ตกมา ตกมาท่วมฟ้าท่วมดินข้างฝน

หยาดเพชร

ชรินทร์ นันทนาคร

สุเทพ วงศ์กำแหง

เปรียบเธอเพชรงามน้ำหนึ่ง หวานปานน้ำผึ้งเดือนห้า หยาดเพชรเกล็ดแก้วแววว่ำ
ร่วงมาจากฟ้าหรือไร หยาดมาแล้วอย่าช้าโศก ปล่อยคนทั้งโลกร้องไห้ หยาดเพชรเกล็ดแก้ว
ส่องไสเมื่ออยู่ไกล เกินผูกพันแน่นยามเพชรหยาดจากฟ้า ร่วงลงมาฟ้าคงไหวหวั่น ดวงดาวก็พลอย
เศร้าโศกคล้ายมีจากล้นน้ำตาอาลัย

เอื้อมมือคว้าหยาดเพชรแก้ว เพลอรักแล้วจึงผันไฟ หยาดเพชรหยาดละอองส่องไส
เมื่ออยู่ในความมืดมน

หยาดรุ้ง

ชรินทร์ นันทนาคร

หยาดรุ้งงามราวดวงดาวรุ้งจิตต์ รุ่งความใสบริสุทธิ์ชีวิตชายแม่เฒ่า ดวงตาคมขี้ขี้
ดั่งเพชรราว เนตรงามอะคร้าว - หยาดรุ้งราวหยาดน้ำริน

หยาดรุ้งคนดีปรานีที่น้อย อย่าล่อยสูงนักที่ป้องรักยอδυพิน ลมครวญคร่ำหวานเสียง
ธารระริน คร่ำครวญถวิลว่ารักยพินเช่นกัน

เธอหอมความดีเป็นที่ละคลั่ง ประหนึ่งสายรุ้งรุ่งดวงชีวัน ยามเย็นแย้มชวนให้น
ชายฝัน สยบใจนั้น รักเหลือคณา

หยาดรุ้งงามราวดวงดาวกระจ่าง รุ่งดั่งน้ำค้างที่ยังค้างตามพฤษภา เธอคือความหวัง
ฝังใจทุกครา พี่บารัณนา พี่รักบูชาหยาดรุ้ง

หลงเงา

ใครพบน่าชมเรือนผมเจ้างาม อ่อนสรวยส่ายตาเหมือนขนกาน้ำเล่าหนา ผั่งนิล
เม็ดงามไว้ที่ดวงตา ใครพองามน่ารักชยา อัจฉาโฉมเจ้า

ใครพองามน่ารักน่าชม ที่ชายหมายภิรมย์ เขาอนมารักคำเข้า พิศไปพิศมา
รู้ว่าตัวเรา น่าสงสารน่านความเขลา โทก็เงาตัวเราเอง

เมื่อไรหนอใครจะมาคุกเข้า สยบแทบเท้าหลงเงานางละเวง อย่าบ่ล่อยให้ฉันหัน
ไปตามเพลงหลงเงาตัวเอง เฟ้งพิศเพียงรูปตน

คนไหนใครทนอรอรักร่วมกัน เผ้าคอยทุกคืนวันพบชายในฝันสักหน แม้ใครนั้นเคย
ร่วมสร้างกุศลอาจได้พบได้รักสักคน หรือต้องทนไปจนคานทอง

เหลือเพียงวันห้วงใย

ฟ้ากว้างไกลสุดตา รับรู้สัญญาจากใจ ท่างก็เหมือนเส้นไหมล์ ก็ห้วงใยอยู่ทุกนาที่ โลกต้องมีความรักอยู่ มีฤดูใบไม้ผลิ ยามเธอเว้งว้าง ที่ว่างตรงนี้ จะมีฉันข้าง ๆ ใจ ครั้งที่เธอห่างฉัน เหลือเพียงวันห้วงใย ห่างแต่ตัวหัวใจก็ห้วงใยล้นทรวง อยากจะเอากันเพื่อร้องไห้ อยากเอ๋ยกับใบไม้ร่วง ว่าดวงใจสุดที่จะเหงา อยากจุดดาวตามหาเธอ

หอบรักมาห่มป่า

ป่าเปลี่ยวเลือนลาง ยังเห็นตะวันส่องลางคางคองป็นาย สัตว์ตัวเล็ก ตัวน้อยใจ
สลาย สัตว์ใหญ่หมายตามล่าชีวิตมัน

ชี้น้ำ น้ำธาร ย้อนแสงตะวัน เป็นมูมมอในดำนดี มนุษย์วุ่น บางคนบางที่ คู้ใจคำ
ทำใจ ต้องหอบรักหนี ป่าใหญ่ใจดี หยั่งจี่ไม่ตายหรือ โดนเหยือกเอน แรงไปหน่อย ทรายมีเธอ
ยอรักหรือจกถอย อาจจะมี จะกร่อยก็รักกัน

อยากหาไม้มา ไว้ค้าตะวัน รอน ๆ ตอนจะตกดิน เห็นนกโบยบินคืนรังนอน คนพเนจร
จะไปทางไหนดีเรา ย่ำทางรก รกไป เหยียบใบไม้ เสียงกราว หลบหลีกเจ้าทากน้อย
หลงทางในกลางเถื่อนไว้เป็นเพื่อนเดินทาง

หากฉันรู้

พราวตา คาราเรื่อง

หากฉันรู้ รู้เธอมีคู่เคียงแล้วจริง เหมือนคำหลายคนพร่ำท้วงติง ฉันคงจะวังหนี ที่ฉันรู้
รู้เธอเป็นผู้ชายแสนดี เห็นเธอขริบสุภาพ ทุกที่ แสนดี ดีเหนือใคร

เมื่อยามเหงานั้น ใจฉันนั้นเปราะะ จึงถูกเคาะประตู่ใจ เมื่อคุณเต็มสาว คุณเหงา
หรือไม่ก็ใครจะไม่อยากลอง เมื่อฉันรู้ รู้เธอมีคู่คลอห่อหุ้ม ฉันคงเป็นเพียงคู่สำรอง ฉันจำต้อง
ขอลา

หึง

พัชรา แวงวรรณ

ความหึง ร้อนแรงเหมือนไฟ แห่งความอิจฉา สุดทรมาน ต้องเอาน้ำตารดให้ จึงแค้น
แค้นเธอเสียจน เกือบทนไม่ไหว ศัตรูหัวใจ จกชิงรักไป จากฉัน เธอเป็นตัวมารแห่งดวงใจ
คอยพอน เปลวไฟ หึงทุกวัน ช้ำนัก หนีรัก ไม่พ้นมัน สดุดาพัน มันซ้ำใจ ไฟหึง ถึงเธอสักวัน
จะพลันคลั่งไคล้ ให้เธอร้อนรน ให้โดนเผาใจไหม้เหมือนธูป

หัวใจคนละปากฟ้า

แก้วบาง ๆ นี่หัวใจเรา เกือบจะร้าวฉานแล้วซิเธอ เยื่อใยขาดผิงแล้วหรือเธอคูชิเออ
เสียแรงรักใคร่ ใครคนไหนเขารักเธอจริง ยิ่งกว่าฉันเป็นไปไม่ได้ ไม่ถึงครึ่งของหัวใจสะสม
ไว้รักเธอ ก็บอกมาเลย ว่าเธอเบื่อรักจาเจเบียงเบนถ่ายเท เปลี่ยนรักประจำทำได้เสมอ
โกรธฉันไหม ฉันจ้วงจาบเธอ เพราะรักเธอ หมดหัวใจ หากเขาตรม แต่ฉันตาย ก็เธอจะ
เลือกข้างไหน ก่อนรักฉัน ทั้งกันได้ใจ ถึงจะเจ็บ ก็มีเท่าอายุ พอกันที่ แต่นี้ไปหัวใจคนละ
ปากฟ้า

ให้

สวลี ผกาพันธุ์

ก่อนไว้บอกใครไม่ได้	ทั้งที่หัวใจแอบไปรักเธอ	ห้ามใจมิให้เผลอเพ้อกลับคิดถึงเธอ
รักเธอมากทุกวัน	ก่อนไว้บอกใครกลัวเศร้า	เขาไม่รักเราบวตร้าวชีวิต
ห้ามใจมิไปกีดกัน	สิทธิเธอนั้นย่อมมีสิทธิ์เหนือใคร	เธอรักใครชอบใครมิไปขัดขวาง
ปิดทางขวางเธอมิได้	ทั้งชีวิตจิตใจ...	ฉันมีแต่ให้.... ให้เธอ

ให้เธอได้เพียงความรัก

พราวตา คาราเรื่อง

ให้เธอได้เพียง ร่วมรักเรียงแค่เพียงฝัน เมื่อใจผูกพันนี้ เรารักกันผิดตรงไหน
ไม่เคยร่วมเคียงร่วมรักเรียงแต่เพียงใจ ได้ยินปากใคร ยาวสาวไกลกาปากบอน

หากตัวเองพบบ้าง จะครวญและครางทอดถอน เหมือนรักฉันมันเกิดขึ้น ออกใจเราร้อน
ค่าเข้าเฝ้า ถอนใจ ให้เพียงแค่รัก ผากฝังเธอเก็บเอาไว้ พรุ่งนี้ได้ไหม กายและใจมอบให้เธอ

อย่าท้อหน้าไหว

หวังจะเจอ เพื่อนใจอันใกล้ชิด สู้ชีวิตเหมือนกันไม่ท้อหน้าไหว ที่จะเดินเคียงกัน
และฝันไป สองเราจะไปไกลสุดสู่ปลายฝัน

ตั้งใจที่ไผ่หา บ่าเป็นเพื่อนฉัน คั่นเคยใกล้ชิด ทุกคำวัน เป็นดังคนรู้ใจ หม่อมองเงา
ที่หน้าอย่าท้อหน้าไหว เคียวเงาจะหาย หัวใจจะว่าเหว ก็หวังจะมีสักคนดีเพียบพร้อม ที่จะล้อมรั้ว
หัวใจเราด้วยกัน จะลาเคียวเพียงไร มิไหวหวั่น แม้จนกัดฟันกินข้าวกับแดดลม

ตั้งใจที่ไผ่หา กว่าจะได้สมฉันคงเหนื่อยล้า คำว่าเพียงลมมาขึ้นชมหรือไร ครูเคียว
ลมโบกพลิว เป่าเงาบลิวจวบหาย พักกายนิ่งไว้ หัวใจฉันเดินทาง

อย่ายุ่งแฟนเค้านะ

มณีนุช เสมรสุต

โลกแห่งหนุ่มสาวสวยพราวดาวผ่อง จะเด่นจะร้องคล่องแบนแฟนใคร เป็นนาที่ทอง
ยุคของคนใหม่ นาส้มยี่ล้าเส้นเสมอ

อย่ายุ่งแฟนฉันผ่นละเมอ อย่าแกล้งทำเพลอ บั้นจิมบั้น เจอเพลอเธอทาที่ดากับแฟนเรา
ถนนแห่งดาวเธอก้าวเดินไป นำอายนักเขี้ยว

โลกใบดีดเคียวต้องเจลิยวใจเอาไว้ นะ . . . ยุ่งแฟนเขาเหมือนเราทั้งขยะ ในที่
สาธารณะตาวีเศษเห็น ตาวีเศษเห็น

อย่าลืมฉันเลย

สุเทพ วงศ์กำแหง

อย่าลืมสัมพันธ์ (อย่าลืมสัมพันธ์)

อย่าลืมสัมพันธ์ (อย่าลืมสัมพันธ์)

จากไปไหนใด - ผาโง้งใจฉันมา - อย่าลืมสัมพันธ์

กูเพลงรักไป (กูเพลงรักไป)

อย่าคลายรักกัน (อย่าคลายรักกัน)

อย่าลืมเสียงเพลง อย่าลืมสัมพันธ์ อย่าลืมสัญญา

ผาโง้งใจ ฉันไปในเพลง

ตั้งใจบรรเลง เพราะเป็นเพลงลา

อยู่ดีเถอะนะ ขวัญตา

ฉันจำขอลา อาจนานหลายปี

ผาโง้งสัมพันธ์ (ผาโง้งสัมพันธ์)

จากกันทั้งที่ (จากกันทั้งที่)

อย่าลืมว้า อย่าลืมสัมพันธ์ อย่าลืมฉันเลย

อยากจะร้องให้

พัชรา แวงวรรณ

อยากจะร้องให้ อยากจะร้องให้เหลือเกิน แต่แล้วเผลอน้ำตามันแห้งหัวใจ
มีแต่มนต์อดีตดวงจิตพลอยหวนไหว อยากจะร้องให้ ร้องให้ให้สม ความรักครั้งแรกแสนนั้น
หวานฉ่ำล้ำทรวง นี่รักหรือหลงทั้งเราในห้วงระทม ฉันจึงแพ้ความเศร้า เป็นเป้าความขื่นขม
ก็คงจะสมใจเธอ

น้ำตาฉันพรหมเธอ ชมเหมือนเพชร แล้วแอบมาเช็ดด้วยจูบเสมอ ชมฉันจนพอ
ยอฉันจนพอ เผลอใจแล้วเธอทำฉันแค้น อยากจะร้องให้กับความหมองไหม้เหลือทน แต่แล้ว
พิกลพบรักคนใหม่ ทดแทนไฟเก่าเราจึงกรุ่นใจก็พลอยอ่อนแสนอ่อนจนความแค้นละลาย

อยากไปเชิญไป

อยากไปเชิญไป ท้องนาท้องไร่มีสิ่งผูกพัน ให้เจ้าหันหลังและลึงเล เหลือจะคะเน
ทะเลที่ถมไม่เต็ม

อยู่ตามประสา ของเรารู้ว่านะทุยหญ้ามีเล็ม แม่ใจเค็มเขาเลยลืมองค์ เขาเพลิน
พะวง ปลงเถอะปลงไว้ก่อนเรา

อย่าไปยั้งยอมเมื่อย เขาจะขึ้นวอเป็นสาววัง ขอให้สมดังจิตที่คิดหวัง ใช่ว่าจะอยาก
ไปหัวใจเตลิด ไปเกิดหนางเยาว์ น้องนางบ้านนาเขา จะเป็นดาว เอ้ามโหรีดัง อยากไปเชิญ
ไปท้องนาท้องไร่มิได้ผูกไมตรี ให้คนดีคิดถึงความหลัง เขาชิงเขาขัง เหลือจะเหนียวรั้งกลับคืน

อยากมีใครสักคน

มณีนุช เสมรสุต

อยากมีใครสักคนจะรัก เจอะสักคนก็คงจะรักเป็นไม่ใช่ฉันนั้นรักยากเย็นเห็นใคร
ซึ่งใจเป็นต้องรักเดียว อยากมีใคร รักจริงปักใจ ปักใจเป็นหนึ่งเดียว ไม่ใช่มากรัก ฉันรัก
มากเขี้ยว รักเดียวเป็นเกลียวสวาทมัดใจ

ผู้ที่มีไฟรักราวไฟป่าจะราบพนาสุรจนได้ ดวงใจดวงนี้ กังวลทรมนทรมายไม่ผิดกับ
ไฟลามป่า อยากมีใครสักคนจะรัก เจอะสักคน โลกคงโสภาแสนแห่งรักทิววาว อูราจัน
รอนานมา ไม่เจอะสักคน อยากมีใครสักคน สักคน สักคน

อาญารัก

สุเทพ วงศ์กำแหง

ฉันมีความผิดที่คิดรักเธอ เมื่อหัวใจคลั่งมันเพื่อมันเกิดรักเธอนี้ขึ้นมา ฉันยอมรับผิด
 ทุกมาตราเป็นจำเลยรักของกานดา จะฆ่าจะขังก็ยอม
 ขอสารภาพว่ารักล้นทรวง ด้วยรักเธอจึงหวังจึงหวงไม่ใช่รักหลงรักปลอม รักลามไหม้
 หมกหัวอกตรม เป็นจำเลยรักแล้วจึงยอม ให้เช่นฆ่าตามอาเภอใจ
 ถ้าอยากประหารจงประหารฉันด้วยความรัก โทษฉันเบาไม่ใช่โทษหนัก โปรดขัง
 โปรดกักด้วยกอดได้ไหม ฉันยอมให้เธอได้ใช้อ้อมแขนแทนกรงขังใจ สารภาพแล้วควรภัย
 วอนใจทักจงได้เมตตา
 หรือเธอก็เป็นจำเลยเหมือนกัน ด้วยสายตาเธอบอกกับฉันให้ลงโทษทัณฑ์สักครา
 ฉันลงมติพิพากษาตามประมวลความรักอาญา เป็นคู่ชีวิตฉันจนวันตาย

อาลัยรัก

ชรินทร์ นันทนาคร

ฉันรักเธอรักเธอด้วยความไว้วางใจ
 ว่าสักวันฉันคงถูกทอดทิ้ง
 มีนานเท่าไรแล้วเธอก็ไปจากฉันจริงจัง
 เธอทอดทิ้งให้อาลัยอยู่กับความรัก
 แม้มีปีกไต่บินได้เหมือนนก
 ออกจะต้องธนูเจ็บปวดนัก
 ฉันจะบินมาตายตรงหน้าตัก
 ให้ออกรัก เช็ดเลือดและน้ำตา

เอื้องคำ

เหมือนเมืองฟ้าประทาน งามตระการนั้น "ภูผิงค์" สวยอิงฟ้าโอบดิน ในถิ่นแดน
อันแสนงาม เมืองนี้มี "เอื้องคำ" กุหลาบงามศรีเวียงเชียงใหม่ คอยสวยยามแดดใส
ไอ้ "อินทนนท์" สูงเทียมฟ้าเบื้องบนชวนให้ลทุกโมงยาม วัดวิหารโบสถ์งาม ยามได้มุมสะท้อน
ตะวัน ภูเขาสถาน อลังการนั้น "คอยสุเทพ" งามสาวเหนือกรีดเล็บ ร่ายรำพ่อนไทย หน้าหนาว
เหมือนเมืองในสายหมอก ดอกไม้จะบานแต่เช้าลมหนาวเย็น ทุกเรือนทุกเพ้า ทุกคนเข้าใจ
ธรรมชาติ จะขาดแหละ จะเกินทุกปี "แม่สา" ไหลรินเซาะห้วย ร่มสวยต้องจางด้วยสี ไปซิไป
"สันกำแพง" นี่วะชมดอกไม้หนาวซี มากมีอยู่ที่ "คอยอ่างช้าง"

แล้วคุณก็จะมาเยือน แกมมีเพื่อน ๆ ตามมา ทุกวันทุกสัปดาห์ เพลินตาเกินกว่าจะ
บรรยาย นั่งรถทัวร์สบาย นั่งรถไฟถึงไวไม่นาน บินบินสู่ดินแดนงาม เมืองที่ "เอื้องคำ"
จะบานอวลกลิ่นอวดกลีบตระการ รับรองแขกบ้านเมืองไกล ดั่งฟ้าประทานหรือไร ดินแดนไทย
สวยเท่า เชียงใหม่

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางธารทิพย์ นามสกุล ลิทธิเชนทร์
 วันเดือน ปีเกิด วันที่ 16 เดือนธันวาคม พุทธศักราช 2499
 สถานที่เกิด ตำบลพิบูล อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 94 ซอยรามคำแหง 36 ถนนรามคำแหง
 แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ศึกษานิเทศก์ 6
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน ฝ่ายศึกษาธิการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร
 ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2520 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกภาษาอังกฤษ
 วิชาภาษาไทย จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
 พ.ศ. 2524 การศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทการบริหารการศึกษา
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน จังหวัดชลบุรี
 พ.ศ. 2539 การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร ; การศึกษาวิเคราะห์

บทคัดย่อ
ของ
ธารทิพย์ ลีธิเชนทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย
พฤษภาคม 2539

ปริญญานิพนธ์ เรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของ ชาลี อินทรวิจิตร จำนวน 229 เพลง ในหัวข้อศิลปะการประพันธ์ ลักษณะเนื้อหา และโลกทัศน์

ชาลี อินทรวิจิตร ใช้คำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพมากที่สุด ส่วนศิลปะการใช้ถ้อยคำนั้น สามารถใช้คำได้ถูกต้องตามฐานะของบุคคลและระดับภาษา นิยมใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ การประชันคำ การทับศัพท์ ส่วนการเรียบเรียงถ้อยคำก็เพื่อให้เกิดความไพเราะทางเสียงและความหมายชัดเจน จึงใช้การซ้ำคำ การเล่นคำ จังหวะและการถ่วงเสียงและคำที่เน้นความรู้สึก

ด้านโวหาร มีการใช้อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน สัญลักษณ์ อติพจน์ และปฏิพจน์ ซึ่ง ชาลี อินทรวิจิตร ใช้โวหารประเภทอุปมาและปฏิพจน์มากที่สุด และใช้อติพจน์น้อยที่สุด

ด้านเนื้อหา แบ่งได้ 6 ประเภท คือ เพลงประเภท สดุดี ปลุกใจ ให้แง่คิดและปรัชญาชีวิต สะท้อนสภาพสังคมไทย ความรัก และการชมความงาม

ด้านโลกทัศน์ ของ ชาลี อินทรวิจิตร สะท้อนในเรื่องกรรมว่า ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นอยู่กับ การกระทำของตนเอง ด้านความรัก ให้คนที่มีความรักยึดมั่นในคุณธรรม ศีลธรรมจรรยา ยกย่องผู้หญิงที่มีคุณสมบัติของกุลสตรี

LITERARY WORKS IN CHALEE INTARAWICHIT'S SONGS;
AN ANALYTICAL STUDY

AN ABSTRACT
BY
THANTIP SITTICHEAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Thai
at Srinakharinwirot University

May 1996

The purpose of the thesis was to study and analyze Chalee Intarawichit's literary art, content and world views in his 229 songs.

The findings were as follows : regarding literary art, Klon Suphab was mostly used in his works ; anomatopoeia, self-invented and borrowed words were appropriately employed to suit each particular social status of each class ; word repetition, word spun, rhyme and balance of sound, and words expressing feelings were applied to create pleasant sound and vivid meaning; simile, metaphor, symbol, personification, hyperbole and rhetorical question were generally used to present figurative images - While simile and rhetorical question were mostly used, hyperbole was least employed.

Concerning the content of the songs, it was mainly involved praising, encouraging, provoking ideas and philosophical thinking, exposing Thai social condition, beauty appreciating, and love which can be mostly found.

About the composer's world views, the area was involved belief in Kam-ma, love and Thai female accomplishment.